

Notes du mont Royal

WWW.NOTESDUMONTROYAL.COM

Cette œuvre est hébergée sur «*Notes du mont Royal*» dans le cadre d'un exposé gratuit sur la littérature.

SOURCE DES IMAGES
Google Livres

ARATI SO-
LENSIS
PHAENOME-
NA ET PROGNO-
STICA.

INTERPRETIBVS.

M. TVLLIO CICERONE RVFO FESTO
AVIENO. GERMANICO CAESARE, VNA
CVM BIVS COMMENTARIIS.

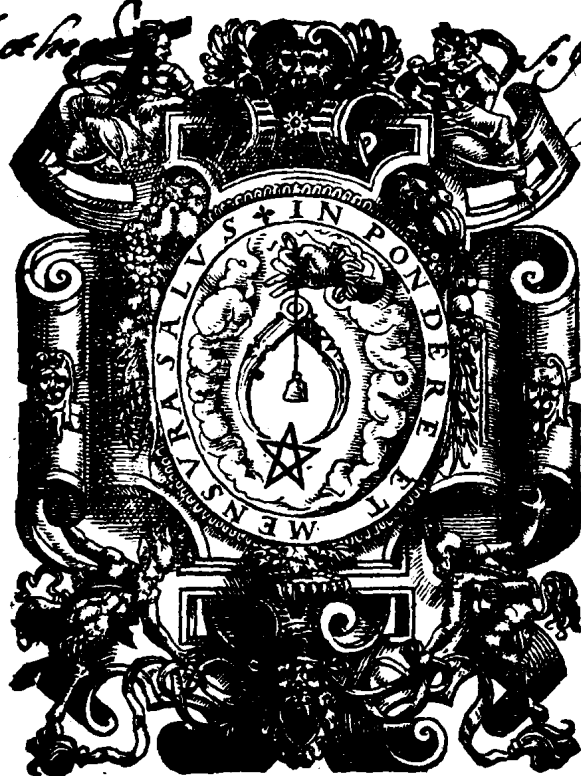
C. IVLII HYGINI ASTRO-
NOMICON.

Omnia partim è vetustis codicibus, partim è locorum collatione emendata, & e-
mendatorum ratio, ab ipso Morelio, viro sane vt colligere li-
cet, doctissimo, & acerrimi iuditij, exposita.

Nos vero præterea qua in Parisiensi exemplari reperiebantur, figuris affabre, ad Ptole-
mai doctrinam exsculptis, figurarumque explanationibus, RVFVM FE-
STVM ornauius: quem & ea causa premisimus.

*Perinet ad Bibliothecam
Alm. et Rom. in*

*Don. Franc. de la Roche
Franc. Liard 1668*

COLONIAE AGRIPPINAE,
APVD THEODORVM GRAMINAEVM.

ANNO SALVTIS M. D. LXXIX.

Gramin. Liard 1668

20
Ne locus aliquis vacaret, hos versus Camerarij quibus nomina omnium coelestium siderum complexus est, propter elegantiam adiecit, cum summam horum librorum contineant.

Nomina disce puer veterum studiose laborum
Sydera, & cæli cognosce micantia signa:
Signa vocant, quibus illa vides insignia templa,
Sed numerum denum quater atque octo esse dederunt.
Vrsa summa tenent Aquilonis frigora, per quas
Ingens in morem fluij perlabitur Anguis.
Hunc subit Arctophylax sed & hunc mox gemma Corona,
Inde Genū Nixus, post quem Lyra, deinde Volucris.
Tum Cepheus & Cassiope, tum Vector & ille
Falcatus extollens caesa enses gorgone Perseus.
Hinc Delator, & Andromede, hinc stat Pegase, sed te
Delphin excipit, hunc Telum, hoc Aquila, Anguitenensque:
Signifer hac sequitur decliui circulus orbe,
In quo Aries, Taurus, Gemini, Cancer, Leo, Virgo,
Chela, Scorpius, Arcitenens, Caput, Amphora, Pisces.
At Notus vndifero tenet hac simulacra sub axe,
Armatus, Oriona, Canem in quo Syrius ardet.
Quis Procyonque Lepusque & Iasonis additur Argo,
Hydrusque & Centaurus & Ara incognita nobis,
Tum notius Piscis, Cetusque ac Eridani vnda.

AMPLISSIMIS ATQVE OR-
NATISSIMIS VIRIS SÆPIVS ITERVMQVE
CONSVLIBVS, ET INCLITÆ VNIVERSITATIS STVDII

COLONIENSIS RESPECTIVE PROVISORIBVS VIGILANTISSIMIS,

eiusdemque florentissimæ reipu. amplissimo Se-
natui, Dominis suis colendis, Theo-

dorus Graminæus

S. D.

*ANAM ac Venerandam esse rerum sublimium cœ-
lestiumque cognitionem, et ob beneficia quibus mortalium
vitam afficit, quam maximè excolendam, consensus gen-
tium, ac primorum parentum patriarcharum propheta-
rumque declarat auctoritas. Dum vltimæ memoriæ re-
cordamur, ac spaciū præteriti temporis respicimus, nul-
lum vnquā studiū genus adeò excultum cum summa admi-
ratione mortalium, vt admirandam rerum sublimium cognitionem, vel artis
minimè gnarus facilè nobis dederit. Adamum primum omnium nostrorum paren-
tem, quem deus è puluere ac limo terræ formauerat, hanc artem & calluisse, ac
propagasse, affirmare non dubitauerim. Iosephus antiquitatum Iudaicarū scri-
ptor cum affirmet, ipsum Setheum Adami filiū vbi omnium rerum innouationē
& interitum mortalibus egris imminere, à parēte, intellexisset, duas columnas
erexisse, alteram latericiam, alteram æneam, vt his insculptæ artes, ab aquarū
impetu, si ad insolitam magnitudinem excrescerent, & ab ardore flammæ, si
mundus ignis conflagratione conficiendus, conseruarentur. Hæc itaque grata
fuerunt oia primis parentibus, diuina dei opificia contemplatibus: qui se periu-
cunda illa rerum sublimium contemplatione oblectarunt, ex inenarrabili illa
cælorum structura perdiscentes, æternam aliquam mentem esse; quam patrum
traditione deum ipsum cognouerant, qui totius vniuersi compaginationem ex
nibilo simul cum tempore ab initio construxisset, & constructa cuncta Gigan-
teo Triumpho, Supercilio, moueret. Parens itaque primus, harum rerum cogni-
tione imbutus ea Mathusalem tradidit, Mathusalem Noëo demonstrauit.
Ab ipso Noëo haud dubie Abrahamus ea percepit, quæ ad cultum veri dei &
cælestium cognitionem pertinerent, qui postmodum hæc eadem, vt Berosus scri-
bit Aegyptys communicauit. Hisce temporibus & Iobū vixisse constat, non in
diuina solum verum etiam in humana philosophia versatum, qui Arcturi, Orio-
nis, & Hyadum meminit, quæ non obscurè eum cælo deditum fuisse declarant.
Ab hisce igitur luminibus humani generis rerum sublimium cognitio dum profe-
cta sit, nationes illæ in quibus ipsi versati sunt, veluti: Armenia, Mesopotania,
Caldea, Assyria, Aegyptus, Phœnicia, clariora ac magis illustria eius doctri-
næ retinuerunt monumenta. Non mirū videri debet ipsos patriarchas & pro-
phetas, harum rerum cognitionē habuisse, eaque oblectatos, Cum spiritus etiam*

in Ecclesia DEI stellis, atque præclarissimis luminibus cæli tanquam ver-
bis visibilibus vsus sit ad flectendos animos, ad veram DEI agnitionē, & in-
uocationem salutarem. quod Dionisio Ariopagite contigit; qui per defectum so-
lis tempore passionis & plenilunij prodigiose contingentem, postmodum Paulo
predicante in veri & ignoti DEI cognitionem peruenit. Hanc fidem facit
Magorum historia quorum patrociniū hactenus vestra vrbs vsa est, & DEO
fauente in omne æuum fruitura, licet diris vndique ac horrendis perturbatio-
nibus Catholica Ecclesia à blasphemis hæreticis, qui Ouile CHRISTI san-
nis & scommatibus spurcissimo sacriligoq; ore, omnia sacra, atq; adeo sanctorū
reliquias prophanant, finitimæ regiones his annis conturbatæ sint, & ob nostra
schelera, qui nobis iusti DEI pœnam ac punitiōē, prochdolor, accersimus, de-
populandæ, nisi dominus DEVS ob paucorum fidem, & probitatem Niniuen
conseruauerit. Magi itaque hi quorū dico precibus ac patrociniū iuari nos, per
stelle ortum mundi regem & saluatorem natum esse, vere in astrorum doctri-
na eruditissimi, iudicarunt & agnouerunt. Fuisse enim Natiuitatem DOMI-
NI NOSTRI IESV CHRISTI suspiciendam credimus, tantum e-
nim illi, haud dubiè, natura tribuit natali die, quantum concursu omnium
cælorum excogitari poterit, Magi vt intelligere potuerint regnum nati re-
gis æternum fore, & eius legem pietatis, iusticiæ, fidei, simplicitatis, cha-
ritatis, optimè institutæ esse, nullumq; habiturū finem, nisi post reditum eclip-
ticarum, in quo noua forma, post mundi huius innouationem ac conflagrationem
sordium, & status vniuersi videretur. Quod tamen non ita intelligi velim ac si
diuinitatem Christi Iesu, Miracula, vitæ inculpata sanctitatem integritatemq;
legis promulgationem, Euangelij doctrinam, ab astris dependere, & magos ex
ijsdem id perdiscere potuisse, iudicem. Verum quemadmodū natura ornauit eum
optimo temperamento, pulchritudine corporis, grauitate intuitus, quæ omnia
ferme ex Iosephi testimonio colliguntur. Sic DEVS admirabilis ac gloriosus,
optima constitutione tempus, quo æterni patris æternus filius, in hunc mundum
nasceretur, adornare ac constituere voluit, vt Magi ac gentiles per astrorum ac
siderum cognitionem, in qua ea tempestate cæteris nationibus præualebant, non
aliter quam princeps Apostolorū Petrus, in multitudine piscium, ad CHRIS-
TVM adductus est, in veri DEI cognitionem accerferentur, & profano
Idolorū demonumq; cultu relicto, Deum vnum ac verum in spiritu & veritate
colerent. Hinc constare arbitror huic arti, & locum fuisse aliquem, tum in Gi-
nagoga, tum in Ecclesia DEI. In quanto vero honore ac æstimatione fuerit
apud gentiles fabulæ ingeniosissimæ, & sanctæ veterū historiæ comprobant: vi-
delicet Saturnum, Iouem, Martem, Solem, siue Apollinem, Venerem, Mercu-
rium, Dianam, siue Lunam, Castorem, Pollucem, Persea, Medusam, Cephea,
Castiepeiam, Arcturum, Berenicen, Herculem, Ariadnen, Astræam, Chiro-
nem, & reliqua nomina stellis, unaginibusq; cælestibus indita, fuisse propria he-
roibus, regibus, reginis, earū cultoribus, vt id ex Iulij Hygini Astronomico co-
piosius videre licet. nec solum apud primos illos reges & principes hanc artem
notam & perspectam, sed & apud Græcos postmodum et latinos, iam lōgo tem-
pore

pore in magna admiratione hominum fuisse colligere licet. dum omnes plerumque regum sese moribus accommodent. Apud Græcos Solon fuit, cum Thalete, post reges, insignes eorum artifices fuerunt. Meton, Calippus, Hyparchus, Ptolemæus. In Romana vero Republica, Numa, Iulius Cæsar, Augustus, Tiberius, Constantinus, Theodosius, FL. Valerius Martianus, Imperatores præclaris virtutibus præditi, tum vero hac laude celebriores quod summa diligetia & fouerint & adiuuerint rerum cælestium peritos, Vtinam hoc nostro æuo Reges & principes, ac rerum publicarum administratores idem agerent, studijs deditos, liberalibus stipendijs iuuarent, tantam nunquam perturbationem præclara ingenia excitasset, dum relictis studijs liberalibus, se teologicis ac diuinis immiscerent, Ecclesiæ constitutiones perturbantes, hæreses sectantes, atque ita parare sibi diuitias potius studentes, quibus coniugem ac liberos alant, quam in Ecclesia Catholica pauperes perseuerent. Tantus enim hoc nostro æuo est artium liberalium contemptus, ut si quis in ijs delitescat, & non Theologicis studijs, aut Iurisprudentiæ operam accommodet, quibus solis honos est, & distenti loculi, ut malim alterius potius fortunam, quam philosophi. Sic enim ego sentio, cum iam annis quinque scholæ artium, ut vocant, præfuerim, & studiosis ad Mathematicas artes viam demonstrauerim, nemine alio hac eadem in Colonienfi vniuersitate profitente, parum tamen aut nihil inde comodi receperim. Verum non dubito meum laborem gratum atque acceptum vestræ amplitudini fore, si vnquam rectè negotium quo pacto se nostrorum studiorum haberet, explicatum fuisset. Si itaque vestræ prudentiæ consultum visum fuerit, in hac professione, mea opera uti, me paratissimum atque obsequentem, ut vnum de numero suorum ciuium reperient. Munus enim quo iam fungor Typographicum scilicet, non me impedire, sed adolescentum studia magis ac magis promouere ac iuuare potest, quod ex præsentis nostri labore facilius colligitur, quem eo potissimum fine suscepimus, ut studiosi cum voluptate quadam rerum sublimium scientiam perdiscerent. Eos auctores ijs coniunximus qui apud Latinos eandem pertractarunt materiam, & Aratum Græcum poetam nobis Latino carmine reddiderunt. Quo vero eos omni difficultate remota, commodius in cognitionem sublimium perduceremus RVFVM FESTVM figuris, figurarumque explicatione exornauimus. Figuras adiecimus non secundum Arati aut eius interpretum descriptas rationem, sed Ptolemaicam, quam exactiorem iudicamus, Aratus enim οὐ πᾶν καλῶς ut Leontius inquit, Mechanicus neque πρὸς τὸ ἀκριβὲς, ἀλλὰ πρὸς τὸ χρησιμὸν ὧν καὶ τὸ κοινὸν hoc est non optime, neque exacte admodum, sed quatenus nautis conducere videbatur, de sideribus scripsit. Vestræ autem autem Amplissimi, ornatissimi que viri prudentiæ, quicquid laboris & molestiæ ac sumptus, in hoc adornando libro, ad bona ac honesta studia promouenda suscepimus, dedicandum duxi. Gratum enim id omne esse scio vobis, meis D. quod studia aut promouere aut illustrare soleat.

Valete feliciter, Datum in Republica vestra, ex Officina nostra Typographica. Anno Salutiferi partus

M. D. L X I X.
XVII. Calendarum Aprilis.

DE M. T. CICERONE EX GREGORII GYRALDI
DIALOGO QVARTO.

DE Marco Tullio Cicerone, quæ ad eius poeticam tantū attinent, afferemus. Puer igitur Marcus Tullius, vt Plutarchus scribit, poeti-
cæ adeo operam impendit, vt plurimū omnium iudicio in ea faculta-
te profecerit, multaq; in ea ætate poemata scripserit: inter quæ illud
ipse Plutarchus celebrat, quod Pontius Glaucias inscribitur, versu
tetrametro. Multa carmine ex Græco transtulit, vt tota Arati Pha-
nomena, cuius etiam nunc parsextat, aliaq; quæ sparsim suis in dia-
logis inseruit. Nunquid ideo, inquit Piso, poeta Cicero? Nam tamen si Ciceronis Li-
monem, poematis id nomē, citat Donatus, vbi de Terētij poetæ vita agit, illudq; Vir-
gilij existimetur à Cicerone sumptum,

„ *spes altera Roma. & illud*

„ *corpus, tremulis altaria flammis.* id enim Ciceronis vxori, dum sacrificasset conti-
gisse, dicitur: id quod & ipse Cicero quodā suo poemate testatū reliquit: & eius licet
elegiam, quæ Thalemastis inscribitur, afferat Seruius, ex qua carmē illud.

„ *In mare Tyrrhenum longe, penitusque palumbes*

„ Reliquit: non ideo tamen ego illū poetam crediderim. Tunc ego, poeta necne
fuerit Cicero, non vobis dixerim, pictum tamē in tabula fuisse, multa; præter ea quæ
tu modo attulisti carmina & adhuc legi, & ab auctoribus citari affero, vt quæ de ipsius
Consulatu à Lactantio in tertio diuinarū Institutionū, & quæ in secundo eiusdē Con-
sulatus Vrania Musa pronūciat, in primo de Diuinatione, ex verbis Quinti Cicero-
nis fratris.

„ *Principio aethere flammatus Iupiter igni*

„ *Versitur, & totum collostrat lumine mundum.*

& reliqua: vsq; enim ad octoginta ver-
sus ibi leguntur. Fabius quoque Quintilianus, Ciceronis quosdam ioculares libel-
los adducit, atq; ex ijs versus. Quin & de suis tēporibus tres se carmine libros scripsisse
ipsemet ad Lentulū in Epistolis testis est, quos eisdē esse existimant aliqui, qui de
eius Consulatu inscribuntur. Sed num parū vobis testimonium videtur de poemate,
quod Marius inscribitur, Scæuolæ & Q. Ciceronis? Nam cū in primo de Legibus
Atticus Pomponius dixisset de quercu in Mario lecta, Quale est istuc, quod poetæ se-
runt: mihi enim videris fratrē laudādo suffragari tibi: tum Attico respōdet Q. Fra-
ter, Sic ita sanē. veruntamen dum Latine loquentur literæ, quercus huic loco nō de-
erit, quæ Mariana dicatur, eaq; vt ait Scæuola de fratris mei Mario, canescet seclis in-
numerabilibus. De eodē Mario poemata idē Q. Frater in primo de diuinatione: Quid
est illo auspicio diuinius, ait, q̄ apud te in Mario est, vt vtar potissimū te auctore.

„ *Hic Iouis altisfoni subito poemata satellites*

„ *Arboris è trunco, serpentis sancis morsu.*

& cætera quæ ibi leguntur. Sed & illud mul-
tis mirū videtur, quod de ipso Marco Cicerone legitur, non pauciores vnquam, cum
in vrbe esset, quingētis versibus quotidie scribere solitū, nisi vos de prose versibus in-
telligatis. Iure igit, inquit Piso, quisquis ille fuit, inter poetas marcū Tulliū reposuit.

DE GERMANICO CAESARE, EX PE-

TRI CRINITI LIB. III.

CAIVS Germanicus Augustus ex nobilissima Claudiorum familia ortus est, pa-
tre Druso, ac diligenti cura in vrbe eruditus. Tantū profecit sub primam adolescen-
tiam in optimis disciplinis, vt incredibile dictu sit, quantū ab antiquis scriptoribus
cōmendetur. Suetonius, ac Fabius Quintilianus maximis laudibus eius ingeniū, atq;
opera extollunt, etsi paulō iunior ea ipsa cōposuit. Idē Germanicus in Causis præte-
rea versatus est, & his quidē triūphalis. Inter alia studia Græcas comedias à se editas
reliquit, & opus Arati de rebus cælestibus in latinos numeros conuertit, nihil com-
motus, quod à M. Tullio foret interpretatum, vt obseruatum est ab Hieronymo.
Quintilianus inter poetas heroicos hunc constituit, quo loco enumerat Val. Flac-
cum, Saleium Bassum, Rabirium, & Lucanum. Quid inquit, Germanici operibus
sublimius, doctius, & omnibus denique numeris præstantius? Quis bella canere
melius

melius potuit,quàm qui sic egerit?Reliqua omittimus,ne videamur plura nunc repetere,quàm institutum opus patitur. Cognomen Germanici à deuictis Germanis reportauit,cótra quos magno exercitu,ac summis viribus dimicauit. Vxoré Agrippinam habuit M. Agrippæ filiam,& ex ea liberos plures procreauit. Traditum est eum obiisse in vrbe Antiochia,quum quartum ac XXX:annum ageret:neque sine suspitione veneni,Tiberio auctore talis facinoris,vt Suetonius putauit.Quæ res credita est,non modo propter liuores,qui toto corpore extiterunt:sed ex ipso etiam corde, quod igni admotum cremari haud potuit. Publius Ouidius opus suum de Romanis Fastis ad hunc Germanicū misit, eiúsque doctrinam tanti fecit, vt inter egregios poetas illius nomen retulerit.Nec defuerunt,qui existimarent ab eodem Germanico compositum fuisse epigramma illud vulgatum de puero Thracensi: quod equidem propter egregiam,singularémque in eo genere elegantiam subiiciendum existimauit.

„ *Thrax puer adstricto glacie dum luderet Hebre, &c.*

De eodem

EX GYRALDI DIALOG. V.

GERMANICVS Cæsar Drusi filius,qui à Tiberio adoptatus, eiusdem,vt putatur iussu,veneno è medio sublatus in Syria à Pisone fuit,ætatis suæ anno quarto & tricesimo. Veneni signa,vt ait Tranquillus,præter liuores qui toto corpore erant, & spumas quæ per os fluebant,eius quoque inter cineres cor incorruptum repertū est, cuius ea natura existimatur,vt veneno tinctum non cremetur:Fuit vero Germanicus cum domi,tum foris excellentis ingenij & virtutis,cuius quando vita à Suetonio & à Cornelio Tácito describitur,misís cæteris,ego ea tantum quæ vel ad eius eloquentiam vel poeticam pertinent,attingam.Omnes, inquit Tranquillus,Germanico corporis animique virtutes,& quantas nemini cuiquam contigisse satis constat, formá & fortitudinem egregiam,ingenium in vtroque eloquentiæ doctrinæque genere præcellens,beneuolentiam singularem,conciliandæque hominum gratiæ,ac promerédi amoris mirum & efficax studium.Orauit causas etiam triumphalis, atque inter cætera studiorū monumenta reliquit & cœdias Græcas.Extant & in Græcis Epigrammatum voluminibus,quos legi,ipsius nonnulli versus in Themistoclem.Doctis fere omnibus persuasum video,elegans illud epigramma,quod numeris omnibus est absolutum, de puero Thrace,huius esse Germanici,quod dignissimū est,vt hîc & vbiq; recitetur.hoc autem ipsum est:

„ *Thrax puer adstricto glacie dum ludis in Hebre,*
 „ *Frigora concretas pondere rupit aquas.*
 „ *Dumq; ima partes rapido traherentur ab amne,*
 „ *Abscidit ben tenerum lubrica testa caput:*
 „ *Orba quod inuentum mater dum conderet vrna,*

„ Hoc peperit flammis,cætera,dixit,aquis.Extat & in manibus habetur eiusdem Cæsarís Germanici Aratea interpretatio,quam & D. Hieronymus post Cicero nianā agnouit.Celebrat Plinius Germanici carmen,quod in Cæsarís Augusti equū composuit.Ouidius verò poeta vbique Germanicū poetam facit, summisque laudibus effert,vt in Fastorum libris quos eidem dicauit:tametsi grāmatici quidā malint Tiberio Cæsari dicatos.At vos videte quā benè Germanico cōueniant,cum sic canit:

„ *Quæ sit enim culti facundia sensum oris,*
 „ *Ciuica pro crepidis cum tulit arma reis.*
 „ *Scimus & ad nostras cum se tulit impetus arces,*

„ Ingenij currant flumina quanta tua tui. Sed id manifestius ad Suilliū,cui nupta fuerat ipsius Ouidij priuigna,quam omnem elegiam ne vos,quæso,legere pigeat.

DE RVFO FESTO AVIENO EX LIB. QVINTO EIVSDEM CRINITI.

RVFVS Festus Auienus,poeta eruditus & elegans, per eadē tempora floruit,qui bus Cæf. Diocletianus Imperator est appellatus:quæ res cum multis alijs argumentis colligitur,tum ex commentarijs Diui Hieronimi, qui(cum loquitur de Arati Phæ nomenis)Auienum refert paulo ante in Latinum ea conuertisse,post M. Tullium,at que Germanicum.Quidam putant fuisse illum genere Hispanum:sed hoc mihi non

satis compertum est in tanta rerum obscuritate. Illud minimè dubium est, eum magna doctrina, ac multiplici rerum scientia præstitisse. Nam præter opus Arati (quo maximam laudè adeptus est) cōposuit etiam librū de Orbe terrarū ijs versibus, quos vocant hexametros, imitatus Dionysium Græcū poetam. De maritimis quoq; scripsit Iambicis versibus: intactū opus Latinis ingenijs, tantæq; difficultatis, vt diu multumq; sibi elaborandū fuerit in eo absoluēdo. De hoc poemate sic idē Auienus refert.

„ Laboris autem terminus nostrī hic erit,
 „ Scythicum vs profundum, & aquor Euxini salis,
 „ Et si qua in illo marmore insula tument,
 „ Edisserantur: reliqua porro scripta sunt
 „ Nobis in illo plenius volumine,
 „ Quod de Orbis oris, partibusq; facimus.

Plura in hoc opere inseruit ex varijs atq; recōditis auctoribus: præcipueq; secutus est (vt ipse testatur) Hecatæū Milesium, Hellanicum Lesbium, Philonem Atheniensem, Pauſimachum, Euctemum, Cleonem Siculum, aliōsq; permultos. vt prætermittamus Annales Punicos, à quibus conplura accepit. Neque defunt qui existimēt fuisse alia composita ab eodem Auieno. Seruius quidem grammaticus, cū de cometis differit, Auienum scribit fecisse. Virgilianas fabulas Iambicis versibus, & historica quædam ex libris Liuianis, Qua in re non satis habeo exploratum, an hæc ad eundem sint referenda, etsi ratio temporum maximè congruit. Inter amicos præcipuè coluit Myrmecium Flavianum, virum clarissimum, & probum: cuius virtutem atque probitatem magnopere commendat, dicato illi volumine de Maritimis. Hæc sunt quæ legimus de hoc Auieno apud veteres auctores. De Auieno poeta Græco (cuius leguntur Epigrammata) nihil dicendum est hoc loco.

De eodem.

EX GYRALDI DIALOG. IIII.

RUFVS Festus Auienus, in antiquis codicibus Abidnus dicitur, & in Seruij etiam commentarijs. Hic ab aliquibus Hispanus est existimatus, ego certè nihil habeo, quo vobis id affirmare possim. Hic Dionysij Punici de Situ orbis versus ex Græcis Latinos fecit: item Aratea Phænomena, quod vtrunq; opus extat carmine hexametro expressum. Et præter hæc de Oris maritimis librum edidit, carmine trimetro iambico, ad Probum, virum consulare, ad quem etiam Cl. Claudianus scripsit, quo argumento ducor, vt Auienum Claudiani, hoc est Theodosij imperatoris, & filiorū temporibus floruisse credam: id quod & faciliè Hieronymi verbis astruere possumus, qui quodam suarum epistolarum loco, nuper illum scripsisse dicit. Alij Diocletiani Cæsaris, non satis firmo, vt mihi quidem videtur argumento, alij vtrunque inconfessum parūve compertum esse volunt. Seruius Grammaticus Auienū ait Virgilianas fabulas, & Liuium iambicis versibus descripsisse. Sunt qui hunc ipsum Auienum esse putent, quem Aurelius Macrobius in Saturnalibus cœnis loquentem induxit. Vt cunque tolerabilis est poeta, & dignus saltem ob rerum cognitionem, vt aliquando legatur. Sed ne quid à me desidereris, extat & libellus ad Theodosium inperatorē, huius, vt putatur, Auieni, nisi nos fallat inscriptio, in quo plerosque Aesopi apologoselego carmine complexus est, qui an legitimus sit, non multum esse precium operæ, vt disquiramus, existimo. cuius, quisquis ille fuit, hæc verba sunt ex Præfatione, Huius, inquit, materiæ ducem nobis esse Aesopum noueris, qui responso Delphici Apollinis monitus, ridicula orsus est, vt legenda firmaret. Verum has pro exemplo fabulas, & Socrates diuinis operibus indidit, & poemati suo Flaccus optauit, quod in se, sub iocorum comuniū specie, vitæ argumenta contineant: quas Græcis iambis Gabrias repetens, in duo volumina coartauit: Phædrus etiam partem aliquam quinque in libellos resoluit. De his ergo vsque ad XLII. in vnum redactas fabulas edidi, quas rudi Latinitate compositas elegis sum explicare conatus. Hæc ille totidem verbis, & simul de Auieno satis.

ARATI PHAENOMENA, RVFO FESTO AVIENO PARA. PHRASTE.

ARMINIS inceptor mihi Iuppiter: auspice
terras

Liquo Ioue, excelsam referat dux Iuppiter æ-
thram:

Imus in astra, Iouis monitu: Iouis omine cælū,
Et Iouis imperio mortalibus æthera pando.

Hic statio, hic sedes primi patris, iste paterni

Principium motus, vis fulminis iste corusci,
Vita elementorum, mundi calor, ætheris ignis,
Astrorumque vigor, perpes substantia lucis,
Et numerus celsi modulaminis: hic tener aër,
Materiæque grauis concretio, succus ab alto
Corporibus cælo, cunstarum alimonia rerum,
Flos & flamma animæ, qui discurrente meatu,
Mentis primigenæ penetralia dura resoluens,
Impleuit largo venas operatus amore,
Ordinis ut proprii fœdus daret iste, calorem:
Quo digesta capax solidaret semina mundus,
Inseruit ritè hunc primum, medium, atque secundum.
Vox secreta canit sibi: nam permixtus vtrunque,
Et fultus sese geminum latus, vnus & idem est
Auctor agendorum, proprii que patrator amoris,
Et mundi verè pastor facer, hic chaos altum
Lumine perumpit: tenebrarum hic vincula primus
Solvit, & ipse parens rerum fluitantia fixit:
Hic dispersa locis statuit primordia iustis:
Hic digestorum speciem dedit, iste colorem
Imposuit rebus, sexuque immixtus vtroque,
Atque æui pariter gemini, simul omnia lustrans
Sufficit alterno res serpine: rerum opifex hic,
Hic altor rerum, rex mundi, celsa potestas
Aetheris atque Erebi, pigra inclinatio nodi,
In sociabilium discretio iusta deorum,

A

Cuius

Cuius & extremum tellus opus, ignea cuius
 Lumina sunt late, sol, & soror ille diei
 Tendat ut infusi rutilum iubar, altera noctis
 Ut face flammanti tenebrosos rumpat amictus.
 Nec desit genitis pater vlllo in tempore rebus.
 Istius ille anni pulcher chorus, alta ut hebescat
 Terra gelu, ver blandis adrideat aruis,
 Puluerulenta siti tellurem ut torreat estas,
 Et grauis autumnus redeat foetura parentis:
 Hoc duce per tumidi ferimur freta gurgitis, isto
 Præceptore solum grauibus versamus aratris.
 Iste modum statuit signis, hic rebus honorem
 Infundit, tenebris hic interlabitur æthræ:
 Viscera, & æternos animat genitabilis artus.
 2 Denique ne longum marcentia corda iacerent,
 Mundaniq̃ue ortus mens immemor, omnia sensim
 Vilia conciperet, neque se subduceret vnquam,
 Fontis in æterni primordia, quo velut amnis,
 Quem festina citis vrget Natura fluentis,
 Lapsu continuo ruituræ in corpora nostra
 Prorumpunt animæ, seriemq̃ue per æthera neant.
 Hic primum Cnidij radium senis intulit astris,
 Mortalemq̃ue loqui docuit conuexa deorum,
 Cur Hyperionios Nepa circumfleteret ignes,
 Autumnus reditu: cur sub gelido Capricorno
 Bruma pruinosi iuga tristia solueret anni:
 Cur spacium lucis, madidæ cur tempora noctis
 Libra celerq̃ue Aries demersi pondere Olympi
 Aequarent, qua parte Polus sublimior alto
 Cardine cæruleas Thetidis non tangeret vndas:
 Quis Polus vmbriifero lateat decliuis in axe,
 Et vaga pallanti cur signa errore ferantur.
 Quæ rursus ingenio numerisq̃ue Solensibus idem
 Iuppiter efferri melius dedit incolæ tauri,
 Musa ut Cecropios raperetur & Aonas Agros.
 Me quoque nunc similis stimulat furor edere versu
 Tempora, cum duris versare ligonibus arua
 Conueniat, cum veliuolo dare carbasa ponto,
 Et cum victicomo crinem tondere Lyæo.
 O mihi nota adyti iam numina Parnassei,
 O per multa operum mea semper cura Camicenæ,
 Iam placet in superum visus sustollere cœlum,
 Atque oculis referare viam per sidera: maior,
 Maior agit mentem solito deus, ampla patescit
 Cirrha mihi & totis se Helicon inspirat ab antris.

ARCTOS.

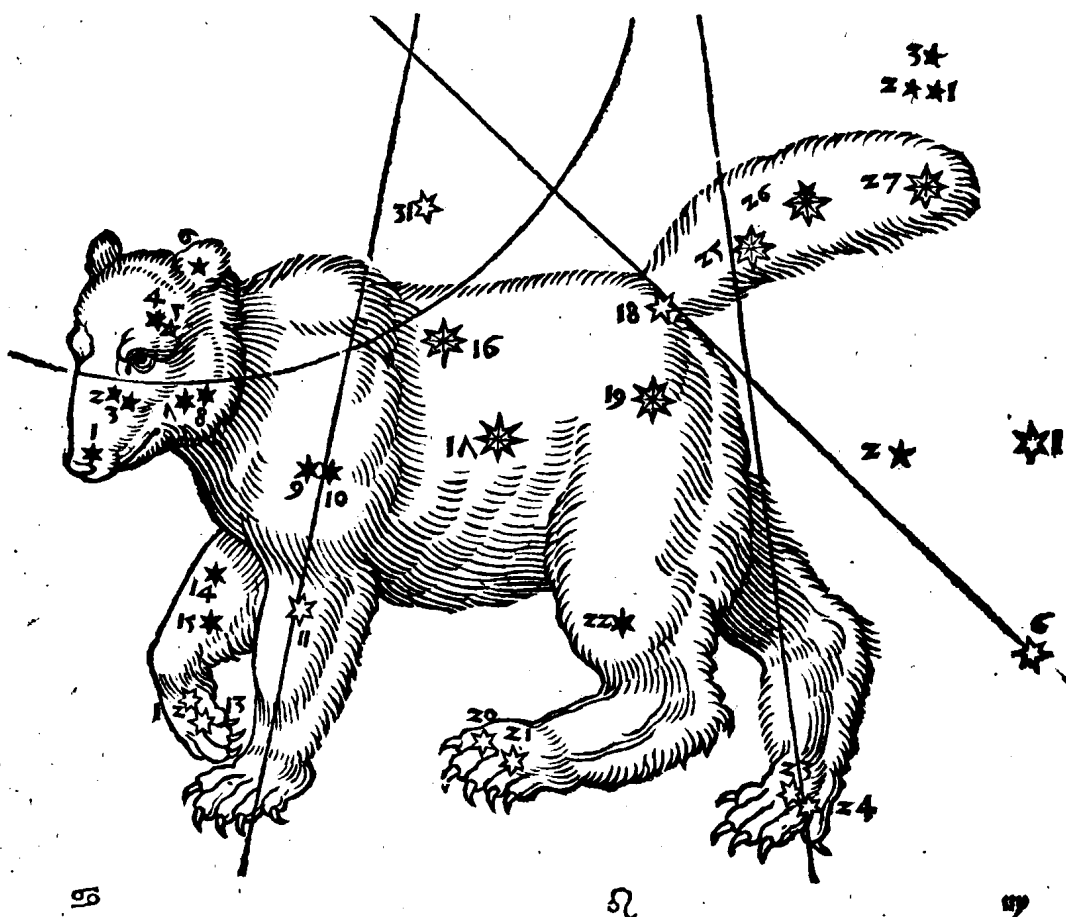
3 OMNIA quæ flammis pingunt radiantibus æthram,
 Nox & agit, verso cœu fixa trahuntur Olympo:
 At non cuncta tamen Signorum in lege putanda:
 Nam numeris & honore carens micat omnibus ignis,
 Et rutilo cunctis flagrat coma flammea crine:
 Sed quia non certa formarum in luce notantur
 Omnia, sideribus cassum fit cætera volgus.
 Mobilis en etiam mundi se machina versat,
 Ponderis & proprii trahit inclinatio cælum:
 Sed non axis item curui vertigine fertur
 Aetheris, vt stilus instabili conuoluitur orbi,
 Luce manente tenusque procul sacra viscera cæli
 Perforat, & mediæ molem terræ tenet: illum
 Non prolixa dies, non incumbentis Olympi
 Cursus agit, motusque loco labor, vt semel hærens
 Constitit, & ferri se circum cuncta remisit.

4 NEC minus extremo dispar polus: Oceano pars
 Sublime erigitur, subit altera mersa sub vndas
 Pars Erebum, & nigri iacet hæc vt conscia Ditis:
 Hic notus, horrifera aquilonibus illa rigescunt.
 Hac teres in gemina stridit vertigine cardo.

Alter in obtutum facilis latet, alter & alto
 5 Deprimitur barathro. Sed quæ sublimior axis
 Tethyos vndosæ linquit cetosa fluentia,
 Contemplare sacras vt mundus subiit Arctos.
 Sic astrum dici Cnidius dedit, Aufone easdem
 Voce feras Vrsasque & Plaustra vocare solemus:
 Fabula nanque Vrsas, species dat Plaustra videri,
 Has pater omnipotens nemorosi in valle Lycæi
 Adsueta duris quondam venatibus, æthræ
 Intulit, & rapto genetricis flore sacrauit:
 Vel cœu fama dehinc docet altera, Creta vbi fluctu
 Tunditur insanis latè circonfona cauris,
 Iuppiter has idem rerum memor indultarum,
 Et custoditæ referens pia dona salutis,
 Cum puer agrestes inter Curetas, & inter
 Diææ longum latuit crepitacula rupis,
 Scandere flammigerum victor permisit Olympum,
 Nescia signa salis, nocturnique inscia casus,
 Hospita & insanis aquilonibus: haud tamen ollis
 Ora, vel aduerso sunt obuia pectora motu:

Versa Lycaonijs sed suspectatur in vrsis
 Forma super: pariterque polo vestigia librant,
 In spinam & flammis ardentia dorsa iacentes.
 Sic Iouis altrices teretem prope cardinis axem,
 In caput, inque humeros Helice Cynosuraque versa,
 Præcia venturis dant semper signa procellis.
 Nanque Helice Graios, Tyrios Cynosura per altum
 Parua regit: non vlla facem succenderit vnquam
 Stella prior, neque flammigeros edixerit ortus
 Antè alia, immerso cum iam Titanus orbe
 Imbuit & tremulo Tartesia terga rubore,
 Crescia quam flammans inter primordia noctis
 Maior agat, vultusque sacros ostendat Olympo.
 Illa licet paruo iaceat temone per æthram,
 Verior, infidum tamen est currentibus æquor.
 Cardine nam toto cōuertitur. haud mora, longos
 Pigra tenet gyros, neque ceu mollita parumper
 Flectitur, aut tardo cohibet cunctamina lapsu,
 Denique Sidonijs dux est Cynosura carinis:
 Rectior vndoso cursus sulcatur in æstu.

CIRCVLVS ARCTICVS.

Ursa maior que Græcis est ὁ ἄρκτος μεγάλη καὶ ἑλίκη latinis Helice siue Plaustrum, capite attingit cir-
 culum arcticum. Caudam vsq; ad eleuati brachium Bootis protendit. Quibus signis stella eius adhereant,
 signorum

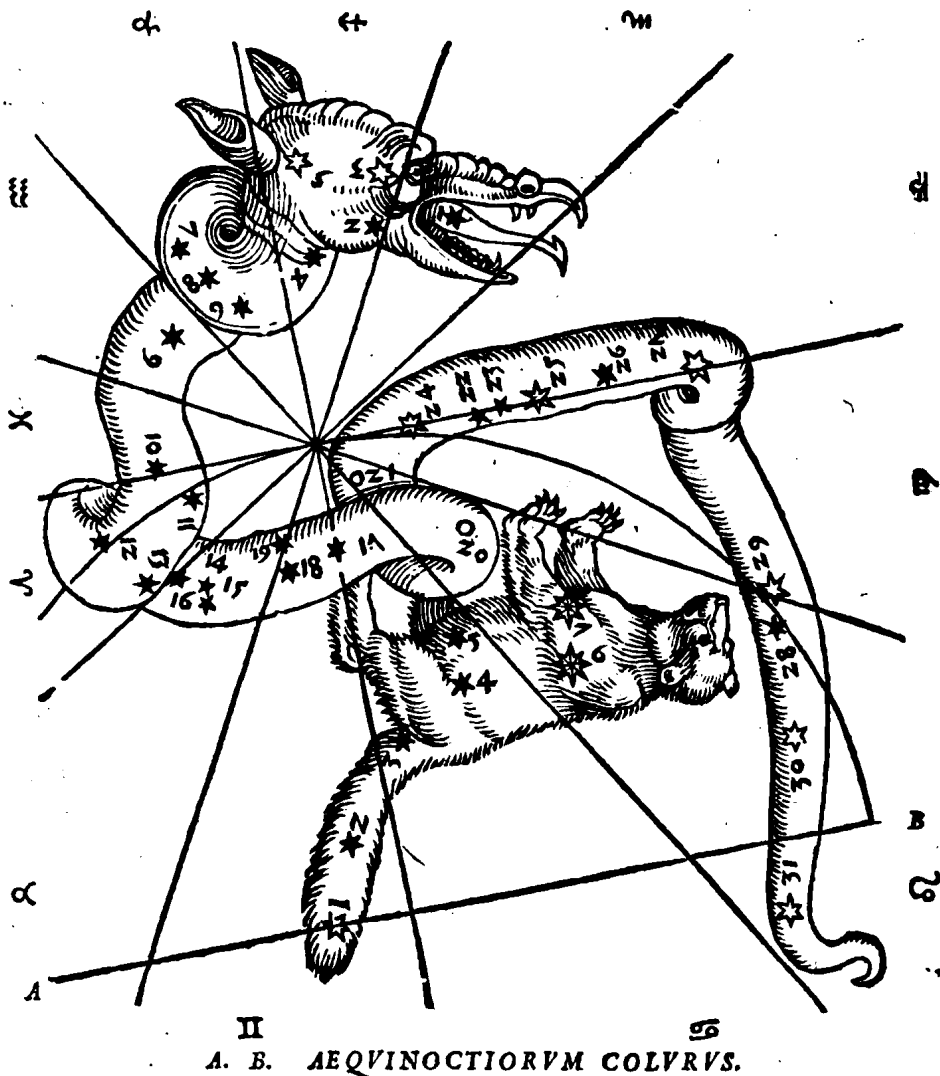
ARATEA PHAENOMENA.

Ignorū characteres declarāt. Stellae cōtinet in vniuersum viginti septem, quarū praeipuae sunt istae 14.

27	In Cauda extremitate.	Secunda
26	In Cauda medio cui inheret stellula illa quam Alchy vocant.	Secunda
25	Ad Caudae exordium.	Secunda
16	In dorso in Angulo videlicet figura quadrilatera.	Secunda
17	In ventrem proclinans.	Secunda
18	Ante exortum cauda vna ē rotarum numero Plaustrum.	Secunda
19	In sinistro femore in angulo figura quadrata.	Tertia
11	In sinistro pede.	Tertia
12	In anteriori dextri pedis parte.	Tertia
13	In eodem pede.	Tertia
20	In posteriori sinistro pede.	Tertia
21	In eodem pede.	Tertia
23	In dextro pede posteriori.	Tertia
24	In eodem.	Tertia

Quam autem obtineat in cælo hac tota imago dispositionem atque situm, figura ostendit.

6 INTER vtrunque dehinc præclari nominis Arcton
 Ceu circumflexo sinuantur flumina lapsu,
 Squammeus agmen agens Draco voluitur, atque obit ambas
 Spirarum curuis anfractibus: hunc quoque, vt artus
 Longius effusum, spaciofa volumina tendunt.
 Compta Lycaonijs includunt Plaustra choreis:
 Quæ caput est Helices, fundunt sese vltima monstri
 Agmina, & hac cœli vix cauda in parte quiescit:
 Altera qua spiræ sinus est, sublime reponit
 Verticis, & curuo ceu circumclusa Dracone,
 In dorsum alterius dorso iacet Anguis ab ore
 Vertitur, ac longe postremam lapsus in Arcton,
 Rursum maioris repetit confinia signi.
 Nec quæ stella caput flammaram insignet honore,
 Sola micat, solæue rubent incendia crista:
 Sed setosa duplex adolet duo tempora fulgor,
 Et duo sub geminis oculi fulgoribus ardent.
 Vnicus ignis item mento æstuat, ipsaque forma
 Verticis in nutum veluti curuata parumper,
 Quæ per dimensos demittitur ordo meatus,
 Flectitur, atque Helices caudam spectare videtur,
 Cuius in extremum spacio propiore per æthram,
 Sibila protenti succedunt ora Draconis.
 Quin super illa etiam summa confinia cauda
 Stella subit, dextri quæ temporis igne coruscans,
 Aemula vicinis accendit lumina flammis:
 At decliue caput vertexque obliquior astris,
 Hac in parte sacri procumbere cernitur axis:
 Qua pater Oceanus rutili reparatus Eoi,
 Occasus ortusque solo moderante coercet,
 Et gemina alternæ miscet diuortia metæ.

II
A. B. AEQVINOCTIORVM COLVRVS.

DRACO, δρᾶκων, inflāmatu, flammiger, vociferās capite leuū Herculis pedē ferē cōtingit, vētre ad Cephea reflectitur. Deinde exiens extra Arcticum, rursus quasi circundas Vrsam minorē, rediēq; rursus versus caput maioris Vrsae, ingreditur. Nec ad vnū aliquod Dodecatemoriō referri potest, cum omniū fere extremas partes attingat quemadmodū id signa circumscripta declarant. Consinet in vniuersum stellas triginta vnum, ex quibus precipuē sunt istae sequentes.

3. Supra dextrum oculum.
5. In extremitate capitis prope aurem dextram.
24. Post tertium nodum sinuosi flexus serpentis.
23. Inter precedentem & quartum nodum.
27. In vltimo nodo, quarto scilicet flexu cauda.
29. In sequenti cauda parte.
30. Prope caudae finem.
- In extremo cauda.
- 6 7.8. Tres in colli flexu posita.
1. In lingua.

Tertia
Tertia
Tertia
Tertia
Tertia
Tertia
Tertia
Tertia
Quarta
Quarta

De harū situ quē in calo habent, figurā consule.

Vrsae minor, ὀφειὸς μικρὰ, Cynosura, est iuxta polū Arctici, huius cauda attingit polū, caput vergit ad caudam maioris Vrsae, interposita cauda Draconis.

Sunt in minori Vrsae, stellae septem, quarū nulla vnquā in nostro Climate occidunt, vti singula iam ordine recensentur.

1. Ea quae est in cauda extremitate, quā nauta vt plurimū obseruāt, quoniā polo omniū maximē sit vicina.

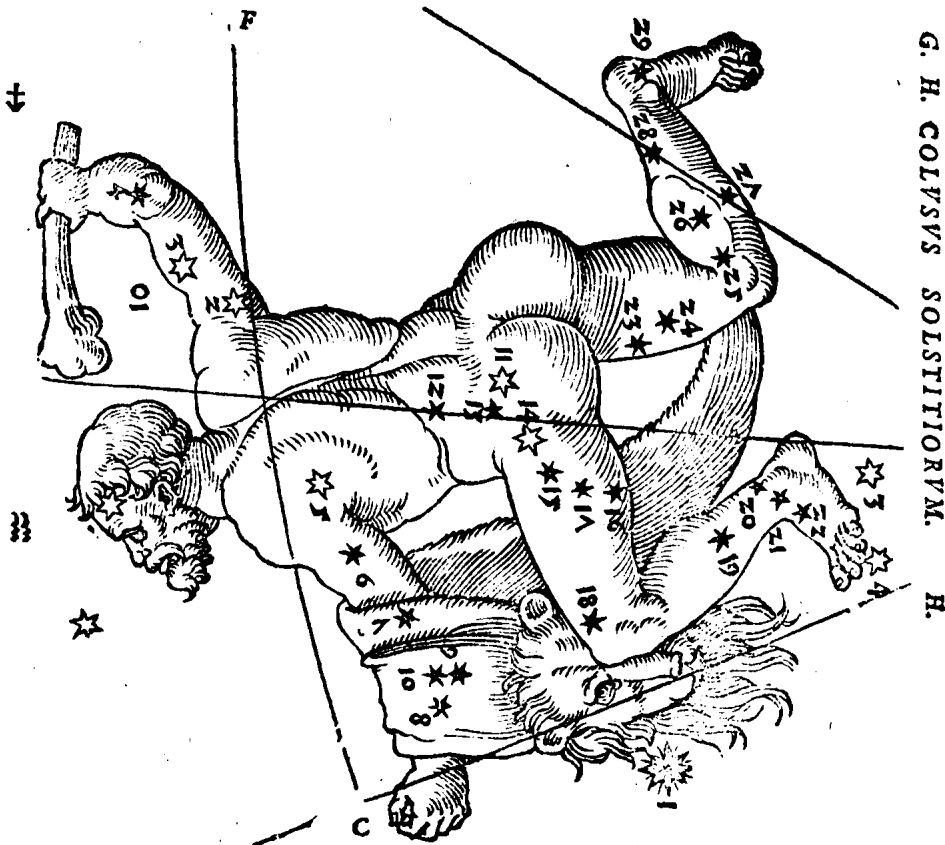
Tertia

- 6 Quae in angulo figura quadrilatera cōsistit, estq; vna illarū duarū quae sunt in eius sinistro humero. Se.

7 Altera

EN GONASIN.

7 INDE pruinoso silumen abusque Dracone,
 In conuexa feras, oculosque in proxima mundi
 Declines, qua parte globo tu met altior ortus,
 Illa laboranti similis succedet imago:
 Protinus expertem quam quondam dixit Aratus
 Nominis, & cuius latuit quoque causa laboris:
 Panyasi sed nota tamen, ceu longior ætas
 Eruit excussis arcana exordia rebus.
 Nam dura immodici memorat sub lege tyranni,
 Amphitryoniaden primæuo in flore iuventæ,
 Quæ cedunt medijs longè secreta dici,
 Hesperidum venisse locos, atque aurea mala,
 Inscia quæ lentis semper custodia somni
 Seruabat, carpisse manu: postquam ille noueræ
 Infaturatæ odijs serpens victoris abiectus,
 Spirarumque sinus, & fortia vincula laxans,
 Occubuit, sic membra genu subnixa sinistro,
 Sustentasse ferunt, sic insedisse labore
 Deuictum fama est: ac tum Titynthius, Aethræ
 Inclytus & solio fultus sublime paterno est.
 Iuppiter hanc speciem, miseratus acerba laborum,
 Reddidit, & talem cerni permisit Olympo.
 En manus ipsa Dei violenta in verbera pendens
 Erigitur, dextræque dehinc impressio plantæ
 Tempora deculcat maculosi prona Draconis.

RVFO AVIENO
F. C. TROPICVS CANCRI.

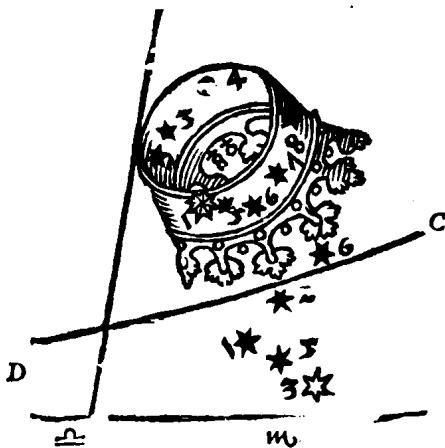
HERCVLES, Theſeus, Tamyris, ἐπὶ γόνασι, idest in genibus, Genuculator, capite Serpentariū prope tangens. Lauā ad Vulturē vsque cadentem extendit, Genua nonnihil incuruat &c. pedē dextrum ad baculum Bootis, sinistrū ad caput Draconis conuersum tenens. Caput & dextrū brachium transeunt Tropicum versus æquinoctialem. Duo dodecatemoria occupat Scorpij & Sagittarij. Quidam hunc saltatorē vocant, alij Lycoani tribuunt. Stellis constat. 29. quarum hæ sunt præcipue

1	In Capite.	Tertia
2	In dextro humero.	Tertia
3	In dextro brachio	Tertia
5	In Sinistro humero	Tertia
11	In Coxa Sinistra	Tertia
14	In eius vicina parte	Tertia
7.8.9.10.	Quatuor illæ quæ sunt in Leonis exuuiō.	Quarta
23.24.25.	Illæ quæ in coxa dextra sunt.	Quarta
29	In dextri pedis extremitate, nempe ea quæ est in fine clauæ Bootis, huius sideris 29. istius	
9.	quemadmodum ex Arctophilaciæ figura elucet.	Quarta
18	In genu sinistro.	Quarta

Quarum situs, figura atque complexus schemate proponitur. Verum stellam hanc primi ordinis, quā à sinistra imagini adiectam videmus, referimus ad testudinem seu fidiculam.

CORONA.

POPLITE succidui quā sideris ampla pateſcunt
8 Terga dehinc mersum quæ iacet sublime humerorum,
Aspice ceu rutilis vibret lux Gnosia flammis.
Hęc quondam Bacchi monumentum fulget amoris:
Hęc Ariadnei capitis testatur honorem.
Trina ter illustant hanc lumina, pars quæ Coronæ
Serpentem vicina subit, qua sibila in Arcton
Ora Draco inclinans stridet flabris aquilonis:
Post tergum Nixi pars voluitur, ac velut hærens
Rursum defessi referatur nuncia signi.

C. D. TROPICVS CANCRI.

CORONA Borealis, σέφαρος Ῥόρειος, Corona Ariadne in iuxta manum Bootis dexteram, non lōgo à Tropico distat Cancrī. habet stellas 8. quarum hæ sunt præcipue.

1 Splendidissima

- 1 *Splendidissima omnium qua tanquam gemma emicat dicta Alpheia.*
 2 *Iuxta splendidissimam ex vna parte.*
 5 *Iuxta splendidissimam ex altera parte.*
 5 *Quae hanc sequitur.*
 7 *Quae iterum sequuntur istam.*
 8 *Vltima stellarum omnium qua sibi hoc modo succedunt.*
Quarum situm atque complexum ex figura cognoscimus.

9
 Secunda
 Quarta
 Quarta
 Quarta
 Quarta

OPHIVCHVS.

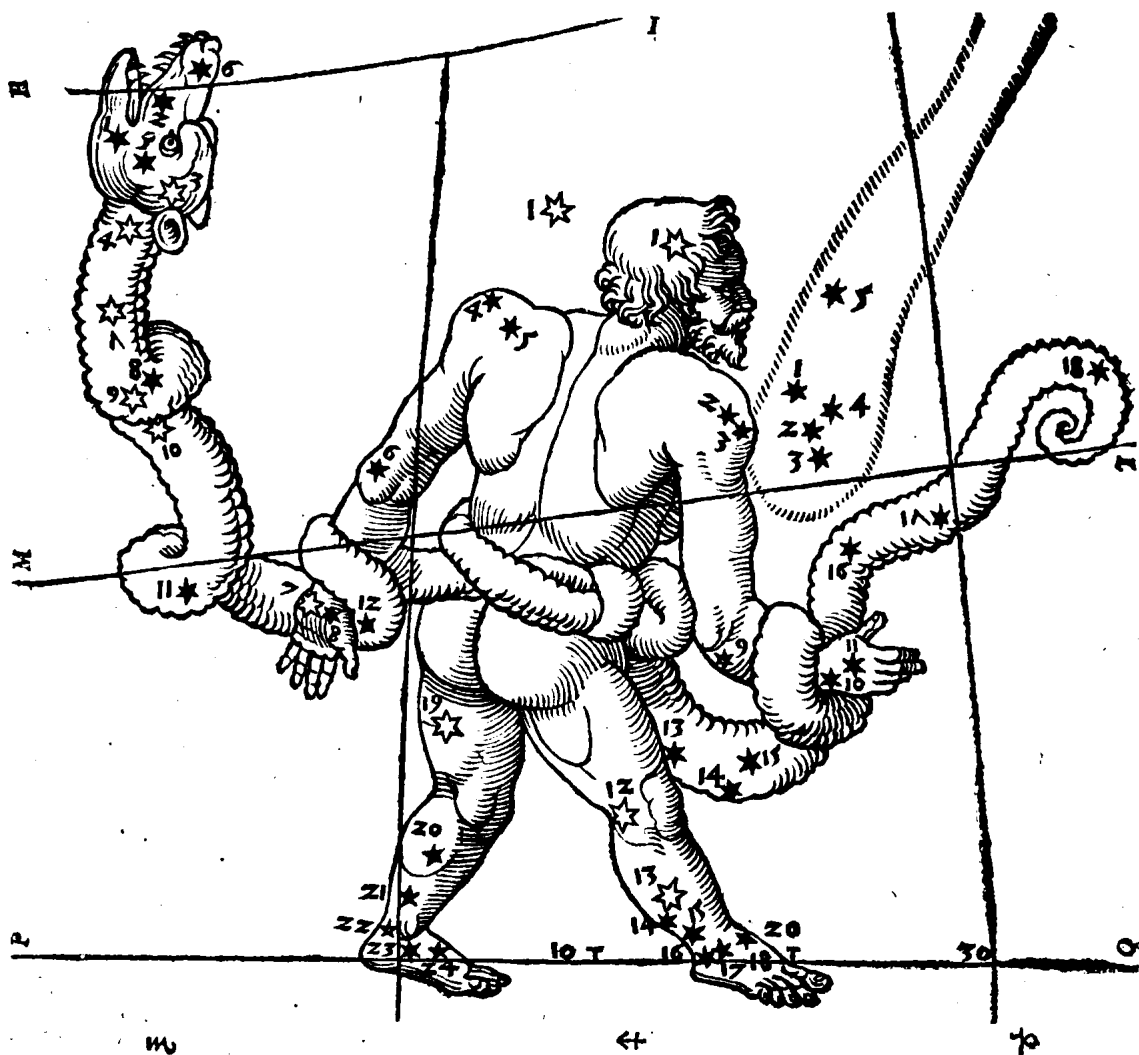
9 ISTIVS extremo sub vertice, vertice quippe
 Sideris Innixi, claram nosces Ophiuchum.
 Tricæi fidus stat nominis, & cui pingui
 Thure Epidaureæ fumant altaria sedis.
 In styga decursis Parcarum ab origine fufis
 Merferat Hippolytum fors vltima: iamque per imas
 Cocyti tenebras & stagna nigrantia Ditis,
 Portitor ille Charon Theside fata vehebat.
 Hic immaturi sed enim miseratus acerbum
 Lethi supplicium, Neptunique aspera iussa,
 Argentes artus Erebo procul intimo ab vsque
 Suscitatur, atque animæ rursus tepescit calore
 Viscera, mundanas reuocat medicator in oras.
 Non tulit omnipotens ortu cuiquam generato
 Deucalioneo, fas esse nouissima fata
 Vincere, & incassum decurrere pensa fororum:
 Moxque trifulca polo iaculatus fulmina celfo,
 Et super aëriæ vibrans incendia flammæ,
 Morte repertorem medicinæ audacis in vmbra
 Deijcit: ac gnato reparans solatia Phœbo,
 Asperaque extincti miseratus fata nepotis,
 Surgere nocturno iubet inter sidera motu.

Hic ergo insignes ardens venas Ophiuchus,
 Hic rigidos artus formæ Anguitenentis honore
 Arduus, hic tantos humeris vibrantibus ignes
 Euomit, ut pleno cum Luna nitescit in orbe,
 Menstruæque ingenti iam tempora diuidit ortu,
 Nequaquam lentis obscurior ex humeris lux
 Marceat: at manibus non compar flamma rubescit.
 Nam suffusa leui resplendent vltima luce:
 Sed cerni sunt prompta tamen: postremæque parco
 Igne micant. ille angue manum confertus vtranque
 Erigitur, serpensque dehinc elabitur ambas
 Flexilis, & medium cingit spiris Ophiuchum:
 Quem super hærentem plantarum mole duarum

B.

Scorpius

Scorpios in geminas effusus viscera parteis,
 Afflictusque oculos, maculosaque pectora pressus,
 Sustinet. attiguas euoluitur Anguis in auras,
 Agmine non æquo, neque tanta volumina compar.
 Nam quæ dextra manus sinuoso affigitur Angui,
 Parcius ab domino terga explicat, altera porro
 Plurimus, ac multo per læuum pondere lapsus
 Funditus: & rutilo quæ lux sedet ignea mento,
 Usque Ariadnæ sese vicina coronæ
 Lubricus inclinat. post spreta brachia quondam
 Formidata truci suspexeris Orioni:
 Hæc concessa etenim curvis mercatio velis.
 Huc falcata Hiodij repserunt cornua monstri,
 Sidereæ nimium facis indiga: nanque hebes ollis
 Ignis & obtuso marcent incendia crine.

H. I. TROPICVS CANCRI. L. M. AEQVATOR
 O. P. ECLIPTICA.

Ophiuchus, Serpentarius, ὄφις ὅχιος, qui tenet Serpentem, seu Aesculapium, Anguiger, caput proximum Herculis vertici habet. Vtraque manus à corpore longius protensa, Serpentis circumvoluentis se amplexu circumducuntur, pes vterque vsque ad Scorpionis signum descendit & ob id capricorni tropico infistit cum angue tria occupat dodecatemoria ω $\rightarrow$ & γ

Constituitur autem hoc astrum, prater eas quibus serpens componitur stellis viginti quatuor, quarum insigniores magisque conspicua sunt ista.

1	In capite.	Tertia
7	Vna duarum quae sunt in sinistra manu.	Tertia
8	Altera earum duarum quae licet hic figuram habeat quartae magnitudinis, in caelo tamen quantitas cognoscitur.	Tertia
12	In genu dextro.	Tertia
13	In tibia dextri pedis.	Tertia
19	In sinistro femore.	Tertia
2	Vna ex illis duabus, quae in dextro humero sunt.	Quarta
4	Vna ex duabus quae in sinistro humero sunt.	Quarta
15	Vna est quatuor, quae sunt in dextro pede.	Quarta
23	In sinistro pedis planta, quae Scorpii pedem attingit.	Quarta
10	Vna est duabus quae in dextra manu sunt.	Quarta
11	Earum duarum altera.	Quarta

Ostenditur autem schemate, quisnam sit earum in caelo positus.

ὄφις ὄφις ὅχιος sinu flexuoso implicat Aesculapium in magnam sese expandens amplitudinem, caput enim eius cum sinistra manu Ophiuchi quam complectitur se girans in spyrā serpens, in ω signo apparet, maxima eius corporis pars, cum figura Anguientis, in signo $\rightarrow$ cauda sinuosus ambitus, in signo γ

Sunt autem stellae quibus componitur. 18. est quibus praecipuae sunt quae subiiciuntur.

3	In capitis initio	Tertia
4	Vna est duabus quae in colli initio sunt.	Tertia
7	Earum duarum altera.	Tertia
9	In primo Serpentis flexu à capite ad sinistram manum Aesculapij.	Tertia
10	Earum duarum altera.	Tertia
2	Quatuor quae dextrum oculum circumstant.	Quarta
15	Iuxta dextram Aesculapij manum in cauda flexu.	Quarta
16	Post dextram manum quae cauda adhuc inflectitur.	Quarta
17	Iuxta cauda extremitatem	Quarta
18	In extremo totius Caudae.	Quarta

Monstrat autem figura, quam illa in caelo dispositionem habeant.

BOOTES.

10 CALLISTO rutilat stellis, quibus utque ferinam
 Prona sit effigiem, quo cardine torqueat axem,
 Semper in occiduis attollens lampada flammis
 Arctophylax, siue, ut veteres cecinere, Bootes,
 Famosa Arcadici testans commenta tyranni.
 Et licet instanti similis, similisque minanti
 Terga Helices iuxta premat arduus, haud tamen vnquam
 In picturatae plaustrum procurrere matris
 Fas datur, antiqui quoniam contagio in illo
 Criminis, & veterum prohibetur culpa malorum.
 Nec minus in membris lux olim maxima vibrat

30 In sinistro genu duabus alijs vicina.

6 In capite.

7 Supra dextrum humerum.

10 In medio claua quam manu tenet.

9 In eiusdem sine qua Hercules vnum pedem attingit vt monuimus in explicatione eius imaginis

16 Sub dextro brachio prope spinam dorsi.

18 In media spina dorsi.

19 In dextro femore iuxta genu.

Quis vero sit earum situs atque figura, in caelo monstratur praesentis schematae.

13

Tertia

Quarta

Quarta

Quarta

Quarta

Tertia

Quarta

Tertia

VIRGO.

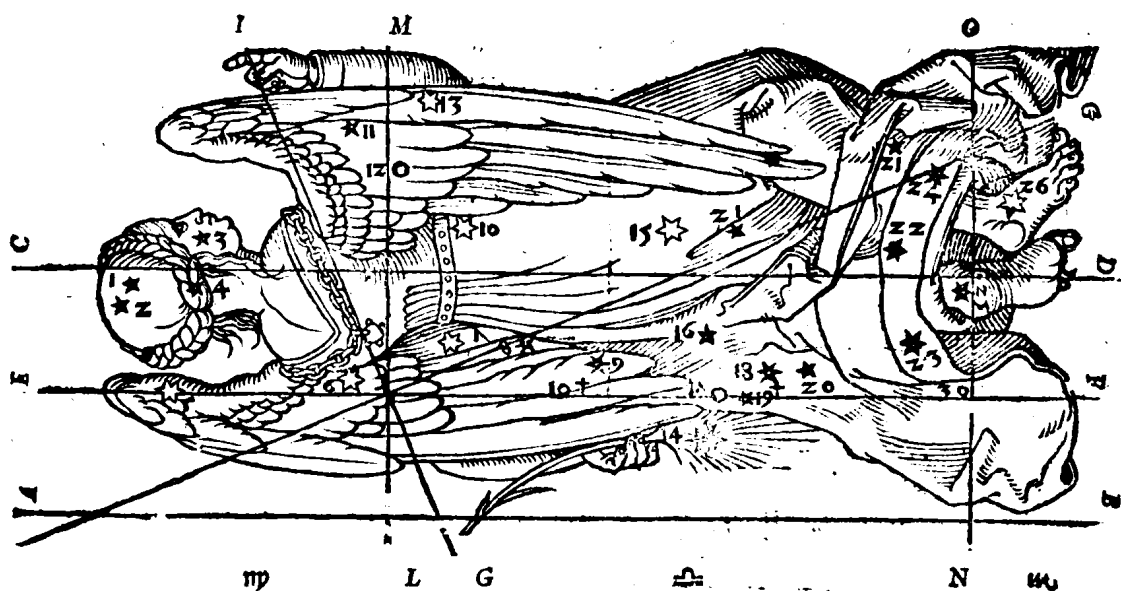
II QVA protenduntur vestigia summa Bootis,
 Quaque per immensum circumflagentibus astris,
 Circulus obliquo late iacet Astriger orbe,
 Contemplare sacros subiectæ Virginis artus.
 Quam te quam memorem, siue est genitor tibi summus
 Iuppiter ex Themide in terras demissa parente:
 Seu patris Astræi clarum es genus, aurea cuius
 Sidera sunt proles, & qui pro munere morum
 Inculpabilium nomen dedit omnibus astris:
 Aut Pelusiæci magis es dea littoris Isis,
 Digna Poli consors, & cura latrantis Anubis.
 • Seu tu diua Ceres, sic nam tibi flagrat arista,
 • Et ceu Siriaco torretur spica calore:
 Protentata manu ter quæ pernicibus alis,
 Nec fat certa gradum, viduatæque vertice summo
 Fluxipilæ vestis vestigia, lubricum vt æuum
 Sors agat, & subitis obrepat mobile fatum
 Temporibus, precor in terras procul æthere ab alto
 Flecte oculos, placidamque meis venerabilis oro
 Pande sacris aurem. Tu cum sincera priorum
 Vita hominum nullis ageret sub legibus æuum,
 Aureæque innocuos seruarent secula mores
 Sponte sua, nec criminibus via prompta pateret,
 Inter confusos populorum libera cœtus
 Versabare libens, nullique obnoxia culpæ
 Corda inhibens media, casto res more tenebras:
 Nullus telluri limes datus, indice nullo
 Culta secabantur, neque iam discretio campum
 Metiri in dominos monstraucrat: omnia rerum
 Vsurpantis erant, promiscua thura per agros
 Præstiterant cunctis communia cuncta videri.

Denique cùm placidas crebrò Dea viferet vrbes,
 Tectaque iustavirùm passim succederet illa,
 Feruentis late pelagi natura, salumque
 Fluctibus instabile, & glauci vada turgida ponti,
 Quà senior cano nutrit sub gurgite Nereus
 Delphinos virides, & physteranhelos,
 Ignorata suo seclusaque fine iacebant.
 Nulla fides vndis, tumido commercia fluctu
 Nulla petebantur: neque longis nauita terris
 Insinuare ratem ius fecerat, exul vt oris
 Omnibus externas veheret per inhospita gazas
 Aequora, & infano penderet sæpe profundo
 Omnia: sed cunctis nasci dabat aurea terris
 Iustitia, & nullo discreuerat aëre regna.

At postquam argento deformis viluit ætas,
 Rarius in terras os inclinabat honestum
 Iam Dea, vix summos ad labens denique monteis,
 Cùm cedente die Phœbus sub nocte propinqua
 Occiduus pronos vrgeret in æquora currus,
 Vsurpandam oculis se dabat ad currentum:
 Non vt fessa virum repararet gaudia vultu,
 Sed crepula vt latè vomeret conuicia voce.
 Parcite vile genus, lacrimis aiebat obortis:
 Causa querelarum vestrum est scelus, aurea quondam
 Iudice me vestri vixerunt secla parentes.
 Degener in vobis animus, solertia vobis
 Peruigil, arte noua vitam traducere mos est:
 Omne æuum studijs excuditis: hinc quoque rursum,
 Proh pudor atque dolor, nascetur vilior ætas.
 Et lacerata genas ibit Bellona per vrbes
 Saucia, vt infidas agitent certamina mentes.
 Hæc vbi permœsto rauco congesserat ore,
 Alite procursu sese in conuexa ferebat
 Protinus, atque oculos fugiens exosa sequentum
 Linquebat cœtus hominum. ruit hæc quoque rursum
 Viuendi series, ac succedere pudendo
 Aerea secla habitu: fraus ilicet, & furor ardens,
 Atque cruentus amor chalybis, segnisque libido,
 Et malefuada lucri rabies subit omnia, terror
 Degener, ac mœstæ facies formidinis implet:
 Secreti immodicus vada gurgitis vltima versat
 Tiphys: Agenoreo color hinc mentirier ostro
 Incipit, Assyriumque bibunt noua vellera succum,

Ebria

Ebria vt extremo splendescat lana veneno,
 Sic iusta in populos mox Virginis inculpatæ
 Exarsere odia, & cœlum pernicipibus intrat
 Diua alis, spaciumque sibi subuecta per auras,
 Vnde procul terras summa vix cerneret æthra,
 Propter anghela libens late capit astra Bootis.
 12 ISTIVS extremis humerorum partibus vrget
 Stella faciem, qualique rubent incendia flamma,
 Quæ subiecta procul caudam maioris ad Vrsæ
 Vertice brumalis circunuoluuntur Olympi:
 Talis vtrique modo simul & fulgore micat lux
 Plurima: quippe procul clarè fax ardet in Arcton.
 Nec contemplandi labor anxius, omnia primis.
 Obuia ceu vibrant obtutibus, vnus ob ora
 Quæ sunt prima ferè vestigia, præminet ignis:
 Altera quâ pedibus regio est clunalibus, ardet
 Stella itidem, genibusque dehinc se tertia promit,
 Aemula qua rutilæ flagrant confinia caudæ.
 Non tamen his species, non sunt cognomina certa,
 Sed permixta simul vulgi vice conuoluuntur.

A. B. ET C. D. LIMITES AC TERMINI ZODIACI. E. F. SOLIS

VIA. A. G. AEQVATOR QVI IN LINEA L. M. ECLIPTICAM

INTERSECANS AEQVINOCIVM FACIT.

N. O. FINIS LIBRAE.

Virgo, πῶς θενος plus quam gradus decem sideris quod Leo occupat obtinet. Pedes quoque priores libra inferens, manu dextra ultra Aequinoctialem (ibi enim Zodiacus ultra aequatorem egreditur) illustram tenens stellam vnde clariores quidam projiciuntur radij, & dicitur Spica. Græci σαχὺς, Arabicè Azimech. Alas habet. Ala vero à latere dextro Zodiacum egreditur, in hac stella maxime Borealis πρῶτος id est vindemiator dicitur. Sunt autem stella quæ hanc virginem illustrant 26. quarum præcipua sequuntur.

B *

* Splendida

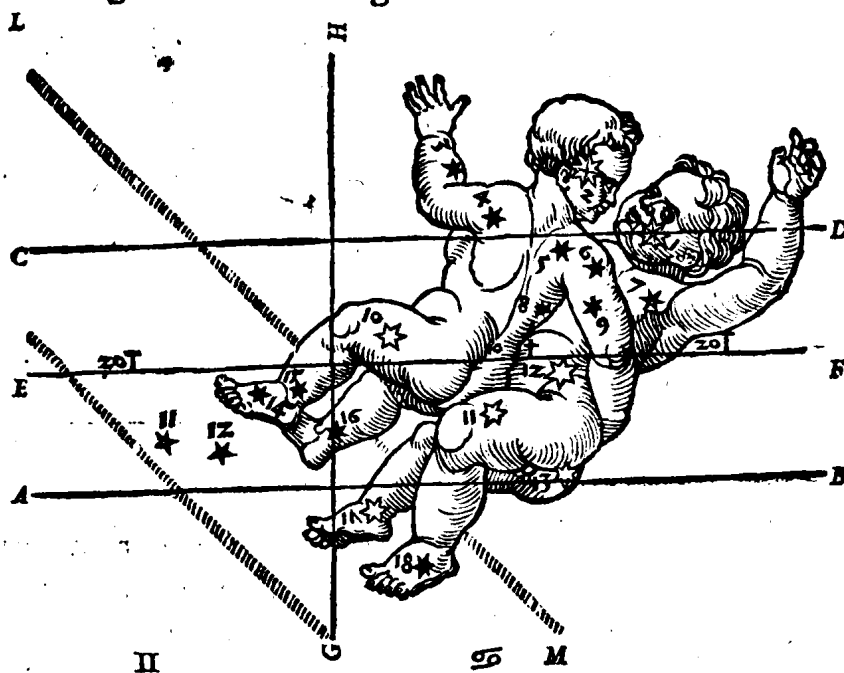
- 4 Splendida illa in sinistra manu qua appellatur Spica.
 6 Ad sinistra ala exortum.
 26 In dextro pede qui magis ad boream accedit.
 13 In sinistra ala extremitate.
 24 In tibia dextra.
 10 In cinctura à latere dextro.
 15 In dextro femore.
 7 In sinistra cinctura parte
 25 In sinistro pede.

Earum situs quem in cælo obtinent, ex figura fuerit petendus.

Prima
 Tertia
 Tertia
 Tertia
 Quarta
 Tertia
 Tertia
 Tertia
 Quarta

GEMINI.

13' ILLA quidem supero conferta relabitur axe,
 Infcia piscosi semper salis, ipsius autem
 Subiectos capiti Geminos tibi cernere fas est,
 Spartanam Geminos sobolem, prolémque tonantis
 Egregiam, & proprio pòst reddita numina cælo.
 Nam Lacedemonijs Mars cùm caluisset Aphidnis,
 Castora Cecropij tulit inclementia belli:
 At frater lucémque & fata superstitis æui
 Exosus, sortem lachrimis efflagitat æquam:
 Protinus alternæ germanos tempore vitæ
 Iuppiter attollit, cælique in celsa receptans
 A Eternæ flagrare facis iubet ignibus ambo.

A. B. ET C. D. LIMITES ZODIACI. E. F. ECLIPTICA. L.
 M. ET E. G. LACTEAM VIAM NOTANT.

Gemini, δ'ιδυμοι, Castor & pollux. Apollo & Hercules capiribus parum transcunt zodiaci limites, itemque pedes, alias verum suum locum occupant. In utriusque capite prælucida stella constituitur.

Sunt

Sunt stella quibus ornantur in yniuersum 18. è quibus haec quae sequuntur magis conspicua sunt.

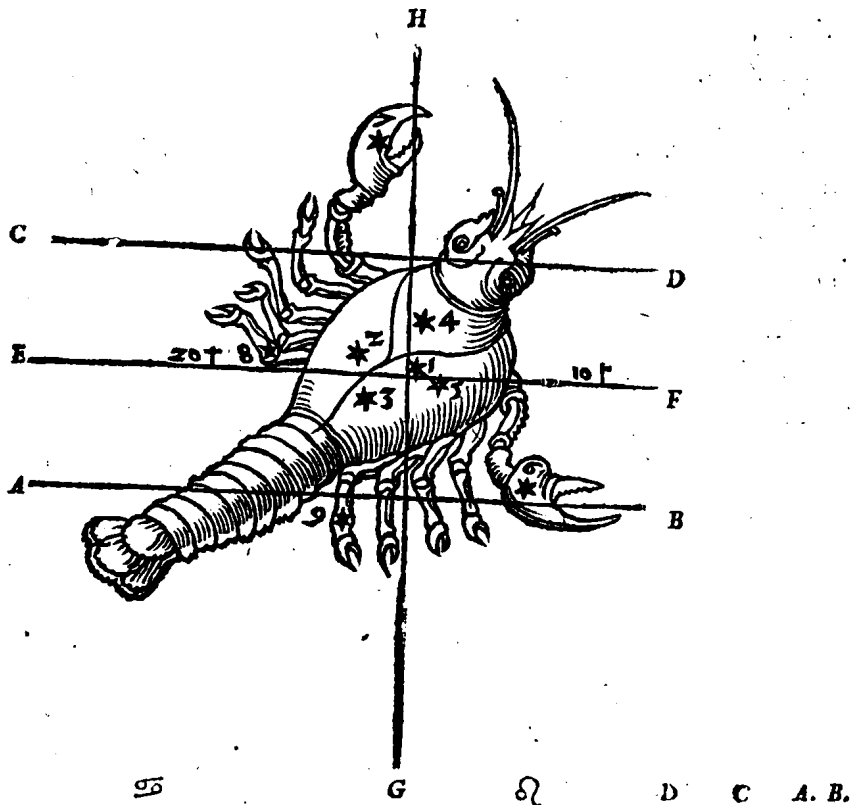
- 2 In capite eius, quo ad Boream propius accedit.
- 1 In capite alterius, aliquantum rubescens.
- 17 In dextro pede eius qui Australior est.
- 13 In eiusdem clunibus.
- 11 In eiusdem sinistro femore.
- 12 In sinistro ilio eius qui Australior est.
- 7 In eiusdem dextro latere.
- 14 In sinistro calcaneo eius qui ad Boream magis est situs.
- 5 In eiusdem dextro humero.
- 4 In eiusdem sinistro humero.
- 10 In femore dextri pedis.

Secunda
Secunda
Tertia
Tertia
Tertia
Tertia
Quarta
Quarta
Quarta
Quarta
Tertia

Earum autem situs atque figura, per schema exprimitur.

CANCER.

ALVO Heleces Cancer subuoluitur: astraque Cancro
Iuno nouercales ut semper proderet iras,
Præstitit. hic etenim Lernæi gurgitis Hydram
Vreret Alcides cum flammiger ausus in ipsum
Repere victorem, quâ duro concaua dorso
Tegmina curuantur, geminus micat ardor in auras:
Hos dixere Asinos, ortos Thesprotide terra,
Et sidus Lenæ tuum determinat aër
Crassior. hos itidem qualis præsepibus esse
Forma solet, dispar Chelarum flamma coruscat
Nanque tribus stellis adoletur dextera Cancro:
Leua duas pigro succendit fomite flammæ.

A. B. C. D. ZODIACI LIMITES. E. F. ECLIPTICA H. G. LINEA
AD ANGVLOS RECTOS SECANS VIAM SOLIS,
INCHOAT LEONEM AC TERMINAT
CANCRI SIGNVM.

Cancer, καρκινος nouem stellarum. Inter quas praesepe φα'tvn nebuloſa in pectore & Afelli duo, δυος λοπεος & वो'λος, ſtella obſcura, ſed mira efficacit̃a in ciendis tempeſtatibus ſecundum Aratum. Hic ad Geminos irrepens, multum ſpacij ibi occupat, vnum atque alterum brachium quoque ex Zodiaco ex- tendens. In ſua ſede parum loci obtinet. ſunt autem haec ſtella praecipua.

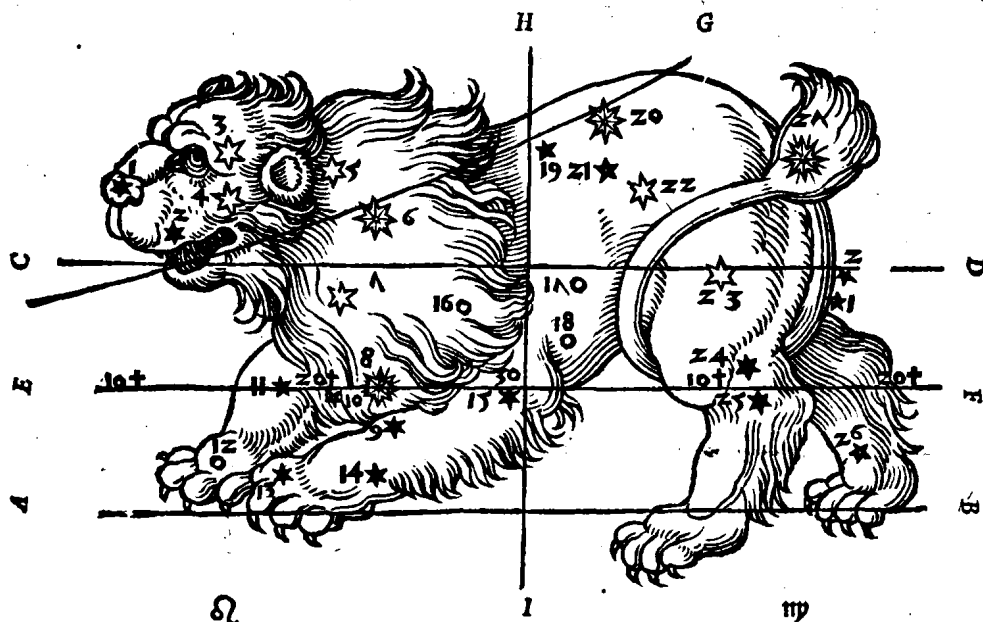
1	Vna illarum quatuor, quae in eius medio corpore quadrilateram figuram conſtituunt, quae aſinus nuncupatur.	Quarta
4	In vicina & contigua parte capitis, ad Septentrionem.	Quarta
2	In ſiniſtra doſi parte, vna illarum quae quadratum conſciunt.	Quarta
3	Altera earum quatuor quae ſunt in corpore, quam maxime proclinans in Austrum.	Quarta
5	Prima quae in medio & vmblico cancri conſiſtit, adherens.	Quarta
6	In brachio dextro.	Quarta
7	In ſiniſtro boreali.	Quarta
9	In pede verſus Austrum	Quarta
8	In pede verſus Aquilonem.	Quarta
- Earum autem ſitus & complexus mutuus ex figura petendus eſt.*

LEO.

Hic verſus quibus Leonis Aſtrum exornatum eſt in Pariſienſi exemplari, quod figuram caret Cancrī coniunguntur. Verum nos licet continuus textus videatur maluiſſe eum diuidere, vt figura aſtorum ſitum continentes carminibus quibus explicati aſtriſſimi ſunt ſubiungi poſſint.

QV A poſtrema pedum rutilant veſtigia in Arcto,
Maxima flammigeri mundus trahit ora Leonis.
Membra dehinc longi qua ſeſe ſemita caeli
Plurima protendit, torrentur fomite acuto
Singula, & aſiduis ardet Leo viſcera flammis.
Hic Hyperionij flagrat viae ſolis, & iſto
Se duce caerulei referunt momenta calorſ.
Tunc ſuccifa Ceres ſtatim cum mergite culmi
Conſtruitur, flauos tondentur ſemina crines
Omnia, & auctas late coquit area meſſes.
Tunc & Threicij repetunt animoſa aquilones
Flabra polo, tunc Oceanum ſtata flamina caeli
Propellunt pelagus. longis hoc tempore in anni
Ocia ſunt remis: pontus vehit ipſe carinas.

A. B. C. D. LIMITES AC ZODIACI TERMINI. E. F. SOLIS ITER.
C. B. SOLSTICIALIS CIRCVLVS. H. I. DODECATEMORII
LEONIS FINIS ET VIRGINIS INITIVM.

*Leo, λέων pulcherrimum sidus, in quo multa sunt lucida stella, dimidiatum ferè signum occupat in quo regnat Cancer. Dorsum, cauda, & caput, extra Zodiacum progrediuntur planè sub Vrsæ maiore collo-
catur, quod eo accuratius monemus, vt habit a alicuius vnius signi certa cognitione reliqua eo facilius de-
prehendantur. Præterea & illud diligenter hoc loco notandum est circa Leonem, inter eius extrema & vr-
sæ, stellæ esse nebulosæ inuolutionis, informes tamen, quas vocant Berenices crines, ab harum situ Plinius
terram secundum latitudinem, formam orbis absoluti globatam habere declarat. Berenices crines in-
quis, non cernit Aegyptius nec Trogloditarum sedes (qui in terra cauernis & specubus morantur. Hæ stel-
la autem, ob id Berenices coma vocantur, quod cum Ptolomæus Aegypti rex, Asiam olim expeditionem
suscepisset, Berenice eius coniunx, comam suam pulcherrimam Veneri deuouerit, si modo rex victor rediret,
Et cum deinde superatis hostibus redisset & optatam victoriam obtinisset illa comam abscederet, & Ve-
neri vt prius vouerat suo in templo sacraret, quæ cum paucis post diebus, non amplius in templo, vbi suspen-
sa erat, appareret, ab Astrologis quibusdam in cælum euecta, et iuxta Leonem collocata, dicebatur.*

Sunt autem stella quibus hoc astrum splendet 27. quarum ista quae sequuntur praecipua sunt.

8 In eius corde, quam vulgo cor Leonis & Regulum, latini Regiam, Græci βασιλικὴν vocant. hæc omnium quæ in cælo hærent, efficacissima esse creditur, quod prope Eclipticam existens, solis lumine maxime adinuetur.

Prime

27 *Splendida illa, quæ est in cauda extremitate.*

Prime

6 Media illarum trium quae sunt in collo. Hac ut facile videre est linea C. G. quae Tropicum cancri notat contigua est. Secunda

Secunda

5 Altera earum quæ ultra Tropicum est versus Boream.

Tertia

7 Tertia earum, amplitudini zodiaci inherens. Ha stella, τρεῖς αἰ ὧδ' τραχύλα, id est, in ceruice, sunt satis nota in cælo, cum oculi & visus earum quantitatem facile distinguat.

3 *Vna earum qua sunt in capite, ea qua supra oculum est.*

Tertia

4 Altera propius ad terminum Zodiaci Borealem accedens.

Tertie

22 *Supra sinistrum femur.*

Tertia

23 *In sinistro femore.*

Tertia

Patet autem illarum in cœlo situs ex schemate Leonis.

AVRICA.

14 AVRIGATOREM par sit quoque cura videre:

L 2

Namque

Nanque tuas aures implebit fabula solers
 Crætei pecoris: hæc lac memoratur alumno
 Infudisse Ioui Cápra, nutrix dicta tonantis.
 Stelligero subuecta polo est: ille impiger autem
 Pulcher Erichthonius, currus & quatuor olim
 Iunxit equos, pronus qui non procul in Geminorum
 Leua iacet, fusoque super se corpore tendit
 Plurimus, atque Helices caput inclinatur ob ore.
 Ille quidem in spacium membra explicat: at Capra læuo
 Fixa humero clare sustollitur: ipsius autem
 Fine manus paruas Hædorum suspice flammæ.
 Qui postquam Oceano sese expedire sonoro,
 Sæua procellosis immittunt flabra fluentis,
 Vt spumosa truci pulsantur littora fluctu,
 Et vaga cæruleas inuoluant æquora puppes.

C. D. LIMES AC TERMINVS CIRCULI ZODIACI BOREA-
 LIS, CUI INSISTIT ERICHTONIVS EXTREMO PEDIS,
 CORNV TAVRI DEXTRVM CONTINGENS.

AVRIGA, ἄρτοχος, Erichtonius, Vector, Agitator, ubi ab vrſa maiore diſceſſeris, intra Arcticum
 & Tropicum Cancrī inuenitur: ſiniſtrum brachium conuertens ad Dextrum Perſei pedem. Ornaturque
 ſtellis tredecim ex quibus hæc quæ ſubiſciuntur præcipuæ ſunt.

3 Lucida illa in ſiniſtro humero, quæ α & ξ Capella, ſiue Capra vocatur.

11 In dextro calcaneo, cum Tauri cornu extremitate communis, in hac imagine numero 11. notatur, in
 figura Tauri numero. 21.

4 In humero ſiniſtro.

10 In ſiniſtro Calcaneo.

1 Vna duarum quæ ſunt in capite.

Prima

Tertia

Secunda

Tertia

Quarta

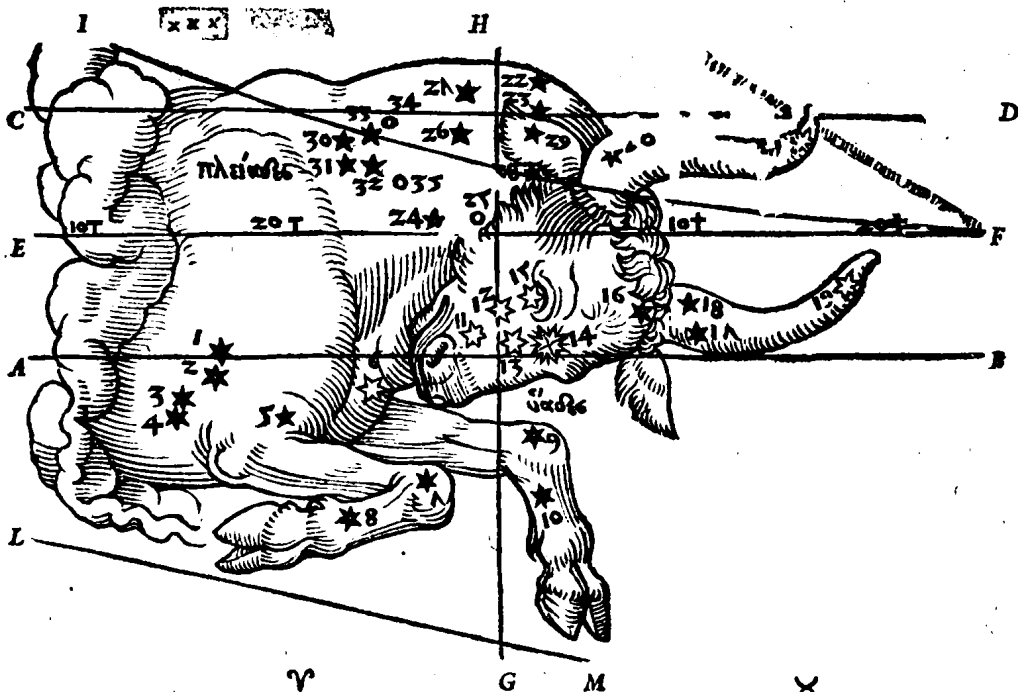
2 Altera

- 2 Altera duarum qua existit in capite.
 6 In dextro cubito tertij ordinis est, licet in figura quarta magnitudo linis videatur.
 29 In sinistro brachio qua $\delta\pi\phi\alpha$, id est Hædi vocantur horum in auctoribus frequens usus est.
 5 In dextro brachio.
 7 In sinistro cubito.
 Talem in cælo dispositionem obtinent, qualis figura exprimitur præfenti.

Quarta
 Tertia
 Quarta
 Quarta
 Quarta

TAVRVS.

15 NEC minus Aurigæ quæ sunt vestigia curui,
 Cornigeri late tenduntur pectora Tauri.
 Illic fetosam pecoris perquirere frontem
 Esto memor: flexo iacet illic crure, minaces
 In terram figens oculos tum cætera signa
 Flammarum similem procul inter sidera formam
 Ostentare valent: gemino sic cornua ductu
 Erigit ætherij rigor ignis & ignis vtrique.
 Sic camuris ardet protractibus, haud tibi signis
 Perquirenda alijs pecoris frons æqua resurget:
 Oceano proprio Taurum deprenderis ore.
 Cornua sic vera sub imagine curua dehiscunt:
 Sic media creber pecori frontem asperat ignis:
 Sic Hyades Tauri toto procul ore coruscant.
 At boream læuo quæ Taurus acumine pulsat,
 Desuper Aurigæ dexter pes imminet astro.
 Vna pedem Aurigæ dextrum cornúque sinistrum
 Stella tenet pecoris: simul in conuexa feruntur:
 Sed prior occidui Taurus subit æquoris vndas

A. B. C. D. LIMITES ZODIACI. E. F. ECLIPTICA. I. F. TROPICVS CANCRI. L. M. AEQVATOR H. G. LINEA TERMINAS TAVRVVM, ET INCHOANS GEMINOS.

TAVRVVS ταῦρος magna ex parte recumbit in illo spacio quod Arieti deputatum videmus, vix dimidium capitis cum cornibus suis imponens gradibus seu regioni suae, pedes seu crura extendens ultra Zodiacum versus Aequi noctialem. Cum autem dimidiatum signum sit dubitatum est Taurum ne, an Vacca censeretur debet an ad Europae vectorem, an Ius potius immutationem referendum. Verum consuetudo obtinuit ut Taurus haberetur. Ovidius.

*Vaca sit an Taurus, non est cognoscere promptum
Pars prior apparet, posteriora latent.
Seu tamen est Taurus, siue hoc est foemina signo
Iunone inuita munus amoris habet.*

Habet autem stellas, quibus insignibus praeditus Taurus est. 23.

1 Splendida illa & rubescens, quae in sinistro oculo existit, ingens & rutilans, Caldaice Aldeboran Graece λαμπαδιάς, Latine palilicium nominatur. Prima

11. 12. 13. 14. 15. Torum hunc manipulum stellarum, de earum maxima diximus Latini veteres succulae dixerunt. Utenim idem quod sus valet. Sed Graeci nominauerunt ὕαδα ἀπὸ τῆς ὕδρ, quod non sine pluuia exoriantur. Tertia

21 In eius cornu extremo quod ad Boream tendit illa scilicet, quam supra diximus herere in ipsis Erich tonij dextro pede. 11. numero, quemadmodum eo in loco cornu Tauri pedibus adhaerens declarat. Tertia

19 In extremitate cornu Australis. Tertia

6 In pectore, iuxta dextram scapulam. Tertia

7 In dextro genu. Quarta

8 In dextro calcaneo. Quarta

9 In sinistro genu. Quarta

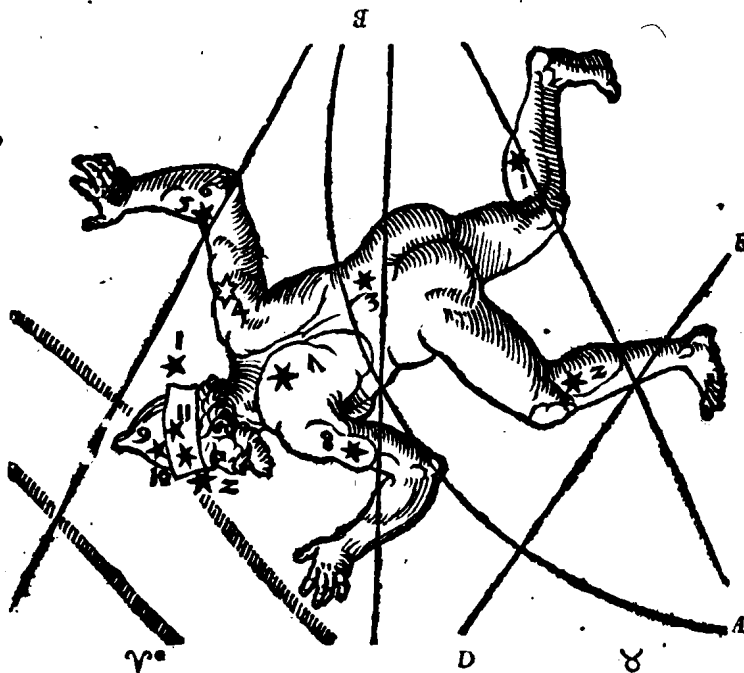
10 In calcaneo sinistro. Quarta

1. 2. 3. 4. Ille quae in ventre sunt Taurum terminantes. Quarta

Est autem earum situs quem in caelo habent, ipso schemate expressus. Sunt autem & alia stella in dorso Tauri collocata, quae à Babylonijs dicuntur Atarage, Graeci πλειάδες, ἀπὸ τῆς πλειῆς, quod ortu suo navigationis tempus ostendant: Latine dicuntur Vergilia quod extremo vere, cum aestas incipit, exoriantur. Verum cum speciali tractatu harum meminerit auctor, suo loco de ijs dicemus.

CEPHEVS.

16 NEC mea musa senem tacitum Cephea relinquet:
Iasidem quoque summa poli Cephea reuoluunt:
Illum quinetiam rutilæ pater intulit æthræ,
Donauitque polo. tergum Cynosuridos Vrsæ
Post habitat, geminasque manus à pectore tendit.
At diducta pedes tamen huic mensura seniles
Diuidit, extrema quantum pede distat ab Vrsæ.
Non eget huius enim sedes sacra numinis hilum.

A. B. CIRCVLVS ARCTICVS. D. E. COLVRVS AEQVINOCTIORVM.

CEPHEVS, κεφείδης, maritus, Cassiopeæ, Babilonijs Ficares, succensus, & dominus flamma ad alterū latus poli arctici Vrsa maiori opponitur, partim intra Arcticum cum ventre & pedibus, partim extra Arcticum cum brachijs & capite. Constat autem Cepheus stellis 12. ex quibus præcipua magisque conspicua sunt hæsequentes.

- 1 In dextro pede.
- 4 Supra dextrum humerum.
- 10 In pileo, quæ media est, inter duas vicinas.
- 2 In pede sinistro.
- 3 In cinctura, prope dorsi spinam.
- 6 Supra dextrum cubitum.
- 8 In brachio sinistro.
- 7 In dorso.
- 12 In fronte.

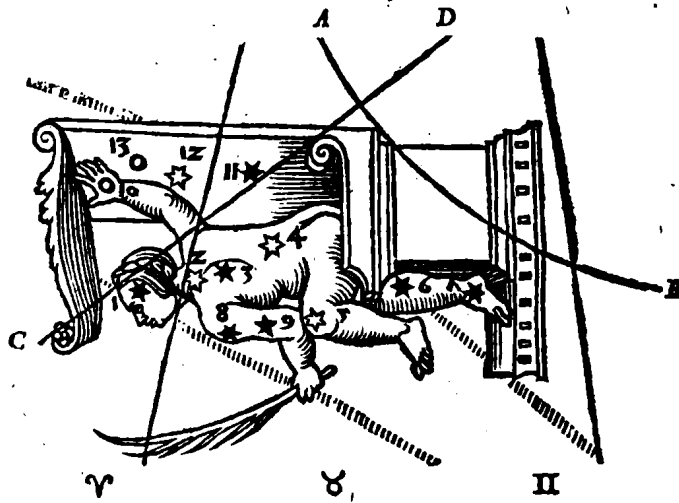
Quarta
Tertia
Quarta
Quarta
Quarta
Quarta
Quarta
Quarta

Monstrat autem earum situm atque complexum quem inter se habent, in cælo figura flammigeri.

CASSIEPEIA.

17 R VRSVM decliui si visum tramite vergas,
Prima tibi vt flexi linquatur spira Draconis,
Infortunatam spectabis Cassiepeiam.
Sed nec multa tamen, cum cælum lumine toto
Luna replet, terram vt superet fax aurea noctem,
Occurret genitrix oculis quærentibus: adsunt
Lucida mœrenti, tenuis rubet, ignis, & ægrè
Lux hebes est matri: vix qualem Caria quondam
Nouerat intrantem per claustra tenacia clauem,
Formatur stellis distantibus. inque humeros vix
Tenditur angustos, natæ fera fata tetundunt.

A. B.

A. B. CIRCULVS ARCTICVS. C. D: COLVRVS AEQVINOCUTORVM.
NOTVLIS DVAE DVCTAE LINEAE, TERMINI
SVNT LACTEAE VIAE.

*Cassiopea, κασιόπεια, iuxta pedes Andromeda sedet, erecta paululum versus Cepheum maris unum
Constituitur autem illa atque sedile, cui incumbit brachia ad sidera tendens, stellis in vniversum tredecim,
e quibus illa quae hic subiiciuntur magis clara atque conspicua sunt.*

- 4 In renibus.
- 3 In sinistro genu.
- 12 In medio eius sedis.
- 2 In dorso prope collum.
- 1 In capite.
- 7 In dextro pede.
- 6 Sub genu dextro.
- 9 In sinistro brachio.

Tertia
Tertia
Tertia
Tertia
Quarta
Quarta
Quarta
Quarta

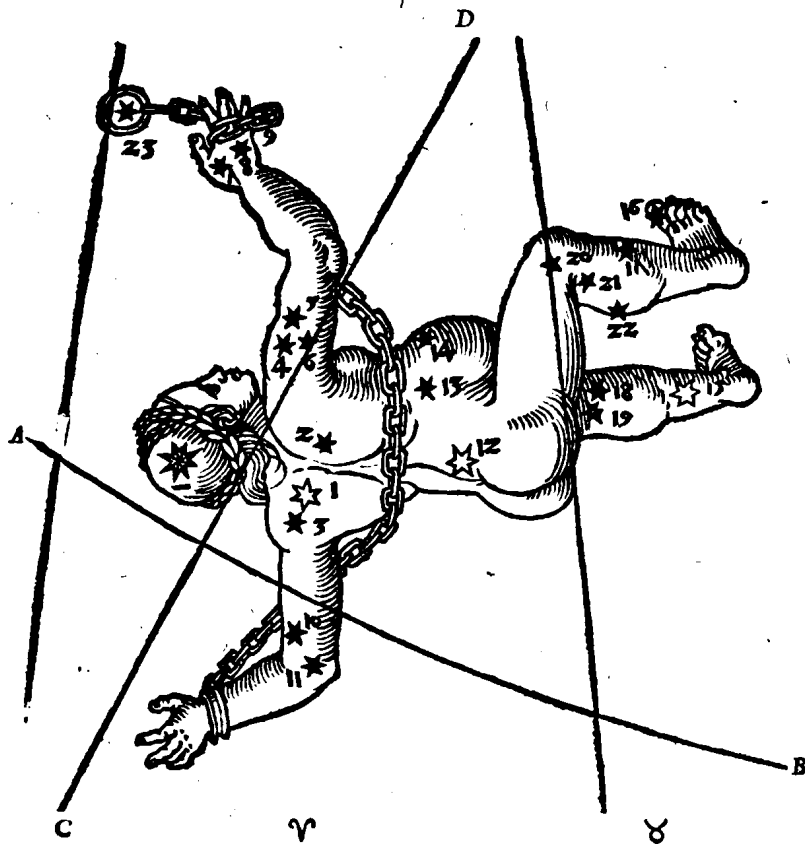
Quo situ se inuicem in caelo complectantur monstratur figura praesenti.

ANDROMEDA.

18 NANQVE subest, teretisque poli simul orbe notatur,
Andromeda incendi, quæ semper luce coruscans
Sponte oculos im membra rapit: face denique vertex
Ardet anhelanti, geminamque per aëra fundunt
Lucem humeri, & summis lux æstuat ignea plantis:
Ignea quinetiam per cælum singula flagrant
Andromedæ, & toto vibrant in corpore flammæ.
Sed tamen hic etiam viuax est pœna dolenti:
Nam diducta vlnas magna distendit in æthra,
Vinculaque in cœlo retinent quoque tenuia, quippe
Brachia contortis adstringunt nubila nodis.

A. B.

A. B. CIRCVLVS AESTIVALIS LONGISSIMAM DIEM
CONFICIENS. G. D. COLVRVS AEQVINOCITIA
CONTINGENS.

ANDROMEDA αὐδρῶμεδα catenata, capite ad Pegasus eleuatur, ibi est praesignis quaedam stella. Extensis brachijs in caelo consistit quorum dexterum tendit ad Galaxiam, ea parte qua Cephei caput conspicitur. Sinistrum ad pisces, imo vni piscium quasi incumbere videtur. Catena aurea à sinistra vsque in dextram manum per dorsum ei transit. Stellis non procul à Perseo 23. illustrata fulget, quarum praecipuae magisque clarae sunt haec, quas iam subiiciemus.

- 1 In sinistro humero.
- 12 In spina dorsi.
- 15 In sinistro pede.
- 11 In cubito sinistro.
- 23 Iuxta dexteram manum in qua tres aliae conspiciuntur.
- *.5.6. In dextero humero.
- 15 In calcaneo dextero.
- 7.8.9. Tres in dextera manu.

Tertia
Tertia
Tertia
Quarta
Tertia
Quarta
Quarta
Quarta

Atque harum dispositio per schema exprimitur, in quo praeter stellas iam enumeratas aliam in capite fulgentem cernimus secundi ordinis, veram illam dum in alato equo quadrasum constituat tribus alijs coniuncta, non huc, sed ad Pegasus referimus.

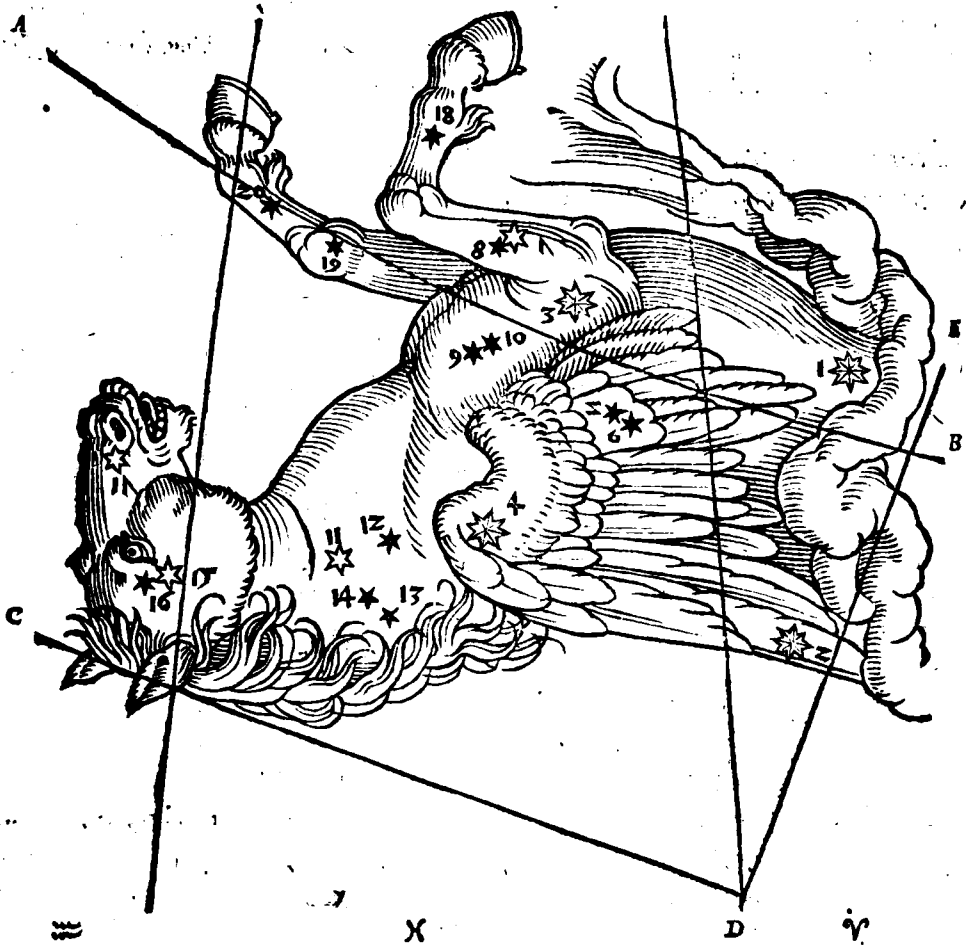
EQVVS.

EQVVS.

19 R V R S V S odorato quæ vertex crine tumescit,
 Andromedæ capiti succingitur indiga pleni
 Aluus Equi, sommo quam fax in vertice vibrat
 Virginis, inque auras cornu vice surgit acuti.
 Ipsa sub abscisso latè micat aurea ventre,
 Cornipedis simul hunc lux indiscreta renectit.
 Communique rubent duo semper sidera flamma.
 Treis latus atque armos aliæ pecoris pinxere,
 Et spacio disiuncta pari fax æmula flagrat.
 Plurimus ignis inest, vasto globus æstuat orbe.
 Sed non & capiti similis rubor, ipsa quæ ceruix
 Quanuis procero surgat iuba maxima collo,
 Languida marcenti vix est spectabilis igne.
 Ultima quæ mento sese explicat, haud minor illa
 Quattuor est primis quæ formam lumine claro
 Cornipedis simulant: non hinc Equus integer artus.
 Non quadrupes cælo sustollitur, at tenuis aluo
 Erigitur, media iam cætera ponè negantur,
 Et quatit ætherias primis modo cruribus auras.
 Nunc hunc Aonio quondam memorant Helicone
 Inclita post Lyciæ redeuntem bella Chimæra,
 Mystica qua rupes doctis obmurmurat antris,
 Herbarum carpisse comas, & gramine odoro
 Expleuisse famem, sed cum sitis arida fauces
 Vreret, ac nullo manaret gurgis hiatu,
 Illisisse pedem, cornuque excita repente
 Lympha camœnalem fudit procul Hippocrenen.
 Aones hoc latici posuerunt nomen equino
 Pastores: strepit hæc placido inter saxa susurro,
 Atque Helicone cadens sese sitientibus herbis
 Inferit, Ascræas donec vaga gurgite valles
 Viuificet, rigat has animas & Thespia pubes
 Semper, & in latices inhiat gens fontis alumni.
 Ast Equus alterno redit inter sidera motu,
 Oceanique salo caput exerit, haud tibi magni
 Cura laboris erit cælo spectare sereno
 Cornipedem: micat ille procul flagrantibus astris,
 Et perfusa recens educit pectora ponto.

A. B. TROPICVS CANCRI SIVE CIRCVLVS SOLSTITIALIS,
C. D. AEQVIDIALIS SIVE AEQVATOR. D. E. LINEA
DISTERMINANS AEQVINOCIA QVAM PAVLO
SVPERIVS COLLVM ANDROMEDAE SECA-
RE VIDIMVS.

PEGASVS, ἵππος seu equus alatus, Equus volans, Maior Equus, Equus secundus, cum duobus ran-
rum pedibus prioribus pingitur, alii quoque insignitus, vltima parte caput Andromeda, pede sinistro alam
sinistram Gallinae contingens, malum potius alam dexteram Cigni.

Exornatur autem stellis 20. inter quas insigniores sunt istae quas subiicimus.

1	In umbilico quam paulo ante in capite Andromeda haerere diximus, hac vna est quadrati, ex stellis se-
cundi ordinis in Pegasi corpore constitutis.	Secunda
2	In dextera ala extremitate.	Secunda
4	In dextera ala summitate, quae tres stellae triangulum constituunt.	Secunda
3	In exordio dexteri pedis in coxa scilicet illa quae tribus aliis coniuncta quadrangulum constituit.	Secun.
7	Supra genu dextro.	Tertia
11	In collo.	Tertia
15	Supra dextrum oculum.	Tertia
17	In naribus.	Tertia
6	Vna earum quae sibi in pectore vicina sunt.	Quarta
10	Alterae dictarum duarum.	Quarta
		18 In

18 In dextero calcaneo.

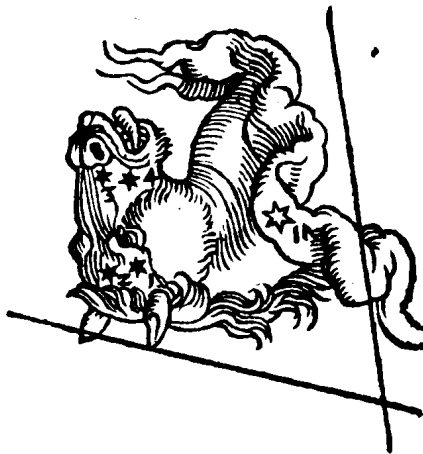
20 In sinistro calcaneo.

Quarta

Quarta

Quis autem sit harum stellarum situs in cælo per figuram exprimitur. Hanc Ovidius, è sanguine qui ab exciso Medusa capite defluxit, genitum esse in Fastis refert.

Creditur hic cæse gravidæ cervicæ Medusæ
Sanguine respersis profuisse comis.

DE EQVO PRIMO SIVE MINORI.

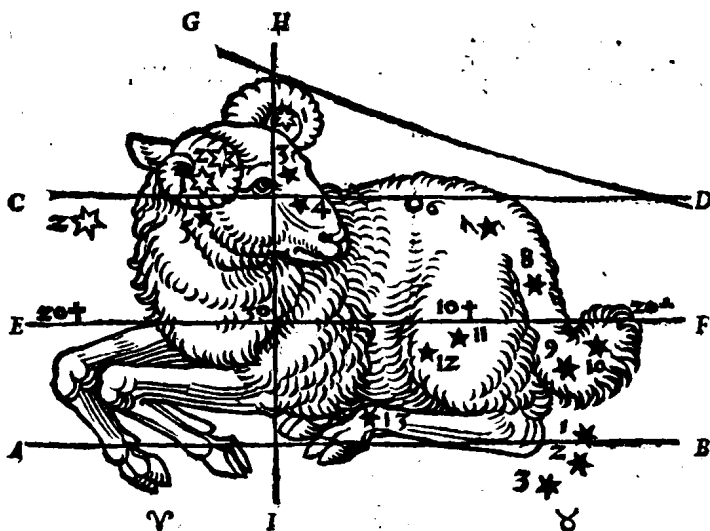
EQVISESTIO, seu equus primus προτομή ἵππου Equulus, Equi caput sue rostrū, alias Hinnulus, Item praefixo equi, collo attingit caput Pegasi (neque enim plus habet sectio equi dicta) & aliquo modo capiti Aquarii incumbere videtur: Stellæ non nisi in capite quatuor habet easdemque tam parvas, ut ab Astrologis nebulae occultæque dicantur: quapropter nec mihi operepretium facturus videor, si copiosius de ijs disseram cum figuræ satis exprimat, stella autem quæ in collo hæret eadem est cum illa quæ paulo ante in naribus maioris equi apparere diximus quod & numerus 17. adiectus declarat, qui non huius sed superioris imaginis est. Nihil de hoc equo dignum memoria legimus, quare ab ijs auctoribus qui hanc tractarunt materiam plerumque omisus est. Aratus non meminit eius neque hic eius (ut recte) Paraphrastes neque Cæsar Germanicus, neque Hyginus in suo Poëtico Astronomico, Sic nec Manilius, Ausonius, Vitruvius: Verum dum ex sententia Ptolomei ac Procli Astriferi globi conscripti cum habeant ne quid. adesse cum adicere volumus.

ARIES.

20 TVNC celer ille Aries, longi qui limitis orbe
Aethera percurrent, nunquam Cynosuridos Vrsæ
Segnior ablapsu conuertitur, haud procul astro
Visus Equi, magno celsum secat aëra motu.
Parcior hic rutilæ semper facis, indigus ignis
Spectatur iusti. nam quanti luminis astra
Esse solent, aciem quibus aurea Luna retundit,
Marcida lanigeri tantum se forma sub auras
Exerit: in tenui quanquam primordia Phœben
Orbe habeant, nulloque decus dea proferat ore.
Sed licet hunc oculis frustra sectere per æthram,
(Nam semper proprijs caret ignibus) en tibi propter

Andro.

Andromedæ claro rutilantia cingula in astro
 Suspectanda parent.vocat ingens balthæus vltro
 Quærentem, non longa Aries statione locatus,
 In conuexa redit paruo se tramite: subter
 Distinet & medio cœlum citus ordine currit,
 Vltima Chelarum qua brachia, quâque corusco
 Circumsaxe means rutilum secat Orionâ.

A. B. C. D. LIMITES AC TERMINI SVNT ZODIACI. E. F.
 ECLIPTICAE G. D. TROPICVS CANCRI. H. I. LINEA
 TERMINANS TRIGESIMVM GRADVM ARIETIS, ET
 INCHOANS PRIMVM TAVRI.

ARIES, ἄριος, eo loco ponitur ex opposito versus æquinoctialem, quo Perseus tendit ad Polum Arcticum plane intra Zodiacum, nisi quod caput nonnihil prodeit. Stellis exornatur 13, admodum enim in cœlo non potuit splendere quod Aureum vellus in terris reliquerit, cuius gratia & hoc nostro euo magni bellorum motus & ingentes perturbationes in rebus. Christiana exorta sunt, quas si non Agnus immaculatus pro nostra sese offerens salute sedauerit ingruentibus obruemur malis. Stelle autem eius precipue qua mediocriter fulgent sunt hæc.

1 Vna è duabus qua in cornu dextro existunt nempe ea qua magis vicina est termini Septentrionali Zodiaci.	Tertia
2 Altera illarum magis ad Boream proclinans.	Tertia
Sunt alia qua non imaginis continentur implexu sed parum ea distant qua precedit & cornu continetur sinistro.	Tertia
9 Vna illarum Trium qua sunt in cauda.	Quarta
8 Altera.	Quarta
10 Tertia.	Quarta
13 In posterioris dextri pedis extremitate.	Quarta
- Monstratur autem eorum in cælo situs ipso schemate.

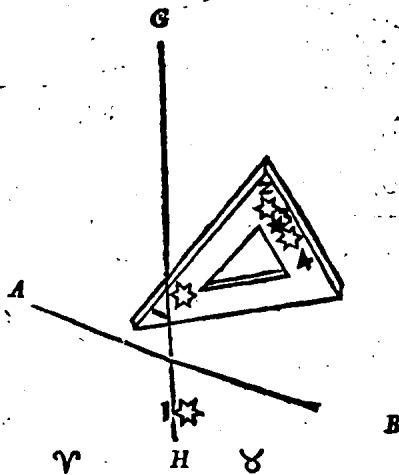
DELTOTON.

21 EST etiã Craio quod semper nomine nostri,
 Deltoton memorant: simile est latus istud vtrunque:

D 3

Porrigitur

Porrigitur summum signo caput: angulus arcuat,
 Et gemini suprema iugi vicinia mordet.
 Tertia quę stantes sustentat linea ductus,
 Parcior, haud simili sese sub limite tendit,
 Et contracta modum gemina face flammigerarum
 Stellarum superat. quin & quę subter in astro
 Lanati marcent pecoris, pluuioque tepescunt
 Iam vicina noto, minor istic linet luce
 Et fulgore facis peruertitur: at locus olli
 Post tergum Andromedæ, sic se tulit ordo dicatus.

A. B. SOLSTITIALIS CIRCULI LINEA.

TRIGONVM seu δ'ΑΤΟΤΟΡ, Triangulus, ē regione Arieti opponitur, consistens extra Tropicū fere iuxta caput Gorgonis, Triangulū hunc ob id in cælum relatū volunt vt per eum Arietis astrū quod aliqui obscurius est, melius atque facilius cognosceretur. Alij volunt Cererem obtinuisse à Ioue olim, vt in cælum aliqua figura referretur, qua Siciliam exprimeret, qua quoniam triangulus quasi est, Triangulū hunc in cælum transferri contigerit. Nec desunt qui dicunt hoc triangulo significari totius terra in tres partes diuisionem. Stella quę hanc figuram constituunt sunt quatuor numero.

- 1 In Angulo occasum versus.
- 2 In angulo superiori
- 4 In latere dextro.
- 3 Inter hanc & superiorem.

Tertia
 Tertia
 Tertia
 Quarta

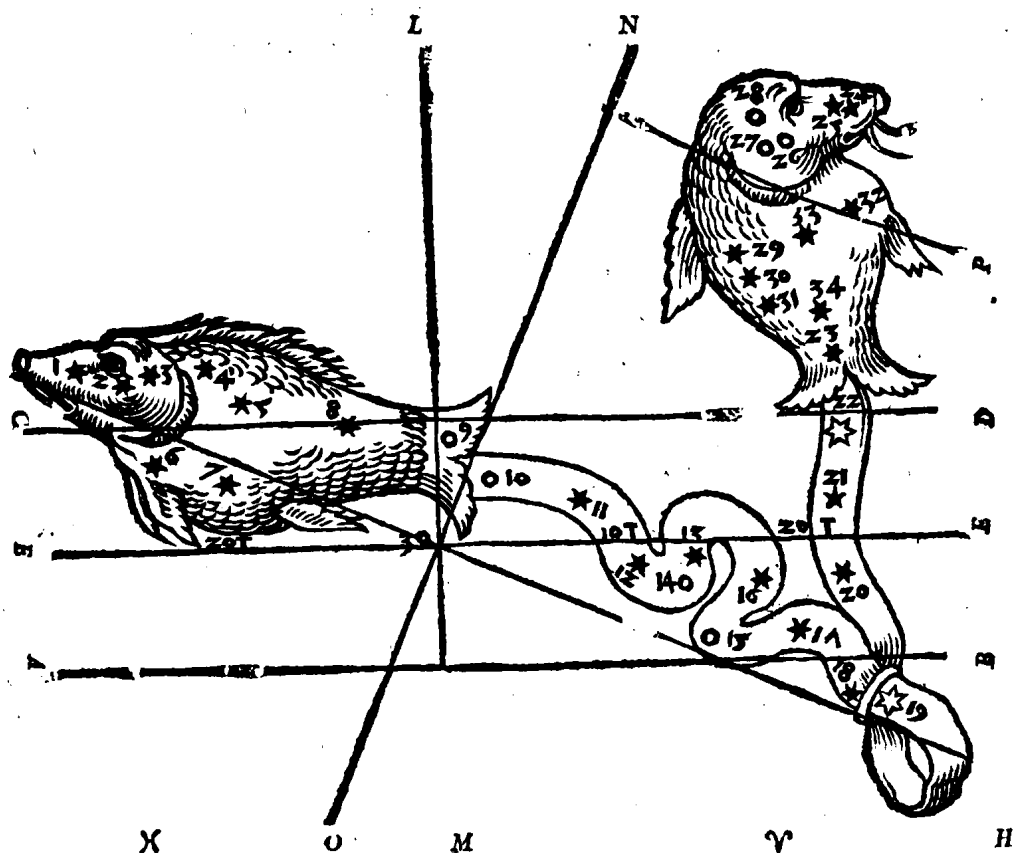
Vt autem earum situm atque figuram intelligas, schema aspice.

PISCES.

22 HINC si vicino flectaris lumina visu,
 Inque notum sensim boreali ab cardine doctus
 Inclinare oculos, proles tibi tertia Pisces
 Surgent Bombycij: sedes data quippe duobus
 Piscibus, ingenti quā celsam circulus æthram
 Orbe fecat, tendit quā penna extrema sinistra
 Ales equus, mundo à pectora Laniger alto
 Vrget, & aduerso surgentem corpore Taurum
 Respicit, hinc medio signantur fidere Pisces:

Quorum

Quorum alius rigida confurgit in aëra forma
 Celsior, & boream propior sapit alter aquarum,
 Troicus haurit aquas, funditque ephebus ab urna:
 Ponè auidus iacet in notialia nubila pronus.
 Sed tamen hi latè stellis ex ordine fulis
 Neſtuntur caudas, & lenta trahuntur vtrâque
 Vincula per cœlum coeunt quæ cingula rursus,
 Et rutilo confixa quasi super igne tenentur,
 Cœlestem memorat quem solers Græcia Nodum.

A. B. C. D. ZODIACI TERMINI E. F. ECLIPTICA G. H. AEQVATOR.
 SIVE AEQVINOCTIALIS L. M. LINEA, ECLIPTICAM AD ANGVLOS
 RECTOS SECANS, TERMINAT PISCIVM PRISTINAM SEDEM, ET
 INCHOAT ARIETIS SIGNVM. N. O. COLVRVS AEQVINOCTIO-
 RVM QVI HOC LOCO VERNVM AEQVINOCTIVM FA-
 CIT. N. P. LINEA TROPICVS CANCRI.

PISCES, quorum vnus voluos alter Bôgôçs filo quodam cōiunguntur, quod alijs linum, alijs lineolâ,
 alijs ligamentũ vocant. Non vt facile cernimus coniunctim ponuntur sed vnus in sua fere regione deliteſcit,
 alter in regione Arietis extra Zodiacum iuxta adromedâ heret: adeo vt ex aſtriferis globis colligere licet
 vt eum brachio aliqua ſui parte teger. Sunt autem ſtella quibus exornantur 24. è quarum numero he lu-
 cidiores ſunt.

22 In ligamine quo duo Piſces coniunguntur, iuxta nodum qui Piſcis Borealis caudam ſtringit, hæc ea-
 dem eſt qua Arietis imaginem tamquam informis præcedit, vt & monuimus. Tertia

19 In nodo, qui hiſce piſcibus ceterum coniungit. Tertia

4.5. In eiufdem dorſo. Quarta

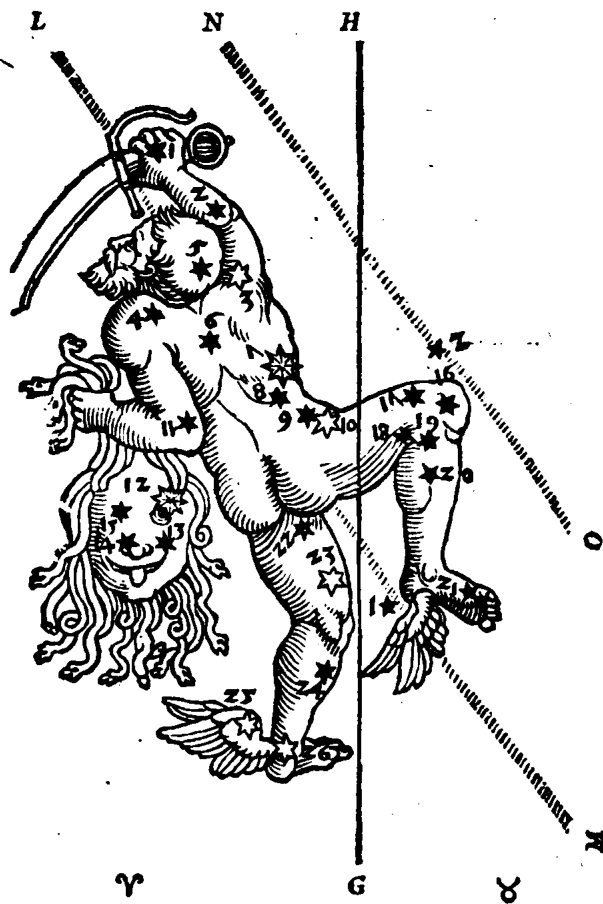
7 In eius ventre. Quarta

13 In medio quaſi eius ligamenti. Quarta

33 In ventre piscis Borealis, in numero assignando à sculptore erratum est cum 53. posuerit pro 33.
Exprimatur autem illarum situs quem in cælo habent ipsa figura.

PERSEVS.

23 EX humero Andromedæ læuo quoque noscere Piscem,
Qui rigidum celsi suspectat cardinis axem
Perfacile est: vlnæ nam proximus iste sinistræ
Cæculus erigitur. Quin & vestigia propter
Persea sub volucris par est tibi quærere forma
In caput inque humeros rotat ægram machina mundi
Andromedam: Threici nam sub flabris aquilonis,
Niritur alato vindex pede, maxima cuius
Dextera mœrentis solium prope Cassiopeiæ.
Tenditur, ingentique dehinc vestigia passu
Puluerulenta quasi cano procula ære pandit.

G. H. LINEA PER VERTICES ZODIACI DVCTA, TOTVM COE-
LVM DVABVS PARTIBVS AEQVALIBVS DISTERMINANS,
FINIT ARIETEM, AC INCHOAT TAVRI SIGNVM.

L. M. N. O. TERMINI SVNT LACTEAE
VIAE CANDORE PERFVSÆ.

PERSEVS

PERSEVS, πέρσευς, Andromeda liberator. in manu dextera ensē tenet, id est ἀπὸ τῆς sinistra tenet caput quod à Babylonijs caput Algol, à Græcis γοργόνιοι ἀπὸ nostris Gorgoni seu Medusæ caput, & propter infelicitatem perniciemque suam κακοδαιμονία dicitur. Videtur autem quod fabula illa qua fertur Medusæ caput gladio abscissum à Perseo, non ab re huic sideri sit accommodata, cum illi, cui iniqua radiatione natali die fulserit, ut veteres tradunt, minetur, eum aut securi aut gladio feriendum esse, aut capite truncandum.

Habet autem stellas 26. quarum hæc quæ sequuntur insigniores sunt.

7	Splendida illa quæ est in dextero latere.	Secunda
12	Insignis etiam illa quæ est in capite Medusæ, quod sinistra manu tenet	Secunda
05	In sinistri pedis extremitate.	Tertia
3	In humero dextero.	Tertia
26	Vna ex tribus quæ sunt in dextero latere.	Tertia
23	Supra genu sinistro.	Tertia
25	In ala sinistri pedis.	Tertia
5	In capite.	Quarta
16	Vna illarum quatuor quæ in dextero genu consistunt.	Quarta
13	Iuxta splendidam illam quæ est in capite Medusæ.	Quarta
- Atque ista talem in cælo situm atque complexum tenent, qualis figura exprimitur.

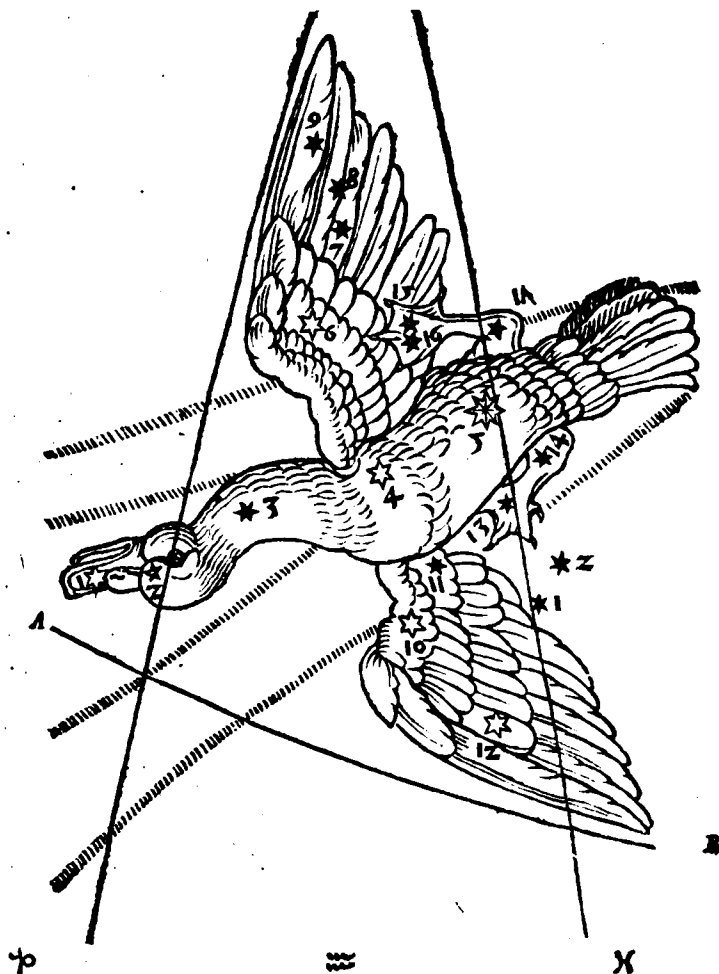
PLEIADES.

24 PLEIADES femoris pariter sub fine sinistri
 Perseus protollit: locus has habet arctior omnes
 Connexas. lente facis haud procul istas
 Ostentat rutili lux sideris, ægra sororum
 Lumina, nec claro flagrat rubor aureus astro.
 His genitor, vero si fluxit fabula fonte,
 Pœnus Atlas, subiit celsæ qui pondera molis,
 Cæli fer, atque humero magnum super æthera torquet.
 Fama vetus septem memorat genitore creatas
 Longæuo: sex se rutila inter sidera tantum
 Sustollunt. septem fert fabula prisca sororum
 Nomina, sex sese tenui sub lumine reddunt,
 Electra, Alcyone, Celæno, Taygetéque,
 Et Sterope, Meropéque, simul famosæque Maia.
 Prole dei cerni sex solas carmine Mynthas
 Afferit: Electram cælo abscelsisse profundo
 Obformidatam memorat prius Oriona.
 Pars ait Idææ deflentem incendia Troiæ,
 Et numerosa suæ lugentem funera gentis,
 Electram tetrus mœstam dare nubibus orbem,
 Sæpius obscuris caput ut sit cincta tenebris:
 Nonnunquam Oceani tamen istam surgere ab undis,
 In conuexa poli, sed sede carere sororum:
 Atque os discretum procul edere destitutam,
 Germanóque choro sobolis lacerata ruinis,
 Diffusamque comas cerni, crinisque soluti

E

Monstra-

Perfacilem& dextro latè Cepheida dextram
 Radens remigio, summa ad vestigia læuam
 Declinatur Equi: sic magno præpes Olympo
 Subuehitur, subit occidui sic marmoris vndas.

A. B. CIRCVLVS TROPICI CANCRI.

Olor autē ὄρνις vel nouus Gallina, Cygnus, latè patentes expandit alas: sinistram vsque ad collum
 Draconis: dextrā, ad sinistrum pedem Pegasi equi, capite contingens Vultoris cadētis alam dextram. Sunt
 autem in ipso Cygno stella 17. ē quibus præcipua, magisque splendida, sunt ista sequentes.

5	Splendida illa qua in eius cauda consistit, vna videlicet earū quinq; ex quibus crux cōstituitur. Secun.	
1	In extremo capiti, rostro scilicet.	Tertia
12	In dextera ala flexu.	Tertia
4	In pectore vna earum quinq;	Tertia
6	In sinistra ala.	Tertia
10	In dextera ala.	Tertia
7.8.9.	In extremitate sinistra ala.	Tertia
15.16.	In sinistro pede.	Quarta
13.14.	In dextro pede.	Quarta

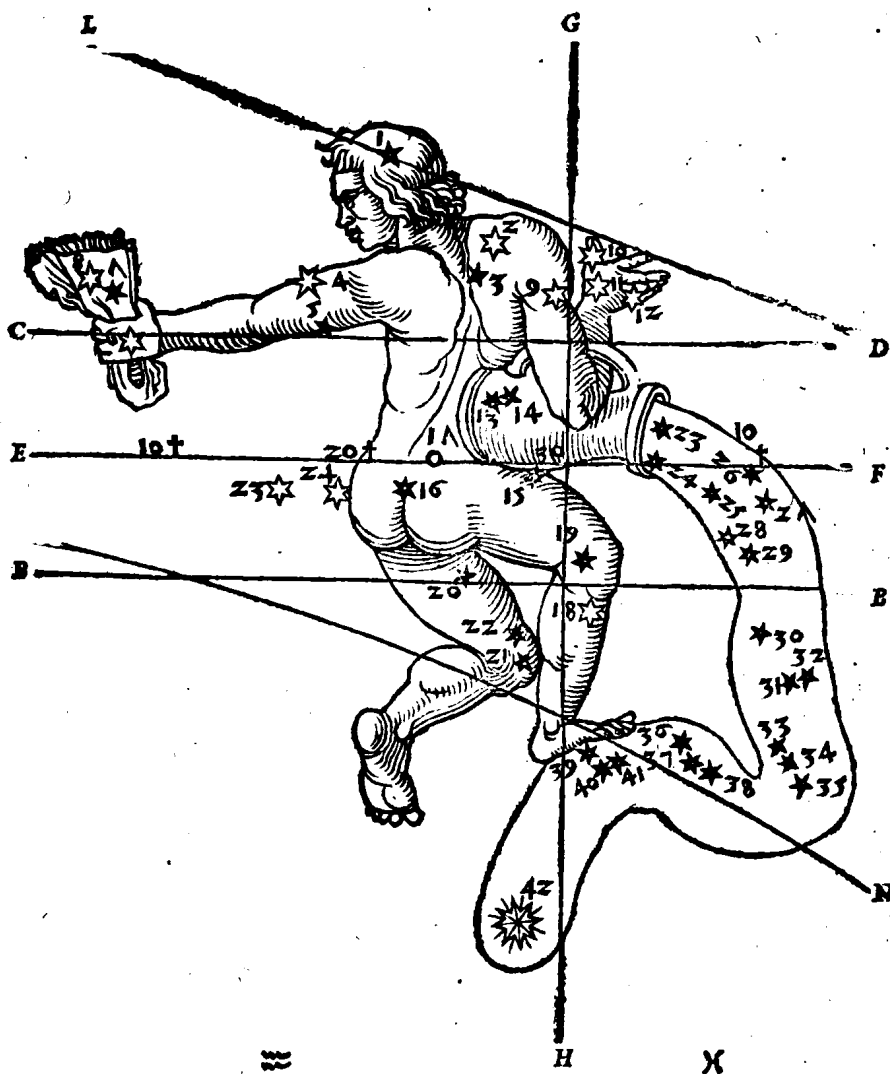
Monstratur autem earum situs quem in cælo habent schemate præfenti.

AQVARIVS.

27 NAM post Cornipedem flagrant duo sidera Pisces,
 Pisces Bombicij: caput autem subter equinum

Laome-

Laomeduntiadæ se dextera tendit ephebi.
Ipse dehinc longos insignis Aquarius artus
Adstat ad hirsuti caudam pulcher Capricorni.

A. B. ET C. D. LIMITES AC TERMINI ZODIACI E. F. ECLIPTICA
L. D. AEQVATOR. B. N. TROPICVS CAPRICORNI.
G. H. LINEA, INCHOAT PISCIVM SIGNVM, ET
TERMINAT AQVARIIL.

Aquarius ὁ ὄρεος Ganymedes, Non desunt autem qui putent Aquarij signo, Deucalionem significari & continua aquae effusione maximū illud Diluuium exprimi, quod suo tempore fuisse legimus, manū sinistram fere ad caput Capricorni extendit, capite attingit caput prioris equi. In dextero latere tenens urnam, effundit aquam quae multis stellis vsque in piscem cadit sidus Australe quod pedibus attingit. Illius stella omnes sunt 42. inter quas non nisi istae clariores apparent.

42 In extremitate aquae effusae, illa nempe splendida quae est iuxta os piscis Australis.

11 Vna illarum trium quae sunt in dextera manu.

6 In sinistram manu.

8 In vicina & contigua parte sinistram manu.

2 In dextero humero.

9 In dextero brachio.

4 In brachio sinistro.

Prima

Tertia

Tertia

Tertia

Tertia

Tertia

Tertia

E 3

18 Sub genu

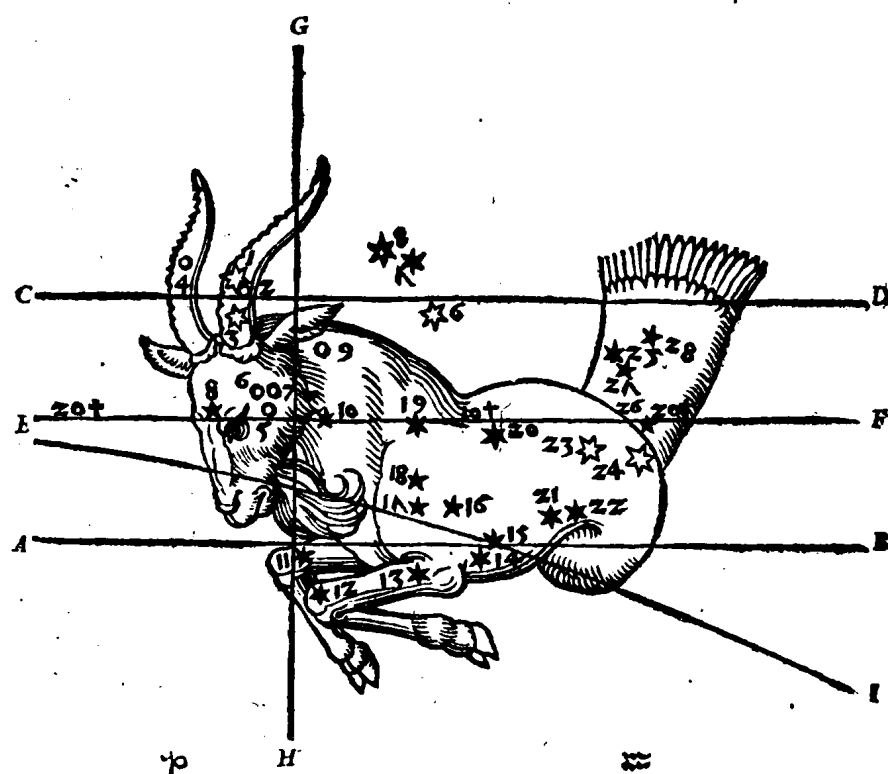
18 Sub genu dextro.

Tertia

*Stella illa dua qua in vicina parte Aquarij sunt, ad signum Capricorni spectant.
Monstratur autem earum situs quem in cælo habent, figura presenti.*

CAPRICORNVS.

28 IMVS vt australi descendit circulus axe
Signifer, inque notum rutili cadit orbita solis,
Hispidæ setosi marcet species Capricorni.
Huc cum Threicio veniens à cardine Phœbus,
Vertit iter, pulsusque deum, mirabile dictu,
Brumalis redigit, non tum mihi longa phaselis
Aequora tententur, non tum freta turbida pinu
Quis petat: angusto decurrit tramite nanque
Parua dies, vastoque dehinc deprensus in alto,
Nequicquam pigræ clamarit sidera lucis:
Interea totis notus acer sæuiet vndis,
Excitumque salum verret notus aurea solis
Cum rota cornigeri sidus pepulit Capricorni,
Tum dirum cælo frigus redit: aspera nautis
Tunc sunt fluctuagis: tamen isti sæpe malorum
Immemores, agitant totos in fluctibus annos,
Mergorum & focæ similes, trahit vnda pauentes,
Ac retrahit: quærunt oculis distantia longè
Littora, & in pontum cogunt lucra semper hiantes.

A. B. C. D. LIMITES AC TERMINI SVNT ZODIACI E. F.
ECLIPTICA G. H. LINEA, FINIT CAPRICORNI SIG-
NVM, ET INCHOAT AQVARIIL. E. I. CAPRICOR-
NI TROPICVS.

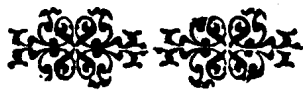
CAPRICORNVS αἰγώνεος pedibus proiectū extra signiferum, capiti anteriori parte imisso ad Sagittarim, pingitur. Eius stella sunt in vniuersum 28. quarum precipua sequuntur.

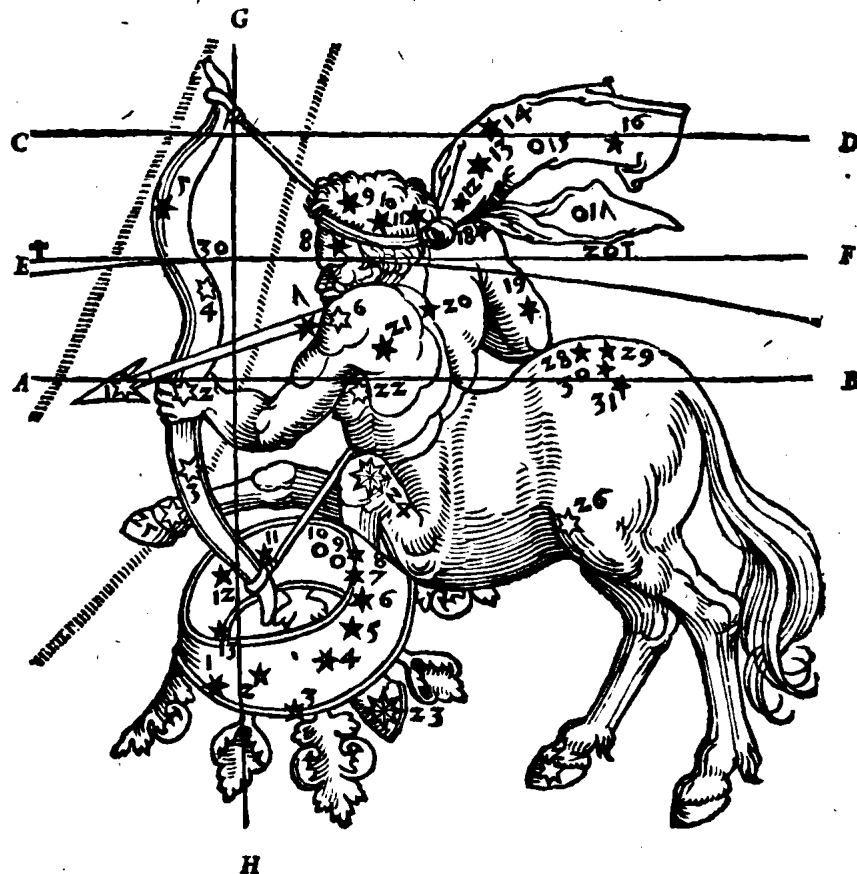
1	Vna duarum qua in cornu dextero existunt.	Tertia
2	Altera earum qua Boreali zodiaci termino continetur.	Tertia
23	Vna duarum qua sunt in cauda principio.	Tertia
24	Altera earum quarum etiam paulo ante mentionem fecimus, haec enim illa sunt quas tanquā informes in vicina parte Aquari habere cernimus, quod & numerus eo loco stellis ascriptus declarat, qui in hac figura idem est. Sic & hoc loco qua ascribuntur, referimus ad manum sinistram Aquarij.	Quarta
12	In sinistro genu.	Quarta
17	In pectore.	Quarta
19	Vna duarum qua sunt in spina dorsi.	Quarta
14	Vna duarum quas sub ventre habet.	Quarta
28	In cauda extremitate.	Quarta

Earum situs quem in cælo habent ex figura eris petendus.

SAGITTARIVS.

28 PAR metus ex pelago tibi sit quoque, sole Sagitta
Cum leuis adflat, cum lux in arundine flagrat,
Ignis mundani cum tela extrema coquuntur.
Cumque Sagittiferi torret vapor aureus Arcus.
Tum quoque si piceam spectaris surgere noctem
Informem tetrus tellurem ut vestiatur alis,
Littus ama, fuge solers cæcula tegmina noctis,
Exitiumque sali, rabidique pericula ponti
Anteueni, iam solue memor vaga carbasa malo,
Iam prolixarum iacet rigor antennarum.
Mensis at infauti vel duri sideris index
Scorpius exorietur sit tempore noctis adultæ.
Huc matutino veniens procul æquore cælum
Exigit è pelago, telum trahit vltima cauda.
Cunctatur pigro post tergum sidera iuxta,
Arcitenens tardos et gurgite liberat artus.
Tum Cynosura et iam maturæ in tempore noctis
Altius in boream sustollitur, abditus autem
Orion redeunte die, tum brachia Cepheus,
Protentæque manus, mediâque immergitur aluum.

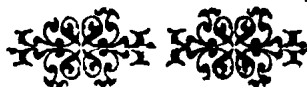
A. B. C. D. LIMITES AC TERMINI ZODIACI E. F. ECLIP-
TICA. G. H. LINEA INCHOANS CAPRICORNI SIG-
NVM, ET TERMINANS SAGITTARII
DODECATEMORIVM.

SAGITTARIVS, τοξότης, Arcitenens, cuius pectus cum capite & cum dimidio arcus sunt in zodiaco, cetera sub ipso zodiaco apparent, numero stellarum copiosus est, cum & Corona quae prioribus pedibus adiecta est hoc sidus exornet. Σεφωος νότιος dicta. stella autem quibus in vniuersum cōstat sunt 31. sed inter earum non nisi istae sequentes aliquantulum splendere visuntur.

23	In calcaneo sinistri pedis anterioris scilicet, in vicina & contigua parte Corona harena.	Secunda
24	In genu sinistro, inter hanc & superiorem, Corona interiecta est.	Secunda
1	In sagitta ferrato acumene.	Tertia
2	In sinistra manu qua arcum tenet.	Tertia
3	In ea arcus parte qua in Austrum proclinat.	Tertia
4	In illa parte arcus qua septentrionem respicit, in vicina & contigua Ecliptica sede.	Tertia
6	In humero sinistro.	Tertia
22	In latere sinistro.	Tertia
23	In dextro calcaneo anterioris pedis.	Tertia
27	In pede dextro posteriori.	Tertia
26	In femore sinistri pedis posterioris.	Tertia

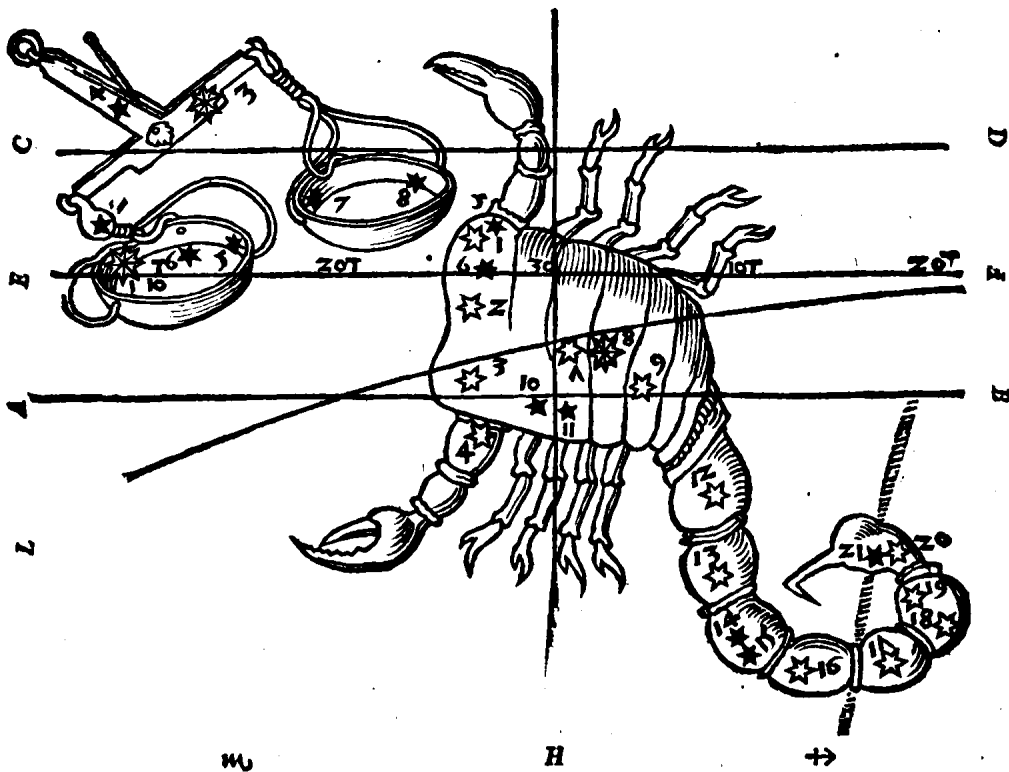
Inter Australem piscem, & caudam, eiusdem magnitudinis quadam stella conspiciuntur in caelo, eas ad caudam Sagittarii referre licebit.

Exprimitur autem situs earum quo sese in caelo amplectuntur ipsa figura.

LIBRA ET SCORPIVS.

Antiqui illi Astrologi, qui Zodiacum primi in duodecim partes secuerunt, singulis ijs partibus animalis cuiuspiam nomen imposuerunt, seu quod stellæ quæ eo loco essent, aliquam eorum animalium formam exprimerent: aut quod earum natura vis atque efficacia, aliquam cum ijsdem affinitatem haberent: siue etiam vt immortalis hoc modo redderent alicuius memoriam, qui aliquid præclare hic in terris gessisset: quod vt commodius facere possent ex multis stellis quæ in quaque Zodiaci parte essent, eas assumebant, per quas figura quam ipsi volebant aptissimè fingetur, Cum autem in hac Zodiaci diuisione animaduernerent Scorpij figuram tantam esse, vt duarum partium Zodiaci spaciū occuparet eam in duo signa diuiserunt, & ex prioribus eius stellis aliud signum formantes, illud, libram nuncupauerunt, siue quod libræ per similem figuram referat, siue etiam quod vbi sol ad eius initium peruenit diem nocti æqualem, ac si certa statera libraret, efficiat. quod autem ex posterioribus efformatur stellis Scorpioni destinatum est. Quemadmodum itaq; veteres vnum signum volunt duplici tamen astrisimo exornatum: eandem rationem in figura constituenda obseruare voluimus, quam adiiciendam esse putauimus etiam si ipse auctor nullam vel exiguam horum signorum mentionem faciat. In decorū enim esset dum signa Zodiaci primum locum inter Phænomena obtineant omnia non explicare, & partim ea figuris proponere, partim negligere. Explicabimus primum eo ordine, quo hactenus consueuimus primas Scorpij partes quibus libræ signum adheret, deinde, Scorpij quæ eam sequitur imaginem.

A. B. C. D. LIMITES AC TERMINI SVNT ZODIACI, E. F. ECLIP-
TICA G. H. LINEA, INCHOANS SAGITTARIVM ET TER-
MINANS SCORPIONEM, F. L. TROPICVS HY-
BERNVS QVI ET CAPRICORNI DICITVR,

*Libra Chela χαλκι. Veteres Chelas brachia Scorpij vocarunt, alias dicitur θυγος siue Iugum,
Sunt autem libra stellæ, quæ ex Scorpio mutuatur octo, quarum præcipuæ sunt istæ.*

- 3 In eius parte oris Scorpj, qua Septentrionalior est, prope trutinam hœrens.
 1 In Australi parte Scorpionis, in ipsa ecliptica, qua eius alteram lancem constituit.
 2 In initio chordæ, qua Australis lancis suspenditur.
 6 In australi lance.
 8 In Septentrionali.

Secunda
 Secunda
 Quarta
 Quarta
 Quarta

Exprimuntur ut in cœlo sunt sita, figura ipsa.

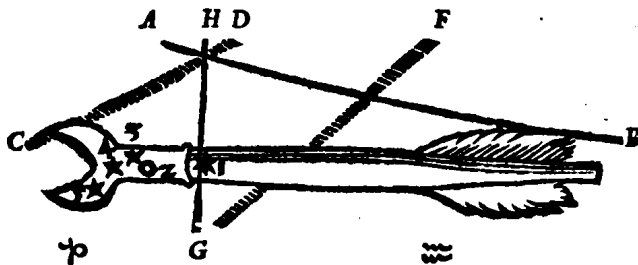
SCORPIVS οὐόπτιος, Cauda eius longe extra Tropicum Capricorni progrediens, vsque ad fidus australe, quod dicitur Ara. Galaxia se quoque in fine inserit. Qua occasione Scorpium in cœlum venerit ex sequentibus liquet. Orion ex Iouis, & Mercurij, & Neptuni, vrina natus, ubi adolevisset venator egregius evasit, ac cum in ea arte diu multumque fuisset exercitatus, neque reperirentur qui cum eo posset conferri, gloria quadam cupiditate motus, se valde iactabat, ac nullum posse animal tam ferum ex terra generari dicebat, quod non sua venandi peritia vellet interficere. Qua de causa, irata terra, Scorpium produxit, cum quo decertans Orion superatus est et occisus. Iupiter autem ut quid de nimia audacia nocumento sentiret aliquod signum posteris relinqueret, Scorpium victorem ad sidera enexit, & stellis pluribus ornauit, præter eas quas Libram constituere diximus. E quarum numero præcipua sunt hæc que sequuntur.

- 8 Media illarum trium qua in eius corpore mediocriter splendent, qua Scorpj cor nuncupatur lucida & magis rutilans existens, Græcè αὐτοεις dicta. Secunda
 9 Altera predictarum trium qua in eius corpore sunt. Tertia
 7 Tertia harum qua magis ad Libram accedit. Tertia
 2 Una ex tribus qua sunt in eius fronte, illa scilicet, qua ecliptica ab Australi parte adhæret. Tertia
 1 Altera harum qua à parte Boreali est. Tertia
 3 Tertia ad Austrum proclinans, terminum Zodiaci prope contingens. Tertia
 12 In primo Caudæ spondilio. Tertia
 13 In secundo. Tertia
 14. 15. In tertio. Quarta
 16 In quarto qua quasi incidere videtur in galaxia contactum. Tertia
 17 In quinto hac cum sequentibus Galaxiam occupat. Tertia
 18 In Sexto. Tertia
 19 In eodem. Tertia
 20 Ea qua extremam caudæ præcedit. Tertia

Exprimuntur autem uti in cœlo sunt & se mutuo amplectuntur, scemate præsentis.

SAGITTA.

QVIN norunt alia superum conuexa Sagittam:
 Sed tamen hæc arcu tereti caret, infcia nerui:
 Infcia nam domini est: cælum super aduolat ales,
 Ales Olor, sed Threicio conterminus axi,
 Cana pruinofas extendit colla sub Arctos.

A. B. TROPICVS CANCRI C. D. F. G. EXTREMITATES
 LACTEAE VIAE SVNT. G. H. LINEA. PER AQUA
 RII INITIVM TRANSIT.

SAGITTA

SAGITTA, δ ι σ σ , Telum, *Damon meridians*, hac voce *Galaxiam* aliquos appellasse testatur *Scho* *nerus*, in cuius splendidissima parte hoc Telum cernitur. Est prope alam dexteram *Vulturis* volantis, atque illud Telum refert, quo *Hercules* vt *Prometheum* ad *Caucasum* montem alligatum è vinculis atque cruciatibus liberaret *aquilam*, eius viscera dispascentem interemit. Hac *Sagitta* deinde in memoriam tanta virtutis, quæ in *Hercule* apparuisset, ad cælum euecta est, & stellis quinque exornata: quæ iam sequuntur.

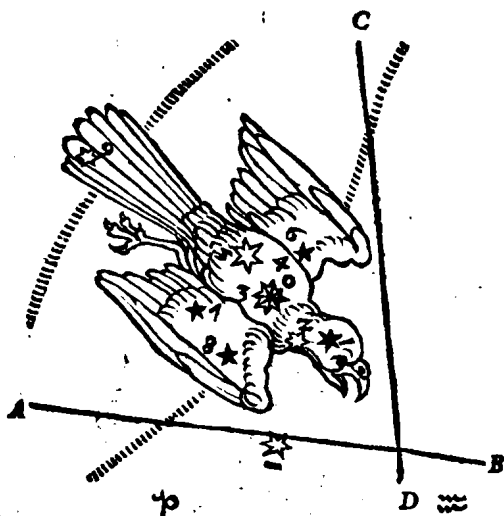
- 1 In *Sagitte* illa parte quæ ferro iungitur, quæ in linea incidit.
- 5 Quæ vicina est priori in acumine existens ferro.
- 4 In præcedentis eius vicina parte.
- 3 Quam proxime huic accedens, quæ tres, linea recta coniunguntur.
- 2 Est & minuta quantitas alia vix conspicua.

Quarta
Quinta
Quinta
Quinta
Sexta

Figura situm declarat.

AQVILA

29 ARMIGER hanc etiam *Iouis* aduolat, arbiter ignis *Aetherij*, sed membra minor: procul hic tamen alto *Cum* redit à pelago, & mouet in conuexa volatum, *Fine* tenebrarum, summæque in margine noctis, *Spumofum* latè mare subruit, omnia cæli, *Omnia* terrarum mox flabra procacia verrunt.

A. B. AEQVATOR, IN CVIVS VICINA PARTE HAERET AQVILA.

C. D. LINEA TERMINANS CAPRICORNVM.

ET INCHOANS. AQVARIVM.

AQVILA, *Merops*, α ϵ τ σ σ *Vultur Volans*, iuxta æquinoctialem sita, quæ parte *Galaxia* transit ad *Sagittarium*. Hac non illa est *Aquila* quam paulo ante *Promethei* lecur atque intestina depositam & ab *Herculis* Telo interemptam diximus: sed illa quæ *Ganymeden* rapuit & ad cælum transtulit. Fuit enim hac auis præceteris omnibus *Ioui* dilecta, solaque aduersus *Solis* radios apertos oculos intentè tenere potest. *Aquila* igitur ob expertam hanc prædā quæ illi attulit cælesti sede adhaerere voluit, et stellis nouè decorare.

- 3 Media illarum trium lucida in μ ϵ τ σ σ *Aquila*, siue α ϵ τ σ σ dicitur. Arabica *Alkair*. Secunda
- 2 Illa quæ in collo haeret vna ex tribus dictis. Tertia
- 5 Tertia harum quæ ad caudam proclinant. Tertia
- 1 In capite. Quarta
- 6 In fine cauda. Tertia

Illa quæ paulum ab *Aquila* distat numero 1. notata est in capite *Antinoi*.

Figura monstrat earum in cælo positionem.

DELPHIS.

50 TVM curuus caudam subit inter sidera Delphis,
 Dux Neptune tui quondam super æquor amoris.
 Hic iam detrusæ in latebras procul Amphitrites,
 Arduus occiduos humeris vbi sustinet axes.
 Pleiadum genitor, perruperat hic vagus omni
 Gurgite dilectam domino maris vltimo ab orbe.
 Mollis dorfa tulit: breue signo corpus in astris,
 Et super auritum ponto surgit Capricornum:
 Hic medios artus teter stupet, altera porro
 Quatuor illustrat facibus rubor aureus, atque
 Bis gemino discreta situ micat ignipotens lux.
 Omnia quæ soli & rigido interfusa aquiloni
 Aetheris incurui moles rotat, inque frequentes
 Occasus ortusque trahit moderator Olympi,
 Sunt digesta mihi, quæ rursus limite abúsque
 Scse Hyperionio, pluuiialis concaua in austri
 Dimittunt, tetram donec notus ambiat æthram,
 Dicere Romuleo connitor carmine solers.

A. B. TROPICVS CANCRI. C. D. AEQVATOR A. C. LL-
 NEA. TERMINANS SIGNVM CAPRICORNI
 ET INCHOANS AQVARI.

DELPHINVS, Δελφιν intra Vulterem & Equum minorem occupans spacium, caudam depri-
 mens ad aequatorem, caput erigens ad Tropicum, sed tamen nonnihil depreſum verſus Pegaſum. Dupli-
 cem cauſam reddunt quod Delphinuſ in cælum ſublatus ſit: prima eſt eorum qui aſſerunt Neptunum

om̃ Amphitriten adamasse, cumque sibi coniugio iungere niteretur, illam, qua perpetua virginitate vivere decerneret fuga Atlantem montem petiuisse, in extremis videlicet occidentis partibus. Postea vero Neptuno diuersos homines ablegante, vt inuestigarent quonam illa terrarum peruenisset solum Delphinum piscem, aut vt alijs placet, hominem quendam Delphinum nomine, illam inuenisse, ac persuasisse etiam ei vt secum rediens Neptuno nuberet. Cuius rei causa is tali nuptiarum apparatus praefectus deinde etiam in cælum translatus fuit. Altera eorum est, qui putant Arionem musicum illum excellentissimum, cum olim mare iuxta Siciliam traiceret, ac secum ingentem pecuniam veheret, quam diuersa loca peragrans incundissima lira suae cantu meruerat aduertisse periculum sibi à nautis atque famulis impendere: qui dicerent satius esse, opibus illis inter se diuisis, dominum in mare precipitem dare quam perpetua seruitute premi. Itaque cum sibi insidias ita structas esse videret, petiuisse ab ijs, vt sibi morituro tantum temporis concederent quo veluti Cygnus exequias sibi ipsi canere & ex suauissimo lre suae causu, vltimam voluptatem precipere posset: cumque id ei fuisset concessum tam dulce melos cecinisse in suum obitum, vt eius suauitate mori Delphini ad audiendum vnde quaque acceperint: cantuque finito super eos, tamquàm ad vltimum suae vitae refugium prosilisse, & per vnum ex illis qui tergum ei spon- te porrexerat, ad tenarum litus fuisse aduectum. hanc Arionis fabulam & plura alia quae ipse vera esse contendit, narrat Plinius de Delphino. Hac occasione antiqui Astrologi locum Delphino inter sidera tribuerunt eumque stellis 10. ornarunt.

7	Illa quae in eius capite fulget.	Tertia
6	Huic quae proxime adheret in ventre existens.	Tertia
5	Alterae earum	Tertia
4	Tertia earum quae iuncta duabus praecedentibus, triangulum facit.	Tertia
1	Illa quae caudam respicit.	Tertia
2.3.	Aliae duae quae huic coniunguntur.	Tertia

Quarum situs vti in cælo sunt dispositae, ipsa figura exprimitur.

De Delphino h. sc Plinius libro 9. cap. 8. ex quibus non immerito cælum occupare Delphinum colligitur, cum primum locum inter beluas marinas habeat. Velocissimum omnium animalium nō solum mariorum Delphinus: sed ocior volucres: acrior telo: ac nisi multum infra rostrum os illi foret medio pene in ventre: nullus piscium celeritatem eius euaderet. Sed affert morem prouidentia natura: quia nisi resupini atque conuersi non corripunt quae causa praecipue velocitatem eorum ostendit. Nam cum fame concitati fugientes in vada inia persecuti piscem diutius spiritum continere: vt arcu emissi ad respirandum emicant. Tanta vi exiliunt, vt plerunque vela nauium transuolent vento. Agunt vere coniugia, pariunt catulos 10. mense, astiuo tempore. Interdum & binos nutrunt vberibus sicut Balena. Atque etiam gestant fetus in infantia infirmos. Quinetiam adultos diu comitantur magna erga partum caritate. Adolescunt celeriter. 10. annis putantur ad summam magnitudinem peruenire. Vivunt & tricenis. Quod cognitum praecisa cauda in experimentum. Abduunt tricenis diebus circa canis orrum occultanturque incognito modo. Quid eo magis mirum est, si spirare in aqua nequeunt. Solent in terram erumpere incerta de causa. Et statim tellure tacti moriuntur: multoque ocus fistula obturata. Lingua est his contra naturam aquatiliū mobilis, brevis atque lata, haud differens suilla. Pro voce gemitus humano similis, dorsum repandū, rostrum finum. Qua de causa nomen simonis omnes miro modo agnoscunt, malunt quae ita appellari. Delphinus non tantū hominis amicum animal, verum & musica arte mulcetur symphonia cantu & praecipue Hydraulico sono. Hominem non pauescit vel alienum. Obuiam nauigijs euenit. Alludit exultans, certat etiam, & quamuis plene praeterijt vela.

ORION.

31 SVBTRA HIT obliquo quā fese circulus orbe
Signifer, in boream australes egerit umbras:
Vt medij iam mole polifera pectora Tauri,
Suscipit Orion: neque quisquam nocte serena
Transierit, celso latē se cardine pandit,
Auratūque rubens dimittit balthæus ensem.

A. B. AEQVATOR CVI MEDIO CORPORE INHAERET ORION. C. D. LINEA, TERMINAT TAVRI SIDVS ET INCHOAT GEMINORVM. E. F. DISTINGVIT GEMINOS A CANCRO.

ORION, $\omega\rho\iota\omicron\pi$, qui veteribus latinis *Virgula* seu *ligula* est, recentiores *sublimarum* & *fortissimum* nominarunt. huius mentionem fieri in sacris literis docti iudicant, cum per לִיְלָא Orionem, vnde & mensem כִּסְלִי denominatum volunt intelligant. vnde haud dubijs argumentis colligi licet stellarum observationem Pheniciis à sanctis patribus post diluuium, velut per manus traditam esse, Phenices hac apud graecos latius propagasse. ut ita coelestium rerum admirandam cognitionem acceptam ferre debeamus sanctis patribus. Orion sinistra sua, ad Tauri cornua erecta, in qua viridem pannum tenet dependentem cum aliquot stellis, dextra vsque ad Geminos eleuata consistit, pes dexter pertingit vsque ad Leporem qui iuxta Capricorni Tropicum collocatur. Ensis iuxta pendens affixus Orioni, aliquot stellis constat, in dextra manu clauum tenet.

Imago autem Orionis constat stellis 38. sed inter omnes praecipua sunt ista quae sequuntur.

2	Rubescens quae in dextero humero refulget.	Prima
35	Splendida illa quae est in sinistri pedis extremitate.	Prima
27	Media illarum trium splendarum quae sunt in cingulo.	Secunda
26	Altera harum quae aequatori magis vicina est.	Secunda
28	Tertia earum quae magis proclinat in Austrum.	Secunda
3	Illa quae in sinistro humero haeret.	Secunda
22	Vna ex quatuor quae sunt in panno viridi quem alij <i>Chypeum</i> vocant.	Tertia
23	Altera earum quae magis ad aequatorem accedit vicina superiori.	Tertia
24	Tertia quae aliquantulum distat à superiori.	Tertia
		25 Quarta

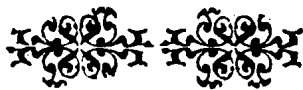
25	<i>Quarta qua cum superiori in ipso aequatore haeret.</i>	<i>Tertia</i>
29	<i>In gladij Manubrio.</i>	<i>Tertia</i>
31	<i>In vagina initio ubi gladium recunditur.</i>	<i>Tertia</i>
32	<i>Altera earum qua in eodem conspicietur.</i>	<i>Tertia</i>
38	<i>In genu dextero.</i>	<i>Tertia</i>

Exprimitur autem situs quem in caelo stella habent, ipsa figura, qua admirandum illud sidus praclarissimis luminibus decorum, & cana ac veneranda antiquitate celebratum situs ratione, quem in caelo habet, refert.

Qua ratione Orion in calum venerit non alienum erit hoc loco narrare. Sunt qui asserunt Dianam Orionis amore captam fuisse, nec violata virginittis suspitione caruisse, quapropter ab Apolline saepius fuisse reprehensam. Et cum propterea Orionis e medio tollendi occasionem quereret, quodam die in mari natantem conspicatus, ubi nihil supra aquas nisi caput habebat: Diana dixerit, non es tam sagittandi perita, ut signum tam exiguum atque remotum, ut illud nigrum quod in mari cernis (Orionis caput demonstrans) possis Sagitta pertingere. Dianam autem ut insignem suae artis peritiam monstraret, sumpto telo Orionis caput, aliud esse suspicata, subito transfixit. Et ubi errorem suum postea cognovisset, vehementer doluerit, cumque nihil illi iam posset amplius praestare, in caelum ad reliqua sidera euekerit, quo in loco stellis fulget Orion.

SIRIVS.

32 TALIS & ipse virum gemina ad vestigia cultos
Insequitur, sic flammigero distinguitur astro
Aetheriae Canis ille plagæ, cui plurimus ardor
Aestuat in mento, multus rubor imbuit ora,
Stridit anhelanti face pestifer aëra motu,
Torret & immodicis terras coquit ignibus astri.
Hic varios ardet stellis rutilantibus artus:
Sed non est similis cunctis vigor: vndique quippe
Aluus cyanea est, mento grauis effluit ardor,
Qui formidato sub nomine Sirius æthram
Vrit: huic rutilos si sol adflexerit axes,
Quantus corporibus, quantus labor imminet agris:
Marcebunt fata cuncta: diu nanque indiga fucci
Si qua iacent, cedunt, valido penetrata calori,
Ac decoctorum languebunt germina florum:
Illa autem interno quæ sunt animata vigore,
Si prius attollit blandusque illabitur herbas
Sirius, & dulci nutrit tepesacta sereno.
Hunc hunc flammanti cum primum vibrat ab ortu,
Auribus atque animo capimus procul altera si qua
Stellarum fulgent, rutilant quæ plurima, longi
Bellua fert lateris, neque multa luce coruscant.
Et designandis tantum sunt addita membris.

A. B. TROPICVS CAPRICORNI LONGISSIMAM NOCTEM BRE-
VISSIMAMQVE DIEM CONFICIENS. G. H. LINEA PER
CANCRI PRINCIPIVM ET GEMINORVM FI-
NEM, TRANSIENS.

CANIS maior, κύνες, ex vtroque latere Tropici Capricorni stellas habet, commemoratur autem sui alī qua parte in via lactea, cauda attingit nauem qua Argo dicitur, ingens autem illa atque maxima stella, quae in ore eius lucet, Canicula item σείδιος dicitur. Hac matutino in exortu in speculo etiam in die medio, impositis aquis contra Solem cernitur. Solisque calorem mire adauget. Solis enim splendor, radij Canicula, ardentibus Leonis astris dum coniunguntur intentiorem aestum procreare solent quam Sol in longissimo reflexu constitutus Cancrum percurens. trium enim siderum eiusdem qualitatis coniunctio mirum in modum auget aestum. quod Horatius sensisse videtur dum rusticae vitae amantiores describit.

Ponendaeque domo quærenda est area primm:
Novisti ne locum potiore m rure beato?
Est vbi plus tepeant hyemes? vbi gratioꝝ aura
Leniat & rabiem canis & momenta Leonis,
Quum semel adcepit Solem furibundus acutum

Canis autem hic stellis 18. exornatur, inter quas magis splendent istae quas modo subiiciemus.

1	Lucidissima in eius ore qua Canis vocatur, & saepius scintillat, arabice dicta Albabor.	Prima
15	In ventre, inter posteriora femora.	Tertia
18	In clunibus.	Tertia
14	In latere sinistro.	Tertia
9	In pede anteriori sinistro.	Tertia
17	In posteriori dextero pede.	Tertia
2.3.	In capite.	Quarta

Quem inter sese situm in caelo obtineant monstratur ipsa figura.

LEPVS.

33 PARVVLVS in stellis Lepus est quoque: nanque

Emicat

Emicat Orion geminā ad vestigia subter
 Vrgetur cursu rutili Canis: ille per æthram
 Effugit instantem, premit autem Sirius ore.
 Auritum primis emittit gurgēs ab vndis:
 Ille minax pauidum supereditur, & procul idem
 Cū Lepus occiduum sese inclinavit in æquor,
 More latebrarum repetens freta, Sirius alto
 Defluit ab cœlo, mersūmque per humida quærit

A. B. TROPICVS CAPRICORNI, C. D. LINEA TRANSIENS
 PER GEMINORVM INITIA, E. F. PER CANCRI,

LEPVS, λεγὼς sub pedibus Orionis, qui haud dubie non alia de causa eo in loco consistit, quam ut
 pereum, æterna memoria proderetur, quanto opere Orion venandi peritia excellisset. Insignitur autem
 stellis 12. numero, inter quas sunt istæ lucidiores.

- 7 In medio eius corpore.
- 8 In femore sinistri pedis anterioris.
- 5 In capite.
- 6 In sinistro pede anteriori.
- 10 In sinistro pede posteriori.
- 9 In pede dextero posteriori.
- 11.12. In dorso.

Tertia
 Tertia
 Quarta
 Quarta
 Quarta
 Quarta

Exprimitur autem illarum situs quem habent in cœlo, ipsa figura

ARGO.

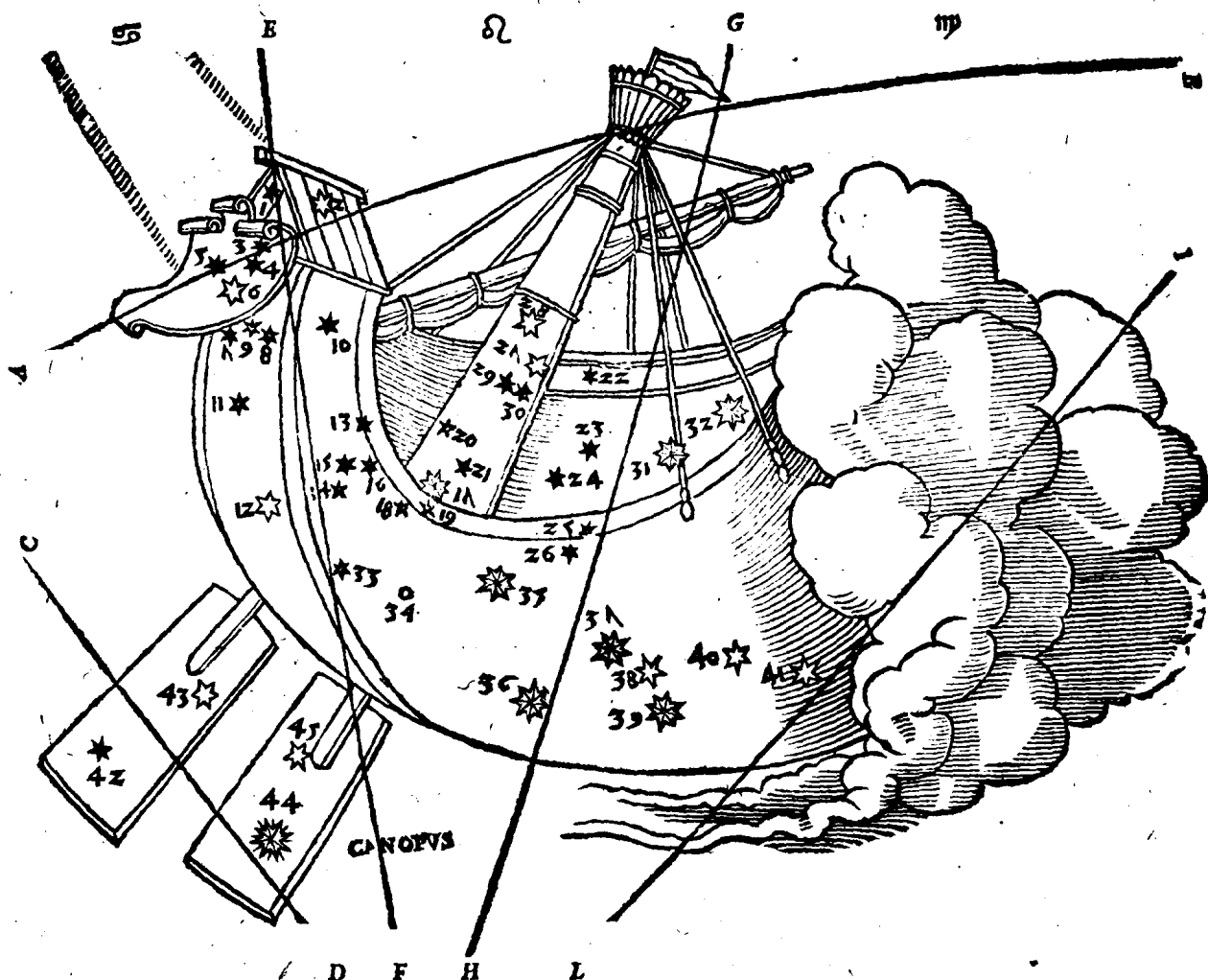
34 MAGNVS Iasoniam cauda Canis extrahit Argo,
 Puppe refulgentem: neque enim se Theffala cymba
 Solenni in faciem monstro mouet extima puppis.
 Surgunt oceano velut alto à gurgite nautæ,
 Cū portum tenuere auidi, volitantia raptim
 Sipara conuertunt, tergóque in curua remuclo
 Littora certatim, fubeunt simul, illa marinas
 Iam defuncta vias, procul imi littoris algas

G

Pone

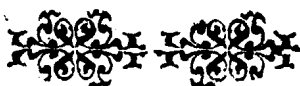
FESTI AVIENI

5*
 Pone subit, terrámque tenens secura quiescit:
 Sic Argo rutilam tantum inter sidera puppim
 Ducitur, occultat rigido tenus altera malo.
 Sponte gubernaculum pupis dimittit in vndas,
 Celsior, ac merso descendit in æquora clauo.

A. R. TROPICVS CAPRICORNI. C. D. COLVRVS SOLSTITIORVM, CAN
 CRI SIGNVM, A GEMINORVM SIDERE DISTERMINANS. E. F.
 LINEA, TRANSIT PER FINEM CANCRI ET LEONIS INI-
 TIVM. G. H. FINIT LEONEM ET INCHOAT VIRGI-
 NEM. I. L. LINEA INCIDIT IN AEQVI-
 NOCTIVM AUTVMNALE.

ARGOS ἀργός, Nauis Iasonis, arca Noe praeclarissimum & celeberrimum. Ant. artificis cæli fidus,
 hanc nauem inter sidera relata volunt, quod prima omnium fuerit, quo & ob nouitatem eius, & morta-
 lium audaciam temeritatemque omnibus conspicua foret. Illi enim est triplex circa pectus erat, qui fra-
 gilem truci commisit pelago ratem. Alij autem appellant: arcam Noe qua ille, aquis ad insolitam magni-
 tudinem excrescentibus ab ingenti aquarum diluuiio ac inundatione, deo dute euasit. Exornatur autem
 stellis in vniuersum 48. inter quas praeipuae sunt istae, quas modo subiiciemus.

44. Omnium illarum quae sunt in Argo, naui, lucidissima, quae in argos gubernaculo Australi, haerens nauius Bos dicitur, quemadmodum dictio latinis characteribus adiecta declarat. Haec quemadmodum Canicula fidus toto caelo norissima est, adeo, ut ipse Aristoteles & post eum Plinius orbis habitari rotunditatem ab ipsa probeant. Canopum inquit non cernit Italia, quasi dicat propter deuexitatē terre, cum tamen in Aegypto appareat, & Alexandria tertia parte hora supra horizontem conspiciatur, & in Sicilia horizontem stringat. Americus Vesputius tradit tres Canopos cerni circa verticem Australem nobis in hac terra parte degentibus perpetuo occultatum & demersum: quod tamen non ita intelligendum quasi plures Canopi sint: sed potius cum eandem formam & habitudinem, quantitatem, & splendorem prefeferant cum Conopo, hoc nomine eas appellari voluit. est autem magnitudinis Canopus. Prima

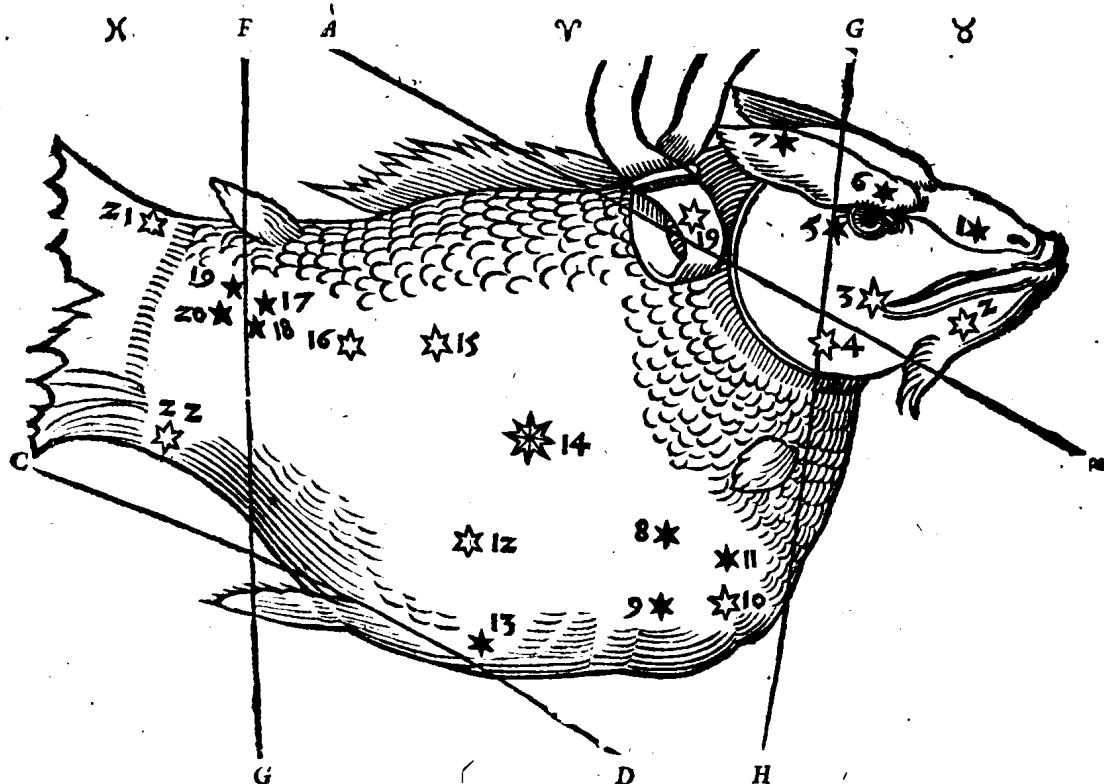
43	Altera in eodem gubernaculo haerens Canopo vicina.	Tertia
43	In altero gubernaculo.	Tertia
17	Splendida illa quae est in imo mali.	Secunda
31	In ipsa naui.	Secunda
32	Huic vicina & contigua.	Secunda
36	In fundo naui.	Secunda
35	Inter precedentem & illam quae est in mali imo.	Secunda
37	Illa quae his duabus coniuncta triangulum constituit.	Secunda
39	Non procul ab hac distans.	Secunda
38	Inter hanc & superiorem.	Tertia
40.4.	Dua illa quae aliquantulum ab his remouentur in virginis sede collocata.	Tertia
12	In illa parte naui ubi regnat Cancer.	Tertia
6	In naui clypeo.	Tertia
2	In suprema & excelsa naui parte.	Tertia
27	In mali medio.	Tertia
28	Altera earum praecedenti vicina.	Tertia

Quem vero in caelo situm atque complexum habeant, monstratur praesenti figura.

CETOS.

35 'DISTANTEM Andromedam prolixi tramite mundi,
Perterret Cetos. nam Threicij prope fiabra
Andromedam boreæ celfo rotat æthere cardo.
Bellua dira noto vehitur: trahit auster in arcto
Ora inimica salo: nam qua se laniger alto
Cœlo Aries tollit, qua Piscibus astra duobus
Augentur, rutilat subter Nereia Pistrix,
Efflua percurrentes non multi fluminis astra.
Illa memor longæ formidinis, illa duorum
Inter signa tenax, horret squalentia monstri
Terga procul, pauidumque super caput inferit vndis

A. B. AEQVATOR. C. D. TROPICVS BRVMALIS, F. G. LINEA TRANSIENS PER FINEM PISCIVM ET ARIETIS INITIVM. G. H. TRANSIT PER FINEM ARIETIS ET TAVRI INITIVM

CETVS, κῆτος, Balena, quem quidam marinum Leonem, quidam vrsū appellant, capite attingit Arietem, pectore Eridianum, cauda in vno latere Aquarij locum, altero Tropicum Capricorni, occupat raras ob magnitudinem stellas habere videtur, cum tamen non sint vsque adeo rara. Paucis admodum explicant causam ob quam astrum hoc, & nomen & celi locum sortitum. Aserunt, à Neptuno Andromedam vehementer fuisse adamatam cumque non posset ille precibus vllis quod cupiebat imperrare, fuisse supra modum indignatum, adeoque vt ob eam causam ingentis magnitudinis Cetum immiserit, qui illam deuoraret. Sed accidisse tunc vt Perseus nescio quo felici fidere, acceperit, tunc sorte victor reuertens ab expeditione contra Gorgonas: qui cum generosissimam pulcherimamque puellam in Saxo, vt illi bestia marina esca fieret, alligatam videret, misericordia quadam motus illam liberavit, uxoremque duxerit, Cetum vero interemerit. Neptunum, quod Balena sua causa mortem appetisse poterat videri, illam in cælum transtulisse ac 22 stellis conspicuam reddidisse. è quibus magis lucida sunt ista sequentes.

- 14 Splendida quæ est in medio corpore ipsius belua, quæ venter Ceti nuncupatur.
- 3 In ore.
- 2 In labro inferiori.
- 4. 19. In capite ea quæ incidit in initium Tauri, & illa quæ in nodo hæret.
- 22 Vna earum quæ sunt in eius cauda nempe ea quæ magis vergit ad Austrum.
- 21 Altera harum quæ non in Austrum sed in septentrionem proclinans in sede piscium hærens.
- 15 Illa quæ est in dorso.
- 16 In præcedentis vicina parte quæ magis ad caudam deflectit.
- 12 In ventre.
- 10 Vna illarum quatuor, quæ in eius pectore quadrilateram figuram efformant.
- 89 Duæ alia vicina.

Secunda
Tertia
Tertia
Tertia
Tertia
Tertia
Tertia
Tertia
Quarta

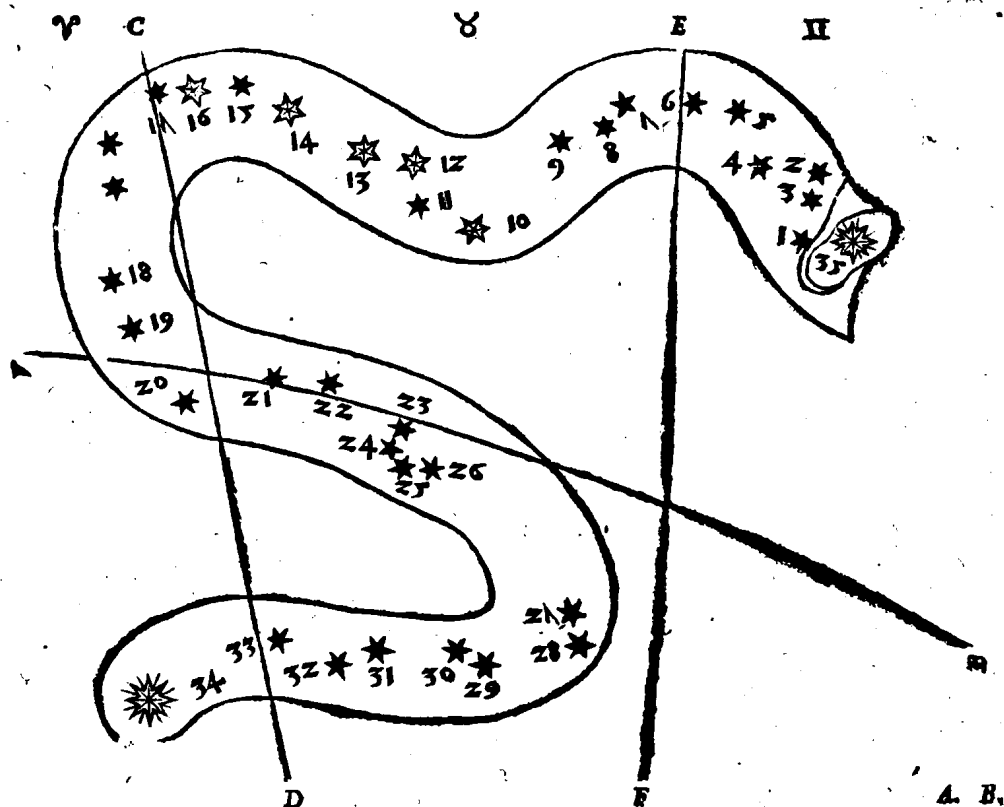
Earum situm atque imaginem exprimit ipsa figura.

FLVMEN.

36 QVIN & cæruleo flumen quoq; gurgite manans

Astra

Afrainter sedesque deum, pars æquoris esse
 Credidit Aufonij: nanque hunc dixere priores
 Eridianum, Venetos latè qui lapsus in agros,
 Alpino Adriacos impellit gurgite fluctus:
 Hic fusum cælo quondam Phaethonta sub vndas
 Excepit senior, leue cùm sensere iugales
 Aetherij rectoris onus, cùmque ignifer axis.
 Tramite sub mundi mortales spreuit habenas,
 Dijs data tum latè texere incendia terras.
 Astra vorax ignis, flammæ sola cuncta coquebant,
 Donec fata sui miseratus Iuppiter orbis,
 Redderet ætherij Phœbo moderamina cursus.
 Illum prolixis duræ Phaetontides vlnis
 Planxerunt, redijt supcro pax aurea mundo.
 Eridanumque senem nutu Iouis omniparentis
 Astra receperunt. Pharium pars altera Nilum
 Commemorat, largo segetes quòd nutriat amni,
 Arentisque locos, vnda fœcundat alumna,
 Vel quod de medij prolapsus parte diei,
 Vastus in æquoreas pelagi sese inferat vndas.
 Iste pedem leuum rutili subit Orionis,
 Fusaque quæ geminos adstringunt vincula Pisces,
 Eridani coeunt anfractibus, vt procul ille
 Tenditur effusi vi gurgitis: huc quoque cristæ
 Cedit apex, summa quâ lux Piltrice coruscat
 Desuper, & flamma caudarum cingula figit.

A. B. TROPICVS CAPRICORNI C. D. LINEA INCHOANS
TAVRVM ET TERMINANS ARIETEM, E. F. IN-
CHOANS GEMINORVM SIGNVM, ET
TERMINANS TAVRI.

ERIDANVS fluuius πόντος Nilus, illustrem habet stellarum tractum. In utroque sine insignes habet stellas, utrinque vnam. verum illa quæ in fine Boreali est qua parte flumen Orioni iungitur, non est huius loci quod & numerus adiectus 35. & figura pedis Orionis, satis declarat, ab hac itaque quæ est pedis sinistri, ductus satis densus stellarum exit vsque ad pectus Ceti. Inde rediens, transit extra Tropicū Capricorni, & Meandrico quodam flexu curuatur, donec veniat ad alteram illustrem stellam in medio Capricorni tropici, & antædici circuli sitam, hanc, pulcherimam huius fluuij stellam, Canopum nuncupant. cum Canopus Insula quadam sit in Nilo, verum ut paulo ante in nauis explanatione monuimus non desunt qui Canopum stellam eam esse existiment, quæ est in Australi remo nauis.

Sunt autem in hoc flumine 34. stellæ, inter quas lucidiores sunt istæ.

34	Splendida illa in fluuij fine	Prima
6	Prima illarum quinque, quæ occurrit in regione Tauri cum à pede Orionis progredimur.	Tertia
12	Secunda harum quæ magis in septentrionem proclinat.	Tertia
13	Tertia harum quæ cum prioribus obtusum Triangulum facit.	Tertia
14	Quarta quæ cum prima & tertia per rectam lineam iungitur.	Tertia
16	Quinta quæ est vltra tertiam fluuij partem, si eius longitudinem ab initio metiri volueris.	Tertia
18. 19.	Quæ sequuntur ex descriptione innotescunt.	Quarta

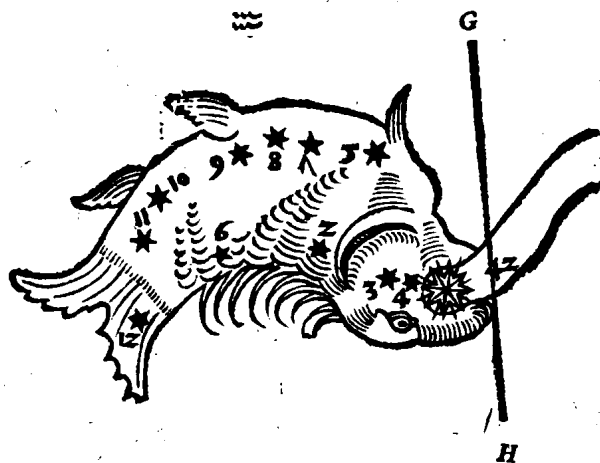
Illarum autem quam in cælo describunt figura, ipso schemate exprimitur.

PISCIS MAIOR.

37 INTER demissum procul in vada cærulea clauum
Puppis Iasoniæ depictæque terga carinæ,
Et Pisirim vndicolam, Leporis quæ tenditur aluus
Stellarum creber rutilat rubor, haud tamen istis
Vel lux multa micat, vel fit memorabile nomen:
Nulla etenim forma flammæ Iuppiter ignes
Discreuit, nullos simulant hæc corporis artus,
Qualia digesto mundus sacer ordine voluit,
Semper in antiquum retrahens iter omnia secum
Seclorum serie longa, istas denique signant
Interualla faces, similis quoque lux habet omnis
Par modus, occasu pariter referuntur & ortu,
Ne expectanda forent ponto quod sola carerent,
Cætera descriptis aptantur singula membris,
Formarum flagrans leporem, quæ Sirius vrget
Languida, nec certo sub nomine cuncta feruntur:
Vltra setosi rursus speciem Capricorni,
Cardinis immergi quæ suut australia flabra,
In Pisirim horrificam conuersus viscera piscis
Subuehitur. notium vocat istum Græcia piscem.
Stellæ aliæ mundo quæ pulcher Aquarius instat,
Et quæ cristato confurgit bellua dorso,
Vsque sub aërij rutilantia sidera Piscis,

Sunt

Sunt mediæ flammæ steriles ac lucis egenæ:
 Nam passim ignoti vice vulgifemet in æthram
 Protollunt dextram, sed tantum propter ephebi
 Pocula, quem diuûm mensis gestare loquuntur,
 Efflua se species liquidarum fundit aquarum
 Partes in geminas: lux illic clara duabus
 Est solum facibus, non hæ spaciofa per æthram
 Interualla tenent, neque lumen lumine forte
 Collidunt, vni Phrygium nam subter ephebum
 Ardet apex, alij quâ curuam bellua caudam
 Terminat insignis, lato vomitur globus igni.
 Cunctis nomen Aqua est, quæ stellæ denique propter
 Ora Sagittigeri, quâ si vestigia prima
 Cornipedis simulant, circumuoluuntur Olympo
 Quies face sub tenui tenebrosus marceat ignis.

G. H. LINEA TERMINANS AQUARII SIGNVM ET INCHO-
 ANS DODECATEMORIVM PISCIVM

PISCIS Austrinus Ἰχθύς ὀτίος Marinus seu magnus, qui ideo in cælū translatus esse dicitur quod olim venerem in fuga Gigantis exceperit. habet in ore stellam lucidam prima magnitudinis, Arabice Fomahant vocatam. Constat autem stellis 12. ex quibus ista quæ sequuntur sunt præcipua.

1 Splēdida in eius ore, ea ipsa, quæ est in fine aquæ quæ effundit Aquarius, hæc supra retulimus, vt in aquarij explicatiōe videre est, ad effusam ex vrna Deucalionis aquā, quæ admodū id etiā numerus adiectus declarat.

8 In dorso.

Quarta

9 Quæ huic proxime adheret magis in caudam proclinans

Quarta

7 Ab altro latere superioris.

Quarta

3 Vna duarum quæ sunt in ore iuxta splendidam.

Quarta

4 Ea quæ quasi media est, inter splendidam & superiorem.

Quarta

5 In summo capite.

Quarta

11 Prope caudam.

Quarta

10 Magis versus dorsi spinam.

Quarta

12 In extremitate caudæ.

Quarta

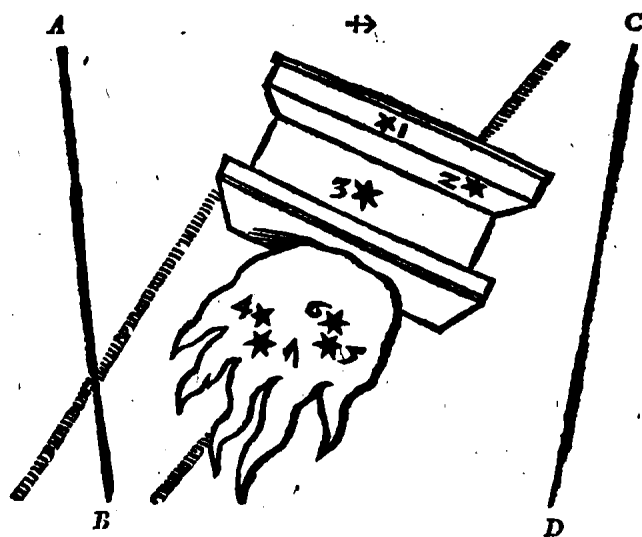
Earum collocatiō atque situs quem in cælo habent, ex schemate fuerit petendus.

ARA.

38 ECCE venenatæ quæ Scorpius agmine caudæ
 Plurimus erigitur, tepidūque super micat austrum,
 Paruulus hic Arā locus exprimit. hoc satis arcto

G 4 Tem-

Tempore suspicies mundo rutilante referri
 Nam polus aduerso qui tollitur axe Bootis,
 Quantum suspenso vada linquit turbida cœlo
 Ociani, tantum in sibimet contraria tendit.
 Arcturum vertex leuat arduus, imbrifer austri
 Aram cardo premit: brevis olli semita cœli,
 Occasusque celer, tamen isto luciparens nox
 Fata hominum miserata prius, miserata labores,
 Certa procellarum statuit procedere signa,
 Ne tibi cum denso conducitur aëre cœlum,
 Inter nimbiferas nubes spectabilis extet
 Ara poli, longa ut glomerent, circumque supràque
 Foeta pruinarum se vellera, qualia tristi
 Coguntur vento, terraque excita per æthram
 Nubila conceptos effundunt de super imbres.
 Non Aræ, non sit tali sub tempore vertex
 Clarior hoc: nam sæpe nouum prænoscere signo
 Nox docuit, noctis si quis præcepta sequatur,
 Incassum zephyri voluunt mare: si quis at ista
 Respuat, incautas percellent flabra carinas:
 Vix, scis, sera Iouem subeat miseratio rerum,
 Pigra salus nautis redeat fluitantibus alto.
 Certior ast ollis veniet spes, axe supremo
 Si boreæ stringat rutili coma fulguris auras.
 His signis austri raptabunt flabra fluentum,
 Donec de boreæ rutilum iubar emicet axe.
 At si Centaurum medio sub tramite cœli
 Videris, ut fluctu tantum discedat eoo,
 Quantum adit occasum, sit tectus de super autem
 Nube humerum, & cœlo sint omnia signa priora,
 Euris erit, verret falsi vada gurgitis eurus

Martis stellam, ignea natura esse & plauē afluantē, vel de epitheto annuerunt Græci, quibus Mars ^{Martis stella} ipse ^{ignea & afluans.} πύρρος dictus est. Nam vrentem calorem, & ob intemperantiam maxime noxiū habet: quapropter flaua bilis, omnium quæ in corpore sunt calidissima, præse merito existimatur: & qualitates vnā cum radio, propter naturalem malitiam, ad perdendū quā generandum procliuiores deorsum refundere. Quod Græcorum antiquissimi, postea atem latere noluerunt, apud quos ἄρης id est Mars, ἀπό τοῦ ἀναίρεσις, ^{Martis certa} hoc est a sustollendo & corrumendo: aut, ἀπὸ τῆς αἰῶς, vt Phurmitus scribit, id est, a damno, & interitu, nomenclaturam est adeptus. Propterea inauspicatum fidus, & cum Saturno maleficū esse rectē cum Ptolemao asseuerat Galenus. Nam huius caloris, vt dictum est, vrere & perdere proprium est magis, quā fouere. Id quod in humanū corporibus flaua bilis præstat, & agnoscit. Quid enim ex igni producas ac genes: Hinc vitia & mala cūm corporis, tum animi quamplurima inducit: de quibus postea. Ex intemperato enim ardore, & bilis vehementi commotione, intemperatas perturbationes innumeras excitari certū est: quas in compositas quoque actiones, & violenti, inconsideratique affectus sequuntur. In quorum acie militant rixæ, contentionēs, homicidia, bella, & similia. Vnde Mars belli, & armorum deus, a Poëtis non temere dici ac fingi mihi censetur: nutricem habens Belonam, vel, vt alijs placet, matrem, aut sororem. Quid enim a calore immodico qui iam efferbuit, ac suapte natura vrendo cuncta conficit, & in flammis euolat (qualis est biliosus, astus merē martius) sperari, aut expectari queat? nihil me hercule, nisi immoderatum & præceps, breuiq; periturū. Est itaq; ad vrendum, arefaciendum, & perdendum in primis apta ^{Mars pluri-} Martis stella: modò non aliunde impedita sui iuris fuerit. Quod Ptolemeum, summum rerum cæli philosophū inuuisse audies. ὁ δὲ τοῦ ἄρεος ἀσὴρ (inquit) ἐν ῥαίνῃ, μάλιστα καὶ καυσοῦν ἔχει φύσιν, τῷ πύρρι χρώματι οἰκείως, καὶ τῇ πρὸς τοῦ ἡλεος ἐγγύτητι ὑποκειμένης αὐτῷ τοῦ ἡλιακῆς σφαίρας. quod verri potest. Martis stella, & arefacit, & vrut sicut congruit igneo ipsius colori, & Soli viciniori, vt qui illius sphaera subiectus sit. Hinc factū facile crediderim, quod ex facultatibus corpus humanum, & vitam dispensantibus, ob innatam malitiam, Marti nullam ascripserunt antiqui: sicuti etiam nec Saturno, vt supra est dictum. Sed ex his quæ naturali subseruiunt, astrætricem ei tribuerunt: & ex visceribus hepar, aut porius fellis vesiculam eidem appendulam: quā Græci, κῦσις χολιδόχορ nuntiarunt, Latini bilis folliculum, seu biliosi humoris, cui Mars præsidet, armariolum. Ille in natali cælo potens, & sui iuris factus, quia Ptolemaeo, & Galeno maleficus esse censetur, ac bilem flauam afluantem, ac precipitem sibi inuolubrat, idcirco homines cum animo, tum corpore tales agnoscit, qui gladiatorie & minaciter loquuntur ac incedunt: perque enses, perque ignes irruunt: non mouenda mouent: caput cerebro vacuum gestant: alterius potestatis, æque ac iniuriarum sunt impatientes: præposterū consilijs omnia agunt: sese periculis temere precipitant: propositum sæpenumero mutant: sui sunt profusi, & alieni appetentes: summis viribus res arduas tentant: arcem ex cloaca faciunt: cornua & supercilium vbique attollunt: cælum, ceu digito attingentes, omnia terrant: tragicæ, vt Gigantes, loquuntur: senum in cornu habent: cælum terra miscent: pennas nido maiores vbique extendunt, pugnis ac calcibus in omnes, & per omnia grassantur: plaustra conuicijs onerata circumferunt: in fermento iacentes frenum mordent: ceu æstro quodam perciti, cadunt omnes, inque vicem committunt crura sagitis, Manliana & Phalaridis imperia sustinent: litem vbique mouent: nec magis humilibus, quā lupi parcunt: currenti ad iras calcar addunt: corpus sine pectore gestant: infreni ore columnas rumpunt: ferrum ferro exacuunt, et litem lite componunt: ignem igni addunt & oleo incendium extinguunt: sunt vbique vt Martii pulli, fel in ore habent, & ignem in corde, iura sibi data negant, de alieno corio liberales sese præstant, &c. Quod ad morbos attinet huic stelle familiares, & congeneres, talem de priscorum obseruatione illorum habito catalogum, Terziana febris, icterus, phrenitis, causus, erysipelas, hemoptoem, dysenteria, vrina ardor, hemisrania, huius nota alijs, qui de bilis flauæ quantitate, vel qualitate, vt dicunt, peccant, adhuc de sanguinis adustione, igneis scintillis & vaporatationibus. biliosis, necnon totius corporis incendio, & similibus causis emergere plurimum solent, aduersus quos tam præcauendo, quā curando, peritus aliquis medendi magister, te prorsum immunem reddere poterit. Caterum qui Martiam naturam agnoscunt, hi pulsus habent magnos & celeres, vrinam flauam, igneam, ac mordacem, sudorem acrem, salsum, vel amarum, deiectiones flauas, linguam siccam, narium mucum paucum, eumque subflauum, cum simili oculorum lippitudine, aurium sordes multas & biliosas, somnia, ignis, incendiorum, homicidiorum, litium, armorum, & huius pictura aliorum. Sed de marte, quod adhuc locum attineret.

FESTI AVIENI DE VENERE.

Veneris unde
appellata, cum
sua natura.

Veneris stella quod ad res omnes veniat, Ciceroni simpliciter est dicta. Alijs genitale astrum, & prolificum, ob humidi temperaturam, insit amque vim beneficam, quam habet ac infundit. Cui ea inesse fertur natura, ut corporibus, & substantijs inferioribus, tantisper dum generantur, vel fouentur, succum blandum, & humidulum suggerat: ita tamen, ut irroret, magis quam mergat & inundet: sequaturque toris potius naturam, quam imbricem. Qua res (o pinor) effecit, ut Venus decenti epitheto apud prisca poetas, homines re vera Φιλοσοφωτάτους καὶ ἀπολογωτάτους, ab alendo, alma passim nuncupetur. Quod attinet ad alteram illius qualitatem, nimirum frigiditatem: quemadmodum ex calore, alium posuimus qui foueat & alat, qualis est Solis, deinde Iouis, & qui illum amulatur calidi inari: alium insuper qui vrat & perdat, qualis est Martis, & qui illum agnoscit flauibilis. Sic in frigidi natura, vnum utcumque temperatum statuemus, quale est in Veneris radio, & pituita dulci, cui preest Cypria: alterum corrumpens & intemperatum, quale est in Saturno & melancholico succo. Ex quibus facile moueor, ut Ptolemæo assentiam, ac Galeno subscribam, qui de numerosissimo stellarum choro, duas simpliciter adiutrices, beneficas, & natura amicas dixerunt, Iouem scilicet ac Venerem: duas vero alias, Saturnum inquam & Martem, corruptrices, natura inimicas, ac maleficas. Sed ipsius Ptolemæi sententiâ

Dua stella benefica, & totidem malefica.

Lib. 1. Apo. vel sub finem.

Latinam, ne nimium sim longus, hic adscribere consultius erit. Cum quatuor sint humores (inquit) seu prima natura, dua fecunda & viuifica, nempe calidi & humidi, ex quibus omnia coalescunt ac roborantur: itemque dua exitiales & detrimentosa, aridi & frigidi, unde rursus dissipantur & debilitantur omnia: tradidere veteres stellas beneficas esse Iouis, Veneris & Luna, eo quod temperata natura sint: & in quibus plurimum insit calidi & humidi. Stellas vero Saturni & Martis maleficas, quod contraria

sint natura & effectus: alteram enim frigidissimam, alteram feruentissimam esse voluerunt. hactenus ille. Existimabis itaq; Veneris spiraculum humidum esse sed absque vilo excessu, cum paucis, eoq; temperato tepore. Quod antiqui poetas, fortasse respexisse voluerunt, dum Venerem esse spumam (qua est veluti aquarum spiritus & medulla) genitam fabulati sunt: à qua ἀφροδίτη nomen habet. Vel, quod spumosa sint animalium semina, vel quod omnia humore gaudeant. Vel, ut verè cōmentus est Euripides, quod ἀφροδες sint, & parum sana mentis, qui se à Venere superari sinunt. Quibusdam, hepar inter alias corporis partes, illi cum Ioue scribere visum fuit: in quo concupiscibile facultatē, cupidinesq; omnes pharetratos (quibus

Veneris, quibus corporis partibus preest.

Quibus corporis sensibus imperet Venus.

Veneris mater esse creditur) necnon titillationū, & appetituum sedem statuerunt Plato, & Galenus: sine quibus, an animal vllum sentiens esse possit, quum materia ex qua aliquid sit, forma sit appetens, iudicabunt philosophi. Sed genitalia animalium membra illi rectius addicta existimari: unde voluptatum ministra, & libidinis dea suo quodam iure esse censetur. Cum his etiam in odoratu, & gustatu pariem habet: in quibus cum animi, tum corporis delicias fitas esse, ambigit nemo. In quam rem allusisse mihi videtur Lucretius poeta in omni philosophia summus: apud quem Venus, hominum, diuinumque voluptas: oritur

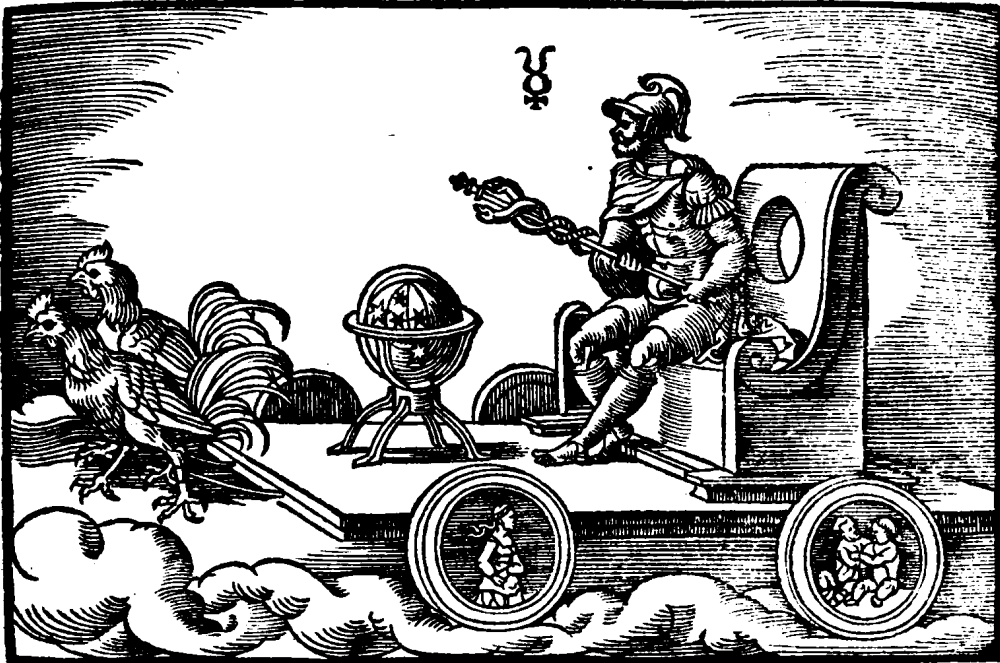
natur titulo conueniente rei. habet insuper de facultatibus appetiticis, & ex humoribus pituitam ut dixi, dulcem, inspidam, ac naturalem: quæ in sanguinem vitæ amicū transire, & nisi omnes mentiūtur Asclepiada, à nativo calore excoqui facili potest. Caterum, quia Venus cum suo radio, planeta est ut diximus, temperatus, idcirco homines agnoscit, in quibus est cygnea cantio, & articus lepos: qui mores amicum noscunt magis, quàm odio habent, floribus gaudent & vnguentis: munditiarum sunt amatorisissimi. Cupidinis crumenam porri folio vincit circumferunt: vno digitulo caput scalpant: melle perunt. Si lesbiantur ac corynphantur: summis vnguibz incedunt: lentiscum mandentes, Lydio more viuunt, auricula infirma, & quauis spōgia sunt molliores ac delicatiores: cuticulam splēdide curant, ac sibi ipsis placent: mellis modullas ubiq; in ore habent: caput demulcentes cauda blandiuntur: oleum in dextra auricula gestant: statū corporis & oculorum decorum habent: molliculo sunt capillitio, & cute delicatula, gignenda proli, & propagando generi deditissimi: rebus amatorijs ac catilenis vacant: pietatis misericordia, & fauoris sunt studiosissimi: omnibus gratis insignes habentur, in vitruis aurem, & vtrunque oculum dormiunt. &c. Huius proles, peculiare & suos morbos habet, in quibus catarrhi, coryze, branchi, lethargus, paralyfis, apoplexia, gonorrhœa, obstructions, renum, vesicæ, vteri, & pudendorum dolores, quorundam febres, capitis affectus, Lyenteria, diarrhœa, hydrops, diabete, salua stomachalis, & huius farina alij, qui de cruditatibus, cacochymia, abundante plus satia pituita, flatibus, imbecillo calore, perfrigeratione, & similibz prodire plurimū solent: quorum omnium & precautionē & curationem, à prestantissimis medicis, seu à Deorū manibus, opportunē exiges. Quod ad pulsus attinet, paruos, tardos, & molles habet: mucum per nares copiosum emungunt: ructus acidulos expectorant: sudorem inspidum exhalant: lotiū album pallidum & tenue reddunt, crassum nonnunquam & turbidum in alui deiectiones albas excernunt humidæ: mucosæ, lentæ, & cruditatū plenæ. Aquas plurimū somniant, balnea, piscationes, colubros, & similia. In quibus hanc de Venere commentatiunculam tibi claudimus.

Veneriorum
hominum mo-
res & natu-
ra.

Morbi Vene-
ris & pituita
forum.

Note tam im-
terne, quim
externe vene-
reorum.

DE MERCVRIO.

Supereſt de vniuerſo ſeptem planetarū theatro ſanèquam venerando, vnus Mercurius: cuius ſtellæ verſatilis eſſe natura, & Protheum quendam imitari, cum Ptolemaeo, & priſcis rerū cœli interpretibus omnibus, fidē facit experientia. Nam alio tēpore frigidū eſſe illius ſpiraculū, alio humidū, quandoq; calidum, & retorridum, nonnunquam ventofum, ex commotionibus quas in aëre ciēt, facile eſt deprehendere. Nūc enim Solis naturam, nunc Lunæ, nunc aliorum quibuſcum miſcetur, celerrimè induit. Vnde factum videas, vt nunc vir, nunc ſcæmina fiet, quēadmodum ſcripſit poëta. Quæ res, locū fortæſe dare potuit hiſ quæ de Hermaphrodito apud Naſonem ſub cortice enigmatice circumferuntur. Habet itaq; hic planeta naturam mirè variam: quod de Ptolemai verbis probare aggredior, Mercurij ſtella (inquit) vim ſerē parem

Mercurij ſtel-
la inconfſtās,
verſatilis &
varia.

Lib. 1. Apot-

Mira Mer-
curialis stel-
la natura: &
ingeniorum
quibus præ-
est.

Mercurius
quibus rebus
corporis præ-
est.

Mercurij stel-
la qualem me-
lancholiam
quandoque
efficiat.

Mercurialis
hominum mo-
res & natu-
ra.

Morbi Mer-
curiales.

Res cæli, cū
rebus corpo-
ris. magnum
habent com-
mercium.

habet in desiccando & absorbendo humiditatem: propterea quod non valde longè à Sole recedit. Aliquādo vero in humectando, quia vicina est Luna: quæ terra proxima vehitur. Subitarū autem mutationū in utranque partem est effectrix, concitata celeritate sua, quæ mouetur circa Solem. Hæc ille. Itaque, quia concitatorius motus est, idcirco eam concitationē in corporum qualitatibus & humoribus eorundem permiscendis, ac alternandis retinere fertur. Vnde, quia ubique, dubitant Mercuriales, vnde cumque, etiam quarunt ac sciscitant abundi perscrutantur singula. perscrutandoque ad secretiora penetrant: & quæ prius erant obscura aperiunt. Quinetiam proficiuntur ulterius ad intentata, dum non solum suos, legendo, audiendo, & scribendo, exacuunt spiritus: sed etiam fidentiores faciunt, redduntque indefessos. Caterū, humor ipse quæ Mercurij stella ciet, mirum in modum est acutus, & penetrabilis. Quæ ex resit, ut hominum, cogitationes ad eloquendum, scribendum, & ex tempore dicendum ac discendum vehementer promoueat: atque animū ad rerum subtilium, & ingeniosarū peruestigationem promptissimè exacuat: aded, ut querendo Mercuriales quiduis facile inueniant, inueniendo cognoscant, & cognoscendo scientes euadant. Hinc rationalem animam vim, quam Peripatetici artium omnium artem & officinam dixerunt, (propterea quod sola reliquas potestate comprehendit, vna cum intelligentia, & phantasia, (quæ receptaculum est eorum omnium quæ sensibus offeruntur) illi merito sacrarunt antiqui. Insuper, facundiam (vnde Gratiarū dux fingitur) cum oratione, quæ concepta rationis est explicatrix. Rursum & linguam, quæ cum vocalibus instrumentis, orationis est artifex, & intelligentia ministra. Ex quo equū à Græcis Mercurius dictus fuit: quod ἐρμῆς, hoc est interpretationem auspiciatum stella illius defluuium ingeneret. Fel præterea eidem nonnulli addiderunt, quod Aristoteli purgantis sese iocinoris, vel, ut alijs placet, effervescentis sanguinis, est excrementum: Cuius natura penetrabilis & acris, quantas ad inueniendum, intelligendum, discernendum, & eloquendum, vires habeat, docet, post Aristotelem, vetus prouerbium hoc, animum non habet, qui iram non habet. Quanquam non sum nescius de animositate etiam intelligi posse. Sed hic non omittendum, quod stella Mercurij, melancholica quandoque est natura, aut, si maius, melancholiam efficit, sed celerem & subtilem, qualis est in apibus, & formicis: vnde, in his prouida diligentia, in illis verò, sedula industria commendatur. Saturnus contra, grauem & pigram efficit: qualis in asinis & bobus apparet: ex quo in utrisque laborum tolerantia mire probatur. De facultatibus corpus humanum regentibus, in animali, & eius sobole, quæ ratiocinatrix dicitur, propter causas prius expositas partem sibi vendicat. Stilbon, aut si maius Mercurius, cuius stella cum suo radio (ut antea scripsimus) quia natura est versatilis & ancipitis, nunc flauam bilem mouens, nunc atram, sed dilutiorē tamen, idcirco varij temperamenti homines, & natura sic satis confusa, figurare solet: de quorum pictura sunt, ut hinc exordiat, aureos montes pollicentes: quæ difficilia sunt pulchra existimantes fallaciam fallacia trudentes, tanquam in speculo multa videntes: in utrumque parati, aut versare dolos, seu certa occumbere morti: cretiscantes contra Cretensem: nodum ubique in scirpo querentes: fumos vendentes: oua subueniente parientes: duos parietes de eadem fidelia dealbantes: Chameleonte mutabiliores, ventorum campos circumferentes: duabus sellis plerumque sedentes: vulpine pelli leoninam subsuentes: bullas nugas plenius oculis gerentes: somnia sibi fingentes: animis pegaso velociores: nunc de toga, nunc de pallio rixantes: ad omnia, ceu nauibus & quadrigis festinantes: ante victoriam triumphum canentes: vias quibus effugiant multas habentes omnes naso suspendentes, libenter & facile discentes. gratiam fidem possidentes, proprijs ingenij viribus confidentes: sciendi cupiditate à publicis negotijs abstinentes: ab augenda re domestica, & promouendū liberis ob mirum sciendi desiderium, animum prorsus alienum gerentes, vnde pauperes in paupere tecto sapenumero moriuntur, nominis immortalitatem perituris diuitijs præferentes &c. Morbi quos Mercurij stella agnoscit, & sui immittit, sunt epilepsia, phrenitis, cholera morbus, quandoque causus, melancholia, dysenteria, angina, phthisis, pleuritis, teneismus, vertigo: in summa affectus omnes qui partim sunt Saturni, partim Martiales, aduersus quos, optimus medicus, optimis remedijs, si mature illum consulueris, te peropportune pramuniet, & immunem reddet. De pulsu, excrementis, & insomnijs, & alijs, quæ hac stella sua soboli communicat, nihil peculiariter hic possum scribere, propterea quod vnius natura, (ut iam admonui) haud quaquam esse solet, quare confuse varia ei omnia adscribes, de qua stella & reliquis sex in cælo primarijs, hoc est, de planetis septem, quod ad medicam & astronomicam de illis commentantiunculam attinet, verbum non amplius addam, alijs suum locum ex ordine daturus, modò mihi placidè concesseris ex his quæ hæcenus & alibi scripsi, rerum cæli, cum rebus corporis magnam esse commercium. Ad hæc peritum astronomum, cum perito medico, admodū conuenire, Quod facile ex precedentibus colligero licet.

CIRC VLI.

43 QVATTVOR aërios Zonæ cinxere meatus:

Quattuor has cursus & tempora nosse volentem
Scire sat est. quin signa etiam sunt quattuor istis
Plurima, quæ zonis hærentia conuoluuntur.

Ipsæ inconcussa retinentur sede per annos,
Mutuæque implexa sibi met consortia mordent:

44 At modus in binis protenditur. Aëra, pepli
Sidera nocturni, si sis spectare libebit:

Nec scindunt medium Phœbeia lumina mensem,
Languet ut in stellis species hebes, omnia cœli
Illustrante dea, ac flammis superante minores.

Orbe sed haud pleno finit igni feruere acuto
Sidera, candentis speciem super inspicere Lactis
Protendi cœlo: color olli nomen ab ortu

Primigeno statuit se, Zonam Græcia solers
Concelebrat, nostro sic Baltheus ore notatur.
Non isti forma similis, similisve colore
Circulus est alius: modus & mensura duobus,
Est compar solis: alios duo parciore arcuat
Linea, nec multa trahit istos ambitus æthra.

45 HORVM alius duri cum soluunt flabra aquilones,

Et cum præcipitant borealia flamina sese,
Axe Lycaonio iacet obuius: hic Geminorum
Sunt capita, hic genua Aurigæ defixa quiescunt:

Circulus hic idem retinet pede Perseæ læuo,
Atque sinistro humero cubitu tenus: hic quoque dextram

Sustinet Andromedæ manus extrema, de super acri
Subrigitur boreæ, cubito inclinatur in austrum

Merens Andromeda: hic celeris vestigia summa
Præstringuntur Equi, præstringitur Ales ab ipso

Verticis extremo, secat hic humeros Ophiuchi
Circulus, & secum flagrantia dorsa reuoluit:

Erigone tepidum sese summittit in austrum,
Virgineusque pudens Zone superemminet artus,

Sed Leo, sed Cancer borealis tramite cœli

Viscera protendunt, at circulus ima calentis

Pectora perque alium procul in postrema Leonis

Succedit: secat aut alius per viscera plana,

Et medio subter caua tegmina diuidit orbem,

Lumina recludens altrinsecus orbita porro

Ista poli partes si discernatur in octo,

Quinque superuoluit se partibus:at tribus alti
 Intrat stagna sali:sol istinc flamiger æthram,
 Iam relegit,pulsusque deus semel ordine facto
 Flectitur æstiuo,neque celsum semita in axem
 Sideris erigitur,via rursus nota iugales
 Suscipit,inque notum rutili redit orbita solis.
 Circulus iste quidem Cancro tenus adiacet axe.
 46 SEMPER in occiduo procul alter cardine in austri
 Diuidit imbriferi corpus medium Capricorni.
 Idæique pedes pueri,postremaque caudæ
 Cæruleæ,breuis hic lepus,hic canis artus
 Conditur extremos:hic Thessala cernitur Argo:
 Hic Centauræ fera molisterga secantur:
 Istæ venenatæ disiecta volumina caudæ
 Amputat:hic arcu protenditur ampla Sagitta:
 Vltimus hic Phœbo locus est,vbi lapsus in austrum
 Pellitur,albenticum canent tempora bruma:
 Sideris hic metæ procul istuc cælite cursu,
 Axe sereniferi descendit Sol aquilonis.
 Partibus iste tribus tantum se circulus effert,
 Quinque latet,creperi succendens stagna profundi.
 47 INTER vtrunque dehinc quantus iacet ambitus illi
 Zonarum,cana speciem quo lactis in æthra
 Cernitur,ingenti se tramite linea tendens,
 Diuidit ima noti:discernit & alta aquilonis:
 Hic luci modus & tenebris sub lege magistra
 Pensatur,nox æqua diem subit æmula,Phœbus
 Lumina substituit paribusque reuoluitur horis,
 Vel cum summa æstas coquit agri viscera hiantis,
 Vel cum floricomio iam tellus vere mouetur.
 Ast isti celsæ quæ tramite panditur æthræ,
 Indicium est Aries:hunc totum linea quippe
 Sustinet:hic Tauri curuantur crura minacis,
 Et rutilat stellis hic baltheus Orionis.
 Spira Anguis levis hic,cratérque tenacia corui
 Ora inhiant:hic sunt flexarum denique flammæ
 Chelarum:genua hic rigidi vibrant Ophiuchi.
 Nec Iouis armigero caret Alite:nanque per ipsum
 Fulua Aquila est caput.hic Equus eminet,hicque comanti
 Ceruice erigitur claræ dator Hippocrenes
 Treis omnes rectè contento tramite cœli,
 Distantesque pari spacio sibi transigit axis,
 Omnibus & medijs vt circumfunditur idem.

48 DESUPER obliqua est alijs via, quartus & iste
 Stringitur arctatus Zonarum more duarum,
 Quas ab diuersa mundi regione locatas
 Scire repercussi momentum diximus astri.
 Hunc alius medium medius secat, haud dea Pallas,
 Vel licet cunctos præcellat acumine diuos,
 Compingat parili sic lubrica plaustra meatu,
 Implicet vt spacijs sibimet distantibus orbes,
 Qualia deuexo nectuntur ab ordine cuncta,
 Vrgenturque viam similem, noctesque diésque,
 Lucis ab exortu procul in vada Calpetitana
 Nanque Titaneo cum sunt elata profundo,
 Rursus in occiduos merguntur singula fluctus
 Ordine partito. similis nascentibus ortus:
 Scandendi lex vna mouet. par denique lapsus
 Omnibus, & simili conduntur sidera casu.
 Ille autem oceani tantum descendit in æquor,
 Quantum ab cæruleo distat Cancro Capricornus.
 Et quàm multus item est vbi gurgite protulit ortum.
 Tantis in aduersas itidem est cum labitur vndas,
 Signifer in spacium quantum deducitur oræ
 Ambitus extremæ puncti vice terra locanda est,
 Vnde acies oculis cum tenditur, hæc quoque puncti
 Sedem habet: hoc signo procurrit missa per auras
 Signiferi in summum, medio de tramite si quis
 Dirigat obtutus agilis procul, hósque locorum
 Defessos longo spacio tener amputer aër,
 Id quod contenti visus abscinditur vltro
 Si qui in signiferi patulum circumferat orbem
 Sex olli partes magnæ dabit ambitus oræ.
 Ast hæc dimensa spacijs sic lege locantur,
 Binæque decisis includunt partibus astra.
 49 OLLI Cancer inest, Leo flammifer, Attica Virgo,
 Brachia sunt itidem Chelarum, & Scorpius ipse,
 Arcitenens: setosa dehinc species Capricorni
 Voluitur, auratam protendit Aquarius urnam:
 Tum duo sunt Pisces, Aries, Taurus, Geminique.
 His se bisseis sol admouet, hisque recurrens
 Omnibus absoluit totos reparabilis annos:
 Quæ cum signiferi graditur sol aureus orbem,
 Singula frugiparos attollunt tempora vultus.
 50 ILLI VSO oceano quantum submergitur alto
 Tantum telluris supereminet, omnibus iste

Noctibus illabens pelago sex inserit astra,
 Sex reparat: tanto nox humida tempore semper
 Tenditur, extulerit quantum se circulus vndis.
 51 **A T** si scire velis, mora lucem quanta retinet,
 Et quanto nox atra sibi trahat ocia lapsu,
 Quæ procul oceano confurgunt signa notato:
 Horum semper enim comes est Titanius vni:
 Horum prima oculis memor incunabula quære
 Luminis ipsa, vagi captans venatibus ipsa,
 Ipsa notans mundo quæ sic se nubibus abdent.
 Aut si confurguit, vt tellus sæpetumescit,
 Occultata iugo, prætentæque rupe latebunt,
 Prompta via est alijs venientum tempora signis
 Noscere nanque ipso deprenderis indice cuncta
 Oceano, magnam quæ circum amplectitur vndis
 Tellurem, curuct celando vt littora mundo,
 Latius atque sinu patuli falis hauriat astra,
 Istius indicium præbebunt cornua semper,
 Vel matutino quæ perstrepat aëre fluctu,
 Acer Atlantei vel quæ furit æquoris æstus.
 52 **N A M** non obscuræ, cùm Cancer commouet, ortum,
 Oceano stellæ circunuoluentur vtroque
 In freta labentes, aut quæ rursus eoi
 Parte ferunt mundi. Minoæ clara Coronæ
 Serta cadent, austri tergo cadet incola Piscis:
 Hunc medium pendere tamen, médumque sub vndas
 Cedere per spina rutila, labente Corona
 Semper suspicies: at tergi plurima versum
 Ventre tenus summo supera inter sidera cernes:
 Os & colla dehinc & pectora vasta per æquor
 Mersantur, premit ab genibus celsos Ophiuchum
 Vsq̃ue humeros Cancer. Cancer premit ortus & Anguem,
 Agmine quæ vasto fluit ad caput aspera ceruix.
 Qua tumet & spiris: quæ turgent pectora, primis.
 Parte nec Arcturus distabit multus vtraque:
 Iam minor in superis, iam viscera plurimus alto
 Conditur: hunc etenim consortem quattuor astris
 Oceanus recipit. satur hic vix luminis Amni
 Cedit, & inspiciens tandem conuexa relinquit.
 Tum iam plus medijs nox inclinabitur horis,
 Cùm labente die Phœbo comes ibit in vndas:
 Ista quidem vasti conduntur gurgitis alto:
 Contra autem nulli concedit sideris ortu

Orion rutilans ardentia cingula late,
Et flammans humeros, & splendens ense corusco,
Eridanumque trahens alio se littore promit.

53 ADVENIENTE dehinc villosa colla Leone,
Omnia quæ Cancro sese emergente per æthram
Extulerant, abeunt: quin & Iouis Ales in vndas
Conditur, & totis raptim petit æquora pennis.
Sed Nixus genibus replicato luce residens
Poplite, iam superi cælatur corporis artus.
Non tamen iste genu, non læuam gurgite plantam
Occulitur, non oceanus vorat omnia signi
Proferit Hydra caput, claro Lepus exilit ortu,
Et Procyon, primique pedes Canis ignicomantis.

54 ERIGONE falsis cum vultum exegerit vndis,
Aëris ut patuli iam conscia permeet æthram,
Astrorum numerosa premit. nam Virgine eoa
Confurgente, freto cedit Lyra Cyllenæa,
Cedit Delphinus pelago, ceditque Sagitta,
Primæque pennarum pars canum condit Olorem:
Vix iam cauda salum superat: vix lumine parco
Eminet Eridanus, ponti procul efflua tingit.
Cælatur Sonipes caput impiger, ardua ceruix
Tethyos ima petit falsæ, iubar ora madescit.
Hydra superpositum procul in cratera mouetur:
Parte alia & liber vestigia Sirius ardet:
Ultima cæruleo producens æquore pippim,
Illa micat, maloque tenus sese exerit Argo,
Cum iam virgineos æther vehit altior artus.

55 NEC cum flagratus emittunt marmora Chelas,
Sideris expertes & clara luce carentes,
Non est nota dies, aut est ignobilis ortus:
Nanque his indicium proprio fert ore Bootes
Plurimus exorians, Arcturumque cminus alto
Cardine succendit: iam celso Theffala puppis
Aethere subuehitur: iam mundo funditur Hydra
Longior, extremæque polum subit indiga caudæ:
Curua Chij cœlo confurgunt brachia signi.
Inspice ceu dextra referatur ab æquore planta,
Inque Genu tantum nixus pede proferat ortum.
Iste Lyræ rutilat conterminus, atque sub vndis
Hic tenebris petit occidui vaga cæcula ponti,
Et mox oceano reparatur clarus eoo
Cum Chelis igitur pede tantum promitur vno:

L

Ipse

Ipse dehinc versus procul in caput, vltima monstri
 Terga manet, manet Arcitenens dum spicula cœlo
 Exerat, & supera vibret bellator in æthra.
 Hoc sidus reuehunt Chelæ, crus Scorpius ipse,
 Cætera cum medio, læuam, & caput, oraque rursum
 Arcus agit, tribus hic tandem memorantia membra
 Partibus erigitur, tria totum denique signa
 Absoluunt pelago. mediæ tum ferta Coronæ,
 Ex qua Centauro diffunditur extima cauda,
 Prima venenati cùm repunt brachia monstri,
 Surgunt oceano iam gurgite, & vltima Cygni,
 Et caput acris Equi premit æquora: iam procul ista
 Marmoris occidui penitus petiere profundum,
 Hausta salo caput Andromedæ freta vasta receptant:
 Ac formidatam deuexi cardine mundi
 Fluctigeni speciem monstri superinuehit auster.
 Sed boreæ de parte trucidis velut aggere ab alto
 Prospiciens superi subiecto verticis axe,
 Intentusq; procul specie, vaga brachia Cepheus
 Exerit, & sæuam pelagi monet adfore pestem.
 Illa tamen versa in fluuium postrema profundo,
 Tingitur ab spina capite quæ proxima summo est,
 Undeque succedens Cepheus, & verticem & vlnas
 56 Mersatur patulus. Quin & tum Scorpius acer
 Nascitur oceano, quicquid per sidera aquarum
 Ad speciem Eridanus pater expuit, abditur alta
 Tethye, & occidui tegitur Padus æquore ponti.
 Scorpius ingentem perterritat Oriona,
 Proserpens pelago. vetus, ô Latonia virgo,
 Fabula, nec nostro struimus mendacia versu
 Prima, neque obduri compegi germinis: ætas
 Prima dedit populis. cæcus mos mentis acerbæ,
 Immodicusque furor sceleris penetrauerat œstro
 Impia corda viri tabuerunt dira medullis
 Protinus in medijs incendia: plurimus ardor
 Pectore flagrauit tene improbus ille, procaxque,
 Te dea, te dura valuit contingere dextra?
 Cùm sacrata Chij nemora, & frondentia late
 Brachia lucorum, cùm siluæ colla comasque
 Deuotæ tibimet manus impia demolita est.
 Audax haud facinus donum foret O Enopioni:
 Digna sed immodico merces stetit illicet ausu.
 Nam dea nubiferi perrumpens viscera montis,

Dirum

Dirum antrisanimal sæuos vomit hostis in artus.
 Ergo vt falcatis monstrum petit Oriona
 Morsibus, & totas in membra ferocia chelas
 Intulit, ille male mali pœnas luit. ista furori
 Præmia debentur, sunt hæc commercia læsis
 Semper numinibus. metus hic, metus acer in astro
 Permanet, & primo cùm Scorpius editur ortu,
 Orion trepido terræ petit extima cursu.
 Nec minus Andromedæ quicquid volitabit in æthrâ
 Et si quid Pistrix reliquum conuexa vehabant,
 Hoc oriente ruunt: omnes procul in vada terror
 Ingerit, & cunctos pauor vnus in æquora cogit.
 Cepheus ipse caput, distentâque brachia vasto
 Induitur ponto: tellurem cingula radunt
 Extima, & oceano mersantur pectora rauco
 Sola senis, reliquum polus ast à lictore versat.
 Semper in occidu o genetrix quoque Calsiepeia
 Sidera præcipitis sequitur labentia natæ,
 Deformemque trahit procul in vada cæca ruinam,
 Prona caputque solo, folio vestigia ab alto
 Sustollit miserranda: superquatit ira furorque,
 Doridos & panopes post fata nouissima matrum,
 Ac memor has pœnas dolor: exigit. omnia fluctus
 Hæc simul occiduos subeunt. tamen altera in vndis
 Sufficit, inque vicem lapsorum multa reportat.
 Tempore nanque isto reliquæ se ferta Coronæ
 Expediunt pelago, postremique agminis Hydra
 Erigitur caudam, caput, & turgentia membra
 Centauro exuperant, manus effert dextera prædam
 Siluarum nam prima feræ vestigia mollis,
 Arcum fera manent, Arcu redeunte per æthram
 Protulit, incipiunt reliquum Serpentis & artus
 Anguitenentis, item fert primis fluctibus Arcus
 Amborum capita, & primis geminas Ophiuchi,
 Ac primam rutili spiram Serpentis eoo
 Scorpius oceano surgens agitat. pede Nixi,
 Quem procul aduersum semper salis altera mittit,
 Tunc artus medij, tum pectora vasta humerisque,
 Dexterâque vlnarum spumosi gurgitis æstu
 57 Procedunt, Pariter caput & manus altera porro,
 Totas agittiferi cum vibrant astra, feruntur,
 Mercurialis item Lyra voluitur, altâque Cepheus
 Cardine sustollens vestigia, gurgite nondum

Pectora liber agit, sed pectora merfus in vndas,
 Plaustra Lycaoniae pulsat pede desuper Vrsæ.
 Tempore non alio magni Canis ignea cedunt
 Sidera: protentum freta iam procul Oriona
 Hauserunt pelago, toto Lepus occidit astro,
 Tum quoque & oceano fugientem Sirius vrget.
 Sed non Aurigam, cum gurgitis ille profundi
 Ima petit, pedibus Capra mox, Hædiue sequuntur:
 Ista polo rutilant, illum vada liuida condunt:
 Hæc membris discreta alijs, extantiaque alte
 Læuum humerum & summæ sese attollentia palmæ
 Cernuntur, donec labenti congrada soli,
 Sidere deuexo freta late cærulea turbent.
 58 NANq; manū Aurigæ, reliquū celsūmq; corusci
 Verticis & dorso quā spina attollitur alto,
 Deprimit hirsuti sidus surgens Capricorni.
 Membra Sagittigero cedunt postrema reuecto.
 Iam non alatus remoratur sidera Perseus
 Aeris in spacijs; neque clauum vendicat Argo.
 Alluione sato Perseus pededenique dextro,
 Atque genu libero, merfatur cætera ponto.
 Argo quod curuis puppim suptrahit oris,
 Tingitur, & duro tingit vada cærulea dorso.
 Ipsa dehinc manet exortum Cilicis Capricorni:
 Totaque cum pelago cælo descendit ab alto,
 Aequora cum Procyon, gressum sectatus herilem,
 Intrat, & oceano permutat celsa profundo.
 Hæc habet occidui plaga gurgitis, ista sonoro
 Supprimat vnda lalo. rursus procul erigit æthra
 Cygnum, Aquilamq; Iouis. surgunt flammata Sagittæ
 Sidera, perque notum rutila tum numinis Ara,
 Delphinum paruas promit Capricornus in auras,
 59 ET matutino cum surgit Aquarius orbe,
 Os Equus atque pedes nouus exerit: ecce cadentis
 Parte poli trahit occiduum nox atra sub æquor
 Centaurum cauda, sed non caput, aut humerorum
 Vasta simul recipit: persistit pectore celso
 Cornipedis species, & cælum vertice fulcit.
 Ora dehinc Serpens, & prima volumina tantum
 60 Conditur: Ingentis late tamen agmina caudæ
 Ponè trahit subit ista solum, subit æquora rursus
 Integer occani, cum se Centaurus in vndas
 Iccerit, atque nouo vibrarint sidere Pisces

His in summa poli furgentibus, ille per austrum
 Piscis item planta, quem pulcher Aquarius vrget,
 Redditur, haud toto tamen hic se corpore promat:
 Sed manet alterius venientis tempora signi:
 Parte latet, partem superain conuexa sonoris.
 Fluctibus absoluit pelagi, sic brachia mœstæ
 Andromedæ, sic crura dehinc humerique nitentes
 Paulatim recauo redeunt maris aurea cœlo.
 Postquam adolent Pisces incendia, denique Pisces
 Cum rutilant, mundo dextram hæc attollet in vlnâ,
 Leuâque virginei rursus se corporis edunt.

61 PHRIXEI et postquâ pecoris proruperit ortus
 Australem hic aries Aram procul admouet vndis
 Gurgitis occidui: quâ lux redit, excitat idem
 Persea proceri sustollere verticis astra,
 Et claros fulgere humeros: ac cætera nondum
 Sunt exempta solo, quin totum hoc inuida veri
 Natura ambigua rerum ratione reliquit,
 Extimus an reliquos Aries produceret artus:
 Perseos, an Tauro freta pelleret ad surgente
 Hoc vna cœlum, subit intiger haud ipse vlla
 Viscera, nascentis noua Tauri deserit astra,
 Quippe huius flammis Aurigæ fidus inhæret,
 Nec tamen hunc totum sustollit Taurus in æthram.
 Aurigam falsis euoluunt fluctibus omnem
 Surgentes Gemini, Tauro, Capra, plantæque læua
 Nempe hædi euadit, cum primum rursus ab vndis
 Cetosa insuperum referuntur viscera cœlum.
 Nam caudæ & cristæ rigor arduus aëra celsum
 Tunc repetunt, diri cum sidera gurgite monstri
 Voluit præcipitis teres inclinatio mundi,
 Eminus ingentem condit pars prima Bootem.
 Quattuor hic etenim signis furgentibus altum
 Vix penetrat pelagus, neque summa totus ab æthra
 Labitur arcturus, manus olli quippe sinistra
 Iuge manet, celsisque super subducitur Vrsis.

63 AT cum iâ pedibus repetit fluctus Ophiuchus,
 Vt genua oceanus vasto procul æquore condât,
 Signum erit eoa Geminos procedere parte,
 Nec lateri Pistrix cuiquam vicina videtur,
 Sed iam tota super sustollitur, expuit atram
 Iam pelagus specië, nec adhuc tamë extima sorbent.
 Quid ne nascentis suspectat nauita ponto

Agmina prima Padis cœlo cum feruere aperto?
 Vicinâsque faces rutili manet Orionis,
 Curricula ut solers vero mox indice discat
 Certa tenebrarum, possitque fideliter astro
 Explorare notos & tuto carbasa ponto?
 Credo ni desit magnorum congrua cura,
 Prompta via est ipso cognoscere talia semper,
 Præceptore Ioue, & cœlo tibi signa magistri
 Omnia ducentur, monet alta Iuppiter æthra
 Singula nos, facilis veram dedit arbiter artem,
 Ne tempestatum primordia cæca laterent.

PROGNOSTICA.

64 NONNE vides, primum cum Phœbe in cornua surgit
 Tenuia, & angusto lumen iacit ore per æthram,
 Decedente die, pronôque ab tramite solis,
 Promat ut ingressus solers tibi tempora mensis?
 Nanque facem quarti sibimet profitebitur ignis
 Corpora cum primum perfundens lumine nostra,
 In subiecta soli tenuem porrexerit umbram.
 Ast orbis medij si cedat Cynthia formam,
 Octavos ortus, octavâque plaustra docebit.
 Denique cum toto dea iam surrexerit ore,
 Integer ut magni resplendeat ambitus orbis,
 Effluxisse sibi medij iam tempora mensis,
 Monstrabit cœlo: pleni cum rursus egena
 Oris eat, tanto procedens lumine formæ,
 Inferit aërijs quantum dea nûbibus ignes,
 Esse senescentis sibimet dispendia mensis
 Illa docet, quibus in rutili confinia fratris
 Tertia vix mundo superest via: cum minus autem
 Umbrarum excludit, sunt tales quattuor ortus
 Marcentis Lunæ, quales sub mense renato
 Quattuor exurgunt languentis luminis umbræ:
 Atque his octonas includunt ordine luces.
 Interiorum numerum quoque nosse dierum
 Prompta via est, proprio semper dea proditur ore.
 Scandat quanta polum, quoties temone iugales
 Strinxerit, & quanto iam tramite liquerit vndas.
 65 AT decedentis postrema crepuscula noctis,
 Bis sex signa tibi quæ versat Signifer orbis
 Monstrabunt cursu nam Phœbus singula mutat,

Semper

Semper & alterno succedit in omnia lapsu,
 Conficiens iter ætherium: nunc igneus istud
 Astrum adolet flammis, alij nunc aurea Titan
 Lumina miscetur, vel cum deus exus in vndas
 Labitur, & rebus formam absumpsere tenebræ:
 Vel matutino redit in cunabula linquens
 Cum pelago, & rebus suffudit luce colores.
 Sic diuersa diem comitantur sidera semper.
 Non ego nunc longo redeuntia sidera motu
 In prisca memorem sedes, habet ista priorum
 Pagina, & incerta rerum ratione feruntur.
 Nam quæ Solem hiberna nouem putat æthere volui,
 Vt Lunæ spacium redeat, vetus Harpalus ipsam
 Ocyus in sedes momentaque prisca reducit.
 Illius ad numeros prolixa decennia rursum
 Adiecisse Meton Cecropia dicitur arte,
 Infeditque animis, tenuit rem Græcia solers,
 Protinus & longos inuentum misit in annos.
 Sed primæua Meton exordia sumpsit ab anno,
 Torret rutilo cum Phœbus sidere Cancrum,
 Cingula cum veheret pelagus procul Orionis,
 Et cum cæruleo flagraret Sirius astro.

66 HOC vt fons est, vnde & duxit tempora Lunæ
 Nauita, quo longum facili rate curreret æquor,
 Aequora ruris amans, telluri farra parenti
 Crederet: ingenti petat hæc indagine semper,
 Seu qui vela fallo, seu qui dat semina terræ.
 Nec mora discendi. brevis hic labor, & breue tempus
 Poscitur: innumeros habet autem industria fructus.
 Vtilitas te certa manet, prænoscere motus
 Si libet aërios, & tempestatibus ipsis
 Edere principium, te primum sponte procellis
 Arcebis rabidis, te rursum principe fluctus
 Vitabunt alij, si certis singula signis
 Tempora discernas. nam mundi cardine verso,
 Vt statura raucifoni redit indignatio ponti.
 Sæpe etenim quanquam tranquillæ noctis amictu
 Mitia protenti requiescant terga profundi,
 Doctus securam subducit ab æquore classem
 Nauita, & Arctæa retinet statione phaselum,
 Cum matutinæ præsens sit signa procellæ.
 Nanque alias cælo cum tertia lumina Phœbus
 Exerit, ille sali fuit implicabilis horror,

Adfore quem pelago comitem sibi dixerat astrum:
 Crebro quinta dehinc lux comouet Amphitriten:
 Sæpe inopina mali clades ruit. omnia certis
 Indicijs tibi Luna dabit, seu lucis vtrinque
 Cæsa facem, seu cum terretem concrevit in orbem,
 Sol quoque venturas aperit tibi sæpe procellas,
 Sidera producens, & cum sale sidera condit,
 Nec minus ex alijs aderit cognoscere motus
 Aequoris, & magnos cœli callere tumultus,
 Quos det certa dies, quæ longi tempora mensis,
 Astrorumque vice & mundi ratione trahantur.
 Aeris immadidum quiddam tellure creatum
 Spiramenta vomunt, vis hoc cum fundit in auras
 Venarum, occulte patulo prætexitur agro
 In subiectum oculis, terramque supernatat omnem.
 Multaque materies, quam cum calor ignicomantum
 Haufit stellarum, superas subducit in auras,
 Et concreta diu compingit nubila mundo.
 Si minor hæc madidi substantia cespite ab imo
 Subrigitur, tenues nebulæ caligine fusa
 Tenduntur cœlo: vis autem siccior olli
 Cum fuit, in celeris dissoluit vndique ventos,
 Vicinumque sibi flabris dominantibus ultro
 Aera propellit, si maior protinus humor
 Consurrexit humo, pluuias quoque; nubila fundunt,
 Et pluuijs late calor est pater. hic super imbres
 Exprimit, & ducta feruentis ut obice mundi
 Respuit humorem: si molles, magna vtriusque
 Occurset sibimet velut obuia, cominus agris
 Compulsa aërio fragor intonat, amplaque late
 Murmura discurrunt pariter crepitantibus auris.
 Hic inflictus item, diuersorumque per æthram
 Sæpe superna furens, illisos fulguris ignes
 Excludit, rutilis totamque volantibus æthram
 Præstringit flammis, & cœlum sulfure odorat.
 Omnibus his genitrix tellus, & cespite ab imo
 Ducuntur superi motus: ignea mundi
 Lumina, flammigero Phœbus temone coruscans,
 Et quæ noctiuagos attollit Luna iugales,
 His peperere malis exordia. nanque deorsum
 Mouit humum cum forte calor, laxata repente
 Spiramenta soli venas procul altaque pandunt
 Viscera telluris, bibit imum terra calorem

Desuper,

Desuper, & madidum tepefactus cespes anhelat.
 Aeris hos motus, rabiemque volubilis vndæ,
 Flabra procellarum, mundani tramitis iras,
 Præsentire decet. cape solers singulamente,
 Præceptisque virum sitientia pectora pande.

64 CYNTHIA cum primum cœlo noua cornua promit,
 Cautus vtrunque deam circumspecte: nanque reuectæ
 Nequaquam semper similis lux imbuit ortum:
 Sed species diuersa trahit, varioque notatur
 Formarum primi cum surgit luminis igne,
 Tertia cum rutilat, cum maior sideris æthram
 Scandit, & aerias quarta face luminat oras,
 Ingredientis erit plenè tibi nuncia mensis.
 Hæc castigato si tertia fulserit ortu,
 Pura sit, vt fœdis ab fordibus adfore dices,
 Clara, serena diu: tenui surrexerit autem
 Si face, & ignito suppinxerit ora rubore,
 Turbida certantes conuerrent æquora cauri,
 Luminia ista dehinc si crassior, atque retusis
 Cornibus ingreditur, si quarti sideris ortu
 Percussi vt tenuem prætendat corporis umbram,
 Imbribus aut zephyris hebetabitur, arguet vltro
 Flabra noti, aut pluuias. nam crassus desuper aër
 Cornua cæca premens, notus vuidus aëra cogit.
 Tertia si rursus protollat Cynthia currus,
 Sic subrecta faces & acuminata tenta ceruscans,
 Vt nec curua quasi declinet cornua, nec tum
 Fusa supinatum diducat lumen in auras,
 Occiduo zephyrum prædicet surgere mundo,
 Aut Libyæ de parte notum. sin quattuor autem
 Cynthia curriculis cœlum subit, atque coruscis
 Cornibus immodice prostantibus vlsit ignes,
 Vix prolixa salum ciet, ocyus omnia cauri
 Marmora conuoluent, fera verrent flabra profundum.
 Istius in boream quod se sustollit acumen,
 Si curuum specie velut annuat, adfore cœlo
 Sæua procellosi prædicet flabra aquilonis.
 Nanque hoc vrgeri sese adferit, hocque grauari
 Indice, rursus eo veniet notus, hanc vbi partem
 Pone supinari conspexeris, inque reclinem
 Sponte habitum, pandi nam subrigit auster acumen
 Inferiore plaga. si Lunam tertius ortus
 Proferat, atque deæ conuoluat circulus oras,

Suffusus rutilo, mox tempestate sonora
 Spumofum late pelagus canescere cernes.
 Maior & hæc rauci versabit gurgitis vndas,
 Ipsa quoque immodice si vultum Luna rubescat.
 68 CONTEMplator itē, seu plenū luminis orbē
 Cynthia distendit, seu cū teres ambitus olli
 Ceditur, & mediæ velut indiga lucis, vtrinque
 Sustinet obductæ sibi met dispendia formæ.
 Cornua prima replens, & cornua fessa dehiscens
 Induit, & qualem procedens ore colorem
 Hinc perpende oculis, ipso monitore dierum
 Signa tene, ac totum discerne in tempora mensē.
 Non vnum deprensa diem tibi signa loquuntur,
 Nec vulgo in cunctis adsunt præcepta diebus:
 Sed quæ signa nouo dederit nox tertia motu,
 Quartæue sustollat medios dum Cynthia vultus,
 Durabunt cœlo: medio quæ edixerit ore,
 Ignēs in plenos: hinc in dispendia rursus
 Altera prouisæ signantur tempora Lunæ.
 Illa dehinc donec germani luminis ignis
 Accedat Phœbe, mensis postrema notabunt.
 Hoc quod protento vehit ingens mundus inani,
 Aëra uomen habet: quod spirat cespite tellus,
 Nubila dicuntur: cœlum super aula deorum,
 Axæ compactum conuoluitur. hinc sua certis
 Sunt loca numinibus: borealis verticis alta
 Regia Saturni: qua siccior annus anhelat,
 Aestatis rutilo, calida stat Iuppiter æthra,
 Immodicus terram qua desuper ignis aduret,
 Gradiuo incolitur, brumalis pulsus habenas
 Quæ Solis redigit, pulchro Venus obtinet astro:
 Ast ubi demerso latet ater circulus orbe,
 Celsit Mercurio locus imbrifer, his super amplas
 Quinque tenens Zonas, certo via feruida Solis
 Limite decurrit, cum Luna nubila propter,
 Exhalantis humi quæ spiramenta madescunt
 Ima, vehunt cœli, luxit dum frustra frequenter,
 Desuper in nubes rutilantis lampade Lunæ.
 Pascitur humore, & varias de lumine formas
 Exprimit incerto, sic crebro denique Phœbo
 Nubibus ambiri cū subsint nubila, Lunæ
 Creditur, hanc puoties includere circulus ergo
 Spectatur, proprio succedunt ordine signa,

Ille alias trino cū voluit tramite Lunam,
 Et geminis plerunque meat, solet vnicus idem
 Cingere. Si simplex circunuersabitur orbis,
 Signa procellarum certissima. signa sereni
 Præferet: abruptus subito prænunciat euros.
 Marcescens tenui sensim caligine, & æthra
 Digestus patula, docet vndis adfore pacem.
 Si duo se Lunæ circumfudere, repente
 Maxima vis pontum, vis verret maxima terras,
 Maioresque dehinc stagna agitantur procellæ.
 Si trinus rutilum constrinxerit ambitus orbem,
 Et magis immodica formidine sæuiet auster,
 Zonarum teter fuerit si tractus in æthra,
 Denique disrumpant si sese cingula Lunæ,
 Vltima tempestas ruet imi gurgitis æstus.
 96 SOLIS quinetiam, Solis tibi cura videndi
 Sit potior, Solem melius præuisa sequuntur,
 Astrorumque duci monstrata tenacius hærent:
 Siue ille occiduas vergat decliuis in vndas,
 Seu se luciferis reparabilis exerat oris.
 Istius ingentes radij, caliginis atrum,
 Et nebulosarum tractus piceos tenebrarum
 Lumine dispiciunt, cū per chaos umbriferum vis
 Flammea peruasit, cū semper noctis amictus
 Inferit æriæ fulgor facis: ille calore
 Pigra mouet, simulac rutilis torpentia flammis
 Sol sospita animet, Sol dura obstacula primus
 Curru adamanteo referat pater, efflua Phœbus
 Igne inhibet, Phœbus radijs densata relaxat.
 At cum flammigeri cedit vis inclita Solis
 Lucis egens, crassæque deus latet obice nubis,
 Et cœlo & pelago magnos ait adfore motus.
 Non hic cū primos educet gurgite vultus,
 Ceu picturato diuersos ore colores,
 Proferat: haud etenim tali tibi Sole reuecto,
 Miria jam cœli fas expectare serena.
 Et si tranquillo conuexa cucurrerit austro,
 Indideritque facem ponto deus integer, atra
 Nube carens, purusque coma, & splendidus orbe,
 Conuenit eorū faciem præsumere lucis.
 Sed non ora cauo similis medióque recedens
 Orbe, quasi vel si radios discingitur ultro,
 Figat ut australem porrecto sidere partem,

Aut boreæ rigidi aculetur luminis igne,
Et vento & pluuijs reparata in luce carebit.

49 DENIQUE per flammâs procul atque incendia, Solis

Ipse dei cedunt blandi si lumina, solers

Tende oculos, certa hoc ducentur signa magistro.

Et ne sanguineus late rubor induat ora,

Qualia protractu vaga nubila sæpe rubescunt:

Aut ne labenti piceus color abdat amictu

Lampada, quære diu, si tetro crassior orbe est,

Vuescet pluuijs tellus, inflataque celsas

Aggere deuicto superabunt flumina ripas.

Igneâ si fulgor præcurrit plurimus ora,

Flamina crebra salis quatient vada, flumina terras

Conuerrent omnes, & duri flabra aquilonis,

Siluarumque comas, & celsa cacumina flectent.

Vis simul amborum si vultum Solis oberret,

Cuncta noti quatient, imbres procul arua rigabunt.

71 ECCE alias primo nascentis Solis in ortu,

Vel cum præcipites pelago deus inserit ignes,

Vt coeunt radij nebuloso: cætera quippe

Pars Hyperionis rutilat facis, hincque comarum

Vis confusa micans mundo sua lumina præstat:

Hic globus ater item liuentia nubila cogit,

Nonnunquam crasso nebularum tectus amictu,

In conuexa redit, tum cælo rursus aperto

Cum ruit, opposita vultum caligine condit,

Omnibus his signis in terram defluit imber.

72 Plurimus. Interdum tenuis præuerrere nubes

Visa deum, hæc celeris si præsurrexerit ortum,

Ipseque ponè sequens radiorum luce carere

Cernatur, nimbis ingentibus arua madebunt.

At matutini si Phœbum in littoris acta

Maiorem solito produxerit, atque per æthram

Marcenti similis defluerit extimus orbis,

Alta dehinc scandens minuat iubar igniferum Sol,

Pura serena aderunt, nanque olli gurgitis aër

Crassior in modicum surgens diffuderat orbem.

Et iam si tenero sustollens tramite cœli

Oblitum iusti iubar attrahit, hic quoque magnis

Cum madefacta die sub tempestatibus horret

Pallidus hora cadens promittet pura serena,

Displosis etenim per apertam nubibus æthram

Ora laboranti similis languentia pallet,

Et

Et difiectarum moles late nebularum
 Indicat exuti faciem clarescere mundi.
 Quin nascente die venturos conuenit imbres
 Noscere, cum proni procul ad confinia coeli
 Deferri piceo spectaris nubila tractu.
 Et cum declinant radij se partem in vtranque,
 Lucis in occasu, nox vt ferat algida rores,
 73 Imber erit. Puras si Phœbus cōdit habenas,
 Et Calpetano tranquillum gurgite lumen.
 Tingat, ac in lapsu nubes ignita sequatur,
 Nōxque diēsque dehinc venturi rursus eoi
 Nimborum expertes & tempestatibus atris
 Durabunt. Sed cum radijs marcentibus ardor
 Languet, & in tenui tenduntur acumine frustra
 Phœbei crines, nimbos arguet atra procella.
 Talis & obducti cernetur forma diei,
 Qualem fraternos subtexens Luna iugales
 Lucem hæbetat: subit hæc superi sacra lumina Solis
 Inferior, mediæque inter stans lampadis orbe,
 Arcet flammigeræ radium facis: aut tibi rursus
 Cum matutinos molitur lucifer ortus,
 Ebria sanguineæ subuoluant vellera nubes.
 Nanque grauis cœlo fundetur protinus imber.
 74 NEC si Sole procul rutila inter stagna morante
 Emineant radij, radios quoque crassior vmbra
 Contegat, ille dies pluuijs ventoque carebit.
 Quin erit imber item, si Solem circulus ater
 Ambiat exortum: maior se denique nimbus
 Vrgebit cœlo, maior sola perluet imber:
 Circuufusa adeo si cingula nescia solui
 Seruarent terræ speciem torpentia molis.
 75 SAEPE etiam Phœbo nubes percussa rubescit,
 Et meditata dei formam, procul igne recepto
 Concipit effigiem, simulato luminis orbe.
 Id qua parte poli spectaueris, adfore ab ipsa
 Parte tene ventos: tamen hæc tamen omnia semper
 Decedente die melius ventura docebunt.
 76 CONVENIT hic etiā parū Præsepe notare:
 Id nubi nomen, quæ Cancro obuoluitur alto:
 Græcia docta dedit, duo propter denique Afellos
 Suspice, quorum alius Septem vicina trioni
 Astra adolet, tepidum procul alter spectat in austrū.
 In medio quod nube quasi concrescit adacta,

Id Præsepe vocant. porro hoc Præsepe repente
 Si sese ex oculis procul auferet, ardeat autem
 Congruus acrijs late rubor ignis Asellis,
 Nequaquam tenues agitabunt stagna procellæ:
 At si sideribus similis lux duret, & illi
 Tetra sit effigies, cadet altis nubibus imber
 Lenior, & parco mox tellus rore madebit:
 Sed boreæ si parte trucidis velut indiga iustæ
 Stella facis, lento marcescere cernitur igne,
 Et procul alterius iuba late flagrat Aselli,
 Protinus Aethiopum furget conuallibus auster:
 At regione noti si lucem stella senescat,
 Segnis Riphæis aquilo crepitabit ab oris.
 77 QVIN & terrenis cape rebus certa frequenter
 Signa procellarum: nam cum traxere tumorem
 Aequora prolixum, cum littora curua resultant
 Sponte procul, neque cæruleus colliditur æstus:
 Aut cum proceris vertex in montibus vltro
 Perstrepit aerium, ventos instare docebunt.
 78 ET cum parua fulix trepido petit arua volatu,
 Stagna sinens, longasque iterat clangore querelas,
 Indicat infans freta mox canescere ventis.
 Denique cum cœlo tenduntur pura serena,
 Sæuitura polo sunt flamina, primus in ipsa
 Mox picturati conuertit pectoris artus
 Sturnus edax, premat ut tenues vis obuia plumas,
 Et ne post tergum pateat penetrabilis euro.
 79 LATIPEdèmq; anatem cernes excedere pòte
 Sæpius, & summa nebulam se tendere rupe:
 Iamque super latices florum volitare senectam,
 Stellarumque comas rumpi precul æthere celso,
 Decidere in terras, rutilarum spargere crines
 Flammarum, & longos à tergo ducere tractus:
 Inde etiam ventos mox adfore præ. nonet vsus.
 80 QVOD si diuersis se passim partibus ignes
 Excutiant, verret pelagus sine fine modoque
 Turba procellarum, si duri limite ab euri,
 Si regione noti, si lenis parte fauoni,
 Aut de Bistonio mundi procul axe coruscat.
 81 SI repetunt veterem ranæ per stagna querelam,
 Vellera si cælo volitent, si discolor iris
 Demittat gemino se fornice, circulus albam
 Si stellam teter velut ambiat, æquora propter

Si crepitent volucres, si gurgite sæpius alto
 Pectora merfentur, si crebro garrula hirundo
 Stagna adeat, rutilæ cum sint primordia lucis.
 Si matutinas vlulæ dant carmine voces,
 Improba si cornix caput altis inferit vndis,
 Flumine terga rigans, si sæuet gutture rauco,
 Plurimus abruptis fundetur nubibus imber.

82 IMBER erit, totis cùm bucula naribus auras
 Concipit: & late pluuijs solâ cuncta madebunt,
 Cùm proprias solers sedes formica relinques,
 Oua cauis effert penetralibus, aspera quippe
 Tempestat, gelidusque dies, & frigidus æther,
 Inscrit internis terrarum redditus æstus,
 Pectora cum curuo purgat gallinula rostro.

83 AGMINE cùm denso circumuolitare videtur
 Graculus, & tenui cùm stridunt gutture corui,
 Cùm procera salum repetit clangore frequenti
 84 Ardea. Cum partem defigunt spicula muscæ,
 Et si nocturnis ardentibus vndique testis,
 Concresecunt fungi, si flammis emicet ignis
 Effluus, aut lucis substantia langueat vltro,
 Conuenit instantes prænoscere protinus imbres:
 Denique cùm patulam torrens Vulcanus ahenum,
 Scintillas flamma circumlabente reliquit.

85 S Inotus humientis Libyco trahit æthere nubes,
 Si nimium ad montem nebularum crassus amictus
 Tendatur, summo nudentur vertice saxa:
 Et quâ pontus item freta per distenta quiescit,
 Nubila si longo se procumbentia tractu
 Diffundunt cœlo, & Thetidi terrisque supinis
 Pax aderit, nusquam mundo ruet effluus imber.

86 SED cùm tranquillo tenduntur crassa serena
 Sub Ioue, venturæ prænoscere signa procellæ
 Conuenit: & rursus cùm perfurit aëris horror,
 Inspice quam referant terris pelagóque quietem.
 Inter prima tamen paruum Præsepe notatur,
 Arduus excelfo quod Cancer cardine voluit.
 Hoc cùm concretus tenuari cœperit aër,
 Discutit impositæ late sibi molis amictum.
 Nanque sereniferi patet hoc in flabra aquilonis,
 Cùm minus & primo purgatur flamine venti
 Tempore, tum propior modulatur noctua carmen,
 Tum vespertinum cornix longæua resultat,

Tum corui crepitant, & ouantia gutture rauco
 Agmina crebra vocant, tum nota cubilia leti
 Succedunt pariter, tum pennis corpora plaudunt.
 87 TVNC & Strymonias circumuolitare repente
 Suspiciens per aperta grues, vbi mitior annus
 Sponte procellosum disiecerit aëra cœli.
 Tunc quoq; cùm stellis hebes est lux omnia vltro,
 Nubila nec crassos circumduxere meatus,
 Vt iubar occulerent flagrantibus obuia flammis:
 Nec caligo inhihet rutilantis lampados ignes,
 Orbe nec expleto sacra sidera Luna recondit:
 Sed iam sponte sua stellarum lumina marcent,
 Conuenit hibernæ prænoscere signa procellæ.
 Nubila si cœlo consistere, nubila ferri,
 Si qua superfundi sibimet suspexeris vltro.
 Gramina si carpit semesa petacius anser:
 88 SI nocturna tibi cornix canit, hesperus æthra
 Cùm redit, in numero si cantu graculus instat,
 Si matutino fringuilla resultat ab ore,
 Si fugiunt volucres raptim freta turbida Nerei,
 Orchilos infestus si floricomis hymenæis
 Ima petit, terræ si denique paruos eritheus
 Succedit trepidæ scruposæ concaua rupis,
 Cecropias si pastus apis vicinus ad ipsa
 Castra inhihet, florumque simul libamina mœstæ
 Proxima decerpunt: si Threiciæ per aperta
 Sponte grues trepidant, nec sese audacius æthræ
 Committunt, pennis vt longos sæpe volatus
 Formauere super, si soluit aranea casses
 Tenuia si toto vehit auster licia cœlo,
 Mox tempestates, & nubila tetra cientur.
 89 QVID? maiora canam, cinis, cinis ipse repente
 Cum coit, albenti nix terras vestit amictu,
 Nix operit terras, rutilis vbi lumina prunis
 Summa rubent, errantque breui caligine crassa
 Interius nebulæ, & denso iam fomes in igni
 Marcescit penitus, pluuios mox arguet austros.
 90 INDVIT immodicis cùm semet floribus ilex,
 (Indiga nam succi ligno natura rigenti est)
 Et cum flore nouo, cùm brachia glande grauantur
 Vuentis cœli sub nutrimenta latenter
 Sponte operata docet. quin & lentiscus amara,
 91 Indicium est pluuijs. Ter foetum concipit arbor,

Térque

Térque nouos genetrix fructus alit: ipsáque trino
Flore renidescens tria tempora prodit arandi.

Ter prorumpentis scillæ teres erigitur flos,
Sulcandique solum ter monstrat tempus adesse.

92 SIC & crabronum rauca agmina, si volitare
Fine sub autumnî conspexeris æthere longo,
Iam vespertinus primo cùm commouet ortus
Vergilias pelago, dices instare procellas.

Sique sues lentæ, si lanæ sedula nutrix,
Si capra dumosis errans in saltibus, vltro
In Venerem pergat: quippe ollis vuidus aër
Excitat internum per viscera mota furorem,
Et tempestates & nubila protinus atra

93 Adfore præcipies. Quin & gaudebit arator,
Quique solum iustis versabit mensibus anni,
Plebe gruum prima: gaudebit tardus arator
Agmine pigrarum, sic quadam lege deorum

94 His comes est imber. Pecudes si denique terrâ
Lanigeræ fodiant, caput aut tendatur in arcton,
Cùm madidus per marmora turbida condit
Pleiadas occasus, cum bruinæ in frigora cedit
Frugifer autumnus, ruet æthra concitus imber.

At ne perruptis terrarum dorfa lacunis
Infodiant pecudes, si vasto viscera hiatu
Discutiant terræ, veniet vis æthere toto
Dira procellarum, nix omnes vestiet agros,
Nix herbas lædet teneras, nix vret aristas,
At si contigerit plures ardere cometas,
Inualidas segetes torrebit siccior aër.

Nanque prorumpunt naturæ legibus vltro
Spiramenta foli, si iustus defuit humor,
Arida per cœlum surgentia desuper æthræ
Ignescunt flammis, mundique impulsa calore
Excutiunt stellas, & crebro crine rubescunt.

94 CONTE Mplator item, si longo plurima pôto
Agmina festinant volucrum, solidémque frequentes
Succedunt terram, sterilis defæuiet æstus.

Ac sitient agri, nam qua circumfluat tellus
Adluitur pelago, coquit altam siccior aër
Cespitis arentis ventis, citiúsque calorem
Sentit humus sic cinctis salo, fuga protinus ergo
Est auium in terras, pauet hos vt viderit æstus
Agricola, & sicco iam deflet mergite culmos.

N

Sed

Sed si tum modico producant agmina ab vndis.
 Nec trepido passim versant conuexa volatu,
 Lætitia est duris pastoribus, adfore parcos
 Præsumunt imbres: sic in contraria semper
 Vota homines agimur, nostrique cupidine fructus
 Poscimus alterius dispendia: denique & ipsa
 Solers natura, & rerum genitabilis ordo,
 Certa suis studiis adfixit signa futuri.
 96 **NA** Nque & ouis cupido si gramina tondeat ore
 Infaturata cibi, decerpens latius agros,
 Pastor id indicium pluuiæ frigidæ edet.
 Et si persultans aries lasciuius herbas
 Adpetit, aut sese sustollant saltibus hœdi,
 Vel si iuge gregi cupiant hædere, nec usquam
 Matribus abscedant, & si sine fine modoque
 Pabula delibent, cum tutas vesper adire
 Compellat caulas, monstrabunt adfore nimbos
 97 **BVBVS** arator item trahit atræ signa procellæ,
 Lambere si lingua prima hos vestigia forte
 Viderit, aut dextrum prosterne corpus in armum.
 Vel si prolixis auras mugitibus implent,
 Pascua linquentes vix vespere. dat capra moti
 Rursum signa poli, cum spinis ilicis atræ
 Multa inhiat. docet hæc eadem fus horrida, cœno
 Gurgitis illuie si sæpius inuoluatur.
 98 **MARTIVS** ipse lupus villarum proxima oberrans
 Affectansque locos hominum, lectumque larémque
 Sponte petens, crasso confurgere nubila cœlo
 99 Præmonet. Id parui cum stringunt denique mures,
 Cum gestire solo, cum ludere forte videntur:
 Protendit tibi met canis id præsentia, multam
 Tellurem fodiens: tamen hæc tamen omnia rerum
 Adfore vel primo nimbos mox sole docebunt,
 Vel cum curriculis lux ibit cepta secundis,
 Tertius aut verso cum venerit ortus Olympo.
 100 **NON** spernenda tibi sint talia, sed memor vni
 Adde aliud semper: si tertia denique signa
 Proueniant, firmo venturum pectore fare:
 Et transactorum solers componere mensum
 Signa laborabis, si sic fluxere reperta,
 Nequaquam trepidare pudor persuadeat ullos
 Astrorum lapsus, astrorum protinus orrus
 Discute, si casus similes & stella per æthram

Prodidit: exacti iam summa crepuscula mensis,
 Et surgentis item primordia conscius artis
 Fare sacrae mensum confinia summa duorum
 Cæca latent: luces hæc semper semet in octo
 Inscia lunaris tendunt facis: ipse fideli
 Perquires studio: & si quid tibi forte repertum,
 Pluribus indicijs solers fulcire memento.

IN FESTI AVIENI ALIATVM.

HAC Auieni paraphrasi cudenta, vnico Aldino vsi sumus exemplari, quam plurimis in locis ita deprauato, vt minime mirum videri tibi debeat, studiose lector, si etiamnum hesitandi locus multifariam superfit. Ne vero aut nos aliquid temere mutasse suspiceris, aut tibi liberum iudicandi arbitriū adeptum merito conqueraris, huc adscribemus, e qualibus nostra concinnauius, non quidem omnia, sed quæ admonitione aliqua digna visa sunt.

1 FESTO AVIENO. Aldus, Auieno. Auienus citatur D. Hieronymo, Seruio, & veteribus alijs compluribus.

3 NOX ET AGIT. Scriptum erat, Nox agit, & verso ceu fixa, &c. & mox, Nam numerus & honore caret, micat, &c.

AETHERIS. Duobus verbis legebatur, In stabili arbitror significari hic orbem mobilem, non stabilem.

HAC TERES. Aldus, Ac teres.

VT MVNDVS subiit Arctos. Claudicat versus quinto pede. vide itaq; num legendum sit, Subiicit Arctos.

ADSVETAS. Hi duo versus, corrupti meo iudicio leguntur in Aldino libro, hunc in modum.

Adfuetas duris quondam venantibus atræ

Intulit & raptor generitricis flore sacrauit.

CVM PVER Agrestes. Aldus, Agrestis. quod puto, Agrestis scribendum fuisse, vt multis alijs in locis, & vt etiam, pag. 69. versu vicefimo quarto Apes.

5 PRAECLARI Nominis. Ald. Pro clari nominis arcto.

7 ERIGITVR. Exigitur, antea legebatur.

9 TRICCAEI. Ald. Triccae Aesculapium significat, de Tricca vrbe Thesalia ita nominatum.

NITESCIT in orbe. Ald. Nitescet. verbum Diuidit quod sequitur, vtrum legendum, monstrat.

10 VISCERA PARTEIS. Antea erat, Partis.

NEQVE Tanta volumina. Tanta hic positum est operarum incuria pro Tenta.

IN picturata. Aldus vno verbo, Impicturata.

14 LACHRIMIS Aiebat obortu. Prior erat lectio, ab ortu.

ALITE Procursu. Aldi codex habet.

Alite pro cursu sese inconuexa ferebat.

15 NEC Contemplandi. Aldus, Ne contempl.

20 PLVRIMVS. Pro Atque, legendum Adque.

AT Deducta. In Aldino codice versus hic, vna hac syllaba, Huic, mancus est

24 IGNEA. Pro Singula, Cingula legendum est.

28 SEGNIOR. Aldus impressit, Ab lapsu. & mox pro Parcior, Partior.

29 SIMILE EST. Aldinus codex, Similem.

30 PROLES. Aldus habet, Proles tibi tertia piscis Surget Bombycij, numero vnitatis.

33 LOCVS has habet arctior omnes. Aldina lectio, Omnis.

34 VERGILIAS Cernit tenet vsus. Aldus cudit, Vergilius cernit. tenet.

35 PECVDES QVI. Aldus, Pecudésque.

GRANDIBVS Haudequidem. Pro negatione, coniunctionem disiungentem, Aldus cudit, Aut pro Haud.

38 IMVS Vt australi. Ald. Australi: & mox pro, Huc cum Threicio, idem, Hic iam Threicio.

ANGVSTO Decurrit. Ald. Decurrat. & mox, Clamauit.

39 TVM quoque si piceam spectaris, in Aldino est, Specteris

INSCIA Nerni. Ald. in dandica su numeri pluralis, Neruis. & mox pro Cōterminus, Cōterminat.

47 **TORRET** Et immodicis. Aldus legit, Et in modici. & versu abhinc tertio, *Aluens Oceana est. item paulo post, Gemina florum.*

STELLARVM. Aldus, Stellarum fulcent rutilant, qua plurima longi Bellua, &c.

49 **SOLENNI.** Aldus, Solenne. & tertio post versu, Tergumque.

62 **QVINQVE** Iridem stella, simili quibus. Aldus ita cudit,
*Quinque iridem stella similes, quibus haud sit imago.
 Ne quas formarum doctus notet adfixarum.*

77 **ACFLAMMAS.** Aldus, Flammas.

ERIGONE. Ald. Erigones.

79 **AST** Ha dimensa. Aldus cudit, Ast Hedi mensa, & versu sequi. *Includans.*

80 **DISTABIT** Multus. Ald. Inultus.

81 **SIDERIS** Expertes. Ald. Expertis & clara luce carentis.

82 **CAECVS** MOS, Aldus Cærus. & versu qui sequitur, Penetraverit.

83 **NEC** Minus Andromeda, Aldus, Andromeda est. & mox, Omnis procul in yada terror.

RELIQVVM Polus ast à littore. Aldus cudit, Polus asta littore.

ARCVM Sera. Aldus, At cum sera manent.

FERT Primi fluctibus. Aldinus codex hic & versu sequenti habet *Primos.*

84 **CILICIS** Capricorni. Cilici, Ald.

ET Maturino cum surgit. Consurgit, Aldus legit.

SIDERE PISCES. Piscem, cudit ald.

CESISQVE. Aldus, Celsique.

86 **PRONO** Qua. Pronoque, Aldina editio.

87 **HOC** Vt fons est, vnde. Aldus, Hoc vt fontem.

33 **COMPVLSA.** Lege, Compulsu.

HIS Peperere malus exordia. Corruptè Aldus cudit, Perpere. & mox, Viscera telluri.

89 **CAVTVS** Vtrinque. Ald. Vtrunque. & versu abhinc 8. adfore dicet.

SIDERIS Ortus. Ald. Ortum.

90 **IGNES.** Aldus, Ignis in plenos.

EXPRIMIT Incerto. Legendum, Inferto.

91 **PRAEFERET.** Abruptus. Ald. abruptos. & versu sequenti. *Tenuis sensim.*

DESCRIBBAT ET TYPIS MANDABAT THEODORVS GRA-
 MINAEVS TYPOGRAPHVS, ARTIVM MATHEMATICA-
 RVM PROFESSOR, COLONIAE AGRIPPINAE, M. D.
 LXIX. CALEND. IANVARII,

ARA-

ARATI PHAENOMENA PER GERMANICVM CAESAREM IN LATINVM CON-

conuersa, & in eadem Commentaria.

CIRCULVS quinq̃ue distinguitur, quorum duo extremi, maxime frigidi: Australis humilissimus, & Aquilonius excelsissimus. His utrinq; proximi duo, Paralleli vocantur, ut ita dixerim, aequidistantes: ideo Tropicus vnus Solstitialis, alter Hibernus, per quem sol transiens ac tenens octauam partem Capricorni, solstitium hibernum facit: alter aestiuus, per quem sol transiens ac tenens octauam partem Cancrī, solstitium aestiuum facit. Medium est Aequinoctialis, qui octauam partem arietis tenens, aequinoctium vernum facit: octaua Libra, autumnale constituit. Ut Circuli in caelo, ita Zona in terra vocantur. Inhabitabiles frigidi circuli sunt, ob rigore, quod

ab his longissime solabest. sub torrido quidam habitare putant Aethiopia maximam partem: item plurimas insulas Maris rubri, a iōsque vertices eminentiasque terrarum nostris ampliores, sub Tropicis habitare nulli dubium est.

Noster Solstitialis Aestiuus est excelsus atque arduus. Diuisi autem sunt à nobis circulo Aequinoctiali, qui antichthonēs nominantur, & videntur humiles atque depressi, qui antipodes infra sunt: quod ut esse videatur, efficiunt flexus obliquitatisque terrarum, quas antichthonēs & antistocha & anticepta inhabitare dicuntur. Incipit autem Signifer, non ab extremo circulo, nec ad extremum extenditur: sed ab initio Tropico australi, brumaliq̃ue eodem, per Aequinoctialem ad summum solstitialem, eundemdemque aestiualem per medium: in his longitudo latitudinisq; porrectus. Obliqua circuli Signiferi partes, cccxv. signa xij. partium singula tricenarium, quorum quadam minora, quadam ampliora, & populo Canophora dicuntur: sed compensatio quinque partibus creditur applicari, ut sint omnes Signiferi partes, cccxv. Horum incipientia ab ariete, alia sunt masculorum naturalibus, alia foeminarum. Item quartum quoq; eorum, aut Tropicum, aut solidum, aut deforme. Incipiet dinumeratio ab Ariete. Signa tropicorum duo sunt aequinoctialia, aries & Libra: duo solstitialia, Capricornus & Cancer. Tropicus maxima solida ante posita, hūdeformia.

HIC est stellarum ordo, vtrorumque circularum: Septentriones duplices ad austram vertuntur, figura auersis caudis inuicem sibi aduersantes: inter quas obliquus dilabitur Draco. Sub vnius nanque pedes est serpentarius, cuius serpentarii pedes attingunt frontem scorpionis. a latere autem retro stat Custos sub pedibus quidem eius Virgo, habens igneam in manibus spicam: retrorsus vero, vestigijs eius adiacens Leo, medio aestiuo solstitio Cancer & Gemini. Genua autem agitatōis caput Gemini attingunt. pedes autem eius Tauri cornibus iunguntur, cuius Haeduli desuper obtinent locum septentrionis. Habet autem septentrio à dextris iuxta Coronam desuper, serpentem in manibus serpentarii, & eum qui in Geniculo stat, & sinistro pede septentrionalis Draconis verticem, calcans vnum brachium Librae, alterū dans Coronam. nam ad minoris septentrionis, vltimus pes Cephei constinetur, Cycnum manu dextra apprehendens: super cuius alas Equus extendit pedem, & super equum aquarius extollitur, iuxta quem Capricornus est. sub aquarii pedibus Piscis magnus austrinus, constituta ante Cepheum Cassiopeia, & à dorso agitatoris Perseus pedem extendit: super Persei caput Cassiopeia pedibus properare videtur. Inter Cycnū igitur & eum qui in Geniculo stat, Lyra constituitur. In quorum medio desuper ab oriente Delphinus cognoscitur: sub cuius cauda est Aquila, in proximo habens Serpentarium. Sed tam de aquilonio circulo dictum est. nunc ad australem ordinem properemus.

SV Baculo Scorpionis, Saccharium constitutum est: sub corpore eius anteriora Centauri videntur, in quo est bestia. Conspicitur & Sagittarii pes summus ex alia parte. Sub australi circulo prope Centauri membra, Hydra cauda, & Coruus: ad genua Virginis. vna est posita: à sinistris Orionis, qui & Incola, Fluvius, qui & Padus, necnon & Eridanus: sub pedibus Orionis, qui & Incola dicitur. Lepus splendida effigie conspicitur. retrorsum vero à pedibus eius. Camis splendida resulget: post cuius caudam Naui constituta est: ad Tauri pedem protendit manum. Orion: pedibus Gemini appropinquat Anticanis: super caput Arietis non longe ab Andromeda pedibus, Triangulus positus est. sub Ariete & Piscibus Cetus. connexio vero Piscium communem habet stellam.

ARATI PHAENOMENA

B Ioue principium magno deduxit Aratus
Carminis: at nobis genitor tu maximus auctor:
Te veneror, tibi sacra fero, doctique laboris
2 Primitias. Probat ipse deum rectorque fatör
que,
Quantú etenim possint anni certissima signa,
Qua Sol ardenté Cancrum rapidissimus ambit,

Diuersasque secat metas gelidi Capricorni:
Quæue Aries & Libra æquant diuortia lucis,
Sinon parta quies te præside, puppibus æquor,
Cultoríque daret terras, procul arua silerent.
Nunc vocat audaces in cœlum tollere vultus,
Sideraque & varios cœli cognoscere motus,
Nauita quid caueat, quid vitet doctus arator,
Quando ratem ventis, aut credat semina terris.
Hæc ego dum lætis cogor prædicere musis,
Pax tuatúque adsis nato, numénque secundes.

1 QVAERITVR cur à Ioue incepsit, & non à musis, vt Homerus? Conueniens magis hoc existima-
uit principium Phenomeneis, vti Iouem inuocaret, quod ipsorum carminum origo est Iupiter. non solus au-
tem ita cœpisse videtur Aratus, sed & Crates comicus, à Vesta incipiens & profana carmina, Sophron in
mimo, qui nuncius inscribitur, à Vesta incipiens, Omnes inuocant Iouem omnium principem. Sed queri-
tur cuius Iouis memineris, vtrumne fabulosi, an naturalis? Et philosophi quidem plurimi, naturalis autē
eum Iouis meminisse. Sed Crates ait Iouem dictum cœlum. inuocatum verò meris, quia in aëre & aeth-
re sunt sidera, & Homerum dixisse Iouem in aliqua parte, cœlum, & ipse Aratus, quod dicit Herodotus Io-
uem dictum aëra, & Crates quidem eiusdem est opinionis, testemque esse Philonem comicū dicit, hoc
tem constat & ipsum dicere. Nam quia nihil aliud est Vox, quàm percussus aer, videtur conuenienter
ipse, quare rei præstent auctoritatem, plenas Ioue vias referens, & omnes hominum cōuentus. Nihil eorum
qua in terra sunt, sine aëre est, ratione etiam Cuius omnes vsum desideramus. nam cuncti mortales osten-
dunt vsum suspitio, & cum viuimus, aëre indigemus. Ad quod ait, Dextra monstrat, ad auguria pertinet,
auium, propter quod & Stoici Iouem esse affirmant, qui per materiā manat spiritus, & similis est nostræ
anima. Zenodotus autem Aetolus & Diodorus aiunt, nec ad fabulosi Iouis sufficere eiusmodi opinionē, esse
enim talem causam Iouis, & conuenire omnes vias eo confertas, quas tanquam loco eius describit. Dicen-
do autem, Etiam genus, ostendit animæ immortalitatem, bene, propterea quod ait, nouerat enim virtutis
aliquid æmulum futurum. Dei igitur aduersus delicta lenem esse, est, quoniam omnium parens affirma-
tur, & non solum hominum, sed etiam deorum.

3 CAETERA quæ toto fulgent vaga sidera mundo,
Indefessa trahit proprio cum pondere cœlum,
Axis at immotus semper vestigia feruat,
Libratásque tenet terras, & cardine firmo

4 Orbem agit extremum. Geminus determinat axē,
Quem Graij dixere polum: pars merſa ſub vndaſ
Oceani, pars celſa ſub horriſero aquilone.

5 Axem Cretææ dextra læuâque tuentur,
Siue Arcti, ſeu Romani cognominis Vrfæ,
Plauſtrumve: & facies ſtellarum eſt proxima vero,
Tres temone rotis que micant, ſublime quaternæ:
Si melius dixiſſe ſeras, obuerſa refulgent
Ora ſeris, caput alterius ſuper horrida terga
Alterius lucet: pronas rapit orbis, in ipſos
Decliuſeis humeros. veteris ſi gratia formæ,
Crefſia voſ tellus aluit, moderator olympi
Donauit cœlo, meritum cuſtodia fecit,
Quòd fidæ comites prima incunabula magni
Viderunt Iouis, attonitæ cùm furta parentis
Aerea pulſantes mendaci cymbala dextra,
Vagitus pueri patrias ne tangeret aures,
Diſtæi exercent dominæ famuli Corybantes.
Hinc Iouis altrices, Helice Cynofuræque fulgent.
Dat Graijs Helice curſus maioribus aſtris,
Phœnicas Cynofura regit. ſed candida tota,
Et liquido ſplendore Helice nitet, haud prius vlla,
Cùm ſol Oceano fulgentia condidit ora,
Stella micat cœlo, ſeptem quàm Crefſia flammis
Certior eſt Cynofura tamen fulcantibus æquor,
Quippe breuiſ totam fido ſe cardine vertit,
Sidoneâmq; ratem nunquam ſpectata ſefellit.

4 Haſ inter medias, abrupti fluminis inſtar,
Immanis ſerpens ſinuofa volumina torquet
Hinc atque hinc, ſuperâtque illas mirabile monſtrū.
Cauda Helicen ſuperat, tendit ſimul ad Cynofuram
Squammigero lapſu qua deſinit vltima cauda,
Hac caput eſt Helices, flexu comprehenditur alto
Serpentis Cynofuræ ille explicat amplius orbis,
Sublatuſque retro maiorem reſpicit Arcton.
Ardent ingentes oculi, caua tempora clariſ
Ornantur flammis, mento ſedet vniciſ ſignis,
Tempuſ dexteriſ quæ ſignat ſtella Draconis,
Quæque ſedet mento, lucet nouiſſima cauda,
Extremumque Helices ſidus micat, ac radiatur
Serpentis decliue caput, quæ proxima ſigna
Occaſuſ ortuſque vna tanguntur ab ore,
Oceani tumidiſ ignotæ fluctibus Arcti,

Semper in occiduis seruantes ignibus axem.

4 VERTICES extremos circa quos Sphæra cæli voluitur, Polos Græci nuncupauerunt, è quibus unus est australis, qui terra obiectus à nobis nunquam videtur: alter autem septentrionalis, qui boreum vocatur, & nunquam occidit.

5 DVÆ sunt Arcti, quarum maiorem vocant, Helicen: minorem, Canis caudam. Alterutra quidem harum capita deorsum, alterutra sursum aspiciunt. Altera nanque Helice est, qua apparet prima nocturne: altera, pusilla quidem, sed à nauigantibus obseruatur maria enim conturbat. Helicen autem dicit Hesiodus Callisto Lycæonis regis filiam fuisse, & in Arcadia solitam cum Diana venari, & in montibus vagari, & à Ioue compressam, rem celasse Diana. Quam grauidam, nudam se lauantem cum aspexisset Diana in lauacro, partum eius accelerans, bestiam eam esse iussit: & dum esset vrsa, Arctum enixa est, quem Arcadem vocant. Amphius autem comicus poeta, refert Iouem in Diana effigiem transfiguratum in venatione Callisto oppræxisse tempore partus plena cum vexaretur, Diana culpam indicasse, & iratam Dianam in vrsam transfigurasse. Quæ dum in montibus vagaretur, à quibusdam pastoribus apprehensa, cum puero perducta est ad Lycæonem: post tempus in Lycæi Iouis templum confugientem, cum eam Arcas filius sequeretur, quo eam nefas erat intrare, ab Arcadibus vtrique interfecti sunt. Iupiter autem vtrisque cæli astris intulit, Vrsamque eam nominauit. Ouidius à Iunone in bestiam conuersam scribit. Habet autem stellas, in capite septem, in singulis humeris singulas obscuras, in armo duas, in pectore vnā, in pede priore claras duas, in summa cauda clarā vnā, in ventre clarā vnā, in spina vnā, in crure posteriore duas, in extremo pede duas, super caudam tres: sunt omnes, XXIII. Porro Arctus minor à pluribus Phœnice, à Græcis Arctophylax, à nonnullis Canis cauda vocatur. Quam Sidones aspicientes continuo nauigant. Dicitur à Ioue inter astra collocatus, vt duplex honor Helices monstraretur. Agathosthenes quidem in Asiaticis carminibus, Cynosuram dicit Iouis fuisse nutricem, vnā ex Idæi nymphæ, à qua in Creta oppido Hystoe Nicosyratus constituit portus, & circa eum locum Cynosuram fuisse, cum Telchinijs qui dicuntur Curetes Idæi. Aratus Cynosuram & Helicen Cretenses Iouis nutrices fuisse dicit, ob quod sunt cælesti donatæ honore.

Habet autem stellæ, in humero splendidā vnā, in pectore clarā vnā, in ventre clarā vnā, super caudam claras tres: sunt omnes septem, supra alias decem, quæ præcedunt & dicuntur ludentes: et maxime altera quæ vocatur Polus, in quo à quibusdam putatur totus orbis circunuerri.

6 INTER ambas ergo Arctos, maximus flexuoso corpore adiacens Draco, qui vtrang; Arcton flexuoso corpore semicingit, Helices superuoluit caput, Phœnices circuncingit caudam. Hunc Phercydes dicit inter astra collocatum beneficio Iunonis, eo quod cum nuberet Ioui Iuno, dijs offerentibus munera, Terra quoque obtulerit aurea mala cum ramis, quæ Iuno in hortum suum, qui erat apud Atlantem, inferri iussit, & Hesperides Atlantæ filias custodes posuit, quæ cum à filiabus Atlantæ subtraherentur & saepe vexarentur, Iuno custodem horti Draconem peruigilem implicuit arbori, quem Hercules interfecit, & illa astris intulit. Hunc alij Iouem astris intulisse dicunt, ob memoriam virtutis Herculis, Mineruæ obiectu, quæ illa contortum cælo immisit, & inter Septentriones locauit. Habet autem stellas, in capite splendidas tres, in corpore verò vsque ad caudam, XII. ab inuicem distantes. Sunt autem omnes XV.

7 HAVD procul effigies inde est defecta labore,

Non illi nomen, non magni causa laboris:

Dextro nanque genu nixus, diuersaque tendens

Brachia, suppliciter pansis ad numina palmis,

Serpentis capiti figit vestigia sæua.

DRACONEM immensæ magnitudinis, hortorum custodem infomnem, dā à Iunone ad custodienda aurea mala esset constitutus, Hercules, cum ad mala aurea profectus fuisset, vt refert Panyasis Heraclea, fertur peremisse. & ideo inter astra à Ioue hunc laborem memoria dignum honorasse, & vtrisque sideribus intulisse, ita vt in certamine fuerint eorum habitus serpentis capite iam defecto. qui ideo in genu stans, manibus sursum extensis, dextro pede contra draconem porrecto pingitur, vt certaminis labor significetur. Ideo pellem leonis in sinistra manu habere fingitur, vt insigne virtutis monstraretur, quia leonem inermis interfecisse narratur. Habet autem stellas, in capite vnā, in singulis humeris singulas splendidas, in sinistro cubito vnā, in eadem manu vnā, in eodem brachio vnā, in sinistro femore vnā, in dextra parte femoris duas, in coxa duas, in genu dextro vnā, in eadē tibia vnā, in crure duas, in eodem pede vnā, in dextra manu vnā, in claua quam eadē tenet manu, vnā, in leonino pelle quatuor. Sunt omnes vigintiquatuor.

CORONA.

8 CLARA Ariadnæ propius stant signa Coronæ.

Hunc illi Bacchus thalami memor addit honorem.

8 HAEC corona dicitur esse Ariadnes, quam Liber astris intulisse dicitur, dum eius nuptias dii in insula Creta celebrarent, cogitans praeclaram facere, pro qua primum noua nupta coronata est. Sed qui Cretica conscripsit, refert, quia cum Liber ad Minocem regem venisset, ut Ariadnen filiam eius duceret uxorem coronam dono Ariadna dedisse Vulcani opere factam ex auro & gemmis preciosis, & talis fulgoris fuit, ut Thesea ex Labyrintho liberaret, qua post astris affixa est, cum in Naxos utriusque venissent. Signum amoris eius crines ostendunt. & est stellis fulgentibus sub cauda Leonis. Habet autem stellae novem in circuitu positae, quarum tres sunt splendida.

OPHIUCHVS.

9 TERGA nitens stellis, à quo se vertice tollit,
Succiduis genibus lapsum & miserabile monstrum,
Hic Ophiuchus erit, longe caput ante nitendo,
Et vastos humeros, tum cætera membra sequuntur.
Illis languet honor humeris, manus integer ardor.
Luna etiam menssem cum pleno diuidit orbe,
Lux tenuis manibus per quas elabitur Anguis
Pressus utraque manu, medium cingens Ophiuchum.
Scorpius ima pedum tangit, sed planta sinistra
In tergo residet, vestigia dextera pendent.
Est impar manibus pondus, nam dextera paruam
Partem anguis retinet per læuam attollitur omnis:
Quantumque à læua distantia Serta notantur,
Erigitur tantum Serpens, atque vltima mento
Stella sub ætherea lucet crinita corona;
Ad quam si dorso peruadit lubricus Anguis,
Insignes cælum perfundunt lumine Chelæ.

8 HIC est Serpentarius qui super Scorpionem stat, tenens utraque manu serpentem, qui ab astrologis dicitur fuisse. Aesculapius filius Apollinis, qui cum medicina arte vteretur, mortuos ferunt suscitasse. Quamobrem iratus in eum Iupiter, domum eius cum ipso fulminis ictu percussit. Rogatu autem Apollinis patris, Iupiter ei arte sua rursus post obitum defuncto animam restituisse ad vitam, & inter astra constituisse putatur. Habet autem stellae, in capite claram unam, in singulis humeris claras singulas, in sinistra manu tres, in dextera quatuor. & duas ex eis claras: in singulis lumbis singulas, in singulis genibus singulas, in dextera tibia claram unam, in singulis pedibus singulas claras, sunt omnes XVII.

SERPENS quem tenet in manibus habet, stellae in orificio duas, in flexura capitis spissas quatuor: in manu Ophiuchi duas claras, in prima flexura octo, in secunda, quam tenet in dextera manu, alias octo, in tertia usque ad caudam sex, fiunt omnes stellae serpentis triginta.

SCORPIVS.

SCORPIVS sane inter astra à Ioue illatus est, pro eo quod ferunt ex terra ortum, summis sumque qui Oriona interficeret, ob eius loquacitatem, quod ex venatione nullam se feram relinquere diceret: isque Oriona percussit & occidit, & inde à Ioue astris illatus est, ut eius naturam futuri homines intelligerent. Nigidius autem dicit Scorpionem ad perniciem Orionis in insula Chio in monte Chelippio ortum, voluntate atque ope Diana. Nam cum in monte Celfonio venaretur, irridens Dianam, contenebat eius

opera qua in monte constituebat. Itaque Diana dicitur misisse Scorpionem qui Orionem vita priuaret: postea ab Ioue impetrasse, ut Scorpio in duodecim signorum memoria constitueretur. Hic ob magnitudinem in duo domicilia paritur, etenim ad aliud tendunt brachia eius, ad aliud corpus & cauda & aculeus. Habet autem stellas in vno quoque cornu duas, in ore vnam claram, in fronte duas, in dorso claras tres, in ventre duas, in cauda quinque, in aculeo duas. sunt omnes XIX. ex his quatuor que sunt in Cornibus eius, dua priores clara, & dua obscura Libra assignantur, quam Chelas Græci dicunt.

ARCTOPHYLAX.

10 INDE Helicen sequitur senior, baculoque minatus
Se velle Arctophylax, brachiorum munera cæcus
Icarus, ereptam pensauit munere ripam,
Non illi obscurum caput est, non tristia membra:
Sed proprio tamen vna micat sub nomine flamma,
Arcturum dixere, sinus quæ vincula nodant

10 BOOTES, qui & Arcturus, fertur esse custos Plaustrum, eo quod Plaustrum sequitur, id est Septentriones, & quasi succinctus sit Septentrionibus. Hunc dicunt Arcadem Iouis filium esse, de cuius post nomine Arcadia dicta est, quem Lycaon Pelasgi filius, cum Iouem hospitio recepisset, infantem membratim lacerauit, & Ioui in epulis apposuit, tentans Iouem, utrum deus esset. Iupiter autem dicitur domum Lycaonis fulmine incendisse, eoque loco ciuitatem constructam qua Trapezos appellata est: Lycaonem vero conuertisse in lupum, Arcadem autem compactis membris ad vitam reduxisse, & cuidam caprario dedisse nutriendum. Qui cum adulta iam ætate esset, matri inscius vim inferre voluit, quos cum incola Lycæ montis occidere vellent, Iupiter utrosque liberans, astris intulit: qui ut res gesta est, ita manent, illa Vrsa natura, hic impetum faciens, quem Bootem Homerus vocat. Habet autem stellas, in dextera manu quatuor, quæ non occidunt: in capite claram vnam, in singulis humeris singulas in singulis mammillis claras singulas, in dextra parte corporis sub mammilla obscuram vnam, in dextro cubito claram vnam, inter vtraque genua claram vnam, & magnam quæ est Arcturus: in singulis pedibus singulas. sunt omnes XIII.

VIRGO.

11 FVLGET spica manu, maturisque ardet aristas,
Quam te diua vocant: tangunt mortalia si te
Carmina, nec surdam præbes venerantibus aurem
Exosa heu mortale genus, medio mihi cursu
Stabunt quadrupedes, & flexis lætus habenis,
Téque tuumque canam terris venerabile numen.
Aurea pacati regeres cum secula mundi
Iustitia, inuiolata malis, placidissima virgo,
Seu genus Astræi fueris, quem fama parentem
Tradidit astrorum, seu verò intercidit æuo
Ortus fama tui, medijs te læta ferebas
Sublimis populis, nec dedignata subire
Tecta hominum & puros mores sine crimine, diua
Iura dabas, cultumque nouo rude vulgus in omnem
Formabas vitæ sinceris artibus usum,
Nondum vefanos rabies nudauerat enses,
Nec consanguineis fuerat discordia nota,

Ignotisque

Ignotique maris cursus, priuatâque tellus
Grata satis, neque per dubios auidissima ventos,
Spes procul amotas fabricata naue patebat
Diuitias, fructusque dabat placata colono
Sponte sua tellus, nec parui terminus agri
Præstabat dominis signo tutissima rura.

At postquam argenti creuit deformior ætas,
Rarius inuisit maculatas fraudibus vrbes,
Serâque ab excelsis descendens montibus, ore
Velato, tristisque genas abscondita ripa,
Nulliusque larem, nollos adit illa penates.
Tantum cum trepidum vulgus cœtusque notauit,
Increpat, O patrum soboles oblita priorum,
Degeneres quæ habuit semperq; habitura minores,
Quid me nunc habitus super & mala vota vocatis?
Quærenda est fedes nobis noua: secula vasta,
Artibus indomitis tradent scelerique cruento.
Hæc effata, super montes abite alite cursu,
Attonitos linquens populos, grauiora pauentes.

Aerea sed postquam proles terris data, nec iam
Semina virtutis vitij demersa resistunt:
Quisque priora tenet vestigia, quisque secunda:
Ferreque inuento mens est lætata metallo,
Polluit & taurus mensas, assuetus aratro.
Deseruit prope terras iustissima Virgo,
Et cœli sortita locum, quâ proximus illi
Tardus in occasum sequitur sua plaustra Bootes.

Virginis at placidæ præstanti lumine signat
Stella humeros, Helicæque ignis non clarius ambit,
Quique micat cauda, quique armum fulget ad ipsum,
Quique priora tenet vestigia, quique secunda
Clunibus hirsutis & qui sua sidera reddit:
Nanque aliæ quibus expletum ceruixque caputq;
Vatibus ignotæ priscis, sine honore feruntur

11 AD Aspectum autem Bootes Virgo constituta est, quæ Erigone dicta est, quæ inter Leonem & Libram in Zodiaco locum tenet. Hanc Hesiodus Iouis & Themidis filiam esse dicit, nomine Iustam. Hunc secutus Aratus dicit, quod cum esset immortalis, in terris morabatur, & a virorum aspectu se subtrahere solita, cum feminis consulto ludere & conuersari videbatur, & ab eis Iusta vocabatur, & nondum inter homines nequitiam, neque nauigationem fuisse: sed illâ in terris moratam, æquitatem hominibus præstirisse eo seculo quod aureum dicebatur. Sed postquam diminuti homines à pietate quieuerunt, illa cum eis minimè conuersata est: postquam verò hominum mores in deterius versi sunt, in toto se à terris abstulit, & in ea parte cœli habitauit quæ enumeretur. Nonnulli autem eam esse Cere rem, eo quod spicas teneat: alij Atargatin. quidam verò Fortunam, pro eo quod sine capite astris inferitur. Nigidius de Virgine ita refert: Virginem Iustitiam dici siue Aequitatem, quæ ab hominibus recesserit, & ad immortales meritis transferit. Nam cum inter mortales conueniret omnibus locis conciliabulisque solitam consistere, & præcipere hominibus ne temere à iustitia & æquitate discederent: qui quandiu

monitis eum obedirent, diu in vita sine cura & sollicitudine futuros: sed cum negligentius aquiritatem obseruantes declinarent, insidijsque cupiditate & auaritia alter alterum deciperet, ab hominibus discessisse, & digna celesti numero immortale pramium pietatis possedit. Habet autem stellas in capite obscuram nimis vnā, in singulis humeris singulas, in vnaquaque ala obscuras duas: ex eis quae sunt in dextra ala à parte humeri, est clara vnā: & in singulis cubitis singulas, in singulis manibus singulas: illa quae dextra, clarior est, & vocatur Spica: in tunica obscuras sex, in singulis pedibus singulas. super omnia decem & nouem.

GEMINI.

13 QV A media Helice, subiectum respice Cancrum: At capiti suberunt Gemini.

13 HI dicuntur Castor & Pollux, fratres Gemini maxima concordia, e quibus cum vnus cecidisset in pugna quam aduersus Athenienses gerebant, alter immortalitatem accepit, quos Iupiter utrosque caelo intulit, sideribusque Geminos nominauit, qui Salutares sunt appellati. Nam & horum stella ita se habent, vt occidente vna, oriatur altera. Alij volunt Zethum & Amphionem esse, ideo vnus Romanam, alter Ilyram habet. Nigidius deos Samothracas dixit, quorum argumentum nefas sit enumerare, propter eos qui ministerijs praesunt. item dicit Castorem & Pollucem, Tyndaridas, Geminorum honore decoratos, quod principes pacationis dicantur: quod mare totum praedonibus maleficisque pacatum reddidissent, & quo in tempore nauigauerunt cum Iasone atque Hercule ad pellem inauratam auferendam, multis laboribus tempestatibusque conflicti, periculorum atque animorum experti, impendia laboribus liberare studuerunt: atque cum à Ioue essent elati, petierunt à patre, vt sibi liceret in eo caeli loco constitui, vnde mort alibus auxiliantes prospicere possent. Quamobrem eis concessum est immortalis memoria locoque constitui, & plerisque mort alibus auxiliantes sui conspectus gratia praebent. Quorum prior habet stellas, in capite claram vnā, in singulis brachijs singulas claras, in dextro cubito vnā, in eadem manu vnā, in singulis genibus singulas, in singulis pedibus singulas. sunt omnes nouem. Alter qui Propus appellatur, iuxta Cancrum est, habet stellas, in capite claram vnā, in singulis mammillis singulas, in sinistro cubito duas, in eadem manu vnā, in sinistro genu vnā, in singulis pedibus singulas, in sinistro pede vltima distantia vnā: quae vocatur Propus, sunt simul decem. Hi sunt inter duodecim signa Zodiaci circuli: sed in medio circulo aquinoctiali tropici hiemalis, qui Australis appellatur, sita sunt.

CANCER in astris positus esse dicitur, beneficio Iunonis, Quod cum Hercules cum Hydra ad fontem Lernaum depugnaret, hic Cancer Herculis pede morsu deprehendit, vt Panyasis auctor dicit, quem miratus Hercules, calcatum contriuit, beneficioque Iunonis magnis honoribus decoratus est. idem duodecim signorum numero annumeratus. sunt in hoc signo aliae stellas quas Graeci ὄνοις dicunt, Quod cum Liber à Iunone insania obiecta fugeret, ad occursum Dodonae Iouis, eiusque in templo responsa peteret, vt Philiscus refert, magni imbres cum grandine orti sunt, ea parte qua transituret erat. Asinus e contrario transcurrentibus per aquas, in vno ex his sedens & ipse transuectus est sine periculo, & ab insania liberatus. Vni autem ex his effecisse dicitur, vt voce humana loqueretur, & post paucum tempus cum Priapo contendere cepit de membro naturali. Priapus compressum asinum occidit. Iouis autem beneficio verique immortalis honore donati astris sunt illati. Est & altera origo, quae infertur ab alijs. Quod cum aduersus gigantes dij bellum agerent, idem Liber & Vulcanus & Satyri asinis insidentes profecti sunt ad pugnam. Quod genus viso tumulto diro, cum murmure rugissent, gigantes eorum voce territi fugerunt, & confestim dij de gigantibus triumphauerunt: & ideo vnā cum praesepio suo astris sunt illati, & in signo nobilis Cancri positi, cuius cursum ad occasum tendit. Habet autem stellas in cornibus anterioribus duas claras, & tres obscuras, quae appellantur Nubilum: quod circa eum videtur, Praesepium dicitur: in ore vnā, in dextris pedibus singulas: sunt quatuor obscurae. in sinistris priores claras duas, in secundo vnā, in tertio vnā, in extremo minore vnā, in testa duas. sunt omnes XVI.

LEO.

QV A posterior pes,

Horren.

Horrentesque iubas & fuluum cerne leonem,
 Hunc ubi contigerit Phœbi violentior axis,
 Accensa in Cancro iam, tunc geminabitur æstas.
 Tunc lymphæ tenues, tunc est tristissima tellus.
 Et densas lætus fegetes bene condit arator.
 Ne mihi tunc remis pulset vaga cærule puppis:
 Dem potius ventis excluso vela rudente,
 Excipiámque sinu zephyris spirantibus auras.

LEONEM beneficio Iunonis inter astra collocatum dicitur, eo quod virtute ceteras præcellat. Per-
 riandrus Rhodius refert eum ob primos labores Hercules memoria causa, honorifice astris illatum. Nigi-
 dius refert hunc Leonem nutritum apud Lunam iussu Iunonis, & in terra Arcadia in regione Nemæa in
 spelunca Mibdimon nomine fuisse, quam quidam Aphriso dicunt, & iussu Iunonis ad Hercules exitium
 dimissum, quem Hercules iussu Eurysthei interfecit cum Molorcho hospite suo, cuius clauam pro viribus
 tributam principio est adeptus, cum qua Leonem interfecit, itaque postea claua pro gladio, pelle pro scu-
 to reliquo tempore uti cepit, & apud omnes mortales gratus ob virtutem habere cepit: Iunoni porro ma-
 gis odio esse. Quapropter leonem cælesti memoria dignatum voluntate Iunonis nos arbitramur. Hic
 notabilis & maximus inter signa est. Plerique volunt Nemæa gymnicos ludos ob hunc Leonem institu-
 tos. hic totus figuratur. Habet stellas, in capite tres, in collo duas, in pectore claram vnâ, in spina tres,
 in cauda media vnâ, in vltima cauda claram vnâ, in medio ventre vnâ, sub pectore duas, in prioris pe-
 de claram vnâ, sub ventre vnâ claram, in medio ventris vnâ, in posteriore pede claram vnâ, in
 genu posteriori claram vnâ. sunt omnes decem & nouem. Videntur alia stella obscura septem iuxta
 caudam eius, qua vocantur crimes Berenices, & sunt earum virginum qua Lesbo perierunt. illa autem ma-
 gna & clara qua in pectore eius est, appellatur Tyberone.

ERICHTHONIUS.

14 EST etiam Aurigæ facies, siue inclyta forma,
 Natus Erichthonius, qui curru sub iuga duxit
 Quadrupedes, seu Myrtoas denerfus in vndas
 Myrtilos hunc potius species in sidera reddit.
 Sic nulli cursus, sic ruptis mœstus habenis,
 Perfidia Pelopis raptam gemit Hippodamiam.
 Ipse ingens transuersus ab it læuam Geminorum.
 Maiorisque Vrsæ contradelabitur ora.
 Numina præterea secum trahit: vna putatur
 Nutrix esse Iouis, si vere Iupiter infans
 Vbera Cretææ mulsit fidissima capræ:
 Sidere quæ claro gratum te gestat alumnum,
 Hanc auriga humero totam gerit: at manus hædos
 Ostendit, nautis inimicum sidus in vndis.
 Orbis ab oceano celsus rapit. haud semel hædi
 Iactatam videre ratem nautasque pauentes,
 Sparsâque per sæuos morietum corpora fluctus.

14 HIC agitator Erichthonius dicitur fuisse Vulcani & Minervæ filius. Qui Vulcanus cum Ioue ful-
 men efficeret, ab Ioue promissum cepit, ut quicquid vellet præsumeret. ille Minervam in coniugem peti-
 nit. Iupiter imperavit Minervæ ut virginitatem defenderet. Dumque cubiculum introirent, certando
 Vulcanus semel in pavementum iecit, unde natus est Erichthonius, quæ Minerva in cista abscondit, draconemq;

custode appposito, duabus sororibus Aglauro & Pandroso commendauit. Hic primus curtus homines equis iunctis docuit similes quadriga solis facere. primum Panathenaea constituisse, arcem templumque edificasse dicitur. Quem Iupiter miratus astris receptum memoria tradidit. In hoc signo & Capra est, quam in humero portat, qua Iouem nutriuit. Itemque eius filij Hædi, quos auriga in brachio portat, qui fluctus significare dicuntur, noscuntur. Musæus de capra hoc refert, datur Iouis infans nutriendus Themida Althæa qua fuit domina capra, qua ex ea Iouem nutriuit. Esse autem hanc capræ filiam Solis dicunt, cuius aspectus tam atrox fuisse dicitur, ut Titanes eam timerent, rogarentque matrem Terram, ut eam abderet. Terra autem in antro clausam Amalthæa tradidit custodiendam, ibique Iouem cum cura Amalthæa educaße. Qui cum esset iuuenis, & ille contra Titanes inermis vellet pugnare, eius pellem dicitur acceptam proscuto habuisse, quod semper Titanibus agitator timori fuerit, & dicebatur media pelle Gorgoneum caput habere: eo tectus tegmento capra, tergo alterius pellis tecta vestiuit, vita etiam immortalitate donauit, cælique astris intulit, & eius pellem appellauit. Alijs placet agitatorem Myrtilum esse Mercurij filium Oenomai aurigam, & à patre Mercurio astris illatum, cuius caput non multum distat ab Helice, genua apponuntur Geminis, pedes iuxta Tauri cornua. Habet autem stellas, in capite vnam, in singulis humeris singulas, sed ea est clarior qua in sinistro humero est, & appellatur Capra: in singulis genibus singulas, in dextra manu vnam, in sinistra duas, & super ipso brachio stellas duas, qua vocantur Hædi. sunt omnes simul decem.

TAVRVS.

15 AVRIGAE pedibus trux adiacet ignea Taurus
Cornua fronte gerens, & lucidus igne minaci,
Quem Liber ignarum cœli formando docebat:
Et caput, & patulas nares, & cornua Tauri:
Fronte micant Hyades: quæ cornua flamma sinistri
Summa tenet. sub hæc eadem, vestigia dextra
Aurigæ, mediæque ligant compagine diuos
Myrtilos exoritur summo cum Piscibus ore,
Totus cum Tauro lucet, ruit oceano bos
Ante super terras cum fulget Myrtilus ore

16 PORRO Taurum inter astra quidam putant positum, propter Iouem quod in bouem sit fabulose conuersus. Nigidius hunc Iouem à Neptuno fratre per gratiam adduxisse, qui in figura Tauri sensum humanum haberet quem Iupiter Sidonem misit, ut Europam Agenorij filiam ad se portaret, isque per pelagus Sidonem venit, ibique Europam inter aequales suas ludentem in templo Aesculapij conspexit, eamque repentino arreptu collocatam suo tergo deuexit ad Iouem in insulam Cretæ. Ob hanc igitur causam Iupiter Taurum sideribus dignatus est immortalis memoria inferre. Erato sthenes dicit hunc esse qui coniit cum Pasiphae, cuius priores partes apparent, reliquum corpus non apparet propter femineum sexum. Spectat autem orientem. In signo autem Tauri frons & facies, Hyades vocantur, quas Pherecydes Athenæus nutrices Liberi dicit, qua Dodonides nymphe vocantur. Quæ cum à Lycurgo captiuitatem timentes, fugerent Thebas, ne sibi à Iunone aliquid paterentur, Iupiter cælo illas sideribus honorauit, Hyadesque appellauit, quod nascente Libero eas inuenerit, quas in signum temporis posuit: vel quod sine pluuias: dæu enim puluere est, quia earum ortus imbres concitat: vel quia in modum I letera posite sunt. Musæus & ista refert, Ex Atlante & Hyæ duodecim filia procreatae sunt, & filius Hyæ, quem dum ab apro vel Leone occisum sorores omnes nimis diligentes flerent, obierunt: e quibus quinque stellas figuratas Hyades appellauerunt: septem autem, Pleiades. Myrtilus autem quinque filias Cadmi esse dixit. Habet autem Taurus stellas in capite quinque, quæ Hyades appellantur: id est in cornibus singulis singulas, in fronte duas, in naribus vnam: hæc sunt Hyades: in singulis genibus singulas, in vngue anteriore duas, in palmaribus duas, in collo vnam, in dorso tres, e quibus nouissima splendida est: in ventre splendidam vnam, in pectore vnam, in palla vnam sunt omnes XVIII. ab excisione Tauri vsque ad id quod septem stellas, sunt quas quidem Pliades vel Pleiades dicunt, quæ non videntur simul, eo quod septima obscura sit.

CEPHEVS

CEPHEVS.

16 IASIDES etiam cœlum cum coniuge Cepheus
 Ascendit, totâque domo: quia Iuppiter auctor
 Est generis, prodest maiestas sæpe parentis.
 Ipse breuem patulis manibus stat post Cynosuram,
 Diducto passim quantum latus à pede dextro,
 Cepheus extremam tangit Cynosurida caudam:
 Tantundem à læuo distat minor vtrique iungit,
 Regula. Cepheos vestigia balthæus ambit.

16 CEPHEVS in ordine quarto loco positus est, quem Septentrionalis circulus occupat, à pedibus usque ad pectus: reliquus medius est Arcturo, Aëstiuo tropico circulo. fuit ergo, sicut Euripides scribit. Aethiopium rex, Andromeda pater, qui filiam suam ad cetum dicitur exposuisse, quam Perseus saluauit: eiusque causa, & ipse pater beneficio Minerue sit astris illatus. Habet quidē stellas, in capite splendidas duas, in singulis humeris singulas, in singulis manibus singulas claras, in singulis cubitis obscuras singulas, in zona tres obliquas, in dextra coxa vnā, in sinistro genu duas, supra pedes quatuor, in vltimo pede vnā, sunt omnes XXI.

CASSIEPEIA.

17 QVA latus afflexum sinuosi respicit Anguis,
 Cassiepeia virum residet sublimis ad ipsum,
 Clara etiam pernox cœlo cū Luna refulget,
 Sed breuis & paucis decorata in sidere flammis,
 Qualis ferratos subijcit clauicula dentes,
 Succutit, & foribus præducit vincula claustri:
 Talis dispositis stellis ipsa horrida vultu.
 Sic tendit palmas ceu sit planctura relictam
 Andromedam, meritæ non iusta piacula matris.

17 CASSIEPEIA interea (vt refert Sophocles carminum vates) dicitur præposuisse formam suam Nereidibus, ob quam rem ira Neptuni Ceto transmissa vastabatur eorum terra: expostulat atque Andromeden & Ceto propositam: ob quam rem longe habitus eorum diuersus est, ita autem est Cassiepeia in sella sedens. Habet in capite stellam clarā vnā, in singulis humeris singulas claras, in dextra mammilla clarā vnā, in dextra manu clarā & magnā vnā, in sinistra manu clarā vnā, in umbilico clarā & magnā vnā, in sinistro femore duas, in eodem genu clarā vnā, in vnoquoque angulo sella in qua sedet, singulas claras, sunt omnes XIII.

ANDROMEDE.

18 NEC procul Andromede, totam quam cernere nondum
 Obscura sub nocte licet, sic emicat ore,
 Sic magnis humeris candens nitet, ac media ambit,
 Ignea substricta fulget qua zonula palla,
 Sed pene facies remanet, districtaque pandit
 Brachia, ceu magni teneantur robore saxi.

ANDROMEDA filia fuit Cephei & Cassiepeia, quæ adamatæ est à Cupidine, & datum est responsum vt traderetur Ceto ad deuorandum. Quæ suspensa inter duos montes, & exposta Ceto est cum omnibus ornamentis, à Perseo autem liberata est, & ob id Persea dicta: beneficio Minerue astris recepta est.

praestitum est. Euripides etiam dicit intra astra collocatam ut labor Persei aeternus pateret, manibus eius extensis, quemadmodum Cero opposita est. Quae cum à Perseo liberata esset, neque patri, neque matri voluit commorari, sed continuo cum Perseo profecta est. Habet stellas, in capite claram unam, in singulis humeris singulas, in singulis cubitis claras singulas, in dextra manu claram unam, in eodem brachio claras duas, in zona tres, sub zona quatuor, in singulis genibus claras singulas, in dextro pede duas, in sinistro pede unam, sunt omnes XXI.

EQVVS DIMIDIUS.

19 ANDROMEDAE verò radiat quā stella sub ipsa
 Aluo, fulget equus: tres armo, sed latera æquis
 Distinguunt spatij: capiti tristissima forma,
 Et ceruix sine honore obscuro lumine fordet
 Spumanti mandit sed quā ferus ore lupato,
 Et capite & longe ceruice insignior exit
 Stella nitens, armis laterique simillima magno.
 Nec totam ille tamen formam per singula reddit.
 Primo praestat equo, medio rapta ordine membra
 Destituunt, visus radijs hinc surgit imago.
 Gorgonis hinc proles in Pierio Helicone,
 Vertice cum summo nondum decurreret vnda,
 Musæos fontes dextri pedis ictibus hausit.
 Inde liquor genitus nomen tenet Hippocrenen.
 Fontes nomen habent, sed Pegasus æthere summo
 Veloces agitat pennas, & fidere gaudet.

19 EQVVS praterea dimidius est, priore parte patens vsque ad umbilicum. Aratus dicit super Genculatore in situm, & iam astris illatum, eo quod à celsitudine Heliconis montis percussus pede dextro aquam produxit, quem liquorem Hippocrenen dicunt. Quidam pro eo quod Iupiter eo usus fuerit. Nonnulli verò Pegasus putant qui ad astra pro Bellerophontis interitu euolauerit. Euripides dicit Melanippen Chironis filiam esse, quae compressa grauida, profugit in Pelion montem, & dum à patre comprehendi timeret deorum misericordia conuersa in equum ad astra conscendit, cuius posteriores partes corporis propter feminini sexus pudorem non videntur. Habet autem stellas, in facie claras duas, in capite claram unam, in singulis auribus singulas claras, in maxilla unam, in ala proxima capiti claram unam, in humero ala dextra unam, in media ala unam, in extremis pennis unam, in armo unam, in pectore unam, in spina unam, in umbilico claram unam, in singulis genibus singulas, in singulis ungulis singulas. sunt omnes XVIII.

ARIES,

20 INDE subest Aries, qui longe maxima torrens
 Orbis, & ad finem spacijs non tardior oram
 Peruenit, & quando grauiore Lycaonis Arctos
 Axem vel tutor quem tanto gratior ille
 Distantes cornu properat contingere metas.
 Claraque non illi est facies, nec sidera possunt,
 Officiat si Luna, sua virtute nitere.
 Sed quærendus erit zonæ ratione micantis,
 Ut chelæ, candens aut baltheus Orionis.

20 ARIES, ut Hesiodus & Pherecydes dicunt, inter astra collocatus est, propter Phrixum & Hellen Athamantis

Arhamantis & Nebula filios. Qui cum noueram occidere vellent, insani à Libero dicuntur effecti: qui dū in silua errarent, mater eis Arietem aurata pelle fertur adduxisse, qui cum nauigare vellent, in mare proiecti sunt, quod pelagus ab Helles nomine Hellespontus vocatur. Helle autem (vt aiunt) à Neptuno saluata est, & ex ea puerum Peonem genuit. Phrixus autem insidens praparatō arietī, Colchos adductus est ad Aetam regem, ibique Arietem Marti immolauit, ei que suam auream pellem concessit, antequam inter astra processisset, quam Draco custodiuit. Genitum autem hunc Arietem dicunt ex Neptuno & Theophane Alridi filia, quam cum adamasset, in insulam Crinnissam traduxit, inque ouem cōuertit, cum qua in Arietem mutatus concubuit, ex qua Aries chrysouellus natus. Nigidius hunc Arietem dicit ducem & principem esse signorum zodiaci circuli. Immortali autem honore donatum, quod cum Libea exercitum in Aphricam duceret, & aqua inopiam pateretur, subito Aries ex arena exiuit, & Liberum cum suo exercitu ad aquam perduxit diuinitus. Hoc factō Liber eum Arietem Iouem Ammonem appellauit, ei que sanum magnificum fecit, eo in loco in quo reperta est aqua, & abest ab Alexandria itinere dierum nouē, locus arenosus & serpentum multitudine plenus, & ab arena Ammon est nominatus. Præterea Aries dux aqua, immortalis mutatus, & cæli sidera consecutus. Conuertit autem caput ad Taurum, ipse autem asequitur alijs signis. Habet autem stellas, in capite vnam, in auriculis tres, in collo duas, in summitate pedum anteriorum singulorum singulas, in dorso quatuor, in cauda vnam, in ventre tres, in summitate singulorum pedum posteriorum singulas. sunt omnes XVIII.

DELTOTON.

21 EST etiam propiore deum cognoscere signo
Deltoton, si quis donum hoc spectabile Nili,
Diuitibus veneratum vndis in sede notari.
Tres illi laterum ductus, æquata duorum
Sunt spacia, vnius breuior, sed clarior ignis.
Hinc Aries iuxta medium Deltoton habebit.

21 SVPER caput Arietis non longè ab Andromeda pedibus adiacet signum quod Græci ob similitudinem Delta litera, Deltoton vocant: Latini autem ob proprietatem forma, Triangulum dicunt. Quod quidam à Ioue per Mercurium inter astra positum dicunt, super caput Arietis, pro eo quod obscurum esse dicitur. Quidam verò dicunt Aegypti esse effigiem, stellis figuratam in tribus angulis, id est trigono, & Nilum talem ambitum facere. Habet autem stellas tres, in singulis angulis singulas, e quibus vna est clarior.

PISCES.

22 INTER lanigeri tergum, & Cepheida mœstam
Hinc vltra gemini Pisces, quorum alter in austrum
Tendit, Threiciū boream petit alter, & audit
Stridentes auras, niueus quas procreat Hæmus.
Non illis liber cursus, sed vincula cauda
Singula vtrunque tenent vno cōiuncta nodo.
Nodum stella premit Piscis qui respicit auras
Threicias. dextram Andromedæ cernuntur ad vnam.

22 PISCES hi sunt, & maior Piscis. Nigidius hos Pisces dicit in flumine Euphrate fuisse, & ibi ouē inuenisse mira magnitudinis, quod volentes eiecerunt in terram, atque ita columbam infedis, & post aliquot dies exclusisse eam Syria qua vocatur Venus: mixime qua misericors ad homines pertinebat: qua que multa qua ad vtilitatem hominibus verterentur, ea dicitur inuenisse. Qua, quoniam Iupiter sæpius à Mercurio laudari nominarique audiret, quod in deos religiosa, in hominibus officiosa diligenter fuerit, rogata à Ioue quod sibi optanti tribui postularer: illa ait, Vt pisces qui suam originem seruassent, immortali pramio afficerentur. Iupiter in duodecim signis Pisces siderum splendore decorauit. Vnde hodie quoque

Syrineque hos Pisces edunt, & columbas potestate decorant. Horum autem vnus aquilonius est, alius australis, ex aduerso caudis vtrunque positis. Habent inter se alligamentum luteum, continens vsque ad priores pedes ariesis. Andromeda autem humerus dexter, piscis est signum. Habet idem aquilonius stellas duodecim. Alligamentum luteum, quo continentur in parte borea, habet stellas tres, in parte notis tres, ad orientem tres, ad occidentem tres. Australis piscis quindecim sunt omnes XXXIX.

PERSEVS.

23 TANTVS & ille micat, tantum occupat ab Ioue cœli.
Dextra sublata similis, prope Cassiopeiam:
Sublimis fulget pedibus: properare videtur,
Et velle aligeris purum æthera tangere palmis.

23 PERSEVS quidem ex Diana & Ioue natus est. Iupiter enim in similitudinem aurei imbris se transformans, oppressam delusit Danaen, Acrisij regis Argiuorum filiam, quam pater à Ioue vt vitiatam cognouit, intra arcam includens, precipitauit in mare: qua delata ad Italiam, inuenta à quodam piscatore, & oblata regi, eam sibi fecit vxorem, vna cum Perseo quem enixa est in mari. Qui missus ad Polydecten regem insula Seriphi, acceptus à Mercurio talaribus, & à Vulcano harpe adamantina, per aëra iter faciens ad Gorgones Phorci filias venisse perhibetur, qua angues pro crinibus dicuntur habuisse, quosque vidissent in lapides conuerrere. Gorgones tres feruntur fuisse sorores, vno oculo, vna pulchritudine inter se communicantes: quarum nomina putantur, prima Stheno, secunda Eurijala, tertia Medusa. Quidam verò eum à Minerva missum dicunt, & ab ea clypeum vitreum accepisse, per quem videre nec videri ab eis posset. Qui cum Gorgones dormientes inuenisset, caput Medusa abscidit & Minervæ tradidit, quod illa in suo pectore aptauit, vt in bello terribior esset. Perseum autem inter sidera collocauit. Habet autem stellas, in capite vnam, in singulis humeris claras singulas, in manu dextra claram vnam, in eodem cubito vnam, in manu sinistra vnam, in dextra parte lumborum claram vnam, in sinist. femore claram vnam, in singulis genibus singulas, in singulis tibijs singulas, in singulis pedibus singulas, in capite Gorgonis circumquaque tres, in harpe vnam sunt omnes XVIII.

PLEIADES:

24 SIDERA communem ostendunt ex omnibus ignem.
Septem traduntur numero, sed carpitur vna,
Deficiente oculo distinguere corpora parua.
Nomina sed cunctis seruauit fida vetustas.
Electra, Alcyonéque, Celænoque Taygetéque,
Et Sterope, Meropéque simul, formosaque Maia,
Cœlifero genitæ, si vere sustinet Atlas
Regna Iouis, superosque, atq; ipso pondere gaudet.
Lumine non multo Pleias certauerit astris:
Præcipuo sed honore ostendit tempora bina:
Cum primum agricolam ventus supereminet auster,
Et cùm surgit hiems portu fugienda peritis.

24 PLEIADES à pluralitate Græci vocant: Latini, eo quod vere exoriantur, Vergilius dicunt. Dicunt autem Pherecydes Athenæus, septem sorores fuisse, Lycurgi filias, ex Naxo insula, & pro eo quod Liberum educauerunt, à Ioue inter sidera sunt relata. Harum nomina putantur, Electra, Alcyone, Caleno, Asterope, Merope, Taygete, Maia: quarum septima, vt ait Aratus, vix intueri potest, quam quidam præ timore Orionis fugisse putant: quidam à Sole persecutam arbitrantur, vocatamque Electram, qua non sustinens videre casus pronepotum, fugerit. Vnde & illam dissolutis crinibus propter luctum ire asserunt, & propter comas, quidam Cometen appellant. Nonnulli verò Meropen esse autumant qua nupta à quodam viro, nominata est Hippodamia. Musæus autem refert filias Atlantis fuisse septem, ex quibus sex clare sunt, vna obscura. cum dijs concubuerunt, tres cum Ioue, & ex Electra Dardanus, ex Maia Mercurius

ex Taygete Lacedaemon: cum Neptuno dua, Alcyone, ex qua Herus: Caleno, ex qua Lycus: cum Marte Asterope, ex qua Oenomaus: Merope, cum Sisypho. Magnam apud homines dignitatem habent.

LYRA.

25 TEMPORALÆUA premit Parthi subiecta draconis,
Summa genu subuerfa tenet quæ se Lyra voluit:

25 LYRAM inter astra collocatam dicunt, propter honorem Mercurij qui eam condidit ex testudinis similitudine, de Apollinis bouum cornibus: qui intendit chordas septem. At latusidem numero Regrediente igitur Nilo ad suos meatus, inter cetera relicta etiam testudo est, qua cum putrefacta fuisset & nervi eius extensi intra corium remansissent, percussa à Mercurio sonitum dedit: in cuius similitudinem Mercurius Lyram fecit, quam postea Apollini datam, alij Orpheo dicunt, eo quod vnus ex musis, id est Calliope sit filius, fecit autem chordas nouem iuxta numerum musarum. Tanta nanque dicitur dulcedinis in modulando fuisse, vt arbores, saxa, bestias, atque inferos commoueret ob coniugij Eurydices desiderium ad inferos descendens. Qui cum Apollinem maximum deorum honoraret, Liberum autem patrem à quo fuerat glorificatus minime glorificaret, sedens in Pangæo monte, & expectans solis ortum, Liber indignatus misit Bacchas, vt Aeschylus scribit, qua eum membratim discerperent, collectisq; membris eius sepelierunt eum in Lesbij montibus: eius Lyram Museo dederunt, Iouemque rogauerunt, vt eius memoriam astris inferret. Habet autem stellas, in vtrisque pectinibus singulas, in cacumine chordarum singulas, in vtrisque humeris singulas, in fundo vnam, in modulo vnam, in tympano claram atque candidam vnam, sunt omnes nouem.

CYCNVS.

26 CONTRA spectat auem, vel Phœbi quæ fuit olim,
Cycnus de thalamis candens, qui lapsus adulter
Furta Iouis falsa volucer sub imagine texit.
Haud medijs fulgoris erunt pennæ, vtraque læta,
Dexterior iuxta regalem Cepheos vnam.
At læua fugit instantem sibi Pegason ala.

26 CYCNVM dicunt inter astra constitutum, eo quod Iupiter in Cycnum transfiguratus euoluisset in ramum Atticæ regionis, ibique comprehenderit Nemesis, qua & Leda dicitur (vt refert Crates tragicarum scriptor) qua enixa est ouam, vnde nata est Helena: sed quoniam Iupiter rursus in cælum in Cycnum transfiguratus se recepit, vt fuit pennis rensus, simulacrum eius sideribus reliquit. Habet autem stellas, in capite claram vnam, in dextra ala quinque, vnam claram qua est erga collum, in sinistra ala quinque, in pectore vnam, in cauda vnam, qua est amplissima. sunt omnes XIII.

AQVARIVS.

27 OCEANO merfus, sopitas condere flammæ,
Imbres, occasus ortusque, intercipit ora.
Et cum terrores auget nox atra marinos,
Multum clamatos frustra spectaueris ortus.
Tunc rigor, aut rapidus ponto tunc incubat auster,
Tarda ministeria, & nautis tremor alligat artus,
Et rationem animi temeraria pectora soluent.
Nulla dies oritur, quæ iam vacua æquora cernat,
Puppibus & semper tumidis ratis innatet vndis.

Interea tentare vndas iuuat, aspera sed cum
 Assultat lateri deprensæ spuma carinæ,
 Tunc alticuruos prospectant littore portus:
 Inuentasque alij terras pro munere narrant,
 Interea exanimat pavidos instantis aquæ mons:
 Ast alij procul è terra iactantur in altum:
 Munit & hos breuè lignum, & fata instantia pellit,
 Et tantum à leto, quantum rate fluctibus absunt.

27 PORRO Aquarius nomen accepisse dicitur, quod eius exortu imbres plurimi fiant. Quidam volunt Ganymedem eum esse, Troili & Callirrhoe filium, qui cum in Ida monte veniretur, ob nimiam pulchritudinem à Ioue admatu, & per aquilam raptus, inter astra est collocatus, Dehinc Aquarius dictus est, quod vndas funderet. Nigidius Hydrochoon siue Aquarium existimat esse Deucalionem Thesalū, qui maximo cataclysmo sit relictus cum vxore Pyrrha in monte Aetna, qui est altissimus in Sicilia & posteaquam se & vxorem suam in terra relictum censuit, orbitatis & vastitatis misertus, ab Ioue precari capit, vt aut & ipsi interirent, aut hominum genus restituerent. Iupiter respondit, & per sortem indicauit, vt lapides quos ante se reperissent, post se iactarent. Reuersi itaque, quotquot Deucalion misit, viri fiebant: quos Pyrrha, femina. Quo facto rursus hominum genus natum est, ob quam rem Λαός Græce populus dicitur, quia lapis antiquitus Græce Λάος appellabatur. Ab antiquis quidem dicitur Aristeus filius Apollinis fuisse quem Apollo dicitur ex Cyrene procreasse, quam compresit in monte Orphea, qui Cyrenis est appellatus Aristeus dicitur omnibus artibus doctus fuisse, quibus ceteros homines ad bonos fructus vtilitatemque perducebat. Is cum Canicula signum pestiferum oriretur, & statim praesentes fructus laderentur, & homines diuturna pestilentia afficerentur, factum est vt à dijs impetraretur, maxime Neptuno, Iouis fratre, ne tempestatibus & ventis pateretur genus humanum affici indignis calamitatibus. Itaque venia data, constitutum est à dijs, vt Canicula stellæ exortu, venti persflarent dies circiter quadraginta, eiusque pestilentia vim absunderent. Quapropter Aristeus à dijs inter astra est collocatus. Habet autem Aquarius stellas, in capite obscuras duas, in singulis humeris singulas amplas, in sinistro cubito vnam, in dextro cubito vnam, in singulis manibus singulas, in singulis mammillis singulas, sub mammillis singulas, in dextro lumbis vnam, in singulis genibus singulas, in dextra tibia vnam, in singulis pedibus singulas. sunt omnes XVIII. Effusio vero aquæ dextra lauaque, fit stellis XXXI. Quarum dua splendida sunt, cetera vero obscura.

CAPRICORNVS sane similitudinem habet Aegipanos: habet enim posteriorem partem Piscis, priorem Capricorni: & hunc honorem dicitur assecutus, eo quod cum Ioue sit nutritus. Epimenides dicit in Ida virosque nutritos, & ad Titanum bellum cum Ioue esse profectum: quem Iupiter victor astris intulit, quod eius opera dij armati essent: itemque matrem eius Capram, quod Dicolon inuenisset in mari, ideo Piscis cauda notatam. Nigidius Capricornum refert immortalis honore donatum, quo tempore Typhon in monte Tauro speluncam haberet, & Aegyptum incoletet, ab Ioueque concessum habuisset, quemadmodum dijs posset obsistere, cum eis consilium panderet, si neque terras relinquere vellent: neque Typhonis immanitati resistere, dij posent, inconsulte figuras immutauerunt, in quam quis vellet, seu bestiam, seu volucrem, seu piscem pecudemve, Typhon se in Capram transmutasset: itaque immortales figuris ignotis Typhonis ante oculos crebro versabantur: vnde adhuc maxime pro dijs multas bestias obseruant coluntque Aegyptij. Et cum venit Typhoni neminem deorum aduersari, sibimet vacuam cognouit dominantibus, arbitratus deos se veritos, propter metum: dominabatur imperitis fortuna varietate, & periculi magnitudine instantis. Nam post XVIII. dies dicitur consilium de eo repente à dijs factum vt interficeretur: ob idque vsque hodie in Aegypto hos dies, id est XVIII. festos perpetuo, annis singulis instituerunt: in quibus diebus qui nascitur amplius quam eos non viuit. Typhon autem fulmine interficitur ab Apolline, in templo Aegypti Memphis, vbi mos fuit folio regio decorari reges qui regnabant. Ibi enim sacris initiabantur primum, vt dicitur, reges, satis religiose tunicati: & Tauro quem Apim appellant, iugum portare fas erat, quem deum maximum Aegypti existimant, & per vicum vnum duci, vt periti existimabant, labore humana necessitatis, vt crudelius quæ sub eis sint abutantur. deducitur autem à sacerdote Isidis in locum qui nominatur Adytos, & iureiurando adigitur, neque mensum, neque diem intercalandum, quem in festum diem immutarent, sed CCCLXV. dies peracturos, sicut institutum est ab antiquis. Sed illò reuertamur vnde digressi sumus. Igitur dij postea quam Typhonem pena affecerunt,

corunt, & interfecerunt, sancta astrorum memoria decorauerunt, & ei nomen Aegyptij, Aegyptiana impo-
suerunt, quod cum tanti dii se in bestias conuertissent, Typhon se in Capram transfigurabat. oppidumque
magnificum in Aegypto adificauerunt, quod Panopolin adpellauerunt. Habet autem stellas, in singulis cor-
nibus duas, in naribus claram vnam, in capite claras duas, sub collo vnam, in pectore duas, in anteriore pe-
de vnam, in summitate ipsius pedis vnam, in dorso septem, in ventre quinque, in cauda extremitate cla-
ras duas. sunt omnes XXVI.

SAGITTARIUS.

28 **BELLIGER VM** Titan etiam cum contigit arcum,
Ducentemque ferunt sinuato spicula neruo,
Iam clausum ratione mare est, iam nauita portu
Infestam noctem fugit, ad longasque tenebras,
Signum erit exoriens nobis tum nocte suprema.
Scorpios ille micat super freta caerulea cauda:
Insequitur grauis Arcus, & in lucem magis exit.
Tunc alte Cynosura repit, tunc totus in vndas
Mergitur Orion, humeris & vertice Cepheus.

28 **PORRO** Sagittarius Scorpione oriente ascendit, quo ascendente Orion occidit totus, & Cepheus
à vertice & humeris cum manibus, in cuius signi regione Zodiacus circulus humillimus est propter equina
crura. Quidam negant, dicentes nunquam Centauros ulli sagittis usos fuisse. Quidam autem dicunt,
quod quadrupedes esse non videantur, sed stans bipes sagittarius. Hic autem homo equinus pedibus est,
& caudam habet veluti sagittarij. Sositheus autem tragœdiarum scriptor, illum affirmat esse Croto-
nem. Euphemes Musarum nutricis filium, & inhabitasse Heliconem, atque sagittis & venatis vitam
exegisse, qui inter Musas sapiens commoratus, plausu cantus earum distinguebat, id est ad pedem manibus
plaudebat, quo alij timerent. Hunc Musa beneficio Iouis astris intulerunt, cuius artes, id est plausus &
sagittæ, inter mortales mansere. Nigidius de Crotone idem dicit, sed non conuersatum cum Musis
sed dum ille cantus chorosque celebrarent, hunc procul auditu repentino plausu ad pedem feriendo oble-
tare canentes, ob hoc eum à Ioue immortali memoria earum rogatu donatum, quod esset nutricis ea-
rum filius, idem Oceani nepos. Habet autem stellas, in capite duas, in arcu duas, in acumine sagittæ duas
in dextro cubito vnam, in eadem manu vnam, in ventre claram vnam, in spina duas, sub cauda duas, in an-
terioribus geniculis singulas. sunt omnes XV. Reliquæ vero septem, subter crura, similes quidem sunt po-
sterioribus, quæ non ostenduntur, quod Centaurus duplex sit: iaculum autem eius, ex quo dicunt omnes
Cycloplas ab Apolline interfectos, qui Iouis fulmina fuerant, absconditum fertur ad aquilonem, & pera-
ctæ, ac potius sedata lite, assumptum, & ad pedes sagittarij inter astra collocatum. Habet autem stellas
quatuor, in summo vnam, in medio obscuram vnam, in pennis duas, vnam vero splendidiorē
alijs.

AQUILA.

29 **VNG VIBVS** innocuis Phrygium rapuit Ganymedem
Et cœlo appositus custos quo Iuppiter arsit:
In puero, luit excidio quem Troia furem.

29 **AQVILA M** sane inter astra collocatam dicunt, propter Ganymedem Iouis ministrum, quem
rapuit in cœlum, est enim ea signum Iouis, quod cum dii omnes volucres inter se diuiderent, eam in portio-
ne sortitus sit Iuppiter, quod altius cunctis volantibus euolet, & pene inter omnes principatum teneat,
& quod sola auium Solis radijs non terreatur. Nanque ita est spectans ad orientem pennis tensis. Aglaos-
thenes dicit Iouem in aquilam transfiguratum, Naxiam regionem ubi nutritus fuerat petisse, & reg-
num accepisse. Egresso vero de Naxo cum aduersus Titanas proficisceretur, & sacrificium faceret, aquilam

ei in auspicio apparuisse, & fulmina ministrasse, quam bono omine acceptam tutela sua subiocasse. Habet autem stellam, in capite clavam unam, in humeris singulis alarum singulas, in pectore obscuram unam sunt omnes quatuor. Sagitta autem quam tenet in pedibus, dicitur sagitta Apollinis fuisse, cum qua Cyclopes interfecit, eo quod Iovis fulmina facerent, quod eo telo Aesculapius eius filius à Iove esset interfectus, quam sagittam astrum illatam in memoriam virtutis suae reliquit. Habet autem stellam quatuor, in summo unam, in medio unam, in pennis sagitta duas.

DELPHINVS.

30 SIDERA quæ mundi pars celsior æthere voluit,
Quæque vident boream, ventis assueta serenis
Diximus: hinc alius declivis ducitur ordo,
Sentit & infanos obscuris flatibus austros.

30 NEPTVNVS, vt Artemidorus refert, Amphitriten voluit in coniugium accipere, quæ cum ob virecundiam magnitudinem & virginitatis obseruantiam ad Atlantem confugisset, Neptunus post eam multos misit qui eam peterent, inter quos & Delphinum misit qui eam peteret. Quæ cum circa insulas Atlantis moraretur, reperit eam, nunciauitque Neptuno, quam ille suis persuasionibus ad suam perduxit volucritatem, Delphinusque maximos honores in mari tribuit, quem in astrum intulit & in manu sua habere instituit. Habet autem stellam nouem, & ideo musicum signum dicitur, eo quod in numero musarum stellas habet, in ore unam, in folio duas, in pinnulis ventris tres, in dorso unam, in cauda duas. sunt omnes nouem. Delphinus autem non multum currit supra Capricornum.

ORION.

31 TELA, caput, magnisque humeris, sic balthæus ardet,
Sic vagina ensis, pernici sic pede fulget.

31 ORION qui & Incola dicitur, ante Tauri vestigia fulget, & dicitur Orion, ab vrina, id est ab inundatione aquarum. Tempore enim hyemis habet ortum cum mare & terras aquis & tempestatibus turbat. Hunc Romani Iugulam vocant, eo quod sit armatus, vt gladius stellarum luce terribilis & clarissimus, qui si fulget, serenitatem portendit: si obscuratur, tempestatem annuit imminere. Hanc Hesiodus dicit Neptuni & Euryales filium, cui dono datum est à Neptuno, vt super fluctus ambularet, veluti supra terram. Qui cum Chium venisset, Metopem Oenopionis filiam compressit, quem Oenopion ob iniuriam excacauit, & de finibus suis expulit ipse cum Lemnum venisset, à Sole dicitur ei lumina restituta esse, & reuersus est ad Oenopionem, qui cum à ciuibus terra absconderetur, Oenopion, desperata eius inuentione, Cretam est profectus: vbi cum immodice venaretur, & à Diana corripereetur, ait se nullam feram in terris relicturum. Tellus indignata Scorpionem extulit mira magnitudinis, qui poenas magniloquentia eius exigeret, Iupiter autem Orionem ob virtutem astrum intulit. idem rogatu Diana Scorpionem inter astra duodecim caelo collocauit, quorum contra magnitudinem stella quoque eorum amplissima sunt. Aristomachus autem dicit Erythrea quendam Thebii voto petisse, vt filium haberet, ad quem Iupiter Mercurius & Neptunus hospitio deuenerunt: qui eis hostiam immolauit, vt filius nasceretur: cuius bouis pelle detracta, dii in eam vrinam fecere, iussuque Mercurij, terra obruta est, vnde puer supradictus est natus, quem Orionem appellauerunt & astrum intulerunt. Quidam autem dicunt Orionem Methymneum qui cum esset citihara potens, rex Corinthiorum Pyranthus nomine eum dilexit, qui cum à rege impetrasset vt ciuitatem arte sua illustraret, & magnum patrimonium acquisiuisset, consenserunt famuli cum nautis, vt eum interficerent: quem cum vellent interficere petijt ac eum vt ante decantaret. Cum autem citihara sonus cum voce eius audiretur, Delphini circum nauim venerunt, ille super unum ex his se precipitauit, qui eum sublatum ad Regem Pyranthum Corinthum detulit. Delphinum subductis per aestum aquis exanimatus est. Qui cum suos casus Pyranthus narraisset, iussit rex Pyranthus Delphinum sepeliri, & ei monumentum fieri: post aliquantulum temporis nauis qua Orion deuectus fuerat, Corinthum delata est. Nautas cum ad se adduci rex imperasset, & de Orione inquireret, dixerunt eum obijisse. Quibus ille, Crastino, inquit, die ad Delphini monumentum iurabit is: eosque custodiri mandauit, atque Orionem ita ornatum sicut se precipitauerat, in monumento Delphini delitescere. Cum autem adducti per Delphini

Delphini monumentum intrarent Orionem obijse, & de monumento prodijset, illi cum videntes obmutuerunt, ibique regi imperio crucifixi sunt. Dehinc Iouis miseratione dicitur Orion cum Delphino inter astra positus. Nigidius autem refert quodam tempore Iouem cum ceteris dijs apud Musaeum Bistonium regem hospitio dapili copiosoque affectu prae dedito in hilaritate constituisse, ut in corio Tauri qui tunc immolatus fuerat, mingerent, eoque loco in corio terra obruta natus sit Orion, qui factus adolescens digna deorum forma atque egregia virtute incitatus, immortalis memoria obtemperabat, quibus ortus dicebatur. Nam cum in Celinio venaretur, Dianam irridens contemnebat eius opera, qua in monte consuebat. Itaque Diana misisse dicitur Scorpionem qui Orionem vita priuaret: Orion vita priuatus, sideribus illatus est. Habet autem stellas, in capite claras tres, e quibus media est splendidior ceteris: in singulis humeris singulas claras, in dextro cubito obscuram unam, in eadem manu unam, in zona tres, in gladio quem tenet in manu, tres: in singulis genibus singulas, in singulis pedibus singulas, in mantili tres sunt omnes XVII. & decem ex eis obscuriores.

CANIS.

32 CVM tetigit Solis radios, accenditur aestas,
Discernitque: ortu longe fata viuida firmat:
At quibus arctatae frondes, aut languida radix,
Exanimat: nullo gaudet maiusve minusve
Agricola: & sidus primo speculator ab ortu.

32 SIRIUS, stella est in medio Centro caeli, ad quam cum Sol accesserit, duplicatur calor ipsius, & languore afficiuntur corpora humana. Sirium autem stellam vocat amputans, propter flammam candorem. Latini autem illam Caniculam vocant, unde & dies Caniculares dicuntur, quia quandiu Sol in ipsa est, pestifera est, sed pro qualitate adiacentium commutatur. nam aut vincitur, aut morbosus vititur viribus. hinc est, quod cum certo tempore oritur, non semper est noxia. Quidam vero dicunt Canem fuisse quae Europa cum dracone custos data est, quae postea Minos utraque accepit. Eandem postea ob medicina causam Procridis in munere datam, quae postea Cephalus utraque possedit, vir Procridis, qui eam ad Thebas duxit ad vulpem Thebanorum agros infestantem: cui Canis fatum est, ne ab illo posset interfici, itemque Vulpi. Iupiter vero Vulpem in lapidem conuertit, & Canem astrum intulit. Amphianus tragoediarum scriptor refert, quod cum hominibus stella relinquerens locum, missus est legatus Canis ad Doloram, quam ut vidit, tempore tempestiuo admauit: qui cum flagraret amore, nec posset frui, magis asperius urebatur: calamitate accepta, & Deos adiutores inuocare cepit: tunc Aquilo misit filios suos adolescentes, qui operam Cani traderent, & ipse flatu suo Canis ardorem sedauit, qui flatu Etesia dicitur: amoris autem memoria remansit.

Sunt qui aliter memorent. Icarus a Libero hospitio receptus est, qui ei in munere utrem plenum vino tribuit, iussitque ut in reliquis terras propagaret. Icarus dehinc Athenas, cum in terram Atticam ad posteros deuenisset, eis genus hoc suauitatis ostendit. pastores autem cum immoderatus liberet, obrii facti conciderunt. Qui arbitantes Icarium malum medicamentum sibi dedisse, cum fustibus interfecerunt. Icarium autem occisum Canis qui cum eo fuerat, Mara nomine, vlulans, Erigone eius filia monstrauit ubi pater insepultus iaceret: quae cum venisset eius corpus sepeliuit, ipsaque se in monte Hymetro contulit, ibique laqueo sibi mortem consciiuit. Tunc dicitur Liber a Ioue petisse, ut Erigonem & Icarium astris inferret. Iupiter autem audita eius petitione, Erigonem signum Virginis nominauit: Icarium autem patrem eius, Arcturum. Qui cum exoritur, tempestates mari terraeque efficit. cumque Athenas pestilentia opprimeret, ex oraculo responsum est cessaturam pestilentiam, si per annos singulos de frugibus & vindemia Icario & Erigona primum delibaretur. Quod factum est ab Atheniensibus, qui diebus festis institutis aras constituerunt: ideo quia illam pendentem aspexerunt, quod est apud Gracos: ex quo factum est, ut soli oscillo iactarentur homines. Canis autem Icarij qui vlulans ante pedem pendens Virginis mortuus est, Astrocyon nominatur, quod nos Canis stellam dicimus: qui ob eandem causam, quando exoritur, summam pestilentiam hominibus facit. Habet autem stellas, in capite unam, quae Isis dicitur, claram: in lingua unam, quam Sirium vel Canem vocant, quae magna est

et splendida: in collo duas, in singulis humeris singulas obscuras, in pectore claras duas, in anteriori pede sinistro tres, in dextro unam claram, in extremo supra dorsum tres, in ventre duas, in sinistro femore unam in posteriori pede sinistro unam, in summitate cauda unam sunt omnes XX. Situm autem est hoc signum inter hiemalem tropicum, et arcticum subterraeum qui Australis vocatur.

DASYPVVS.

33 SIC vtrunque oritur, sic occidit in freta fidus:

Tu paruum Leporem perpende sub Orione.

33 LEPVVS sub pedibus Antecanis et Orionis constitutus est. Hic dicitur Orionis canem fugere voluntantis. Nam ut venatorem cum finxerunt aliqua de causa, ita Leporem ei ad pedes fugientem finxerunt. Quidam negant tam nobilem tamque magnum venatorem, de quo ante in Scorpione signo diximus, et postea in ipsius figura dicemus, oportere Leporem venari. Callimachusque accusat eum, quod cum Diana scriberet laudes, eam leporino sanguine gaudere, et eos venari dixerit. Nonnulli à Mercurio inter astra collocatum dicunt propter nimiam velocitatem, siue quod inter quadrupedes plus pariat, et quosdam ferus pariat, quosdam verò in ventre habeat, sicut Aristoteles philosophus ait, qui de animalium ratione discessit. Antiquitus autem dicebatur in insula Lero nullum Leporem fuisse, sed ex eorum ciuitate adolescens quidam studio generis ab externis terris Leporem feminam produxit, et ad eius partum diligentissime quae opus essent administravit: itaque cum peperisset, et complures eius ciuitatis ad studium intendisset, et partim precio, partim beneficio mercati essent, omnes Lepores alere coeperunt: quibus cum nihil daretur ad manducandum, impetu facto, omnia comederunt, quo facto insulam calamis afflixit, itaque postea Leporis figuram astris contulerunt, ut homines meminissent nihil huius exoptandum in vita, si insolenter utantur letitia, qua dolorem capere posterius cogantur. Habet autem stellas, in singulis auribus singulas, in pectore duas, in dorso nitidam unam, in posterioribus pedibus singulas. sunt autem omnes VII.

ARGO NAVIS.

34 AT cum decurrens inhibet iam nauita remos,

Auersamque ratem votis damnatus ab ore,

Perlegit, optatam cupiens contingere terram:

Sed quia pars violata fuit coeuntia saxa,

Numine Iunonis tutus cum fugit Iason,

Hæc micat in cælo lateri non amplior, actus

Qua surgit malus, qua debet reddere proram,

Intercepta perit nulla sub imagine forma:

Puppis demisso tantum stat lucida clauo.

34 POST Canis igitur magni caudam, secundum stellarum ordinem Navis constituta est, quam quidam beneficio Minerue inter astra collocatam dicunt, quaque prima ab ea fabricata est, et mare quod antea iniuriam fuerat hominibus, peruium nautis ingenio fecit, quam notatam in cælo figurauit, sed à gubernaculo usque ad malum. Nonnulli dicunt Danaum Beli filium ex compluribus coniugibus quinquaginta filias habuisse, fratrem autem eius Egyptum totidem filios. Danaum autem et filias eius interficere voluit, ut regnum paternum solus obtineret, easque filiis suis uxores à fratre poposcit, Danaus autem cognita malitia, Mineruam inuocauit adiutricem: tunc primum dicitur Minerua nauim fecisse, quae Argo appellata est, cum qua Danaus ex Aphrica Argos profugit. Aegyptus filios suos ad persequendum fratrem misit. Qui postquam Argos viderunt, patrum impugnare coeperunt. Danaus autem ut vidit se eis obsistere non posse, dedit eis filias suas, quae patris iussu viros suos una nocte interfecerunt, sola Hypermetra Linum seruauit: ob quod sanum illis factum est. cetera verò dicuntur apud inferos in dolium permissum aquam ingerere. Habet autem Navis stellas, in puppe quatuor, in catastropha quatuor, in malo summo tres, in singulis remonibus quinque, sub carina quinque. sunt omnes XXVI.

CETVS.

CETVS.

35 DIVERSO posita & boreæ vicina legenti,
Auster pistris agens duo sidera, perlegit vnum.
Nanque Aries supra Pistrim Piscésque feruntur:
Bellua sed ponti non multum præterit Amnem.

35 PORRO sub Ariete & Piscibus super fluvium Cetus in cæli regione collocatus est. Dicitur autem à Neptuno missus ad Cepheum propter inuidiam Nereidû, à qua contra Cassiopeiam & Andromedam exardescibat propter nimiam pulchritudinem. huic Ceto Andromeda proposita erat, quem Perseus interfecit, & ab Ioue astris illatus est, ut memoria actus maneret. Habet autem stellas, in cauda extremo clavas duas, à cauda usque ad gibbum eius sex, sub ventre sex, sunt omnes XIII.

ERIDANVS FLVVIVS.

36 PLANXERE ignotis Asiæ Phaetontides vndis
Eridanus medius liquidis inter iacet astris.
Huius pars vndæ læuum ferit Orionis
Lapsa pedem, procul à motis qui Piscibus vsus,
Vincula coniecit nodus: cristam super ipsam,
AEquore Pistris adit. sunt illi libera cælo
Sidera, non nullam specie reddentia formam:
Sub Leporisque latus, versam post denique puppim,
Inter & Eridanum, flexusque cauumque carinæ.
Atque hæc ipsa notat, si nullam ferre figuram,
Sunt etiam toto sparsi sine nomine mundi
Inter signa ignes etiam, quibus & sua desit
Forma, per oppositi noscuntur lumina signi.

36 FLVVIVS, ut superius diximus, subter Cetum collocatus est. cæli regione cernitur, ad quam sinister Orionis pes extenditur. Ab Arato & Pherecyde Eridanus Padus esse putatur: & ideo inter astra collocatus, quod à meridianis partibus dirigere cernitur. Hesiodus autem dicit eum inter astra collocatum, propter Phaethonta Solis, & Clymenes filium, qui dicitur currum patris ascendisse. Cumque à terra altius leuaretur, præ timore in Eridanum fluvium, qui & Padus dicitur, cecidit, ab Ioue fulmine percussus: & omnia ardere coeperunt: causâque extinguendi vniuersos amnes immisos esse, omnemque mortaliū genus interisse, præter Pyrrham & Deucalionem. Sorores quoque Phaethontis flentes in arbores populos versa sunt, lacrimaeque earum in Electrum durare dicuntur, Heliadæque appellata. ipsa autem nomina habuisse, Merope, Helie, Aegle, Aegiale, Petre, Phæbe, Cherie, Dioxippe. Cycnus quoque rex Liguria Phaethontis propinquus dum fleret, in Cycnum conuersus est, id quoque monens flebile canit. A quibusdam vero Nilus, qui & Gion existimatur, & ideo inter sidera collocatus, quod à meridianis partibus cursum dirigat. Est autem sidus multarum stellarum luce adornatum, & subiacet ei stella quæ vocatur Canopus, siue Prolemaon splendens: tangitque remonem Navis. apparet autem humillima, eo quod circa terram esse videtur, & nullum sidus inferius apparet, ob quod terrestri vocatur. Habet autem stellas, in primo flexu quatuor, in secundo tres, in tertio tres, usque ad novissimum septem, quas dicunt in ore Nili fluuij esse, sunt omnes XVII.

PISCIS.

37 INFIMVS Hydrochoos sed quæ vestigia figit,
Sunt aliæ stellæ, quæ caudam bellua flectit,

Q

Quaq;

Quaque caput Piscis, media regione locatæ:
 Nullum nomen habent, nec causam nominis ullam:
 Sic tenuis cunctis iam pene euanuit ardor:
 Nec procul hinc dextra diffundit Aquarius undas,
 Atque imitata cadunt errantis signa liquoris.
 Equibus vna magis sub cauda flamma relucet
 Squammigeræ pistris: pedibus subit altera signi
 Fundentis latices: est & sine honore corona,
 Ante Sagittiferi multum perniciæ crura.

37 PISCIS magnus, cuius nepotes dicuntur Pisces, qui in circulo zodiaco constituti sunt, dicitur in astra collocatus, eo quod decidens in Boeth stagno, Phaceti filia Veneris, in Piscem sit transfigurata, quæ Syri deam nominauerunt. Quidam autem dicunt quod de stagno filiam Veneris saluauerit. Vnde vsque hodie Syri Pisces argenteos in templo sacrauerunt. Est autem signum in parte australi, quod Piscibus orientibus oritur, quem Piscem dicunt Aquarij vna habere effusionem. Habet autem stellæ XII. è quibus vna fertur esse sub pedibus Aquarij, & tres in brachijs eius. ipsa autem clariores esse cæteris noscuntur. inter hæc sunt astra siue signa quæ Planeta appellantur.

38 OCEANVM occasu tangit tanto & magis arte,
 Thuribulum metæ vim cœlo suscipit, & iam
 Præcipiti tractu vastis dimittitur undis.
 Multa dedit natura homini rata signa salutis,
 Venturamque nouis cladem depellere suavit.
 Inter certa licet numeres sub nocte cauenda,
 Thuribulum. nam si sordebunt cætera cœli
 Nubibus obductis, illo splendore timeto,
 Ne pacem pelagi soluat violentior auster:
 Tunc mihi siccentur astricto cornua velo,
 Erigat, emittatque latus per inane rudentes.
 Quod si deprensa turbauit lintea puppis,
 Incubuitque sinu laxo, vel mergitur undis
 Prona ratis, soluétque inimicum Nerea prora:
 Vel si perspexit seruator Iuppiter æger,
 Vltima perfoluunt iactatæ vota salutis:
 Nec metus ante fugit, quàm pars effluerit orbis,
 Quæ boream cœlum spectantibus indicet ortum.

39 SACRARIVM qui & Pharus dicitur, est signum nauigantibus semper contrarium, quod sequitur Scorpionis caudam. Quod quidam locatum inter astra dicunt, quod in eo dij primum mutuo coniurationem fecerunt, cum Iupiter contra Saturnum fecit, quod memoria non solum astris illatum, sed etiam hominibus hoc haberet institutum, quia in æonibus & ludis quinquennialibus corona habentur, & fœderis testes adhibentur, itemque vates per quos futura respondentur in Symposijs domibus consecrantur, & iure Iupiter igneum sibi velamen, ne eius fulminum potentia deprehenderetur adhibuit. Habet stellæ quatuor, duas in superficie, in qua pruna fuisse dicuntur, duas in vase eius.

CENTAVRVS.

39 INDE per ingentes costas, per crura, per armos,
 Nauscitur intacta Sonipes sub Virgine dextra,

Seu

Seu prædam è filuis portat, seu dona propinqua
 Placatura deos, cultor Iouis admouet aræ
 Hic erit ille pius Chiro, tutissimus omnes
 Inter nubigenas, & magni doctor Achillis.
 Hic humero medium scindens iter ætheris alti,
 Si tenuem traxit nubem stellâsve recondit,
 Toto clarus equo, venientes nunciat euros.

39 CENTAVRVS dicitur Saturni & Philyra filius. nam Saturnus cum Ionem filium quæreret in Thracia, cum Philyra Oceani filia in equum versus dicitur concubuisse, & ex ea Chironem Centaurum natum artis medicina inuentorem, ipsamque in arborem Φιλυρα, hoc est tiliam versam esse, & habitasse Chironem in Pelio monte inter homines aquisimum, à quo Aesculapius medicina, Achilles cithara, in astrologia Hercules literis instructi sunt: cuius hospitio cum Hercules vteretur, sicut Antisthenes dicit è phætrea sagitta lapsa dicitur pedem eius vulnerasse, acceptoque vulnere illum animam exhalasse, & ab Ioue astris illatum. est autem signum ad aspectum Sacrarj. Vnde & ad idem Sacrarium sacrificare videtur. Habet stellâs in capite obscuras tres, in singulis humeris singulas claras, in dextro cubito vnâ, in eadem manu vnâ, in medio pectore vnâ, in spina duas, in ventre splendidas duas, in dextro lumboclarâ vnâ, in cauda tres, in singulis genibus retrorsus duas, in utroque armo vnâ, in utrisque pedibus anterioribus singulas. sunt omnes. XXXIII. Quidam arbitrantur tenere in sinistra manu arma & Leporem: in dextera vero bestiolam quâ δυποπ appellatur, & βύρρα, id est utrem vini plenum, in quo libabat dijs in Sacratio. Habet autem stellâs bestiola, in capite vnâ, in spina clarâ vnâ, in cauda duas, in summo pede posteriore clarâ vnâ, in anteriori pede vnâ clarâ, in thyrso tres. sunt omnes XXXIII.

HYDRA.

40 HIC primos ortus Crater premit vterioris,
 Vocalis rostro Corui, super Hydraque lucet.

40 HYDRA, super cuius caudam Coruum sedere dicunt, & in medio Vrnâ asserunt, est signum in parte australi, caput deflexum habens ad Cancrum, cuius sinuosi corporis medietas est connexa sub Leone, caudam verò extendit ad Centaurum, supra quam sedet Coruus: qui Coruus ideo inter astra collocatus dicitur, eo quod fuerit in tutela Apollinis, à quo missus ad fontem, ut dijs ad libandum aquam deferret: cum vidisset arbores grossos ficos habentes, volans consedit in eis donec matura fierent, & aquam deferre distulit: post paucos autem dies peracto sacrificio, cum ille ficos comedisset, & se dijs peccasse sensisset, denuò ad fontem ut aquam hauriret rediit, & ab Hydra exteritus vas vacuum reportauit, dicens excessisse aquam, quæ fuerat in fonte. cognoscens Apollo sibi Coruum peccasse, prohibuit eum eo tempore aquam bibere, ut Aristoteles dicit in eo libro, qui de bestiis scribitur. Et Isidorus in naturalibus, vel in physicis memoria tradidit, quod ipse peccati pœnas daret, qui & postea astris illatus est. Crater autem in medio angue positus est: caudam autem anguis Coruus appetit rostro, neque potest iuxta accedere ut bibat. Habet anguis stellâs in capite, claras tres, in prima flexura sex, & vna ex eis obscura ad vltimum: in secunda flexura tres, in tertia quatuor, in quarta duas, in quinta vsque ad caudam octo claras. sunt omnes XXVI. Paululum sub prima flexura Crater siue Vrna situs est, inclinatus ad genua Virginis. Habet stellâs in labris obscuras duas, per singula latera tres, in fundo duas. sunt omnes X. Coruus autem qui est ad vltimam eius caudam, spectans ad occasum, habet stellâs, in capite clarâ vnâ, in ala duas, in cauda tres, in pedibus singulas ab vnguibus. sunt omnes sex. omnes simul sunt XXXIII.

AETHERIVM venit thalamum super imbris atrum,
 Et tonitru, crebraque abscondit grandine terras.
 Temperat in Geminis annum, nec crede sereno,
 Nubila nec diuturna putes cum sidere Cancri
 Fons erit ardentis, tamen hoc in littore certum

Flagrantis placide lucens hic temperat annum.
 Cùm posuit sedem Nemeæis finibus astrum,
 Virginéque & Libra, semper pendentia tantum
 Nubila continua magis in statione manebunt.
 Nunc quoque nulla fides cœlum cum Scorpion acer
 Stat super: incerta nanque omnia lege feruntur:
 Heu quantis terras tum Iupiter ignibus omnes
 Obruet, aut glomerata cadet quàm densa per astra
 Immitis grando cœlo, quàm sæpe sonabit,
 Cum spatium attigerit tendentis singulæque ignis,
 Non terris imbres, ponto non flamina decrunt,
 Et cœli terret sonitus mortalia corda,
 Cum sedem Aegoceri Cithereius attigit ignis.
 Horridus at gelidos portendit Aquarius ignes,
 Hibernæque cadunt pluuiæ, concretæque grando.
 Piscibus à geminis sub prima recurrerit astra,
 Hesperus, hæc tibi signa feret, cùm lucifer ora
 Ingreditur Venus alma polû, sed vbi Hesperus ignes
 Prouocat ætherios, & noctem ducere terris
 Incipit, exoriens ecce hæc Citherea mouebit.
 Vere caueto imbres, & fulmina culmine ab alto,
 Phryxeum rutilo pecus irradiauerit astro
 Nubila, commixtusque fragor pluuiælibus vndis,
 Flaminæque assiduo terris tum stantia pulsu.
 E cœlo diri deiecti grandinis ictus,
 Vere magis nitido Tauri cum sidere fulsit.
 Appota Geminis eadem constantia præstat,
 Cum dederit soles, inducit nubila cœlo:
 Nubila cum fuerint, subitos mirabere soles:
 Et modo te vento gelido, modo protinus imber
 Lucens alterna superabit nube serena.
 Sin leuis ingressa est spaciosi sidera Cancri,
 Pacem mundus habet, non nulli corpore soles
 Pestiferi incendunt, non sidera densa solutos
 Astringunt artus: alieno tempore lenis
 Omnia pacato tum sidere temperat aër.
 Ac rapidis idem ne solibus æstuet orbis,
 Efficient magni conspectu signa Leonis.
 Virgine erunt pluuiæ, plerique in nube fragores,
 Concau quos reddunt incluso nubila vento.
 Detrahit autumno pluuias, eadèmq; repellit,
 Nubibus assiduis, cœlûmq; ob frigora prima,
 Extremum autumnus superent glacialia terræ.

Scorpions at raris ne quis caua terra grauetur,
 Horrebit pluuijs. ad diros omnia nimbos,
 Continuósq; ruit, cum per sinuosa tenetur
 Cornua Centauri rapida distincta sagitta.
 Aegoceros imbres, & crebro lumine ruptos
 Nubibus elidet sonitus, templóque nitore
 Flagrantis teli mortalia numina vincent.
 Hæc eadem fundens prædicit Aquarius imbrem.
 Extremis sæuis maria increbescere ventis,
 Ostendunt Pisces Veneris quos stella notarit.
 Et quoniam certis extat via cognita signis,
 Accipe quid moueat mundo Cyllenius ignis,
 Si modo Phœbei flammæ euaserit axis,
 Matutina ferens solitos per sidera cursus.
 Cum pecudum villis auratum fulserit astrum,
 Ventorúmque graues, & diræ grandinis iræ,
 Non intermisso patienti tempore surgent.
 Quin pluuias alias etiam in regione notabis
 Affore non omni: nanque est tunc imber in aruis.
 Ast ubi se Taurus sinuatis cornibus effert,
 Grandine significat. Geminis tranquilla sereni
 Et placidum nautis spondet cœlúmque fretúmque,
 Nubila atque imbres, æstus ac frigora miscet.
 Certior ardor erit, quanuis iuuet aura fauoni,
 Cum vasti calida radiabit sede Leonis.
 Tempa sed ætherei simul ac possederit ignis,
 Omnia mixta feret, pluuias meditabitur ingens,
 Vndique grando venit, rumpuntur culmina nimbis.
 Centauri attigerit cum iam Cyllenius arcus,
 Aut ubi confurgit Capricornus & ipse biformis,
 Aut subitos cœlo deducet crebrius imbres
 Fulminis, aut iactu magnum perrumpit Olympum.
 Nullo serenato Capricornus nubila cœlo
 Comparat, aut gelidos flatu, cœlíque fragores.
 Non alio melius signo prædicere possis.
 Piscibus hæc eadem quanuis cognoscere fas sit,
 Quandoquidem exoritur mundo Cyllenius ignis.
 Quid faceret primum modo cum lumine Solis,
 Tempus & occasus moneat quoque discere Phœbi.
 Ver erit hibernis totum execrabile nimbis,
 Et crebro tonitru iunget florentia rura,
 Spēsque nouæ segetis quatientur grandinis ictu,
 Vretur cœlum, magni, cum regna tonantis

Ingrediens pecudis ingreditur aurea terga,
 Hinc & Agenorei stellantia cornua Tauri,
 Quidve ferant Gemini, rapido quid fidere Cancer,
 Si penitus quæras: Taurum sæuire videbis,
 Grandine nec contra ferri ratione probanda,
 Aut Cancro, aut Geminis: calidus vestigia seruat
 Hic quo dicta Leo sæuisque caloribus ardet.
 Flatus at Geminis miscet tranquilla ferenis,
 Spiciferæque manu tendenti libera nutu
 Dissentit diuæ, sed vt hæc ventura serena
 Nunciat, & ventis cessat mare, cessat & aër.
 Scorprios in pluuias rarus, sed nubibus atris
 Creber agit nimbos: & sæua tonitrua portat,
 Clara Sagittiferi tetigit cum lumina signi.
 AEgocero semper cœlo leuis excidit imber.
 Frigidus at rapidis horrebit Aquarius euris,
 Brumalèsque dabit pluuias, atque igne perenni
 Cum sonitu quatiet nubes secunda laboris,
 Non frustrans animum certo me limite ducat.
 Hæc eadem tibi signa dabunt non irrita Pisces.

SOLEM per seipsum constat moueri, non cum mundo verti, sed in zodiaci circuli obliquitate cursum paragrare, paulo superius diximus: qui cum per trecentos sexaginta quinque dies, & quadrantem zodiacum lustrat, & singula tricenis diebus denique horis ac semisse, id est dimidia hora, transcurrat incrementum dimidiarum horarum quarto anno vnum diem complet, quem bisextum nuncupant, qui dies conficitur ex quadrantibus. Nam cum duodecies semis sex horas integras faciant, id est quadrantem, hic quadrans quater ductus viginti quatuor horas perficit, idem vnum diem cum sua nocte complet, & in quarto bisextum, vt præfati sumus, efficit. Sol interea dum igneus sit, præ nimio motu conuersionis suæ amplius incalcescit. cuius ignem dicunt philosophi aqua nutriri, & e contrario elemento virtutem luminis & caloris accipere, vnde videmus eum sapius madidum atque rotantem. Tunc autem eclipsin patitur, quod Latine defectio dicitur, quoties Luna XXX, ad eandem lineam qua Sol vehitur, peruenit, eique se obijciens eum obscurat, vnde deficere nobis videtur, cum ei orbis Luna opponitur. Signa enim tempestatum vel serenitatis hoc modo astrologi mundi cognoscenda esse dixerunt. Virgilius namque ait, si Sol in ortu suo maculosus sit, atque sub nube latens: aut si dimidia pars eius apparuerit, imbres futuros. item Varro ait, Si exoriens concavus videtur, ita vt e medio fulgeat, & radios faciat, partim ad aquilonem, partim ad austrum, tempestatem humidam & ventosam futuram innuit: item, si Sol, inquit, rubeat in occasu, sincerus dies erit: si palleat, tempestatem significat. Nigidius quoque ait, Si pallidus Sol in nigras nubes occidat, aquilonem ventum significat. Hunc etiam Greci Apollinem appellauerunt, à quo se spiritum accipere arbitrantur. ἀπὸ λαμπρῆ enim Grace, Latine perdens dicitur, quod feruore suo omnem succum viventium decoquendo perdat herbarum. Hunc etiam diuinationis deum esse voluerunt, siue quod Sol omnia obscura manifestat in luce, siue quod in suo processu, & occasu eius orbita multimodos significationum monstrat effectus. Sol dicitur, aut ex eo quod solus sit, aut quod solito per dies surgat & occidat. Hunc etiam si ne barba pingunt, quia occidendo & nascendo semper est iunior, siue quod nunquam in sua virtute deficiat, vt Luna qua crescit aut minuitur. Huic quoque illam ob causam, quod aut quadripartitis temporum varietatibus anni circulum peragat, id est verni, æstatis, autumnii, & hiemis: aut quod quadripartito limite diei metitur spacium. Vnde & ipsis equis condigna nomina posuerunt, id est Erytraus, Aethon, Lampros, & Philogeus. Erythraus Grace ruber dicitur, quod à matutino lumine rubicundus exurgat. Aethon lucidus dicitur, quod tertia hora instante lucidior fulgeat. Lampros vero lucens vel ardens dicitur, quod sit dum ad umbilicum diei contra arcticum conscenderit circulum. Philogeus Grace terram amans dicitur, quod hora nona procliuor vergens occasui pronus incumbat.

LUNA terra vicinior est quam Sol, siue quam cetera errantia sidera. Vnde & breuiore orbe celerius peragit cursum suum. Nam iter quod Sol trecentis & sexaginta quinque diebus & sex horis peragit, Luna vigintiseptem diebus & octo horis percurrit. singula verò signa Sol tricenis diebus & denis horis ac semisse. Luna autem binis diebus, & semis hora, besse vnus, perlabitur. Vnde fit vt quantum spatij in zodiaco Luna percurrit, tantum Sol tredecim diebus expleat. Hanc quidam philosophorum dicunt proprium lumen non habere, globique eius vnā partē esse lucifluam, aliam verò obscuram & paulatim se vertendo diuersas formas efficere. Alij contra aiunt, Lunam globum suum habere, sed ignem à Sole concipere, & quantum percutitur ardescere, & quantum à Sole discedit augeri. Cum vero contrā steterit, feritur ex aduerso & velut speculum, non vim, sed imaginem reddit, vnde & defectum patitur, si inter ipsam & Solem vmbra terra interueniat. Hac enim crescente vniuersa gignentia pubescunt, tennescente tenuantur: humor etiam & spiritus omnis augetur. tumescit oceanus. quod diuerso celi & vagantium stellarum temperatur, atque deteritur & infra fluit, id excipit Luna & Sol tradit. quo & animalia vigescunt, & humus quodammodo animatur genitili calore, & vt ita dixerim, viua plurimum valent in originibus quam in ortu sunt: languent in occasu. Ortum facit in stella quam Sol praeterit, deinde statione matutina cum à quinto loco Solis steterit, in eodem manet signo, donec ab eodem Sole moueatur, qua contraria est Soli. mane occidit, oritur simul nocte, & vocatur Chironicos. Deinde rursus altero latere, à quinto signo deprehensa postmeridiana, stationem facit, donec ingreſſo Sole idem signum sub radijs eius deliteſcens in totum occidat. Aspiciunt inter se stella ex tertio signo quod dicitur Trigonū, & habent maxime confusionem: item à quarto signo, quod Tetragonon & Centrum vocatur, & in alterutrum maxime praestant effectum, item ex contrario, quod est septimum signum & Diametron vocatur, qua maxime aduersum cetera disident. Vel leuiter aspiciunt, vt sextum quod dicitur Hexagonon. Signa tropica peregrinis nationibus praesunt, & omnino moribus & consilijs subinde variantur, atque permutantur. Bisformia generatione rerum omnium repetitionem significant, & interim dilationem. Solida vehementer & instanter efficiunt, & ad exitum vel prospera vel aduersa perducunt, sicut aspiciuntur à stellis, vel fauentibus, vel repugnantibus. Iam verò quia de eius cursu vel ordine sub breuitate diximus, restat vt quid de ea Gentiles senserint edicamus. Lunam gentiles Dianam germanam Solis quem Apollinem nuncupabant, fuisse dixerunt, & sicut à Sole spiritum, ita se à Luna corpus accipere arbitrabantur: Dicebant enim eam viarum praesidem, & virginem, eo quod in via nihil pariat. idcirco igitur ambo sagittas habere dicuntur, quod ipsa duo sidera de cælo radios vsque ad terram emittant, ideo facies, quia Luna illuminat, Sol & illuminat & exurit. ideo bigam Luna dicitur habere, siue propter velocitatem: siue pro eo quod nocte & die apparet. ideo vnum equum album & alium nigrum dicitur habere, eo quod hinc & estate plus luceat quam vere & autumnus. Diana autem Luna dicta est, quasi diana, eo quod die ac nocte apparet ipsa, & Luna eo quod luceat, & Triuia eo quod tribus fungatur figuris, de qua Vergilius ait, Tria virginis ora Diana. nam eadem Luna, eadem Diana, eadem Proserpina vocatur, id est cælestis, terrestris, & infernalis. De qua quidam, Denique cum Luna est, sublustri splendet amictu: Cum succincta iacet calamis, Latonia virgo est. Lunam voluerunt etiam apud inferos Proserpinam, seu quod nocte luceat, siue quod humilior currat & terris praesit: vnde bigam boum habere dicitur, illo videlicet patello quod detrimenta & augmenta non solum terra, sed & lapides vel cerebra animantium, & quod magis incredibile sit, etiam latamina sentiunt, qua in Luna incrementis eiecta vermiculos parturiunt. Ipsam Dianam ortam nemoribus volunt, simili modo quod arborum ac fruticum succo augmenta inducat. Denique clementis Luna abscissa ligna surfuraceis tinearum terebraminibus fistulasunt. Nemoribus quoque adesse dicitur, quod omnis venatio plus nocte quam die dormiat. Endymionem verò pastorem amasse dicitur, duplo scilicet modo: seu quod primus hominum Endymion cursum Lunae inuenerit, vnde & triginta annos dormisse dicitur: quia nihil aliud in vita sua, nisi huic reperiendi studuit, sicut Mnaseas in primo libro de Europa scribens tradidit. siue quod Endymionem amasse fertur, quia nocturni voris humor, qui est siderum, quique ipsius Luna animandis herbarum succis insudetur, & pastoralibus proſit succisibus. Præterea signa tempeſtatis vel & serenitatis in ea videri posse antiqui dixerunt. Nigidius ait, si Luna in summo circulo maculas nigras habuerit in primis partibus mensis, imbres futuros significat. Si in medio, tunc cum plena sint in eo cornicula, serenitatem. Caterum si rubet quasi aurum, ventos ostendit. sit enim ventus ex aëris densitate, qua obducti Sol & Luna rubescunt. item si cornua eius terra fuerint nebula, tempeſtas futura est. Aratus autem dicit, Si aquilonium cornu Luna est porrectius, aquilonium imminere. Item si cornu australe sit erectius, notum imminere. Quarta autem Luna index futurarū certissima habetur aurarum. Vnde & Vergilius, Si in ortu quarto: nanque is certissimus auctor.

A DRVMA infauoniū CAESARI nobilia sidera significat. III. cal. Ianua. maturino Canis occidēs

quo die Attica & finitimis regionibus Aquila vespere occidere traditur. Pridie nonas Ianuarias Casari Delphinus matutino exoritur, & postero exoritur Fidicula, quando Sagitta vesperi occidit. Item quinto idus Ianuarias eiusdem Delphini vespertinus occasus & continui dies hiemis Italiae, cum Sol in Aquarium sentitur transire, quod fere XVIII. cal. Febr. evenit. VIII. Febr. Regia stella appellata Tuberoni, in pectore Leonis occidit matutino, & pridie non. Febr. Fidicula vesperi occidit.

A FAunio in aequinoctium Casari significant IIII. calend. Mart. quatriuuum variè, & VIII. calen. Mart. hirundinis visus, & postero die arcturi exortus vespertinus. Item nonas Mart. Casar. Cancr' exortu id fieri obseruauit. VIII. idus Mart. aquilonis Piscis exortus, & postero die Orionis exortus, & in Attica Miluus apparere obseruatur. Idibus Martijs Casar ferales sibi notauit Scorpionis occasus. III. calend. Aprilis Italia Miluus ostenditur. XII. cal. Apriles Equus occidit matutino.

Aequinoctium vernum VIII. cal. Aprilis peragi videtur. Ab eo ad Vergiliatum exortum matutinum Casari significant. III. non. April. in Attica Vergilia vespere occultantur. Item post pridie nonas Apriles in Bæotia & Chaldaeis Orion & gladius eius incipiunt abscondi. Casari VI. idus Aprilis significat imbres Libra occasus. XIII. cal. Maias succula occidunt vespere, sidus vehemens, & terra marique turbidum. XVI. cal. Maias, in Attica occidunt vesperi, Casari. XV. cal. Mai. quatriuuum significant, XII. calen. Mai. Assyrijs succula occidunt vesperi, quod vulgo appellatur sidus parilicium, quoniam XI. calen. Maias vrbs Roma natalis habetur, quo fere serenitas redditur. claritatem obseruationis membrorum augmento, Hyadas appellantibus Græci, quod nostri à similitudine cognominis vocabulum eis stellæ propter succos impositum arbitrantur: imperiti appellauere Succidas. Casari VIII. calen. Maias notantur dies. VII. calen. Mai. Aegypto Hædi exoriuntur. VI. cal. Mai. Bæotia & Attica Canis vespere occultatur, & Fidicula mane oritur. X. cal. Maias, Assyrijs Orion totus absconditur. Quarto ausem cal. Maias Assyrijs Canis.

VI. non. Maias Casari Succula matutino exoriuntur, & VIII. idus Mai. Capella pluuialis. Aegypto autem eodem die Canis vesperi occultatur. Sic fere in VI. idus Mai. qui est Vergiliatum exortus, decurrunt sidera.

A Vergiliarum exortu significant Casari post pridie Idus Mai. Arcturi occasum matutinum. III. idus Mai. Fidicula exortus. XII. calen. Iulias Capella vesperi occidit. & in Attica Canis. XI. cal. Iulias Casari Orionis gladius occidere incipit. III. non. Iulias Assyrijs Aquila oritur vesperi. VII. idus Iulias Arcturus matutino occidit Italia. III. idus Iulias Delphinus oritur in Aegypto. XI. cal. Iulias eiusdem Orionis gladius Casari occidere incipit. VIII. cal. Iulias, longissimus dies totius anni, & nox breuissima Solstitium conficit.

A Solstitio ad Fidicula occasum, VI. cal. Iulias Casari Orion exoritur. Zona autem eius Assyrijs, IIII. non. Iulias, Aegypto verò eadem die Procyon æstuosus matutino oritur, quod sidus apud Romanos non habet nomen, nisi Canicula, quam volumus intelligere minorem Canem, ut in astris pingitur ad astum maxime pertinenens, sicut paulo post docebimus. IIII. non. Iulias Chaldaei corona occidit matutino. Attica Orion totus eadem die exoritur. Pridie idus Iulias, Aegypto Orion desinit exoriri. XV. cal. Augustas, Assyrijs Chiron exoritur. Deinde post triduuum fere vbique confusum inter omnes sidus, indicans quod Canis ortu vocatus, Sole partem primam Leonis ingresso cum sit solstitium, quod sidus accendit solem & magnam æstus obtinent causam. XVI. cal. August. Aegypto Aquila occidit matutino, Etesiarumque Prodromi status incipiunt, quod Casar X. cal. August. sentire Italiam existimauit: Aquila Attica matutino occidit. VIII. idus Aug. Arcturus medius occidit.

III. idus Aug. Fidicula casu suo autumnum inchoat, aut annotat, sed vera ratio id fieri inuenit pridie idus Aug. Equus oritur vesperi, & Casari. Aegypto Delphinus occidit. XI. cal. septembres Assyrijs stela, qua Anteuindemiator appellatur, exoriri mane incipit, vindemia maturitatem promittens, cuius argumento erunt agni colore mutati, & Assyrijs quinto cal. Septemb. Sagitta occidit, Etesiaque desinunt. Anteuindemiator Aegypto nonis Septembribus oritur. Attica Arcturus matutino, & Sagitta occidit mane. V. idus Septemb. Casari Capella oritur vesperi: Arcturus verò pridie idus Septemb. imbres vehementissimos significat, terra marique. Ratio eius hac traditur, si Delphino occidente imbres fuerint, non defuturi sunt per Arctu. eius signi ortum seruat hirundinum habitus, nanque deprehensa intereunt, XVI. cal. Octo. Aegypto Spica quam tenet Virgo, oritur matutino, Etesiaque desinunt. XI. cal. Octobres commissura Piscium occidit, ipsumque Equi sidus VIII. cal. Octob. III. cal. Octobr. Hædi oriuntur. cal. Octobribus Capella matutino exoritur. VI. nonas Octob. Attica Corona exoritur mane. V. nonas Octob. Heniochus occidit matutino. IIII. non. Octob. Casari Corona exoriri incipit, & pridie non. occidunt, Hædi vesperi. VIII. idus Octob. Casari fulgens in Corona stella exoritur, & tertio idus Vergilia vesperi exoriuntur. XVII. cal. Nouember. succula vesperi oriuntur. Pridie cal. Nouembr. Casari Arcturus occidit, & Succula exoriuntur

cum

cum Sole. quarto nonas Nouembr. Arcturus occidit vesp̄ri, & idus Nouembr. Attica Vergilia occasu suo biemem inchoant. Quinto idus Orionis gladius occidere incipit. Deinde III. idus Vergilia occidunt, occasum matutinum Vergiliarum Hestodes. natura huius quoque nominis Hestodū astrologiam tradidit fieri

IN æquinoctio autumnī consistetur quod Thales XXV. die ab æquinoctio, Anaximander, XXXI. Eudemon XLVIII. nos autem sequentes obseruationem Casari, XLV. die ab æquinoctio dicimus fieri.

ANTE omnia autem duo esse nomina caelestis iniuria meminisse debemus. Vnum quod Tempestates vocamus, in quibus grandines, præcellæ, ceteraque similia intelliguntur, quæ cum plenilunio acciderint, vi maiore impelluntur. Hac ab horridis sideribus exeunt (vt sapius diximus) veluti Arcturo, Orione, Hedi. Alia sunt illa quæ silente celo, serenis noctibus fiunt, nullo sentiente, nisi cum facta sunt publica: & magna sunt differentia à prioribus, alijs rubiginem, alijs yredinem, alijs caliginem impellentibus: omnibus verò sterilitatem. De his nunc dicemus, quæ ante nos à nullo sunt prodita. Prius causas reddemus eorum quæ sunt præter lunarem, & quæ paucis cali locis constant. Nanque Vergilia primatum tenent ad fructus quarum exortu æstas incipit, occasu hienis semestris spacio intra se, & menses vindemiæque, & omnium maturitatem amplexantur. Est præterea in cælo qui vocatur Lacteus circulus, etiam visu facilis: huius defluuiū velut ex vbere aliquo sata cuncta lactescunt, duorum siderum obseruatione: Aquila in septentrionali parte, & in austrina Canicula, cuius mentionem suo loco fecimus. Ipse circulus fertur per Sagittarium & Geminos, solis centrum infra æquinoctialem circulum secans, commissuras eorum obtinente, hinc Aquila, illinc Canicula ideo effectus vtriusque ad omnes frugiferas pertinet terras, quoniam in his tantum locis solis terræque centra congruunt. Igitur horum siderum diebus si purus atque mitis aer genitalem illum lacteumque succum transierit in terras, læta adulescunt sata: si luna quæ dictum est ratione roscidum frigus asperserit admixta amaritudo, vt in lacte puerperium necat. Modus in terris huius iniuria, quam fecit in quacunque conuexitate comitatus vtriusque causa, & ideo non pariter in toto orbe sentitur, vt nec dies. Aquilam diximus in Italia exoriri XIII. calend. Ianuarias: nec patitur ratio natura quicquam in satis ante eum diem spei esse certæ. Si vero interlunium incidat, omnes hibernos fructus lædi necesse est. Rudis fuit priscorum vita, atque sine literis, non minus tamen ingeniosam fuisse in illis obseruationem apparebit, quàm nunc esse rationem. Tria nanque tempora fructibus metuebant, propter quod instituerunt ferias, diēsque festos: Rubigalia, Floralia, Vinalia. Rubigalia Numa constituit anno regni sui XI. quæ nunc aguntur, ad VII. cal. Maij. quoniam tunc fere segetes rubigo occupat. Hoc tempus Varro determinat, Sole Tauri partem decimam obtinente, sicut tunc ferebat ratio: sed vera causa est, quod post dies XIX. ab æquinoctio verno, per id quatrimum varia gentium obseruatione. In quarto calen. Maij Canis occidit, fidus & per se rehemens, & cui præoccidere Caniculam necesse sit idem itaque Floralia quarto cal. eiusdem instituerunt, vrbis anno, D. XVI. ex oraculis Sibyllæ, vt omnia bene deflorescerent. Hunc diem Varro determinat, Sole Tauri partem quartamdecimam obtinente. Ergo si in hoc quatrimum inciderit plenilunium, fruges & omnia quæ floreant lædi necesse erit. Vinalia priora quæ ante hos dies sunt, IX. calend. Mart. degustandū vinis instituta, nihil ad fructus attinent, nec quæ adhuc diximus, ad vites oleasque, quoniam earum conceptus exortu Vergiliarum incipit, ad sextum Idus Maij, vt docuimus. Aliud hoc quatrimum est, quod neque rore sordere velint. exhorrent enim frigidum fidus Arcturi postridie occidens, & multo minus plenilunium incidere. Quarto nonas Iunias iterum Aquila exoritur vesp̄ri, decretorio die florentibus oleis vitibusque, si plenilunium incidat in eum, equidem & solstitium octauo calend. Iunias in simili casu dixerim & Canis ortum post dies à solstitio XXIII. sed interlunio accidente, quoniam vapore constat culpa, acinque præcoquantur in callum. Rursus plenilunium nocet ad quartum nonas Iulias, cum Aegypto Canicula exoritur, vel certe XVI. calend. Aug. cum Italia item quarto calend. Aug. cum Aquila occidit vsque in X. calend. eiusdem. Extra has causas sunt Vinalia altera quæ aguntur XIII. calend. Septemb. & Varro, à Fidicula incipiente occidere mane determinat: quod vult initium autumnī esse & hunc diem festum tempestatibus leniendis esse institutum. Nunc Fidiculam occidere sexto Idus Aug. obseruatur. Intra hac constat caelestis sterilitas: neque negauerim posse eam permutari arbitrio legentium locorum æstimantium naturas, sed à nobis rationem esse demonstratam satis est: reliqua obseruatione cuiusque constabunt. Alterutrum quidem fore in causa, hoc est plenilunium, aut interlunium, non erit dubium, & in hoc mirabilem admirari benignitatem Natura succurrat: primum hanc iniuriam omnibus annis accidere non posse, propter statum siderum cursus, nec nisi paucis noctibus anni: idque quando sit futurum facile nosci, ac ne per omnes menses timeretur, earum quoque lege diuisum æstate interlunio, præter quam biduo secura esse hieme plenilunio, ne nisi æstiuis breuissimisque noctibus metui non diebus item valere. Præterea tam facile intelligi, vt formica minimum animal interlunio quiescat, plenilunio & etiam noctibus operetur. Aut Param oriente Sirio

ipso die non apparere, donec occidat, ediuerso Virionem prodire ipso Solstitij die. Neutrum verò Luna flatum noxium esse, ne noctibus quidem nisi serenis, & omni aura quiescente: quoniam neque in nube, neque in flatu cadunt rores: sic quoque non sine remedio. Sarmenta aut palearum acervos, & euulsas herbas, fruticesque per vineas camposque cum timebis, incendios fumus medebitur: hic è paleis & contra nebulas auxiliatur, ubi nebula nocent. Quidam tres caneros viuos cremari iubent in arbutis, ut carbunculi non noceant. Alij siluri carnem leniter vri à vento, ut per totam vineam fumus dispergatur. Varro auctor est, quòd si Fidicula occasu, quod est initium autumni, vna pica consecratur inter vites, minus nocere tempestates. Archibius ad Antiochum Syria regem scripsit, si fictili nouo obserata obruatur rubeta rana in media segete, non esse noxias tempestates.

VERTICES extremos circa quos cæli sphaera vuluitur, Polos nuncupauere, è quibus vnus est septentrionalis, qui boreus appellatur, qui nunquam occidit. Alter australis, qui terra obiectus à nobis nunquam videtur. Et austronotus dicitur, quam quidam dicunt esse Tethyn Oceani uxorem, nutricem Iunonis, qua fingitur in Oceano prohiberi occidere. Hac habet stellas, in capite septem non claras, in vtraque aure duas in armo vnam, in pectore claram vnam in pede priori vnam, in femore posteriori duas, in pede extremo posteriori duas, in cauda tres. Sunt omnes XX.

IN GERMANICI ARATO, ET IN

EVM COMMENTARIIS OBSERVATIONES

Pag. 101. ARATI PHAENOMENA. Aldus hunc titulum libro fecit, FRAGMENTA Arati Phenomenon per Germanicum, in Latinum versum cum commento nuper in Sicilia reperto. Versum & commentariorum auctorem agnoscit Germanicum, Lactantius, ut posthac dicitur. Iulius Firmicus non Germanicum, sed Tylium Caesarem scriptorem facit, his verbis, lib. II. Astronomicon: Sed nec aliquis pene Latinorum de hac arte Institutionis libros scripsit, nisi paucos versus Iulius Caesar, & ipsos tamen de alieno opore mutuatus. M. verò Tullius princeps ac decus Romana eloquentia, ne quid intentatum relinqueret, quod non fuisset diuinum eius ingenium assecutum, versibus Heroicis, etiam ipse de Institutione pauca respondit.

IN his longitudo latitudinisque porrectus. Quidam emendarant, Latitudoque, & Porrectus participium putant. nihil mutandum censui, & Porrectus nomen arbitror, pro porrectione.

CANOPHORA. Vide num legendum sit, Anaphora.

102 VT Homerus. Aldus, Homero, quod cum sequentibus iungit.

IN Mimo qui nuncius inscribitur. Vide num sit legendum, Qui γυναικῶς inscribitur, hoc enim nomine Athenaeo Sophronis Mimi citantur.

DEI igitur aduersus delicta lenem esse, est. Ald. Deo legit, & Delicata. quidam adiecerunt, Proprium est.

AXIS at immotus. Alij, Axis stat, motus semper vestigia seruat. Exigua mutatione verum attigerim ne, docti iudicent.

GEMINVS determinat axem. In alijs codicibus Geminis legitur, nullo sensu. Geminus, inquit, polus, quæta dixere Graij, terminat axem. δὲ πῶλο Aratus. Cic. Extrema ora & determinatio mundi.

SIVE Arcti, seu Romani. Alij, Romana cognominis Vrsæ plaustrum, vel facies stellarum proxima vero.

103 QVOD fidei comites. Ald. habebat.

Quod fidei comites prima incunabula magni

Fuderunt Iouis attonitæ, cum furta parentis.

DICTAEI exercent. Ald. Dictæ exercere domina. quod quidam correxere, Dictæi exercerent.

SEPTEM quàm Cresia flammis. Ald. Septem qua Cresia flammis. Sensus est, Nulla stella magis micat in calo, quàm Helice septem flammis illustris.

HAS inter medias, abrupti fluminis instar. Vitiose alij habent, Luminis. Aratus enim habet, οἱ ποταμοὶ ἀπορροῦσι.

104 DVAE sunt Arcti. Ald. Duo sunt arcturi quorum maiorem vocant, &c. & mox, Alserutia quidem horum, quod in nostro codice scribendum fuit, Harum.

PORRO Arctus minor. Eodem errore Aldinus codex, Porro Arcturus minor. Notum est Arcturum Bootem appellari, non quas Latini Septentriones, Vrsas seu Plaustrum appellant. qua autem sequuntur verba, A Gracis Arctophylax, videntur abundare: aut legendum, A Gracis αὐτοῦρου, quam lectionem verba proxime sequentia confirmant.

AGATHOSTHENES. Hunc eundem auctorem Hyginus, Aglaosthenem, alij Aglosthenem nuncupant, quae eadem varietas & in Graecis legitur. Nam Agasthenes Arbenao, Aglosthenes Iulio Polluci, Naxicorum scriptor citatur.

IN CRETAE oppido Hyssos. Sic etiam Hygini vetusti codices manu exarati habebant, cum in impressis sit, Hestiea.

HVN C Pherecydes dicit inter astra collocatum. Aldus habet genere feminino, Hanc collocatam: quod cum manifesto de Dracone, quem maximum supra dixit, intelligatur ferri non potuit.

HAVD procul effigies inde. Aldus corrupte, Efficiens, unde effigiem enim dicit quam Aratus ἔδωλον & versus sequenti, Non illi numen, cum ex Arato constet Nomen legendum esse. τὸ μὲν οὐ τις ὀπίσσω τὰ ἀμφὸν ἔπειν.

ET ICCIRCO inter astra à Ioue. Videtur legendum, Iupiter, ut sit, Et iccirco inter astra Iupiter hunc laborem memoria dignum fertur honorasse.

SVNT omnes viginti quatuor. Viginti dua hic tantum enumerantur, Si ex Hygino addas, In vitroque latere singulas, XXIII. habebis.

105 TERGA nitens stellis. Aldus hunc & consequentem versum Corona affixerat, itaque scripserat.

Terga niser stellis, à quo se vertice tollit
Succiduis genibus lapsum & miserabile.

Ad quam si dorso. Ald.

Ad quem se dorso peruadet lubricus anguens.

QVI cum medicine arte uteretur. Ab Aldino codice abest particula, Cum possetque abesse, si ita locus interpungeretur, Aesculapius filius Apollinis, qui medicina arte uteretur. Mortuos fertur suscitasse: quamobrem iratus in eum. quod mox sequitur, Iupiter domum eius cum ipso fulminis ictu percussit, Aldus cuderat, Iouis, domum eius cum ipso fulminis ictu percussit. Ita verò sapius in his commentariis Iouis pro Iupiter scriptum reperi, quod non mutassem, ut esset rectus casus, nisi alij plures loci Iupiter habuissent. Mendum fecit fortassis nota adscriptio, qua astrologi Iouem significant: quam imperitus librarius pro ratione orationis explicare non potuerit.

SVNT omnes XVII. Ald. XXVII.

BACVLOQUE minatus. Aldus, Minatur.

106 SEV genus Astrae. Aldus hos duos versus ita cudit,
Sive illi astra genus fuerit, quem fama parentem
Tradidit Astorum, se vero intercipit auro.

NEC dedignata subire. Ald. Designata.

DISCORDIA nota. Alia lectio, Discordia nata. Vide Lactant. lib. 5. de Iustitia cap. 5. Vbi hunc locum Germanici citat.

NAV E petebat diuitias, fructusque. Aldina editio habet, Naue petebant diuitias fructusque.

107 RARIVS inuasis. Inuasit, scripsit Aldus.

INCREPAT, O patrum soboles. Aldus habet.

Increpito patrum soboles obliu priorum.

Degeneres habuit semperque habitura minores.

ARTIBVS indomitis tradent. Tradant, Aldus. & versus sequenti, vbi est, Super montes, habebat ille, Super montis.

VATIBVS ignota. Aldus legit, Ignota.

SED postquam diminuti homines à quietate quieuerunt. Vide num sit legendum, ab aequitate: vel, a pietate.

108 AT capiti suberunt Gemini. Aldinus codex habet, Ancipitis suberit gemini qua posterior pes. posteriora verba, Quae posterior pes, ut ad Leonem referrem Arati verba fecerunt, itaque cuderem ut nunc habes.

ALTER qui Propus appellatur. Aldinus codex habet, Alter qui tripus, & mox, Qua vocatur propositus. Ex Hygino correxi, cuius verba sunt cum geminorum stellas enumerat: In pedibus utrisque singulas, & infra sinistram pedem unam qua ἡ ὀπίσθη appellatur.

SVNT in hoc signo alia stella quas Graeci ὄνοις dicunt. Graecum verbum ὄνοις, Aldinus codex non habet.

AD occursum Dodonae Iouis. Aldus, Ad occasum.

109 VNA putatur. Lactant. lib. 1. De falsa religione, Ipse autem, inquit, Cretici Iouis sacra, quid aliud quam quomodo sit aut subtractus patri, aut nutritus, ostendunt? Capella est Amaltheae nympha, quae ubi tribus suis aluit infantem: de qua Germanicus Caesar in Arateo carmine sic ait, - Illa putatur

Nutrix esse Iouis, si vere Iupiter in fans
Vbera Cretaea mulsit fidissima capra,
Sidere quaclearo gratum testatur alumnum.

QVEM Iupiter miratur. Ald. Quem Iouis miratur, de qua emendatione supra.

110 QVEM Iupiter Sidonem misit. Aldus, Quem Iouis.

111 CLARA etiam pernox. Aldus. Pernix.

Vt traderetur Ceto. Ald. Cerui, & mox iridem bis, ut inflexionis quartum nomen sit.

112 ALVO, Fulget equus. Aldus scripserat, Albo, corrupte. Aratus enim habet, γαστέρι νεύει λευκόν.

QVIDAM pro eo quod Iupiter. Aldus, Iouis.

INQVE ouem conuertit. Aldus, Inque Iouem conuertit.

113 HINC Aries. Ald. Hunc Aries. iridem de piscibus, Hunc ultra gemini pisces.

NODVM stella premit. Aldinus codex legit,
Nondum stella premit piscis qui respicit auras,
Threicia dextram Andromeda cernuntur ad vlnam.

ATQVE ita columbam. Aldus, Atque ita Cobam.

MAXIMAEQVAE. Aldus, Maximeque. itaque citat Gyraldus de Dijs gentium lib. 1.

114 QVAM parer à Ioue ut vitiatam cognouit. Alij, Vt, non habent.

ACCEPTIS à Mercurio talaribus. In alijs libris est. Accepta à Mercurio talaria.

ALCTONE, ex qua Herus. Sic & Aldus: legendum autem, ex qua Hyreus, ex Apollodori Bibliotheca.

CONTRA spectat autem. Tres hi versus in alijs codicibus cum superioribus de Lyra coniuncti erant, qui mihi ad Cycnum pertinere visi sunt.

HAVD medijs fulgoris. Aldinus codex & Germanicus,
Aut medijs fulgoris erunt penna utraque lata

EVOLAUERIT in ramum Attica regionis. Sic uterque codex ille. Arbitror autem legendum, Rhamnum, qui pagus est Attica regionis, à quo & Nemesis Rhamnusia dicta est.

ET cum terrores auget nox atra. Ald. Mox atra, vitiose: ut & versus sequenti, pro Aspectu auctis, Aspectu auctis.

116 QVOD Dicolon. In alijs libris ita quoque scriptum est. Arbitror autem legendum, Quod Cechlon inuenisset in mari. ait enim Hyginus de hoc eodem Capricorno, Hic etiam dicitur, cum Iupiter Titanas oppugnaret, primus obiecit hostibus timorem, qui Panicos appellatur, ut ait Eratosthenes: hac etiam de causa eius inferiorem partem piscis esse formationem, quod muricibus, id est maritimis conchylijs, hostes sit iaculatus pro lapidum iactatione. Vide & Miscellan. Politiani cap. XXVIII. ubi & hos commentarios Germanici agnoscit.

QVO tempore Typhon. Alij codices pro hoc nomine per totam hanc fabulam Phytionis nomen habent.

COLVNTQVE Aegyptij, & cum venit, Typhoni. Aldina lectio est, Coluntque Aegyptij, & conuenit Phytioni neminem deorum aduersari sibi nec vacuum cognouit dominantibus.

117 EVPHEMES musarum nutricis. Alij codices Eufchemis. Hyginus Euphemes legit.

AGLAOSTHENES dicit Iouem. Hunc locum Lactan. lib. 1. de falsa Religione. sub Casari nomine profert huic verbis: Nec hic tantum sacrificasse Iupiter inuenitur: Casar quoque in Arato refert Aglaosthenem dicere Iouem cum ex insula Naxo aduersus Titanas proficisceretur, & sacrificium faceret in litore, aquilam ei in auspiciu aduolasse: quam victor bono omine acceptam tutela sua subiugarit. Lilius Gyraldus scribit de Dijs gentium lib. VII. hac in Aratum Latina commentaria sic enim appellat in Bassum à quibusdam referri.

118 TELA, caput, magnisque humeris. Orationis consequentia postulat, Magnosque humeros.

ARISTHOMACHVS autem dicit Erythrea quenda. Aldinus & Germanicus codex habet, Canbrisam. Ex Hygino Erythrea substitui.

AD quem Iupiter, Mercurius. Ald. Ad quem Iouis, eodem errore quo supra.

QVIDAM autem dicunt Vriionem Methymnaum. Sic habent codices omnes. Arbitror autem Ariionem legendum cuius hanc historiam ipsdem prope verbis Herodotus lib. 1. scribit. quod si verum est, ut verum est, postea pro Orion Arion, & pro Orione & Orionem, Arione & Arionem legendum est.

REX Corinthiorum Pyranthus nomine. Puto legendum Periandrus nomine, ut etiam in tota hac historia. sic enim habet Herodotus quod autem Periandrus pro Periander veteres dixerint, ex multis Hygini & huius auctoris constat.

119 APVD Musæum Bistoniorum regem. In Hygini fabulis, Bysseus dicitur.

ICARIVS. Ald. & Germanicus codex, Icarus. Græci scriptores omnes Icarium appellant. Latini variant. nam & Tibullus hunc eundem Icarum appellat. ait enim lib. IIII.

- & cunctis Baccho iucundior hospes

Icarus, ut puro testantur sidera cælo,

Erigonéque, Canis que, neget ne longius atas. quod idem apud Ovidium reperitur aliquoties.

MAERA nomine. Alij codices, Neera. Nostra lectio cum Aeliano consentit & cum Hygino.

120 LEPVS sub pedibus Antecanis. Aldus & Alij, Anticanus. Cicero $\pi\epsilon\pi\omicron\upsilon\omega\nu$ Antecanis vertitur.

IN insula Lero. Aldus, Hiero.

PERVIVM nautis ingenio fecit. Alij, Naualis ingenio. Si Nautis non placet, lege Nauali.

121 AVSTER pistris agens. In alijs codicibus est, Agit.

HVIC Ceto. Alij, Cerui, de quo antea etiam dixi.

PROCVL à moris. Alias, Amotis.

MEROPE, Helie. In Hygini fabulis his nominibus nuncupantur. Merope, Helie, Aegle, Lampetie, Phæbe, Aetheria, Dioxippe.

ID quoque monens. Apud Hyginum est, Moriens.

122 ANTE Sagittiferi multum pernicia. Alij nullum pernicia.

THVRIBVLVM. Alij, Thuribulo. & versu sequenti, precipiti tactu. item versu ab hoc octavo, Ergat emittantque latus.

SACRARIVM. Alij vitiose, Sacratius qui & Pharus dicitur.

SI tenuem traxit nubem. Alij codices, Sic tenuem.

123 FIVNT omnes XXXIII. Ex Hygino legendum est, XXIII. quod etiam confirmat numerus qui mox sequitur. aduertendum quoque pro eo quod hic est, In dextro cubito vnam, Hyginum habere, In sinistro. & mox ubi est, In spina duas, Hygini codicem habere, In interscapilio quatuor: ut plenum habeas numerum Stellarum viginti quatuor.

CVM vidisset arbores. Alij inutili repetitione habent, Qui cum vidisset arbores.

SVNT omnes sex. Legendum, Septem, ut & Hyginus habet, & summa postulat.

127 HORRIDVS at gelidos. Alij codices, ad gelidos.

CONSPECTV signa Leonis. Aldinus codex, Conspecta.

124 CONFINVOSQVEruit. alias, Continuisque.

126 HVNC etiam Græci. apud Fulgentium Mythologiarum lib. I. hac verba & quæ tota reliqua pagina continet, reperi: siue illinc huc inter Germanici verba sint adiecta: siue hinc ille in usum suum descripserit. Ex collatione autem ista, ita locum qui mox sequitur corrigendum arbitror. habet autem in hunc modum, Huic quoque illam ob causam &c. sic igitur emenda, Huic quoque quadrigam adscribunt, illam ob causam, &c. aut quod quadripartito (quadrisido Fulgentius habet) limite diei metiatur spaciū: unde & ipsius, equis &c. alia varietates sunt, quas è libris Fulgentij petas licet.

ERTHRAEVS. AETHON. Alij codices, Actæon, & mox quoque, itemque apud Fulgentium. Vt pro Actæon, Aethon scripserim, fecerunt præter interpretationem vocabuli, versus Ovidiani, II. Metamorp.

Interea volucres, Pyrois. Eous & Aethon,

Solis equi. & Martialis,

Quid cupidum Titana tenes? iam Xanthus & Aethon

Frana volunt. Nam qui hic Erythraus, Martialis Xanthus: qui Philogaus, Ovidio Eous: qui Lampros. Pyrois nuncupatur.

127 QVO & animalia vigeſcunt. In Aldino codice est, Rugeſcunt: in Germanico, Rigeſcunt.

LVNAM voluerūt. Est & hic locus totus apud eundem Fulgentium lib. II. cuius ope non pauca hic emendata sunt.

DETRIMENTA eius & augmenta. Posterior pars deerat in aldino codice & in Germanico,

IPSAM Dianam Ortam nemoribus volunt. Aldus, Dictam: apud Fulgentium scribitur. Ortis ipsam etiam Dianam nemoribus, ut neutra lectio probari potuerit, veram monstrare potuerit.

PLVS nocte quam die dormiat. In Fulgentij libro est, Plus nocte pascatur, dieque dormiat.

QVIA nocturni roris humor. Fulgentius habet, Quia nocturni roris humor, quem ἀπὸ γ' οὐρα fide rum atque ipsius Luna animandis herbarum succis infundat, pastoralibus proſit ſucceſſibus.

ABRVMA in fauoniū. Quæ sequuntur ferè omnia apud Plinium reperiuntur lib. XVIII. nascitur hysto. unde & multa hic corrigenda deprehendi. Nam primum præpositio A, hic deerat

128 ET postero exoritur. Plinius addit, Die.

QVANDO Sagitta. Plinius, Quo Aegypto Sagitta.

ITEM quinto idus Ianuarias. Plin. Ad VI. Idus Ianuarij eisdem Delphini vespertino occasu cernuntur dies hiemant Italia.

XVIII. cal. Febr. Plinius, XVI.

A Faunio in Aequinoctium. Plinius addit, Vernal.

III. cal. Mart. quatrividuum. Plin. XVII. cal. Martij triduum.

ITEM nonas Martij. Plinius, III. nonas Martij.

AQVILONIS Piscis. Plin. Aquilonij.

IDIBVS Martijs. Plin. Caesar & Idus Martias feriales sibi annotavit Scorpionis occasu. XV. verb. cal. Aprilis Italia milium ostendi.

AB eo ad Vergiliarum exortum matutinum Casari significant. Plin. Addit cal. Aprilis.

ITEM post pridie. Plin. Eadem postridie in Boetia: Casari autem & Chaldaei nonis: Aegypto Orion, &c.

XIII. cal. Plin. Habet praeterea, Aegypto.

CAESARI XV. Plin. XV. Casari, continuoque triduo significat.

SIDVS parilicium. Ex Plinio legendum est, Palilicium.

CLARITATEM observationis. Longe aliter Plinius, hunc quoque in modum, Claritatem observationi dedit, nimborum argumento, hyadas appellantibus Graecis has stellas, quod nostri à similitudine cognominis Graeci, propter sues impositum arbitantes, imperitia appellauere Suculas.

NOTANTVR dies. Plinius in numero unitatis, Notatur dies.

POST pridie Idus. Plin. Postridie. nec addit, Idus Mai.

ASSYRIIS aquila oritur. Plin. insuper habet, Casari & Assyrijs.

VII. Idus Iunias. Plin. VIII. Idus Arcturus matutino occidit, Italia sexto & VIII. Idus, Delphinus vespere exoritur. XVII. cal. Iulij gladius Orionis, quod Aegypto post quatrividuum XI. cal. eiusdem Orionis, &c.

NISI Canicula, quam. Plin. Nisi caniculam hanc velimus intelligi, hoc est minorem canem: sane ut in astris pingitur. nam quod sequitur. Est autem magnopere pertinens, corruptum videtur in Plinij codicibus, itaque ut Germanicus habet, corrigendum.

III. non. Iulias Chaldaei. Plin. III. non.

XV. cal. Augustas. Plin. XVI. cal. Assyria Procyon exoritur. Dein postridie ferè ubique confesum inter omnes fidus iudicans, quod canis ortum vocamus, Sole partem primam Leonis ingresso. Hoc fit post solstitium XXIII. die.

XVI. cal. August. Plin. XVII.

INCHOAT, aut annotat. Plin. Inchoat, uti is adnotat: sed ut vera ratio id fieri inuenit, sexto Idus eiusdem.

QVAE Anteindemiat or. Plin. Vindemiat or, ut & mox.

AGNI colore mutari. Legendum ex Plinio, Acini.

PER Arctu. Lege, Per Arcturum. Eius signi ortum seruat hirundinis abitus. Plin. habet, Signum orientis eius fideri seruetur hirundinum abitus.

XI. cal. Octob. commissura piscium. Plin. XI. cal. Casari commissura piscium occidens, ipsumque aquinoctij fidus, &c.

III. cal. Octob. Plin. III. calend.

V. Nonas Octob. Heniochus. Plin. Asia & Casari V. calend. Heniochus.

III. nonas Octob. Plin. Tertio calen. Casari corona exoriri incipit, & postridie occidunt.

VERGILIAE vesperi exoriuntur. Plin. Vergilia vesperi. Idibus corona tota. Sexto calen Nouemb.

129 OCCASVM matutinum Vergiliarum Hesiodus. Locus hic deprauatissimus, hunc in modum mihi restituendus ex Plinio videtur, Occasum matutinum Vergiliarum Hesiodus (nam huius quoque nomine extat astrologia) tradidit fieri, cum aequinoctium autumnus conficeretur: Thales, XXV. die ab aequinoctio: Anaximander, XXIX. Euctemon, XLVIII. nos autem sequentes, &c.

ANTE Omnia autem duo esse nomina. Est & hic locus apud Plin. eodem lib.

DVO esse nomina. Plin. Duo genera esse.

QVAE cum plenilunio acciderint. Plin. non habet, Plenilunio. sic enim legit, Qua cum acciderint, via maior appellatur.

NISI cum facta sunt. Hac in hunc modum interpungenda sunt ex Plinio, Nisi cum facta sunt. Publica hac & magna sunt differentia.

ALIIS caliginem impellentibus. Plin. Alijs carbunculum appellantibus.

NANQUE Vergilia primatum tenent ad fructus. Plin. Nanque Vergilia priuatim attinent ad fructus, vt quarum exortu aestas incipiat occasu hiems, semestris spacio intra se menses, vindemiásque & omnium maturitatem complexa.

129 SOLIS CENTRVM. Plin. Solis centro bis aquinoctialem, &c.

OMNES hibernos fructus. Addit Plinius, Et precoces.

IX. cal. Mart. Plin. IX. calend. Maij.

OCTAVO cal. Iunias. Plin. VIII. cal. Iulij.

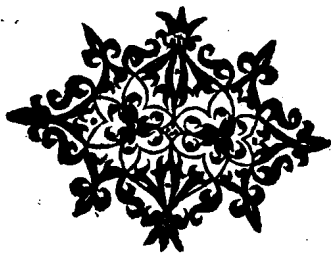
ITEM quarto cal. Augu. Plin. XIII.

BENIGNITATEM Natura succurrit iam: primum. Plin. Natura succurrit: iam primum.

AUEM param. Plin. Parram & mox, Vireonem.

VNA pica. Plin. Vuaeicta.

DESCRIBEBAT, AC TYPIS MANDABAT THEODORVS GRAM-
NAEVS COLONIAE AGRIPPINAE M. D. LXIX
CALEND. FEBRVARII.

M. T. CICERONIS ARATVS.
PHAENOMENA.

BIOVE musarum primordia.

Ergo ut oculis assidue videmus, sine ulla mutatione aut varietate.

3 Cætera labuntur celeri cælestia motu,
Cum cælóque simul noctésque diésque feruntur.

4 Extremúsque adeo duplici de cardine vertex
Dicitur esse Polus.

Hunc circum Arcti dua feruntur, nunquam occidentes:

Ex his altera apud Graios Gynosura vocatur,
Altera dicitur esse Helice.

6 Cuius quidem clarissimas stellas totis noctibus cernimus,
Quas nostri Septem soliti vocitare triones.

Paribúsque stellis similiter distinctis, eundem cæli verticem lustrat parua Gynosura.

Hæc fidunt duce nocturna Phœnices in alto.

Sed prior illa, magis stellis distincta refulget,

Et late prima confestim à nocte videtur.

Hæc verò, parua est, sed nautis vsus in hac est:

Nam cursu interiori breui conuertitur orbe.

Et quos sit earum stellarum admirabilior aspectus.

7 Has inter, veluti rapido cum gurgite flumen
Toruus Draco serpit subter superaque reuoluens
Sese, conficiensque sinus è corpore flexos.

Eius cum torius est praeclara species, in primis suspicienda est figura capitis atque ardor oculorum.

Huic non vna modo caput ornans stella relucet,

Verum tempora sunt duplici fulgore notata,

E trucibúsque oculis duo feruida lumina flagrant,

Atque vno mentum radianti fidere lucet:

Ostipum caput & teriti ceruice reflexum

Obtutum in cauda maioris figere dicas.

Et reliquum quidem corpus Draconis totis noctibus cernimus.

Quod caput hic paulum sese subitóque recondit,

Orrus vbi atque obitus partem miscentur in vnam.

Id autem caput

Attingens defessa velut mœrentis imago.

Vertitur

quam quidem Græci

Εὐρύααν vocitant, genibus quod nixa feratur.

8 Hic illa eximia posita est fulgore corona.

Atque

Atque hac quidem à tergo

9 * propter, caput Anguitenentis
 Quem claro perhibent ὀφιοδχον nomine Graij.
 Huic supera duplices humeros affixa videtur
 Stella micans tali specie, talique nitore.
 Hic pressu duplici palmarum continet Anguem
 Eius & ipse manet religatus corpore toto.
 Nanque virum medium Serpens sub pectora cingit
 Ille tamen nitens grauiter vestigia ponit,
 Atque oculos vrget pedibus pectusque Nepai.

10

Septentriones autem sequitur

Arctophylax vulgo qui dicitur esse Bootes,
 Quòd quasi temone adiunctam præ se quatit Arcton.

Huic Boori enim

* Subter præcordia fixa tenetur
 Stella micans radijs, Arcturus nomine claro.

11

** Cui subiecta fertur*

Spicum illustre tenens splendenti corpore Virgo.

*

Malebant tenui contenti viuere cultu.

*

Ferreatum verò proles exorta repente est:
 Ausaque fuestum prima est fabricarier enssem,
 Et gustare manu victum domitumque iuuentum.

*

13 Et natos Geminos inuises sub caput Arcti
 Subiectus mediæ est Cancer: pedibusque tenetur
 Magnus leo tremulam quatiens è corpore flammâ.

*

Nauibus assumptis fluitâtia quærere aplustra

*

14

Auriga

Sub leua geminorum obductus parte feretur,
 Aduersum caput huic Helice truculenta tuetur.
 At Capra læuum humerum clara obtinet.
 Verum hæc est magno atqui illustri prædita signo.
 Contrà, hœdi exiguum iaciunt mortalibus ignem.

15

Cuius sub pedibus

Corniger est valido connixus corpore Taurus.

*

Eius caput stellis conspersum est frequentibus:

Has Græci stellas ὡάδας vocitare fuerunt.

16

** Minorem autem Septentrionem Cepheus passu palmi à tergo subsequitur.*

Nanque ipsum ad tergum Cynosuræ vertitur arcti.

17

** Hunc antecedit*

Obscura specie stellarum Cassiopeia.

*

18 Hanc autem illustri versatur corpore propter
 Andromeda, aufugiens aspectum mœsta parentis.
 19 Huic Equus ille iubam quatiens fulgore micanti
 Summa contingit caput aluo, stellâque iungens
 Vna tenet duplices communi lumine formas,
 Aeternum ex astris cupiens connectere nodum.

*

20 Ex in contortis Aries cum cornibus hæret.

*

Equibus hinc subter possis cognoscere fultum.
 Iam cœli mediam partem terit, vt prius illæ
 Chelæ, cum pectus quod cernitur Orionis.
 21 Et prope conspicias paruum sub pectore claro
 Andromedæ signum, Δελτωτόν dicere Graij
 Quod soliti, simili quia forma littera claret.
 Huic spacio ductum simili latus extat vtrunque,
 At non tertia pars lateris, nam non minor illis,
 Sed stellis longe densis præclara relucet.
 Inferior paulo est Aries, & flamen ad austri
 22 Inclinator. Atque etiam vehementius illi
 Pisces, quorum alter paulo prolabitur ante,
 Et magis horisonis Aquilonis tangitur alis.
 At quæ horum è caudis duplices velut esse catenæ
 Dicuntur, sua diuersæ per limina serpunt,
 Atque vna tandem in stella communiter hærent,
 Quem veteres soliti cœlestem dicere Nodum.
 Andromedæ læuo ex humero si quæfere perges,
 Adpositum poteris supera cognoscere piscem.
 23 E pedibus natum summo Ioue Persea vises,
 Quos humeris retinet defixo corpore Perseus,
 Quâ summa ab regione Aquilonis flamina pulsan.
 Hic dextram ad sedes intendit Cassiopeiæ,
 Diuersosque pedes victos talaribus aptis,
 Puluerulentus vt de terra lapsus repente,
 In cœlum victor magnum sub culmina portat.
 24 At propter leuum genus omni ex parte locatas
 Paruas Vergilias tenui cum luce videbis.
 Hæ septem vulgo perhibentur more vetusto
 Stellæ, cernuntur verò sex vndique parvæ:
 At non interiisse putari conuenit vnam,
 Sed frustra temerè à vulgo ratione sine vlla
 Septem dicier, vt veteres statuere poetæ,
 Aeterno cunctas æuo qui nomine dignant:

Alcyone,

Alcyone, Meropéque, Celeno, Taygetéque,
 Eleëtra, Steropéque, simul sanctissima Maia,
 Hætenues paruo labentes lumine lucent,
 At magnum nomen signi clarúmque vocatur,
 Propterea quòd ad ætatis primordia claret,
 Et post hiberni præpandens temporis ortus,
 Admonet vt mandent mortales semina terris.

35 Inde Fides leuiter posita & conuexa videtur,
 Mercurius paruus manibus quam dicitur olim
 Infirmis fabricatus, in alta sede locasse.

Hæc genus ad læuum Nisi delapsa resedit,
 Atque inter flexum genus & caput Alitis hæsit.

26 Nanque est Ales auis, lato sub tegmine cœli
 Quæ volat, & serpens geminis fecat aëra pennis.

Altera pars huic obscura est & luminis expers,
 Altera nec paruis nec claris lucibus ardet,
 Sed mediocre iacit quatiens è corpore lumen.

Hæc dextram Cephei dextro pede pellere palmam
 Gestit. iam verò clinata est vngula vehemens
 Fortis Equi, propter pennati corporis alam.

27 Ipse autem labens geminis Equus ille tenetur
 Piscibus. huic ceruix dextra mulcetur Aquari.

*Sirius hæc obitus terræ iussit equinis,
 Quàm gelidum valido de corpore frigus anhelans

Corpore semifero magno Capricornus in orbe
 Quem cum perpetuo vestiuit lumine Titan,

Brumali flectens contorquet tempore cursum,
 Hoc caue te ponto studias committere mense:

Nam non longinquum spatium labere diurnum:
 Non hiberna cito voluetur curriculo nox:

Humida non sese vestris aurora querelis

Ocyus ostendet, clari prænuncia solis:

At validis æquor pulsabit viribus auster:

Tum fixum tremulo quatiatur frigore corpus:

Sed tamen anni iam labuntur tempore toto,

Nec cui signorum cedunt, neque flamina vitant,

Nec metuunt canos minitanti murmure fluctus.

28 Atque etiam supero naui pelagóque vagato,
 Mense, Sagittipotens solis tum sustinet orbem.

Nam iam, cum minus exiguo lux tempore præsto est,
 Hoc signum veniens poterunt prænoscere nautæ.

Iam prope præcipiti ante licebit visere nocti,

Vt sese ostendens emergat Scorpheus alte.

Posteriore trahens flexum vi corporis Arcum.
 Iam superà cernes Arcti caput esse minoris,
 Et magis erectum ad summum versarier orbem.
 Tum sese Orion toto iam corpore condit
 Extrema propè nocte, & Cepheus conditur ante
 Lumborum tenuis à palma depulsus ad vndas,
 Hic missore vacans, fulgens iacet vna sagitta,
 Quam propter nitens penna conuoluitur ales,
 Et clinata magis paulo est Aquilonis ad auras.
 29 Ad propter se Aquila ardenti cū corpore portat,
 Igniferum mulgens tremebundis æthera penis,
 Non nimis ingenti cum corpore, sed graue mœstis
 Ostendit nautis perturbans æquora signum.
 30 Tum magni curuus Capricorni corpora propter
 Delphinus iacet, haud nimio lustratus nitore,
 Præter quadruplices stellas in fronte locatas,
 Quas interuallum binas determinat vnum:
 Cætera pars latè tenui cum lumine serpit.
 Illæ quæ fulgent luces ex ore corusco,
 Sunt inter partes gelidas aquilone locatæ,
 Atque inter spacium & læti vestigia solis.
 At pars inferior Delphini fusca videtur
 Inter solis iter, simul inter flamina venti,
 Viribus erumpit quæ summi spiritus Austri.
 31 Exinde Orion obliquo corpore nitens,
 Inferiora tenet truculenti corpora Tauri.
 Quem qui suspiciet in cœlum nocte serena,
 Latè dispersum non viderit, abdita verò
 Cætera se speret cognoscere signa potesse.
 32 Nanque pedes subter, rutilo cum lumine claret
 Feruidus ille Canis, stellarum luce refulgens.
 Hunc tegit obscurus subter præcordia vesper.
 Nectoto spirans rabido de corpore flammam,
 Aestiferos validis erumpit flatibus ignes:
 Totus ab ore micans iacitur mortalibus ardor.
 Hic vbi se pariter cum sole in culmina cœli
 Extulit, haud patitur foliorum tegmine frustra
 Suspensos animos arbuta ornata tenere.
 Nam quorum stirpes tellus amplexaprehendit,
 Hæcaugens anima vitali flamine mulcet:
 At quorum nequeunt radices findere terras,
 Denudat folijs ramos, & cortice truncos.
 33 Hunc propter, subterq; pedes quos diximus ante,

Oriona,

Oriona, iacet leuipēs Lepus: hic fugit, ictus
 Horrificos metuens rostri tremebundus acuti:
 Nam Canis infesto sequitur vestigia cursu,
 Præcipitantem agitans, oriens iam denique paulum
 Curriculum nunquam defesso corpore sedans.

43 At Canis ad caudam serpens prolabitur Argo,
 Conuersam præ se portans cum lumine puppim:
 Non aliæ aues vt in alto ponere proras
 Ante solent, rostro Neptunia prata secantes,
 Sed conuersa retro cœli semper loca portat,
 Sicut cum cœptant tutos constringere portus,
 Obuertunt nauem magno cum pondere nautæ,
 Aduersamq; trahunt optata ad littora puppim:
 Sic conuersa vetus super æthera vertitur Argo,
 Atque vsque à prora ad celsum sine lumine malum,
 A malo ad puppim cum lumine clara videtur,
 Inde gubernaculum disperso lumine fulgens,
 Clari posteriora Canis vestigia condit.

35 Exin semotam procul in tutoque locatam
 Andromedam, tamen explorans fera quæfere Pistris
 Pergit, & vsque sitam validas aquilonis ad auras
 Cærulea vestigat, finita in partibus austri.

Hanc Aries tegit, & squammosi corpore Pisces,
 Fluminis illustris tangentem corpore ripas.

36 Nanque etiam Eridanum cernes in parte locatū
 Cœli, funestum magnis cum viribus amnem,
 Quem lachrimis mœstæ Phaetontis sæpe sorores
 Sparferunt, letum mœrenti voce canentes.

Hunc Orionis sub læua cernere planta
 Serpentem poteris: proceraque Vincla videbis
 Quæ retinent Pisces, caudarum parte locata,
 Flumine mixta retro ad Pistricis terga reuerti.

Hic vna stella nectuntur, quam iacit ex se
 Pistris è spina valida cum luce refulgens.

Exinde exiguae tenui cum lumine multæ
 Inter Pistricem fusæ sparsæque videntur
 Atque gubernaculum stellæ, quas contegit omneis
 Formidans acrem morsum Lepus. his neque nomen,
 Nec formam veteres certam statuisse videntur.

Nam quæ sideribus clavis Natura poliuuit,
 Et vario pinxit distinguens lumine formas,
 Hæc ille astrorum custos ratione notauit,
 Signaque signauit cœlestia nomine vero:

Has autem quæ sunt paruo sub culmine fusæ,
 Consimili specie stellas parilique nitore,
 Non potuit nobis nota clarare figura.
 37 Exinde, Australem soliti quem dicere Piscem,
 Voluitur inferior Capricorno versus ad austrum,
 Pistricem obseruans, procul illis piscibus hærens:
 At prope conspicias, ex parte is nominis omnes,
 Inter Pistricem, & Piscem quem diximus Austri,
 Stellas sub pedibus stratas radiantis Aquari.
 Propter Aquarius obscurum dextra rigat amnem,
 Exiguo qui stellarum candore nitescit.
 E multis tamen his duo latè lumina fulgent.
 Vnum sub magni pedibus cernetur Aquari:
 Quod superest, gelido delapsum lumine fontis,
 Spumiferâ subter caudam Pistricis adhæsit.
 Hæ tenues stellæ perhibentur nomine Aquai.
 Hic aliæ volitant paruo cum lumine claræ,
 Atque priora pedum subeunt vestigia magni
 Arcitenentis, & obscuræ sine nomine condunt.
 38 Inde Nepæ cernes propter fulgentis acumen,
 Aram, quam flatu permulcet spiritus austri,
 Exiguo superum quæ lumina tempore tranat:
 Nam procul Arcturo est aduersa parte locata.
 Arcturo magnum spacium superâ dedit, orbem
 Iuppiter hunc paruum inferiori in parte locauit.
 Hæc tamen æterno inuisens loca curriculo Nox,
 Signa dedit nautis, cuncti quæ noscere poscent,
 Commiserans hominum metuendos vndiq; casus.
 Nam cum fulgentem cernes sine nubibus atris
 Aram sub media cœli regione locatam,
 A summa parte obscura caligine tectam,
 Tum validis fugito deuitans viribus austrum.
 Quem si prospiciens vitaueris, omnia caute
 Armamenta locans, tuto labere per vndas:
 Sin grauis inciderit vehementi flamine ventus,
 Perfringet celsos defixo robore malos:
 Vt res nulla feras possit mulcere procellas,
 Ni parte ex aquilonis opacam pellere nubem
 Cœperit, & subitis auris diduxerit Ara.
 Sin humeros medio in cœlo Centaurus habebit,
 Ipseque cærulea contactus nube feretur,
 Atque Aram tenui caligans vestiet vmbra,
 Ad signorum obitum vis est metuenda fauoni.

- 39 Ille autem Centaurus in alta sede locatus,
 Qua sese clarum collucens Scorpions infert,
 Hac subter, partem præportans ipse virilem,
 Cedit, equi partes properans coniungere Chelis.
 Hic dextram porgens, quadrupes qua vasta tenetur,
 Quam nemo certo donavit nomine Graiûm,
 Tendit, & illustrem truculentus cedit ad Aram.
- 40 Hic sese infernis de partibus erigit Hydra,
 Præcipiti lapsu flexo cum corpore serpens.
 Hæc caput atque oculos torquens ad terga Nepai,
 Conuexoque sinu subiens infetna Leonis,
 Centaurum leni contingit lubrica cauda.
 In medióque sinu fulgens Cratera relucet:
 Extremum nitens plumato corpore Coruus,
- 41 Rostro tundit. Et hic, Geminis est ille sub ipsis
 Ante canem, Graio Procyon qui nomine fertur.
 Hæc sunt quæ visens nocturno tempore signa,
 Legitimo cernes cœlum lustrantia cursu.
- 42 Nam quæ per bis sex Signorum labier orbes
 Quinque solent stellæ, simili ratione notari
 Non possunt: quia quæ faciunt vestigia cursu,
 Non eodem semper spacio portata teruntur.
 Sic malunt errare vagæ per nubila cœli,
 Atque suos vario motu metirier orbes.
 Hæc faciunt magnos longinqui temporis annos.
 Cum redeunt ad idem cœli sub tegmine signum.
 Quorum ego nunc nequeo totos euoluere cursus:
 Verum hæc quæ semper certo voluuntur in orbe
 Fixa simul magnos edam * gentibus orbes.
- 43 Quatuor æterno lustrantes lumine mundum,
 Orbes stelligeri portantes signa feruntur,
 Amplexi terra cœli sub tegmine fulti,
 Equibus annorum volitantia lumina nosces,
 Quæ densis distincta licebit cernere signis:
 Tum multos orbes magno cum lumine latos
 Vinctos inter se, & nodis cælestibus aptos:
 Atque pari spacio duo cernes esse duobus.
- 44 Nam si nocturno cognoscens tempore cœlû,
 Cum neque caligans deterfit sidera nubes,
 Nec pleno stellas superauit lumina Luna,
 Vidisti magnum cadentem serpere Circum,
 Lacteus hic nimio fulgens candore notatur.
 Hic non perpetuum detexens conficit orbem,

Sed spacio multum superis præstare duobus
Dicitur, & latè cœli lustrare cauernas.

45 Quorum alter tangēs aquilonis vertitur auras
Ora petens Geminorum: illustratum genus ardens
In sese retines Aurigæ portat vtrunque.
Hunc sura læua Perseus humeroque sinistro
Tangit, ad Audromedam hic dextra de parte tenetur
Imponitque pedes duplices Equus, & simul ales
Ponit Avis caput, & clinato corpore tergum:
Anguitenens humeris connititur: illa recedens
Austrum consequitur deuitans corpore Virgo.
At verò totum spacium conuestit & orbis
Magnus Leo, & claro collucens lumine Cancer,
In quo consistens conuertit curriculum Sol
Aestiuus, medio distinguens corpore cursus.
Hic totus medius circo disiungitur ipso:
Pectoribus validis atque aluo possidet orbem.

*

Hunc octo in partes diuisum noscere circum,
Si potes, inuenies supero conuertier orbe
Quinque pari spacio partes treis esse relictas,
Tempore nocturno quas vis inferna frequentet.
Alter ab infernis cancro connectitur austris.
46 Distribuens mediū subter secat hic Capricornū,
Atque pedes gelidum riuum fundentis Aquari,
Cæruleæque feram caudam Pistricis, & illum
Fulgentem Leporē, inde pedes Canis, et simul amplā
Argolicam retinet crebro cum lumine Nauem:
Tergaque Centauri, atque Nepai portat acumen:
Inde Sagittari defixum possidet arcum.
Hunc à clarifonis auris aquilonis ad austrum
Condens postremum tangit rota feruida Solis:
Exinde in superas brumali tempore flexu
Se recipit sedes. huic orbi quinque tributæ
Nocturnæ partes, supera tres luce dicantur.
47 Hosce inter, mediā in partem retinere videtur
Tantus quantus erit collucens Læteus orbis,
In quo autumnali atque iterum sol lumine verno
Exequat spacium lucis cum tempore noctis.
Hunc retinens Aries sublucet corpore totus,
Atque genu flexo Taurus connititur ingens:
Orion claro contingens pectore fertur,
Hydra tenet flexu Crateram, Coruus adhæret,

Et

Et paucæ Chelis stellæ, simul Anguitenentis
Sunt genua, & summi Iouis ales nuncius instat:
Propter Equus capite & ceruicum lumine tangit.
Hosce æquo spacio deiunctos sustinet axis,
Per medios summo cœli de vertice tranans.

48 Ille autem claro quartus cum lumine Circus,
Partibus extremis extremos continet orbes,
Et simul à medio media de parte secatur,
Atque obliquus in his nitens cum lumine fertur:
Vt nemo cui sancta manu doctissima Pallas
Solertem ipsa dedit fabricæ rationibus artem,
Tam tornare catè contortos possiet Orbes,
Quàm sunt in cœlo diuino lumine flexi,
Terram cingentes, ornantes lumine mundum,
Culmine transuerso retinentes sydera fulta.
Quattuor hi motu cuncti voluntur eodem:
Sed tantum supera terras semper tenet ille
Curriculum, oblique inflexus tribus Orbibus vnus:
Quanto est diuisus Cancer spacio à Capricorno,
Ac subter terras spacium par esse necesse est.
Et quantos radios iacimus de lumine nostro,
Queis lunæ conuexum cœli tangimus orbem,
Sex tantæ poterunt sub eum succedere partes,
Bina pari spacio cœlestia signa tenentes.

45 Zodiacum hunc Græci vocitant, nostriq; Latini
Orbem Signiferum perhibebunt nomine vero:
Nam gerit hic voluens bis sex ardentia signa.
Aestifer est pandens feruentia sidera Cancer:
Hunc subter fulgens cedit vistorua Leonis,
Quem rutilo sequitur collucens corpore Virgo.
Exin proiectæ claro cum lumine Chelæ,
Ipsaque consequitur lucens vis magna Nepai.
Inde Sagittipotens dextra flexum tenet arcum.
Post hunc ore fero Capricornus vadere pergit.
Humidus inde loci collucet Aquarius orbem.
Exin squammiferi serpentes ludere Pisces:
Quies comes est Aries obscuro lumine labens,
Inflexoque genu proiecto corpore Taurus,
Et Gemini clarum iactantes lucibus ignem.
Hæc Sol æterno conuestit lumine lustrans,
Annua conficiens vertentia tempora cursu.

30 Hic quantum terris conuexus pellitur orbis,
Tantundem ille patens superà mortalibus extat.

Sex omni semper cedunt labentia nocte:
 Tot cœlum iussu fugientia signa reuisunt:
 Hoc spacium tranans cæcis nox conficit vmbris,
 Quod supera terras prima de nocte relictum est,
 Signifer ex orbe & signorum ordine fultum.
 51 Quod si Solis aues certos cognoscere cursus,
 Ortus signorum nocturno tempore vides:
 Nam semper signum exorients Titan trahit vnum,
 Sin autem efficiens signis mons obstruet altus,
 Aut adiment lucem cæca caligine nubes,
 Certas ipse notas cœli de tegmine fumes,
 Ortus atque obitus omneis cognoscere possis.
 Quæ simul existant cernas, quæ tempore eodem
 Præcipitent obitum nocturno tempore nosces.
 52 Iam simul vt supero se toto lumine Cancer
 Extulit, exemplo cedit delapsa Corona.
 Et loca conuifit cauda tenus infera Piscis.
 Dimidiam retinens stellis distincta Corona
 Partem etiam supera, atque alia de parte repulsa est:
 Quam tamen insequitur Piscis, nec totus ad vmbras
 Tractus, sed supero contactus corpore cedit.
 Atq; humeros vsque à genibus Cancrumq; recondit
 Anguitenens, validis magnum à ceruicibus Anguē.
 Iam vero Arctophylax non æqua parte secatur.
 Nam breuior clara cœli de parte videtur,
 Amplior infernas depulsus possidet vmbras.
 Quattuor hic obiens secum deducere signa
 Signifero solet ex orbi, tum serius ille,
 Cum supera sese satiauit luce, recedit,
 Post mediam labens claro cum corpore noctem.
 Hæc obscura tenens conuestit sidera tellus:
 At parte ex alia claris cum lucibus errat
 Orion humeris & lato pectore fulgens,
 Et dextra retinens non cassum luminis Ensem.
 53 Sed cum de terris vis est patefacta Leonis,
 Omnia quæ Cancer præclaro detulit ortu,
 Cedunt obscurata, simul vis maior Aeti
 Pellitur: ac flexo confidens corpore Nisus
 Iam supero ferme depulsus lumine, cedit:
 Sed læuum genus atque illustrem linquit in altum
 Plantam. tum contra exoritur claram caput Hydræ,
 Et Lepus, & Procyon, qui sese feruidus infert
 Ante canem: inde Canis vestigia prima videntur.

54 Non pauca è cœlo depellens signa repente
 Exoritur candens illustria lumina Virgo.
 Cedit clara Fides Cyllenia: mergitur vnda
 Delphinus, simul obtegatur depulsa Sagitta:
 Atque Avis ad summam caudam, primasque recedit
 Pinnas, & magnus pariter delabatur Amnis.
 Hic Equus à capite & longa ceruice latefcit.
 Longius exoritur iam claro corpore Serpens,
 Crateraque tenus lucet mortalibus Hydra.
 Inde pedes Canis ostendit iam posteriores,
 Et post ipse trahit claro cum lumine puppim:
 Insequitur labens per cœli numina Nauis:
 Hæc medium ostendit radiato stipite malum:
 Et iam iam toto processit corpore Virgo.

55 At cum procedunt obscuro corpore Chelæ,
 Existit pariter larga cum luce Bootes,
 Cuius in aduersum est Arcturus corpore fixus,
 Totaque iam superà fulgens prolabitur Argo,
 Hydræq; quod latè cœlo dispersa tenetur,
 Nondum tota latet, non caudam contegit umbra.
 Iam dextrum genus, & decoratam lumine furam
 Erigit ille vagans vulgato nomine Nifus
 Quem nocte extinctū atq; exortum vidimus vna
 Persæpe, vt paruum tranans geminauerit orbem:
 Hic genus & furam cum Chelis erigit alte:
 Ipse autem præceps obscura nocte tenetur
 Dum Nepa & Arcitenens inuisant lumina cœli.
 Nam secum medium pandet Nepa, tollere verò
 In cœlum totum exoriens conabitur Arcus.
 Hic tribus elatus cum signis corpore toto
 Lucet: at exoritur media de parte Corona,
 Caudaque Centauri extremo candore refulget.
 Hic se iam totum cæcas Equus abdit in umbras,
 Quem rutila fulgens pluma præteruolat Ales:
 Occidit Andromedæ clarum caput, & fera Pistrinx
 Labitur horribiles epulas funesta requirens.
 Hanc contra Cepheus non cessat tendere palmas.
 Illa vsque ad spinam mergens se cærulea condit:
 At Cepheus caput atq; humeros palmasq; reclinat.
 56 Cum verò vis est vehemens exorta Nepai,
 Latè fusa volat. per terras fama vagatur,
 Vt quondam Orion manibus violasse Dianam
 Dicitur excelsis errans in collibus amens,

Quos tenet, Aegæo defixa in gurgite Echineis,
 Brachia cui viridi conueſtit tegmine vitis.
 Ille feras vecors amenti oorde necabat,
 O Enopionis auens epulas cœnare nitentes:
 At verò pedibus ſubitò percuſſa Dianæ
 Inſula diſceſſit, diſſeſſitque ſaxa reuellens
 Perculit, & cæcas luſtrauit luce lacunas:
 Equibus ingenti exiſtit cum corpore præ ſe
 Scorpios infeſtus præportans flebile acumen.
 Hic valido cupidè venantem perculit ictu,
 Mortiferum in venas figens per vulnera virus:
 Ille graui moriens conſtruit corpore terram.
 Quare cùm magnis ſeſe Nepa lucibus effert,
 Orion fugiens commendat corpora terris.
 Tum verò fugit Andromeda, & Neptunia Piſtrix
 Tota latet, cedit conuerſo corpore Cepheus,
 Extremas medio contingens corpore terras,
 Hic caput & ſuperas potis eſt demergere partes,
 Infra lumborum nunquam cõueſtiet vmbra:
 Nam retinent Arcti luſtrantes lumine ſuras.
 Labitur illa ſimul gnata lachrymoſa requirens
 Caſſiopeia, neque ex cœlo depulſa decorè
 Fertur: nam verſo contingens vertice primùm
 Terras, poſt humeros euerſa ſede refertur.
 Hanc illi tribuunt pœnam Nereides almæ
 Cum quibus, vt perhibent, auſa eſt cõtendere forma.
 Hæc obit inclinata: at pars exorta Coronæ eſt
 Altera, cum caudâq; omnis iam panditur Hydra.
 At caput & totum ſeſe Centaurus opacis
 Eripit è tenebris, linquens veſtigia parua
 Antepedum conteſta: ſimul cum lumina pandit
 Ipſe feram dextra retinet. Prolabitur inde
 Anguitenēs capite & manibus: profert ſimul Anguis
 Iam caput & ſummum flexo de corpore lumen.
 Hic ille exoritur conuerſo corpore Niſus,
 Aluum, crura, humeros, ſimul & præcordia luſtrans,
 Et dextra radios læto cum lumine iactans.
 57 Inde Sagittipotens ſuperas cum viſere luces
 Inſtitit, emergit Niſi caput: & ſimul effert
 Seſe clara Fides, & promit corpore Cepheus.
 Feruidus ille Canis toto cum corpore cedit,
 Abditur Orion, obit & Lepus abditus vmbra.
 Inferiora cadunt Aurigæ lumina lapſu.

58 Inde obiens Capricornus ab alto, lumine pellit
Aurigam, instantemq; Caprã, paruos simul Hœdos,
Et magnam antiquo depellit nomine Nauem,
Crus dextrumq; pedem linquens, obit infra Perseus
In loca, tum cedens à puppi linquitur Argo.
Obruitur Procyon, emergunt Alites vnã,
Et volucris terris exiit clara Sagitta.

73

PROGNOSTICA.

Vt cum

Luna means Hyperionis officit orbi,
Stinguuntur radij cæca caligine recti.

76 Ast autem tenui quæ candent lumine Phantæ

77 Atque etiam ventos præmonstrat sæpe futuros
Inflatum mare, cum subitò penitusque tumescit,
Saxaque cana falis niueo spumata liquore,
Tristificas certant Neptuno reddere voces:
Aut densus stridor cum celso è vertice montis
Ortus adaugefcit scopulorum sæpe repulso.

78 Cana fulix itidem fugiens è gurgite ponti,
Nunciat horribiles clamans instare procellas,
Haud modicos tremulo fundens è gutture cantus.

81 Vos quoque signa videtis aquai dulcis alumna
Cum clamore paratis inanes fundere voces,
Absurdoque sono fontes & stagna cietis.

Quis est qui ranunculos hoc videre suspicari possit?

Sæpe etiam per triste canit de pectore carmen,
Et matutinis acredula vocibus instat,
Vocibus instat, & assiduas iacit ore querelas,
Cum primùm gelidos rores aurora remittit.
Fuscæque nonnunquam cursans per littora cornix,
Demersit caput, & fluctum ceruice recepit.

82 Mollipedesque boues spectantes lumina cœli
Naribus humiferum duxere ex aère succum.

91 Iam verò semper viridis semperque grauata,
Lentiscus triplici solita grandescere fœtu,
Ter fruges fundens, tria tempora monstrat arandi.

Ne hoc quidem quero, cur hac arbor vna ter floreat, aut cur arandi maturitatem ad signum floris ac commodet.

CAETERA DESIDERANTVR.

F. 136 AB IOVE. Cic. 11. de legibus, Ordire igitur nam hunc tibi totū dicamus diem: Ab Ioue musarū primordia, sicut in Arati carmine orsi sumus. Haud scio. ad hūcne locum referri debeant versus quos Priscianus lib. 10. citat huiusmodi: Cicero tamen in arato stringens participio vsus est, quod à verbo Stringens nascitur.

Quem neque tempestas perimet, neque longa vetustas
Interimet Stringens praeclara insignia cæli.

Nu. 3 CAETERA. Ex 11. lib. de Natura deorum hac & quæ ad numerū 20. sequuntur, paucis exceptis, sumpta sunt, sic enim illic scribitur, atque hoc loco me intuens, Ut ait, inquit, carminibus Arati, cæque à te admodum adolescentulo conuersa, ita me delectant, quia Latina sunt, ut multa ex his memoria teneantur. Ergo ut oculis assidue videntur, sine ulla mutatione, aut varietate. Cætera labuntur, &c.

6 QVAS NOSTRI. Citatur & hic locus, Ciceronis Acad. 11. qui & Lucullus dicitur, his verbis, Ego vero ipse & magnus quidem sum opinator: non enim sum sapiens, & meas cogitationes sic dirigo: non ad illam paruulam Cynosuram.

Qua fidunt duce nocturna Phænices in alto, ut ait Aratus, eoque directius gubernant, quod eam teneant,

Qua cursu interiore breui conuertitur orbe: sed ad Helicen & clarissimos Septentriones, id est, rationes has latiore specie, non ad tenue elimitas.

TORVVS. Est & hic locus apud Priscianum lib. 14. Quædam etiam (de Prepositionibus loquitur) syncopam passæ sunt, ut Supra pro supera, & Infra pro infera, & Extra pro extera. Nam antiqui trisyllaba ea proferebant, ut Cicero in Arato,

Torvus Draco serpit, subter superaque retorquens

Sese. Idem Priscianus eodem extremo libro, Et super tamen & Supra à supera, illud per apocopā, hoc per syncopam, facta sunt: sic enim antiqui frequenter protulerunt, & maxime Cicero in poematibus suis, ut in arato,

Torvus Draco serpit subter superaque retorquens

Sese. Idem in eodem,

Huius supera duplices humeros adfixa videtur

Stella micans tali specie, talique nitore.

Cæterum, quod Priscianus legit, Serpit, & Superaque retorquens, alij scribunt, Repit. & Supraque reuoluens illud, quod nescirent, S liquefcere in Torvus: hoc, quod Supera insolens esset. Nam extremum, Reuoluens scribitur. 11. de Natura deorum.

QVOD CAPVT. Alias, Hoc caput. Huius quoque loci, Hyginus lib. 4. meminit, sed paululum alijs verbis, ubi prolatis Græcis Arati versibus, Item, inquit, Cicero dicit,

Quod caput hic paulum sese subitōque recondit,

Ortus ubi atque obitus parte admiscetur in vna.

7 ENGONAZIN. Alias,

Εν γόνασιν dicunt genibus quia nixa feratur.

F. 137 9 HVIC SVPERA. Versus qui duo sequuntur, restituti sunt ex Prisciani lib. 14. his verbis, quæ nu. 6. recitauit. Paulo post alij codices habent,

Atque eo ipse manet religatus corpore toto:

Nanque virum medium serpens sub pectore cingit.

11 SPICVM. Seruius in Georg. lib. 1. Dicimus autem hic spicus, & hoc spicum, Cic. in Arato,

Spicum illustre gerens insigni corpore Virgo. sed in mas. genere habet utrunque numerum: in neutra, singularem tantum.

MALEBANT. Lactan. lib. 5. Diuinarum institutionum, de iustitia loquens, primis seculis & posterioribus.

Malebant tenui contenti viuere cultu, ut Cicero in suo ait arato, quod est propriū nostra religionis.

Ne signare quidem, aut partiri limite campum

Fas erat, in medium quarebat. qui posteriores versus de arateis esse non videntur.

FERRÆ. Cicero extremo secundo de Natura deorum. Quid de bubus, inquit Balbus, loquar? sequitur mox, Quibus cum terra subigerentur fissione glebarum ab illo aureo genere, ut poeta loquuntur, vis nulla vnquam afferebatur.

Ferreæ tum verò proles, &c. sequitur, Tanta putabatur utilitas percipi ex bubus, ut eorum visceribus vesci

desi scelus haberetur.

13 SVBIECTVS. Alij codices Subiectus medio: alij, Media.

NAVIBVS. Versus hic apud Priscianum est lib. 7. Et aplustra enim, inquit, & aplustria antiqui protulisse inueniuntur. Cic. in Arato,

Nauibus assumptis fluitantia quarere aplustra. Caesar in Arato.

Fulgent Argoæ stellis aplustria puppis.

18 ANDROMEDA. Alias, Andromede fugiens, eodem sensu.

20 E QVIBVS HINC. Hinc inchoant quæ feruntur Arati Ciceronis fragmenta, ab Aldo seorsim cusa. Hoc autem initium ita quidam sua auctoritate immutauit,

Paulum hanc subter: verum in hac mutilatione quid Cic. scripserit, haud facile est conijcere. Idem mox legunt, Vt prius alta Chela, tum pectus.

22 ATQVÆ HORVM E. Aldus legit,

Atque horum & caudis duplices esse catbena

Dices aut diuersa per lumina serpunt.

ANDROMEDAE. Ex Aldina lectionis vestigijs hos quatuor versus corrigere conatus sum: habet autem hunc in modum:

Andromeda lauo ex humero si qua exere perges

Ad positum poteris supra cognoscere piscem.

Ex pedibus vasum summo Ioue Perseus es,

Quas humeros retinet de fixo corpore Perseus.

Quæsero pro quarete veteres dixisse, notat Festus.

24 AT PROPTER. Hunc locum & alios aliquot Priscianus citat lib. 6. Cicero tamen, inquit, in Arato hoc genus pro Genu protulit.

Tertia sub caudam ac genus ipsum lumina pandit. In eodem,

Ac propter lauum genus omni ex parte locatas

Paruas Vergilias tenui cum luce videbis. In eodem,

Hac genus ad lauum nixi de lapsa resedit,

Atque inter flexum genus & caput alitis hæsit.

Primum versum vbi collocem, nondum reperi. Postremi duo, mox sequuntur Num. 25.

26 NANQVE EST ALES. Lib. 11. de Natura deorum, Inde est ales.

27 IPSE AVTEM. Versus hi quatuor mire deprauati sunt. Vt autem cuique coniectandi locus relinqueretur, adscribam vt Aldus cudit:

Ipse autem labens multis equus ille tenetur,

Piscibus, huic ceruix dextra mulcet aquarum

Serius hac obitus terrarum insit equinus,

Quam gelidum valido de corpore frigus anhelans.

Quidam tertium carmen reiecit, itaque, Tum gelidum, legit versu sequenti.

Pro multis, legendum putavi, Geminis, aut etiam, Binis. habet enim Aratus, δὲ ἰχθύες. Reliqua auc-tioribus relinquo expendenda.

CORPORE. Pro Magno, Aldus, Nam. Priscianus, lib. 6. Capricornus, inquit, secunda inuenitur declinationis. Cicero in Arato,

Corpore semifero magno Capricornus in orbe. Idem in eodem,

Tum magni curuus Capricorni corpore propter

Delphinus iacet, haud nimio lustratus nitore. quanquam pro Curuus, ibi coruus legatur. & mox apud eundem, Currus. qui duo loci me admonuerunt vt Currens, qui in his versibus, num. 30. scribebatur, in Curuus commutarem.

28 VT SESE. Alij libri, Vt sese emergens ostendas.

HIC MISSORE. Hanc lectionem elicui e scriptura antiqua quam Aldus expressit:

Hic misoreuocans fulgens iacet vna sagitta.

Misore enim & vacans legendum censui, quod Arateis hic respondet, οὐτὸς ἄτερ τόξου.

HVNC TEGIT. Aldus legit,

Hunc tegit obscurus subter praeordia vesper.

Ver toto spirans, &c. Vt pro Ver, Nec legerem, admonuit me vir doctissimus, cuius iudicio mihi standum esse reor.

34 AT CANIS. Locus hic apud Hyginum lib. Fabularum, fab. 14. profertur his verbis, Hæc est, nanus Argo,

quam Minerva in fiderale m circulum resulit, ob hoc quod ab se esset adificata: ac primum in pelagus deducta est hac navis, in astris apparens à gubernaculo ad velum. Cuius speciem ac formam Cic. in Phœnomenis exponit his versibus:

At canis ad caudam serpens pralabitur Argo,
Conuersam pra se portans cum lumine puppim.
Non alie naues vt in alto ponere proras
Ante solent, rostris Neptunia prata secantes:
Sicut cum ceptant ruitos contingere portus,
Obuertunt nauem magno cum pondere nauta,
Aduersamque trahunt optata ad lit tora puppim:
Sic conuersa vetus super æthera labitur Argo.
Inde gubernaculum tendens à puppe volante
Clari posteriora canis vestigiat angit.

CONVERSAM. Aldus Conuexam, & mox, In alto pondere: item, Sed conuexa.

ATQVE VSQVE. Aldus & alij ad cœlum, ad Cœsum malimus, vt Naem. 38. Perfringet celsos defixo robore malos.

36 HIC VNA. Aldus,

Hanc vna stella necluntur quam iacet ex se
Pistricis spina valida cum luce refulgens.

37 EXINDE. Versus hic quibusdam improbatu est, quod vetus scriptura deprauata esset. sic enim Aldus,

Exinde australem soliti conuincere piscem
Voluitur inferior capricorno versus ad austrum.

Vt correxi, apte redditur quod ait Aratus, νότον ἢ κινάδονοι.

STELLAS. Alij pro Stratas, Spasas.

HAE TENVES. Aldus corrupte,

Etenus stella perhibentur nomine Aquarij. quidam corrigunt, Ast omnes.

39 CEDIT EQVI. Hos versus ita Aldus scribit,

Cedite qui partis properat coniungere cheli.

Hic dextram pergens quadrupedes qua vasta tenentur.

40 HAEC CAPVT. Quod Cic. ait, Ad terga Nepai, Aratus, ἡ πομπὰς καὶ νεπαίον, Nepa ergo tantiam Scorpius dicitur, aut hallucinatus est Cicero, qui Tergora cancri, dicere debuerit.

EXTREMVM. Aldus, Extrema. Alij, Extremo, Extremum sinum intelligo, quem rostro Cornus rundat. sin manū Extremam, Hydram accipies.

42 QVORVM EGO. Aldus, Quare ego. & mox, Fixa simul magno sedem gentibus orbes. quidam legunt, Magnos similes vertentibus orbes.

44 CVM NEQVE caligans deterfit. Aldus, Detergit, & versu qui sequitur. Superaret: & inde quarto, Superest prestare duobus.

45 HVNC supra leua. Aldus legit,

Hunc supera leua. Grace est, λαμὴ ἢ κνήμη,

AT VERO. Versus hic reiectus est à quibusdam, qui & sequentem sic inchoant,
Inde leo.

ALTER ab infernis. Aldus cudit,

Alter ab inferni austri conuertitur auris.

46 DISTRIBVENS. Quidam corrigit,

Ast alter, quod vt longius à veteri scriptura remotum, non valde placet.

53 CEDVNT obsecrat a simul vi. Pro Aëti, Aldus vitiose, Aquarij,

56 QVOS TENET. Pro Echineis, Aldus Echinus, quod alij vt adulterinum reijciantes, nihil substituerunt.

ANTEPEDVM. Versus hic reiectus est à quibusdam. Aldus autem male distinctum habet:

Ante pedum contexta simul cum lumine pandit.

Vno verbo audaciusculè Ciceronem dixisse putem Antepedes, quos Artus πορτίποις πόδας & alij ποπόδας vno item verbo.

57 INDE Sagittipotens. Aldus vitiose, Conuifere lucas Institit & mergit. & mox,
Abditur Orion, obijt simul abditus vmbra est,

Inferiora

Inferiora cadunt auriga lumina lapsum.

73 VT CVM Luna means. Ex Prisciani lib. 10. Idem (Cicero) inquit, passum in eius verbi in Prognosticis protulit, Vt cum Luna means &c.

76 AST AVT EM. Idem Priscianus extremo 16. libro, Hoc quoque non est pratermittendum, quod coniunctiones sibi prapposita inueniuntur, tam eiusdem potestatis cum sint, quam alterius: vt Cicero in Prognosticis.

AST autem tenui quae cadens lumine phatna. Idem reperit libro 18. vbi de Constructione disserit.

77 ATQVE etiam ventos. Versus hi & qui sequuntur, ex libro 1. de Diuinatione desumpsi sunt omnes.

TTPIS MANDABAT THEODORVS GRAMINAEVS COLONIAE
AGRIPPINAE. M. D. LXIX. CALEND. MARTII.

C. IUL. HYGINI POETICON ASTRONOMICON, DE MVNDI ET SPHAERAE AC VTRIVS-
que partium declaratione.

HYGINVS M. FABIO PLVRIMAM SALVTEM.

TSI te studio grammaticae artis inductum, non solum versum moderatione, quam pauci peruiderunt, sed historiarum quoque varietate, qua scientia rerum perspicitur, prestare vides, qua facilius etiam scriptis tuis perspicere posses, desiderans potius scientem quam liberalem iudicem: tamen quo magis exercitatus, et nonnullis etiam sapius in his rebus occupatus esse videar, et ne nihil in adolescentia laborasse diceret, et imperitorum iudicio, desidia subirem crimen, hoc velut rudimenso scientiae nixus, scripsi ad te, non ut imperito monstrans, sed ut scientissimum commonens:

- 1 Sphaerafigurationem, circulorumque qui in ea sunt notationem, et quae ratio fuerit ut non aequis partibus diuiderentur.
- 2 Praeterea terrae marisque definitionem: et quae partes eius non habitantur, ut multis iustisque de causis hominibus carere videantur, ordine exposuimus.
- 3 Rursusque redeuntibus ad sphaeram, duo et quadraginta signa nominatim pernumerauimus.
- 4 Exinde vniuscuiusque signi historiae causamque ad sidera perlationis ostendimus.
- 5 Eodem loco nobis utile visum est, persequi eorum corporum deformationes, et in huiusmodi stellarum.
- 6 Nec praetermisimus ostendere ad septem circulorum notationem, quae corpora aut partes corporum peruenirent, et quemadmodum ab his diuiderentur.
- 7 Diximus etiam in aestiuo circuli definitione, quarentes quare non idem hyemalis vocaretur: et quid eos sefellerit, qui ita senserint: et quid in ea parte sphaerae solis efficiat cursus.
- 8 Praeterea, quare circulos in octo partes diuideremus, ordine exposuimus.
- 9 Scripsimus etiam quo loco circulus aequinoctialis foret constitutus, et quid efficeret ad eum perueniens sol.
- 10 In eiusdem circuli demonstratione ostendimus, quare Aries inter sidera celerissimus diceretur.
- 11 Pauca praeterea de hyemali circulo diximus.
- 12 Exinde zodiacum circulum definiuimus, et eius effectus: et quare potius duodecim signa quam undecim numerarentur, quid etiam nobis de reliquis circulis videretur.
- 13 His propositis rebus, ad id loci venimus, ut exponeremus, utrum mundus ipse cum stellis suis verteretur, an mundo stante, vagae stellae ferrentur: et quid de eo nobis et compluribus videretur, et quae ratione ipse mundus verteretur.
- 14 Praeterea quare nonnulla signa celerius exorta, serius occiderent: nonnulla etiam ceteris tardius exorta, citius ad occasum peruenirent: quare etiam quae signa pariter orientantur, non simul occidant.
- 15 Eodem loco diximus, quare non essent in sphaera superiora interioribus hemicycli aequalia: et quomodo stellas videre non possumus.
- 16 Praeterea scripsimus in duodecim signorum ortu, quae de reliquis corpora exoriri, et quae eodem tempore occidere viderentur.
- 17 Deinde ordine perscripsimus, sol utrum cum mundo fixus verteretur, an ipse per se moueretur: et cum ipse per se moueatur, et contra duodecim signorum ortus eat, quare videatur cum mundo exoriri et occidere.
- 18 Deinde protinus de Luna cursu pauca proposuimus: et utrum suo, an alieno lumine vteretur: Eclipses solis et Luna quomodo fieret: quare Luna per eundem circulum iter faciens, celerius sole currere videatur: et quid sefellerit eos, qui ita senserint.
- 19 Quinque stella quantum habeant intervallum: et utrum quinque sint an septem: et utrum quinque certe errent, an omnes, et quinque quomodo currant.

20 Diximus

20 Diximus etiam quâ ratione priores astrologi non eodem tempore signa & reliquas stellas veneri dixerint: & quare metam diligentissimè obseruasse videantur, & quid reliquos fefellerit in eadem causa. In his igitur tam multis & varijs rebus, non erit mirum aut pertimescendum, quòd tantum numerum versuum scripserimus: neque enim magnitudinem voluminis, sed rerum multitudine peritos conuenit spectare. Quod si longior in sermone visus fuero, non mea facunditate, sed rei necessitate factum existimato: nec si breuius aliquid dixerò, minus idem valere confidito, quàm si pluribus esset audiendum verbis. Etenim præter nostram scripturam sphaera, quæ fuerunt ab Arato obscurius dicta, persecuti planius ostendimus: ut penitus id quod cupimus, exquisisse videremur. Quod si vel optimi vsus auctoribus effeci, ut neque breuius neque verius diceret quispiam, non immerito fuerim laudari dignus à vobis, quæ vel amplissima laus hominibus est, doctis: si minus, non deprecamur in hac conscriptione nostram scientiam ponderari. Ideoque maioribus etiam niti laboribus cogitamus, in quibus & ipsi exerceamur, & in quibus volumus nos probare quid possimus. etenim necessarias nostris hominibus scientissimis maximas res scripsimus: non lenibus occupati rebus, populi capimus existimationem. Sed ne diutius de eo quod negligimus loquamur, ad propositum veniemus, & initium rerum demonstrabimus.

• **MUNDVS** appellatur is, qui constat ex sole, & luna, & terra, & omnibus stellis.

• **SPHÆRA** est species quadam in rotundo conformata, omnibus ex partibus equalis apprens, unde reliqui circuli finiuntur. Huius autem sphaera neque exitus, neque initium potest definiri, ideo quòd in rotunda omnes tractus & initia & exitus significari possunt.

• **CENTRVM** est, cuius ab initio circūductio sphaera terminatur, ac terra positio cōstitut a declaratur.

• **DIMENSIO**, quæ totius ostenditur sphaera, est cum ex vrisque partibus eius ad extremam circūductionem rectè ut virgula perducuntur: quæ dimensio à compluribus Axis est appellata. Huius autem cacumina, quibus maxime sphaera nititur, Poli appellantur: quorum alter ad aquilonem spectans, Boreus alter oppositus austro, Notius est dictus.

SIGNIFICATIONES quadam in circūductione sphaera circuli appellantur. E quibus Paralleli dicuntur, qui ad eundem polum constituti finiuntur. Maximi autem sunt, qui eodem centro quo sphaera continentur. Horizon appellatur is, qui terminat ea quæ perspicere aut non videri possunt: hic autem incerta ratione definitur: quod modo polo subiectas, & circulis his qui Paralleli dicuntur: modò duobus extremis & aequalibus nixus: modò alijs partibus adiectus terra, peruidetur ita, ut cunq; fuerit sphaera collocata.

POLVS is qui Boreus appellatur, peruideri potest semper: Notius autem ratione dissimili, semper est à conspectu remotus. Naturalis autem mundi statio, quæ dicitur. Est ea in Boreo polo finita, ut omnia à dextris partibus exoriri, in sinistris occidere videantur. Exortus enim est, subita quadam species obiecta nostro conspectui: Occasus autem pari de causa, ut erepta ab oculis visa.

IN finitione mundi, circuli sunt Paralleli quinque, in quibus tota ratio sphaera consistit, præter eum qui Zodiacus appellatur: qui quòd non ut ceteri circuli, certa dimensione finitur, & inclinatio. alijs videtur, λόγος à Græcis est dictus. Quinque autem quos supra diximus, sic in sphaera metiuntur, initio sumpto à polo qui Boreus appellatur, ad eum qui Notius & Antarticus vocatur. In triginta partes unumquodque hemisphaerium diuiditur, ita ut dimensio significari videatur in tota sphaera per sexaginta partes factas. Deinde ab eodem principio Boreo sex partibus ex utraque finitione sumptis, circulus ducitur, cuius centrum ipse est Polus finitus: qui circulus, Arcticus appellatur, quod intra eum Arctici simulacra ut in clusa perspiciuntur: quæ signa à nostris vsarum specie ficta, Septentriones appellantur.

Ab hoc circulo de reliquis partibus quinque sumptis, eodem centro quo supra diximus, circulus ducitur, qui Σεπτεντρίωνος appellatur, ideo quòd sol cum ad eum circulum peruenit, astatem efficit eis qui in aquilonis finibus sunt: hiemem autem eis quos austris latibus oppositos ante diximus. Præterea, quòd ultra eum circulum sol non transit, sed statim reuertitur, Σεπτεντρίωνος est appellatus.

Ab hac circuli significatione quatuor de reliquis partibus sumptis, ducitur circulus Equinoctialis, à Græcis ἰσημερινός appellatus, ideo quòd sol cum ad eum orbem peruenit, æquinoctium conficit. Hoc circulo facto, dimidia sphaera pars constituta perspicitur.

E contrario item simili ratione à Notio polo sex partibus sumptis, ut supra de Boreo diximus, circulus ductus ἀνταρκτικός vocatur: quòd contrarius est ei circulo, quæ Arcticon supra dissimimus.

Hac definitione sphaera, centroque poli qui Notius dicitur, quinque partibus sumptis circulus ἡμερινός τεπεντρίωνος instituitur. à nobis Hiemalis, à nonnullis etiam Brumalis appellatus, ideo quòd sol cum ad eum circulum peruenit, hyemem efficit his qui ad aquilonem spectant: æstatem autem, his qui in austris partibus domicilia constituerunt. Quando enim abest longius ab illis qui in aquilonis habitant finibus, hoc hieme maiore consistantur: æstate autem, quibus sol appositus peruidetur, itaque Aethiopes sub utroque orbe necessario sunt.

Ab hoc circulo ad æquinoctialem circulum, reliquæ fiunt partes quatuor, ita uti sol per octo partes sphaera currere videatur. Zodiacus autem circulus sic vel optime definiti poterit, ut signis factis, sicut postea dicemus, ex ordine circulus perducatur.

Qui autem Læteus vocatur, contrarius æquinoctiali, ibi oportet ut eum medium dividere, & huius ad eum peruenire videatur: semel in eo loco ubi aquila constituitur: iterum autem ad eius signi regionem, quod ὀφειώω vocatur. Duodecim signorum partes sic dividantur: Quinque circuli, de quibus diximus supra, ita finiuntur, ut unusquisque eorum dividatur in partes duodecim, & ita ex eorum punctis lineæ perducantur, quæ circulos significant factos, in quibus duodecim signa describantur. Sed à nonnullis imperitioribus queritur, quare non æquæ partibus circuli finiantur, hoc est, ut de triginta partibus quinque partes dividantur, & ita circuli pari ratione ducantur: id facillime defendi posse confidimus. Cum enim media sphaera diuisa est, eius circuli nullus potest æqualis esse: qui quantum proxime eum accedat, tamen minor esse videatur. Itaque qui primum sphaeram fecerunt, cum vellent omnium circulorum æquas rationes esse, pro rata parte voluerunt significare, ut quanto magis à polo discederetur, eo minorem numerum partium sumerent in circulis metiendū, quo erat necesse huius maiorem circulum definire. Quod etiam ex ipsa sphaera licet intelligere: quanto magis à polo discedes, eo maiores circulos fieri necesse est: & hac re minorem numerum duci, ut pares eorum videantur effectus. Et si non in triginta partes unumquodque hemisphaerium dividatur sed in alias quotlibet finisiones, tamen eò ratio pervenit eius, ac si triginta partes fecisset. Zodiacus circulus tribus huius subiectus, de quibus supra diximus, ex quadam parte contingit æstivum & hiemalem circulum, æquinoctialem autem medium dividit. Itaque sol per Zodiacum circulum currens, neque extra eum transiens, necessario cum huius signis quibus innixus iter conficere videtur, pervenit ad eos quos supra diximus orbes, & ita quatuor tempora definit, Nam ab Ariete incipiens, ver ostendit: & Taurum & Geminos transiens, idem significat. Sed iam capitibus Geminorum circulum æstivum tangere videtur, & per Cancrum & Leonem transiens & Virginem, æstatem efficit. Et rursum à Virginis extrema parte transire ad æquinoctialem circulum perspicitur. In Libra autem æquinoctium conficit, & autumnum significare incipit, ab hoc signo transiens ad Scorpionem & Sagittarium. Deinde protinus incurrit in hiemalem circulum, & à Capricorno, Aquario, Piscibus, hiemem transigit. Itaque ostenditur non per tres ipsos circulos currere, sed Zodiacum transiens ad eos pervenire. Sed quoniam de huius rebus diximus, nunc Terra positionem definiemus, & Mare quibus locis intersusum videatur, ordine exponemus.

TERRA mundi media regione collocata, omnibus partibus æquali distans intervallo, centrum obtinet sphaera. Hanc mediam dividit Axis in dimensionem totius terræ: Oceanus autem regione circumductionis sphaera profusus, prope totius orbis alluit fines. Itaque & signa occidentia in eum decidere existimantur: sic igitur & terras contineri, poterimus explanare. Nam quacunque regio est quæ inter Arcticum & Æstivum finem collocata est, ea dividitur trifariam, & quibus una pars, Europa: altera, Asia, tertia, Africa vocatur. Europam igitur ab Africa dividit mare ab extremis Oceani finibus & Herculis columnis. Asiam vero & Libyam cum Aegypto determinat os Nili fluminis quod Canopicum appellatur. Asiam ab Europa Tanais dividit, bifariam se coniiciens in paludem quæ Maotis appellatur. Hac igitur definitione facile pervidetur, mare omnibus adiectum finibus terræ.

Sed ne videatur nonnullis mirum, cum sphaera in sexaginta partes dividatur, ut ante diximus, quare de finibus ab æstivo circulo ad arcticum finem dumtaxat habitari: sic vel optime defendimus. Solem per mediam regionem sphaera currens, nimium huius locis efficit fervorem. Itaque quæ finis est ab æstivo circulo ad hiemalem, ea terra à Græcis διωκενικὴν vocatur: quod neque fruges propter exultantem terram nasci, neque homines propter nimium ardorem durare possunt: extrema autem regionis sphaera duorum circulorum, quorum alter Boreus, alter Notius vocatur, sine Arctici circuli & eius qui Antarticus vocatur, non habitantur, ideo quod sol ab huius circulis semper est longe, venti quoque assiduos habent flatus. Quantum enim sol perveniat ad Æstivum circulum, tamen longe ab Arctico videbitur finis: id ita esse hinc quoque licet intelligere: Cum enim sol pervenit ad eum circulum qui Hiemalis vocatur, & efficiat nobis qui prope eum sumus constituti, nimium frigus, quid ar bitramur eum locum frigoris esse, qui longius etiam ab eis sunt à nobis? Quod cum in hac parte sphaera fiat, idem in altera parte definitum putabimus, ideo, quod similes eius sunt effectus. Præterea hinc quoque intelligimus illic maximum frigus, & in æstivo circulo calorem esse: quod quæ terra habitatur. Eos tamen videmus qui proxime sunt Arcticum finem, uti braccis & eiusmodi vestitu: qui autem proximi sunt æstivo circulo, eos Aethiops & perusto corpore esse. Habitat autem sic temperatissimo caelo, cum inter æstivum circulum & Arcticum finem hac perveniat temperatio: quod ab Arctico circulo frigus, ab æstivo fervor exortus in unum concurrunt: efficit: media finem temperatam, quæ habitari possit. Itaque cum sol ab eo loco discescit, hiemo necessario consistamus,

mur, quid ventum exorientem non reuerberat sol. Quod cum veniat in hac definitione, illud quaque fieri posse videmus, ut Hiemali circulo nobis ad Antarticū finem habitari possit: quod pares eodem perueniant casus. Certum quidem esse nemo contendit, neque peruenire eo potest quisquam propter interiectum terrae, quae propter ardorem non habitatur. Sed cum videmus hanc regionem sphaera habitari, illam quoque in simili causa posse consistui suspicamus.

§ SED quoniam quae nobis de terra positione dicenda fuerunt, & sphaeram totam definiuimus, nunc quae in ea Signa sint, singulatim nominabimus. E quibus igitur primum duas Arctos, & Draconem: deinde Arctophylaca cum Corona dicimus: Ceteum, qui Engonasin vocatur. Exinde Lyram cum Olore, & Cepheo, & eius vxore Casiopeia, filiaque Andromeda, & genero Perseo: dicimus etiam protinus Aurigam & Gracū ἄνδροξον appellatum: Ophiuchum praeterea cum Sagitta & Aquila, paruoque Delphine. Inde Equum dicimus, cum eo fidere quod Deloton vocatur. His corporibus enumeratis, ad duodecim Signa perueniemus. Ea sunt haec, Aries, Taurus, Gemini: deinde Cancer cum Leone & Virgine: praeterea Libra, dimidia pars Scorpionis, & ipse Scorpium cum Sagittario & Capricorno: Aquarius autem cum Piscibus reliquas habet partes. His enumeratis, suo ordine est Cetus cum Eridano flumine, & Lepore. Deinde Orion cum Cane, & eo signo quod τροχὸν dicitur. Praeterea est Argo cum Centauro, & Ara: deinde Hydra cum Pisce qui Notius vocatur. Horum omnium non inutile videtur historias proponere: quae certe aut utilitatem ad scientiam, aut iocunditatem ad delectationem afferent lectori. Igitur, ut supra diximus, initium est nobis Arctos maxima.

¶ HANC autem Hesiodus ait esse Callisto nomine, Lycaonis filiam, eius qui in Arcadia regnavit: eamque studio venationis inductam, ad Dianam se applicuisse: à qua non mediocriter esse dilectam, propter viriisque consimilem naturam. Postea autem ab Ioue compressam, veritam Diana suum dicere euentum, quod diuini celare non potuit: nam iam utero ingrauescente, propediem partus in flumine corpus exercitatione defessum cum recrearet, à Diana cognita est non conseruasse virginis aetatem: cuius dea pro magnitudine suspitionis non minorem retribuit poenam: erepta enim facie virginali, in vrsa speciem est conuersa, quae Graecè ἀρκτος appellatur. In ea figura corporis, Arcada procreauit. Sed, ut ait Amphibolus comicarum scriptor, Iupiter simulatus effigie Diana, cum virginem venantem ut adiutans persequeretur, amotam conspectu aliarum compressit: quae rogata à Diana quid ei accessisset, quod tam grandi utero videretur, illius peccato id euersisse dixit: itaque propter eius responsum, in quam figuram supra diximus, eam Diana conuertit. Quae cum in silua ut fera vagaretur, à quibusdam Aetolorum capta, ad Lycaonem pro munere in Arcadiam cum filio est deducta. Ibi dicitur inscia legu, in Iouis Lycæi templum se coniecisse: quam confestim filius est secutus. Itaque cum eos Arcades inscusi, interficere conarentur, Iupiter memor peccati, ereptam Callisto cum filio inter sidera collocauit, eamque Arctum, filium autem Arctophylaca nominauit, de quo postea dicemus. Nonnulli etiam dixerunt, cum Calisto ab Ioue esset compressa, lunonem indignatam in vrsam eam conuertisse, quam Diana venanti obuiam factam, ab ea interfectam, & postea cognitam inter sidera locatam. Sed alij dicunt, cum Callisto Iupiter esset in siluam persecutus, lunonem suspicantem id quod euenit, contendisse ut eum manifesto diceret deprehendisse. Iouem autem quò facilius suum peccatum regeretur, in vrsa speciem conuersam reliquisse: lunonem autem in eo loco pro virgine vrsam inuenisse, quam Diana venanti, ut eam interficeret, demonstrasse: quod factum ut perspiceretur Iouem egre tulisse, effigiem vrsa stellis figuratam constituisse. Hoc signum ut complures dixerunt non occidit. Qui volunt aliqua de causa esse institutum, negant Tethyn Oceani vxorem id recipere, cum reliqua sidera eo perueniant in occasum: quod Tethys lunonis sit nutrix, cui Calisto succubuerit ut pellex. Arietibus autem Tegeates historiarum scriptor, non Callisto, sed Megisto dicit appellatam: & non Lycaonis, sed Cetei filiam, Lycaonis neptem. Praeterea Cetea ipsam Engonasin nominari. Reliqua autem superioribus conueniunt: quae res in Nonacri monte Arcadia gesta demonstratur.

ARCTOS MINOR. Hanc Aglaosthenes qui Naxica conscripsit, ait Cynosuram esse vnam de Iouis nutricibus ex Idaei nymphis: ab eius quoque nomine & urbem quae Hestica vocatur, à Nicosttrato & solibus eius constitutam, & portum qui ibi est, & agri maiorem partem Cynosuram appellatam. Hanc autem inter Curetas fuisse, qui Iouis fuerunt administri. Nonnulli etiam Helicen & Cynosuram nymphas esse Iouis nutrices dicunt: & hac re etiam pro beneficio in mundo collocatas, & utraque Arctos appellatas esse, quas nostri Septentriones dixerunt: sed maiorem arcton complures plauastro similem dixerunt, & ἄρκτορ Graci appellauerunt. Cuius hac memoria prodita est causa: In initio qui sidera perviderunt, & numerum stellarum in vnaquaque specie corporis constituerunt, & non Arctum, sed Plaustrum nominauerunt. Ex septem stellis, duae quae pariles & maxime in vno loco viderentur, pro bobus haberentur: reliquae autem quinque figuram plaustri simularent. Itaque & quod proximum huic est signum

Bootem nominari voluerunt, de quo posterius plura dicemus. Aratus quidem non hac re Bootem, quædam Plaustrum dicit appellari, sed quod Arctos videatur ut Plaustrum circa polum, qui Bootem appellatur, versari. & Bootes agitare eam dicatur. In quo non mediocriter videtur errare. Postea autem de septem stellis, ut Parmeniscus ait, quinque & viginti sunt à quibusdam astrologis conficta, ut Vrsa species, non septem stellis perficeretur. Itaque & ille qui antea Plaustrum sequens, Bootes appellabatur, Arctophylax est dictus, & iisdem temporibus quibus Homerus fuit, hac Arctos est appellata. de Septervionibus ille enim dicit, hanc utroque nomine, & Arcton & Plaustrum nominari. Bootem autem nusquam meminit Arctophylax nominari. Incidit etiam compluribus error, quibus de causis minor Arctos Phœnice appellatur: & illi qui hanc observant, verius & diligentius navigare dicantur. & quare si hac sit certior quædam maior, non omnes hanc observent: qui non intelligere videntur de qua historia sit profectio ratio, ut Phœnice appelletur. Thales enim qui diligenter de his rebus exquisivit, & hanc primum Arcton appellavit, ratione fuit Phœnix, ut Herodotus Milesius dicit. Igitur omnes qui Peloponnesum incolunt, priore veniuntur Arcto. Phœnices autem quam à suo inventore acceperunt, observant: & hanc studiosius perspicendo diligentius navigare existimantur, & vere eam ab inventoris genere Phœnicem appellant.

SERPENS. Hic vasto corpore ostenditur inter auras Arctos collocatus: qui dicitur aures mala Hesperidum custodisse, & ab Hercule interfectus, ab Iunone inter sidera collocatus: quod illius opera Hercules ad eum est profectus, qui horum Iunonis tueri solitus existimatur. ait enim Pherecydes, Iunonem cum duceret Iupiter uxorem, Terram invenisse ferentem aurea mala cum ramis: qua Iunonem admiratam, petisse à Terra, ut in suis hortis fereret, qui erant usque ad Atlantem montem. Cuius filia cum sapientia arboribus mala decerpere, Iuno dicitur hunc ibi custodem posuisse: hoc etiam signi erit, quod in sideribus supra eum Draconem, Herculis simulacrum ostenditur, ut Eratosthenes demonstrat: quare licet intelligere, hunc maxime Draconem dici, nonnulli etiam dixerunt hunc Draconem à gigantibus Minervæ obiectum esse, cum eos oppugnaret: Minervam autem arreptum draconem contortum ad sidera iecisse, & ad ipsum axem cæli fixisse: itaque eum adhuc implicato corpore videri, ut nuper ad sidera perlatum.

ARCTOPHYLAX. De hoc fertur, ut sit Arcas nomine, Callistæ & Iovis filius, quem dicitur Lycæon, cum Iupiter ad eum in hospitium venisset, cum aliæ carne concisum pro epulis apposuisse. studebat enim scire, si deus esset qui suum hospitium desideraret. Quo facto non minore pena est affectus. nam statim Iupiter mensa proiecta, domum eius fulmine incendit: ipsum autem in lupi figuram convertit: at pueri membra collecta & composita in unum, dedit cuidam Aetolorum alendum, qui adolescens factus, in silvis cum venaretur, inscius vidit matrem in vrsa speciem conversam, quam interficere cogitans, persecutus est in Iovis Lycæi templum: quod & qui accessisset, mors pena erat Arcadium lege. Itaque cum utrunque necesse esset interfici, Iupiter eorum misertus, ereptos inter sidera collocavit, ut antea diximus. Hic autem è facto sequens Vrsa perspicitur, & Arctum servans Arctophylax est appellatus. Nonnulli hunc Icarium Erigones patrem dixerunt, cui propter iniquitatem & pietatem existimatur Liber pater vinum & vitem & vnam tradidisse, ut ostenderet hominibus quomodo fereretur, & quid ex eo nasceretur: & cum esset natus, quomodo eo uti oporteret. Qui cum sevisset vitem, & diligentissime administrando floridam facile fecisset, dicitur hircus in vineam se coniecisse, & qua ibi tenerissima folia videret, decerpisse: quo facto, Icarium irato animo tulisse, eumque interfecisse, & ex pelle eius vitrem fecisse, ac vento plenum praeligasse, & in medium proiecisse, subque sodales circum eum saltare cogerisse. Itaque Eratosthenes ait: *Λυγίοντος τοῦ πατρὸς ἀπὸ τῆς γυναικὸς ἀπὸ τοῦ οἴνου ἀπὸ τοῦ αἵματος*. Alij dicunt Icarium cum à Libero patre vinum accepisset, statim vitres plenos in plaustrum imposuisse: hac re etiam Bootem appellatum: qui cum perambulans Atticorum fines pastoribus ostenderet, nonnulli eorum aviditate pleni, novæ genere potionis inducti somno consopiantur: atq; alius aliam se in partem reijciunt, ut semimortua membra iactantes, alia ac decebat loquebantur. Reliqui eorum arbitrati venenum ab Icario datum pastoribus, ut eorum pecora abigeret in suos fines, Icarium interfectum in puteum deiecerunt: sed ut alij demonstrant, secundum arborem quandam defoderunt. Qui autem obdormierant experrecti, cum se nunquam melius quiescere faterentur, ac requirerent Icarium, ut pro beneficio muneraretur, interfectores eius animi conscientia permoti, statim se fuga mandaverunt, & in insulam Aetolorum pervenerunt: à quibus ut hospites recepti, domicilia sibi constituerunt. At Erigone Icarij filia permota desiderio parentis, cum eum non redire videret, ac persequi conaretur, canis Icarij, cui Mera fuerat nomen, ululans ut videretur obitum domini lachrimari, rediit ad Erigonen, cui non minimam cogitata mortis suspicionem ostendit: neq; enim puella timida suspicari debebat nisi patrem interfectum, qui tot dies ac menses abesset. At canis vestem eius tenens dentibus, perduxit ad cadaver. Quod filia simul ac vidit, desperata spe, solitudine ac pauperie oppressa, multis miserata lachrimis, in eadem arbore qua parens sepultus videbatur, suspendio sibi mor-

tem conscriuit. Cui canis mortua spiritus suo parentauit: nonnulli enim hunc in puteum se deieciſſe dixerunt Anygrum nomine: quare poſtea neminem ex eo puteo biſſe, memoria tradiderunt. Quorum caſum Iupiter miſeratus, in aſtris corpora eorum deformauit. Itaque complures Icarium, Boorem: Erigonem, Virginem naminauerunt, de qua poſterius dicemus: Canem autem ſua appellatione & ſpecie Caniculam dixerunt: qua à Græcis, quod ante maiorem Canem exoritur, *ἄρκτου* appellatur. Alij hos à Libero patre figuratos inter ſidera dicunt. Interim cum in ſinibus Athenienſium multa virgines ſine cauſa ſuſpendio ſibi mortem conſciſcerent, quod Erigone moriens erat precata, vt eodem leto filia Athenienſium aſſicerentur quo ipſa foret obitura, niſi Icarij mortem perſecuti, & eum forent vlti. Itaque cum id eueniſſet, vt ante diximus, poenitentibus eis Apollo dedit reſponſum: Si vellent euentu liberari, ſatiſface rent Erigona. Qui quòd eaſe ſuſpenderat, inſtituerunt, vt tabula interpoſita pendente, ſunibus ſe iactarent, vt qui pendens vento mouetur: quod ſacrificium ſolenne inſtituerunt. Itaque & priuatim & publicè faciunt, & id Aletidas appellant: quod eam patrem perſequentem cum cane, vt ignoram & ſolitariam oportebat, mendicam appellabant, quas Græci *ἀλκιδας* nominant. Præterea Canicula exorients, aſtu eorum loca & agros fructibus orbat: & ipſos morbo affectos, poenas Icario cum dolore ſuſferre cogebat, eo quòd latrones recepiſſent. Quorum rex Ariſteus Apollinis & Cyrenes filius, Actæoni pater, petiit à parente, quo factò à calamitate ciuitatem poſſet liberare: quem deus iubet mutuo hoſtibus expiare Icarij mortem, & ab Ioue petere, vt quo tempore Canicula exoriretur, dies quadraginta ventum daret qui aſtū canicula mederetur. Quod iuſſum Ariſteus conſecit, & ab Ioue impetrauit vt Eteſia flarent: quas nonnulli Eteſias dixerunt, quòd quot annis certo tēpore exoriūtūr ἑῖρος enim Græce, annus eſt Latine. Nonnulli etiam Eteſias appellauerunt, quòd expoſtulatæ ſunt ab Ioue, & ita cōceſſe. Sed de hoc in medio relinquamus, ne nos omnia præripuiſſe exiſtimemur. Sed vt ad propoſitum reuertamur, Hermippus qui de ſideribus ſcripſit, ait, Cererem cum Iaſione Thuſci filio concubiſſe: quamobrem fulmine percuſſum complures cum Homero dixerunt. Ex his, vt Petellides Gnoſius hiftoriarum ſcrip tor demonſtrat, naſcuntur filij duo, Philomelus & Plutus: quos negant inter ſe conueniſſe: nam Plutrum qui diſior fuerit, nihil fratri ſuo de bonis conceſſiſſe. Philomelum autem neceſſario adductum, quodcunque habuerit, ex eo boues duos emiſſe, & ipſum primum pluſtrum fabricatum eſſe: itaque arando & colendo agros, ex eo ſe aluiſſe, cuius matrem inuentum miratam, vt arantem eum inter ſidera conſtituiſſe, & Bootem appellare. Ex hoc autem Pareanta demonſtrant natum, qui de ſuo nomine Patios, & oppidum Paron appellauit.

CORONA. Hac exiſtimatur Ariadnes fuiſſe, à Libero patre inter ſidera collocata. Dicitur enim in inſula Dia cum Ariadne Libero nubere; hanc primum coronam muneri à Venere & Horis accepiſſe, cum omnes dī in eius nuptijs dona conferrent. Sed (vt ait qui Cretica conſcripſit) quo tempore Liber ad Minoa venit, cogitans Ariadnen comprimere, hanc coronam ei muneri dedit: qua delectata, non recuſauit conditionem ſupri. Dicitur etiam à Vulcano facta ex auro & Indiciu gemmis, per quas Theſeus exiſtimatur de tenebris Labyrinthi ad lucem veniſſe. quòd aurum & gemma in obſcuro fulgorem luminis efficiebant. Qui autem Argolica conſcripſerunt, hanc aſſerunt cauſam: Quòd Liber cum impetraſſet à parente vt Semelem matrem ab Inferis reduceret, & quærens ad eos deſcenſionem, ad Argiuorum fines perueniſſet, obuiam ei quendam factum nomine Hypolipnum, hominem dignum eius ſeculi, qui petenti Libero deſcenſionem monſtraret. Hunc autem cum vidiſſet Hypolipnus puerum ætate miranda corporis pulchritudine reliquiis præſtantem, mercedem petiſſe ab eo qua ſine detrimento eius daretur. Liberum autem matris cupidum, ſi eam reduxiſſet, iuraſſe, quòd vellet, ſe facturum: ita tamen, quòd deus homini non pudenti iuraret: pro quo Hypolipnus deſcenſum monſtrauit. Igitur cum Liber ad eum locum veniſſet & vellet deſcendere, coronam quam à Venere muneri acceperat, depoſuit in eo loco, qui *σέφαιρος* eſt à factò appellatus, noluit enim ſecum ferre, ne immortale donum mortuorum tactu coinquinaretur. Qui cum matrem incolumem reduxiſſet, Coronam dicitur inter aſtra collocare, vt æterna memoria nominis efficeretur. Alij dicunt hanc Coronam Theſei eſſe, & hac re propter eum collocatam. Nam qui in aſtris dicitur Engonaſin, iſe Theſeus eſſe exiſtimatur, de quo poſterius plura dicemus. Dicitur enim, cum Theſeus Cretam ad Minoa cum ſeptem virginibus & ſex pueris veniſſet, Minoa de virginibus Eriboam quandam nomine, candore corporis inductum, comprimere voluiſſe: quòd cum Theſeus ſe paſſurum negaret, vt qui Neptuni filius eſſet, & valeret, contra tyrannum pro virginis incolumitate decertare. Itaque cum iam non de puella, ſed de genere Theſei controuerſia facta eſſet, virum iſe Neptuni filius eſſet necne, dicitur Minos aureum annulum de digito ſibi detraxiſſe, & in mare proiecchiſſe: quem reſerre iubet Theſeum ſi vellet ſe credi Neptuni filium eſſe: ſe enim ex Ioue procreatum facile poſſe declarare. Itaque comprecatus partem petiit aliquid ſigni, vt ſatiſfaceret ſe ex eo natum: ſtatimque tonitru

& fulgere cæli, indicium significationis fecisse. Simili de causa Theseus sine vlla precatone aut religione parentis, in mare se proiecit: quem confestim delphinum magna multitudo mari prouoluta, lenissimè stratis ad Nereidas perduxit: à quibus annulū Minos, & à Thetide coronam, quam nuptijs à Venere munerè acceperat, retulit, compluribus lucentem gemmīs. Alij autem à Neptuni vxore accepisse dicunt. Coronam Ariadna Theseus dono dicitur dedisse, cum ei propter virtutem & animi magnitudinem vxor esset concessa: hanc autem post Ariadnes mortem, Liberum inter sidera collocasse.

EN GONASIN. Hunc Eratosthenes Herculem dicit supra draconem collocatum, de quo antè diximus, eumque paratum vt ad decertandum, sinistra manu pellem leonis, dextra clauam tenentem. Conatur interficere draconem Hesperidum custodem, qui nunquam oculos operuisse somno coactus existimatur, quo magis custos appositus esse demonstratur. De hoc etiam Panyasis in Heraclea dicit. Horum igitur pugnam Iupiter admiratus, inter astra constituit. Habet enim draco caput erectum: Hercules autem dextro genu nixus, sinistro pede capis eius dextram partem opprimere conatur: dextra manu sublata vt feriens, sinistra proiecta cum pelle leonis, vt quam maximè dimicans appareat: etsi sit, qui negat hoc quenquam (vt Aratus) posse demonstrare: tamen conabimur, vt aliquid verisimile dicamus. Aristotus autem, vt antè diximus, hunc Cetea Lycaonis filium, Megistus patrem dicit, qui videtur vt lamentans filiam in vrsa figuram conuersam, genu nixus palmas diuersas tendere ad cælum, vt eam sibi dī restituant. Hegesianax autem Thesea dixit esse, qui Træzene saxum extollere videtur: quod existimatur Aegæus sub eo saxo Ellopium ensē posuisse, & Atbra Thesei matri pradixisse, ne antè eum Athenas mitteret, quàm sua virtute lapide sublato, potuisset gladium patri referre. Itaque niri videtur, vt quam altissimè possit lapidem extollat. Hac etiā de causa nonnulli Lyræ, qua proxima ei signo est collocata, Thesei esse dixerunt: quod vt eruditus omni genere artium, Lyræ quoque didicisse videbatur. Idque & Anacreon dicit: ἀρχοῦ δαί τευ αἶψο θυρεὸς ἐστὶ λυρῆ. Alij autem Thamyris à musis excacatum, vt supplicem ad genua iacentem dicunt. Alij Orpheæ à Thracijs mulieribus interfici, quod viderit Liberi patris initia. Aeschylus autem in fabula qua inscribitur, Ὀρφεὺς Λυόμενος, Herculem ait esse, non cum dracone, sed cum Liguribus depugnantem. Dicit enim, quo tempore Hercules à Geryone boues abduxerit, iter fecisse per Ligurum fines, quos conatos ab eo pecus abducere, manus contulisse, & complures eorū sagittis confixisse. Sed postquam Herculem tela deficerent, multitudine barbarorum & inopia armorum defesum, se ingeniculasse, multū iam vulneribus acceptū: Iouem autem miserum filij curasse vt circa eum magna lapidum copia esset: quibus se Herculem defendisse, & hostes fugasse. Itaque Iouem similitudinem pugnantis inter sidera constituisse. Hunc etiam nonnulli Ixionæ brachijs vinctū esse dixerunt: quod vini Iunoni voluerit asferre. Alij Prometheæ in monte Caucaaso vinctum.

LIRA. Inter astra constituta est, hæc, vt Eratosthenes ait, de causa: quod initio à Mercurio facta de testudine, Orpheo est tradita, qui Calliopes & Oeagri filius, eius rei maxime studiosus. Itaque existimatur suo artificio feras etiam ad se audiendum allucisse: qui querens vxoris Eurydices mortem, ad Inferos descendisse existimatur, & ibi deorum progeniem suo carmine laudasse, præter Liberum patrem: hunc enim obliuione ductus prætermisit, vt Oeneus in sacrificio Dianam. Postea igitur Orpheus, vt complures dixerunt, in Olympo monte, qui Macedoniam diuidit à Thracia: sed, vt Eratosthenes ait, in Pangæo sedens, cum cantu delectaretur, dicitur Liber ei obiecisse Bacchas, qua corpus eius discernerent interfectū. Sed alij dicunt, quod initia Liberi sit speculatus, id ei accidisse: musas autem collecta membra sepultura mandasse, & Lyræ quo maxime potuerant beneficio, illius memoria causa figuratam stellis inter sidera constituisse Apollinis & Iouis voluntate: quod Orpheus Apollinem maximè laudaret, Iupiter autem filio beneficium concessit. Alij autem dicunt Mercurium, cum primum Lyræ fecisset, in Cyllene monte Arcadie, septem chordas instituisse ex Atlantidum numero: quod Maia vna ex illarum numero esset, qua Mercurij est mater. Deinde postea cum Apollinis boues abegisset, deprehensus ab eo quo sibi facilius ignosceret, petenti Apollini vt liceret dicere se inuenisse Lyræ, concessit, & ab eo virgulam quandam muneri accepit: quam manu tenens Mercurius, cum proficisceretur in Arcadiam, & vidisset duos dracones inter se coniuncto corpore, alium, alium appetere, vt qui dimicare inter se viderentur, virgulam inter vtrumque subiecit, itaque discesserunt: quo facto eam virgulam paci causa dixit esse constitutam. Nonnulli etiam cum faciunt Caduceos, duos dracones implicatos virgula faciunt: quod initium Mercurio fuerat paci. Eius exemplo & athleta, & in reliquis eiusmodi certationibus virgula vtuntur. Sed vt ad propositum reuertamur, Apollo Lyræ accepta dicitur Orpheæ doeuisse: & postquam ipse citharam inuenerit, illi Lyræ concessisse. Nonnulli etiam dixerunt, Venerem cum Proserpina ad iudicium Iouis venisse, cui earum Adonin concederet: quibus Calliopen ab Ioue datam iudicem, qua musa Orphei est mater. Itaque iudicasse, vti dimidiam partem anni earum vnaquaque possideret. Venerem autem indignatam, quod non sibi propriū concessisset, obiecisse omnibus qua in Thracia essent mulieribus, vt Orpheæ amore inducta, ita sibi quæque appeteret,

appeteret, ut membra eius discerperent: cuius caput in mare de mōre prelatum, fluctibus in insulam Lesbō est reiectum: quod ab hū sublatum & sepultura est mandatum: pro quo beneficio ad musicam artem ingeniosissimi existimantur esse. Lyra autem à musis, ut ante diximus, inter astra constituta est. Nonnulli aiunt, quod Orpheus primus puerilem amorem induxerit, mulieribus visum contumeliam fecisse illū, ab hac re interfectum.

OLOR. Hunc Greci οἰωνοῦ appellant, quem complures propter ignotam illi historiam, communi genere animi οἰωνῷ appellauerunt: de quo hac memoria prodita est causa: Iupiter cum amore inductus, Nemesein diligere cepisset, neque ab ea ut secum concūberet impetrare potuisset, hac cogitatione amore est liberatus: iubet enim Venerem aquila simularē se sequi, seseque ipse in olorem conuerit, & ut aquilā fugiens ad Nemesein confugit, & in eius gremio se collocauit: quem Nemesis non aspernata, amplexū tenens, summo est consopita: quam dormientem Iupiter compressit, ipse autem auolauit: & quod ab hominibus aliter volans caelo videbatur, inter sidera dictus est esse constitutus: quod ne falsum diceretur, Iupiter ē factū eum volantem, & aquilā sequentem, collocauit in mundo. Nemesis autem, ut qua auis generi esset cunctis, mensibū actū, ouum procreauit: quod Mercurius auferens, detulit Spartā, & Leda sedens in gremio proiecit, ex quo nascitur Helena, ceteras corporis specie praestans, quam Leda suam filiam nominauit. Alij autem cum Leda Iouem concubuisse in olorem conuersum, dixerant: de quo in medio relinqui-

CEPHEVS. Hunc Euripides cum ceteris, Phœnicis filium, Aethiopum regem esse demonstrauit, Andromeda patrem, quam Ceta propositā notissima historia dixerunt: hanc autē Perseum à periculo liberatam, uxorem duxisse. Itaque ut totum genus eorum perpetuo maneret, ipsum quoque Cephea inter sidera superiores numerasse.

CASSIPEIA. De hac Euripides & Sophocles & alij complures dixerunt, ut gloriata sit se forma Nereidas prestare: pro quo facto inter sidera sedens in siliquaastro constituta est: qua propter impietatem vertente se mundo resupinato capite ferri videtur.

ANDROMEDA. Hac dicitur Minerva beneficio inter astra collocata, propter Persei virtutem, quod eam Ceta propositam à periculo liberaret: nec enim ab ea minorem animi beneuolentiam pro beneficio acceperit. Nam neque pater Cephew, neque Cassiopeia mater ab ea potuerunt impetrare, quin parentes & patriam relinquens Persea sequeretur. Sed de hac Euripides hoc eodem nomine fabulam commodissime scribit.

PERSEVS. Hic nobilitatis causa, & quod inusitato genere cōcubitionis esset natus, ad sidera dicitur peruenisse: qui missus à Polydecte Magnetis filio ad Gorgonas, à Mercurio quicum dilexisse existimatur, talaria & petasum accepit, praeterea & galeam, qua indutus ex aduerso non poterat videri, Itaque Graeci αἰδός galiam dixerunt esse: non ut quidam inscientissime interpretantur, eum Oris galea vsus: quates nemini docto potest probari. Fertur etiam à Vulcano falcem accepisse ex adamante factā, qua Medusam Gorgonem interfecit: quod factum nemo conscripsit. Sed ut ait Aeschylus Tragediarū scriptor in Phorcys, Grae fuerunt Gorgonū custodes: de quo in primo libro Genealogiarum scripsimus, quae utraque vno oculo vsa existimantur, & ita suo quaque tempore accepto oculo vigilas egisse. Hunc Perseum vna earum tradente, exceptum in paludem Trionida proiecit. Itaque custodibus excacatis, facile Gorgonem semino consopitam interfecit: cuius caput Minerva in pectore dicitur habere collocatum. Euhemerus quidam Gorgonem à Minerva dicit interfectam: de quo alio tempore plura dicemus.

HENIOCHVS. Hunc nos Aurigam Latine dicimus, nomine Erichthonium, ut Eratosthenes monstrat: quem Iupiter cum vidisset primum inter homines equos quadrigis iunxisse, admiratus est ingenium homini, ad Soli inuenta accessisse: quod in princeps quadrigis inter deos est vsus: sed Erichthonius & quadrigas, ut ante diximus, & sacrificia Minervae, & templum in arce Atheniensium primus instituit: de cuius progenie Euripides ita dicit: Vulcanum Minerva pulchritudine corporis inductum, petisse ab ea ut sibi nuberet, neque impetrasse: & cepisse Minervam sese occultare in eodem loco, qui propter Vulcani amorem Hephaestus est appellatus: quo persecutus Vulcanum, ferunt cepisse ei vim afferre: & cum plenus cupiditatis ad eam ut complexui se applicaret repulsus, effudit in terram voluptatem. Quo Minerva pudore permota, pede puluerem iniecit. Ex hoc autem nascitur Erichthonius anguis, qui ex terra & eorum disensione nomen possedit. Eum dicitur Minerva in cistula quadam ut mysteria cōtectum, ad Erichthonii filias detulisse, & hū dedisse seruandum: quibus interdixit, ne cistulam aperirent. Sed ut hominum est natura cupida, ut eò magis appetant quod interdicitur: sapientius virgines cistulam aperuerunt, & anguem viderunt: quo facto insania à Minerva iniecta, de arce Atheniensium se praecipitauerunt: anguis autē ad Minervae clypeum confugit, & ab ea est educatus. Alij autem anguina tantum crura habuisse Erichthonium dixerunt, eumque primo tempore adolescentia ludos Minervae Panathenaea fecisse, & ipsum quadri-

gu concurrere pro quibus factis inter sidera dicitur collocatus. Nonnulli etiam qui de sideribus scripserunt, hunc natione Argeum, Orsilochum nomine, primum quadrigarum inuentore esse dixerunt, & pro inuentione siderum locum possedisse. Alij autem hunc Mercurij filium ex Elia natum nomine Myrtilum, Oenomai aurigam desinerunt, cuius post notam omnibus mortem apparens corpus in mundo constituisse existimatur. Huius in humero sinistro Capra insitare & in manu sinistra Hædos videntur formari: De quibus nonnulli ita dicunt: Olenum quendam fuisse nomine Vulcani filium: ex hoc duas nymphas Aegæ & Helicen natas, quæ Iouis fuerunt nutrices. Alij autem etiam ab his vrbes quasdam appellari dixerunt, & Olenon in Aulide, Helicen autem in Peloponneso, & Aegam in Aemonia ibi nominari: de quibus Homerus in Iliados secundo dicit. Parmeniscus autem ait, Melisea quendam fuisse Cretæ regem: ad eius filias Iouem nutriendum esse delatum, quæ quod lac non habuerint, capram ei admisisse, Amalthæam nomine, quæ eum dicitur educasse. Hanc autem geminos hædos solis esse procreare, & ferre eo tempore peperisse, quo Iupiter nutriendus est allatus. Itaque propter beneficium matris & hædos quoque dicitur inter sidera collocasse. Hos autem Hædos Clestratus Tenedius dicitur primus inter sidera ostendisse. Museus autem dicit Iouem nutritum à Themide & Amalthæa nympha, quibus eum mater Ops tradidisse existimantur: Amalthæam autem habuisse capram quandam ut in delictis, quæ Iouem dicitur aluisse. Nonnulli etiam Aegam Solis filiam dixerunt, multum candore corporis præstantem, cui contrarius pulchritudini horribilis aspectus existeret: quo Titanes perterriti petierunt à Terra ut eius corpus obscuraret: quam Terra specu quodam celasse dicitur in insula Cretæ: quæ postea Iouis fuisse matrem, ut ante ostendimus, demonstratur. Sed cum Iupiter fidens adolescentia, bellum contra Titanas appareret: responsum est ei, si vincere vellet, ut ætæ pelle tectus & capite Gorgonis, bellum administraret, quæ Aegila Graci appellauerunt. Itaque factum eo quod supra declarauimus, Iupiter Titanas superans regnum est adeptus, & reliqua ossa ætæ caprina pelle consecra, anima donauit, & stellæ figuratam memoria commendauit: & postea quibus ipse vicerat tectus, Minerva concessit. Eubemetus ait Aegam quandam fuisse Panos uxorem: eam ab Ioue compressam peperisse: quem viri sui Panos diceret filium. Itaque puerum Aegipana, Iouem verò Aegiochum dictum: qui quodcum diligebat plurimum, inter astra capra figura, memorie causa collocauit.

OPHIVCHVS, qui apud nostros scriptores Anguitenens dictus est, supra Scorpionem constitutus, tenens manibus anguem medium corpus eius implicantem. Hunc complures Carnabonta dixerunt nomine, Getarum regem, qui sunt in Mysia regione, fuisse: qui eodem tempore regno est potitus, quo primum semina frugum mortalibus tradita esse existimantur. Ceres enim cum sua beneficia largiretur hominibus, Triptoleum, cuius ipsa fuerat nutrix, in curru draconum collocatum (qui primus hominum vna rota dicitur usus, ne cursu moraretur) iussit omnium nationum agros circumeuntem semina pariri: quod facilius ipsi posterique eorum à fero vitæ segregarentur. Qui cum peruenisset ad eum, quem supra diximus, Getarum regem, ab eo primum hospitally acceptus: deinde, non ut beneficium aduena & innocens, sed ut crudelissimus hostis insidijs captus, aliorum paratus producere, suam penè perdidit vitam. Carnabonta enim iussu cum draco vnus eorum esset interfectus, ne cum Triptolemus sensisset insidias sibi parari, curru præsidium sibi constituere speraret: Ceres eò venisse, & erepto adolescenti currum, dracone altero subiecto, reddidisse: regem pro capto maleficio pœna non mediocri affecisse. Hegesias enim dicit, Cererem memoria hominum causa ita Carnabonta sideribus figurasse, manibus tenentem draconem, ut interficere existimeretur: quia vixerat acerbe, ut iocundissimam sibi conscisceret mortem. Alij autem Herculem esse demonstrant, in Lydia apud flumen Sagarim anguem interficientem: qui & homines complures interficiebat, & ripam frugibus orbat. Pro quo factum ab regina Omphala quæ ibi regnabat, multis ornatum muneribus Argos remissum: ab Ioue autem propter fortitudinem inter sidera collocatum. Nonnulli etiam Triopam Theſsalorum regem dixerunt esse: qui cum suum domicilium regere conaretur, Cereris ab antiquis collocatum diruit templum. Pro quo factum à Cerere fame obiecta, nunquam postea frugibus ullis saturari potuisse existimatur. Nouissime prope ad terminum vitæ dracone obiecto, mala plurima perpeſsus, aliquando mortem adeptus, inter astra Cereris voluntate est constitutus. Itaque adhuc videtur eum draco circumplexus æterna merentem afficere pœna, Polyzelus autem Rhodius hunc Phorbantæ nomine demonstrat, qui Rhodijs auxilio maximo fuisse demonstratur. Nam cum eorum insulam serpentium multitudine occupatam, ciues Ophiussam appellarent, & in ea multitudine ferarum draco fuisset ingenti magnitudine, qui plurimos eorum interfecisset, & patria denique deserta carere coegisset, dicitur Phorbæ Triopæ filius ex Hiscilla Myrmidonis filia natus, eò tempestate delatus, omnes feræ & eum draconem interfecisse: qui cum maxime Apollini dilectus esset, locatus inter sidera dicitur, ut interficiens draconem, laudis & memoria causa videretur. Itaque Rhodij quotiescunque à litore longius prodeunt, classes primis sacrificant Phorbantis aduentui, talis ut illis euentus inopinasæ virtutis

virtutis acciderat ciuibus, qualis inficium Phorbata futura laudis ad sidera glorie pertulit casus. Complures etiam astrologi hunc Aesculapiū finxerunt, quē Iupiter Apollinis causa inter astra collocauit. Aesculapius enim cum esset inter homines, & tantum medicina ceteris praestaret, ut non sat ei videretur hominum dolores leuare, nisi etiam mortuos reuocaret ad vitam, nouissime fertur Hippolytum, qui iniquitate nouerca, & inficentia parentis erat interfectus, sanasse, ita uti Eratosthenes dicit. Nonnulli Glaucum Minos filium eius opera reuixisse dixerunt: pro quo ut peccato, Iouem domū eius fulmine incendiisse: ipsum autem propter artificium & Apollinem eius patrem inter sidera anguem tenentem constituisse. Ut quidam dixerunt, hac de causa anguem dicitur tenere: quod cum Glaucum cogeretur sanare, conclusus quodam loco sacreto, bacillum tenens manu, cum quid ageret cogitaret, dicitur anguis ad bacillum eius arrepsisse: quem Aesculapius mente commotus interfecit, bacillo fugientem feriens sapius. Postea fertur alter anguis eodem venisse, ore ferens herbam, & in caput eius imposuisse: quo facto, utrosque loca fugisse: qua re Aesculapium usum, & eadem herba Glaucum reuixisse. Itaque Anguis & in Aesculapii turelam, & in astris dicitur collocatus: qua consuetudine ducti posterī eius tradiderunt reliquias, ut medicis anguibus vterentur.

SAGITTA. Hanc vnam de Herculis telis esse demonstrant, qua Aquilā dicitur interfecisse, qua Prometheus iocinora fertur exedisse: de quo pluribus verbis dicere non inutile videtur. Antiqui cum maxima ceremonia deorum immortalium sacrificia administrarent, soliti sunt totas hostias in sacrorum consumere flamma. Itaque cum propter sumptus magnitudinem sacrificia pauperibus non obtingerent, Prometheus qui propter excellentiam ingenij miram, homines finxisse existimatur, recusatione dicitur ab Ioue impetrasse, ut partem hostiae in ignem conijcerent, partem in suo consumerent victu: idque postea consuetudo confirmauit. Quod cum facile a deo, non ut ab homine auaro impetrasset, ipse Prometheus immolat tauros duos, quorum primum iocinora cum in ara posuisset, reliquam carnem ex utroque tauro in vnum compositam corio bubulo texit: ossa autem quaecirca fuerunt reliqua, pelle connecta in medio collocauit, & Iouis fecit potestatem, ut quam vellet eorum sumeret partem. Iupiter autem etsi non pro diuina fecit cogitatione, neque ut deum licebat, omnia qua debuit ante providere: sed (quoniam credere instituius historijs) deceptus a Promotheo, utrunque putans esse aurum, delegit ossa pro sua dimidia parte. Itaque postea in solennibus & religiosis sacrificijs carne hostiarum consumpta, reliquias qua pars fuit deorum, eodem igni comburunt. Sed ut ad propositum reuertamur: Iupiter cum factum rescisset, animo permoto mortalibus eripuit ignem: ne Prometheus gratia plus deorum potestate valeret, neue carnis usus utilis hominibus videretur, cum concoqui non posset. Prometheus autem consuetus insidiari, sua opera ereptum mortalibus ignem restituere cogitabat. Itaque ceteris remotis, deuenit ad Iouis ignem: quo diminuto & in ferulam coniecto, latus ut volare, non currere videretur, ferulam iactans, ne spiritus interclusus vaporis extingueret in angustia lumen. Itaque homines adhuc plerunquo qui letitia fiunt nuncij, celerrime veniunt. Præterea in certatione ludorum cursoribus instituerunt ex Prometheus consuetudine, ut currerent lampadem iactantes. Pro quo Iupiter facto mortalibus parem gratiam referens, mulierem tradidit huius, quam a Vulcano factam deorum voluntate omni munere donauit, itaque Pandora est appellata: Prometheus autem in monte Scythia nomine Caucaaso ferrea catena vinxit: quē alligatum ad triginta milia annorum Aeschylus tragoediarum scriptor ait. Præterea admisit ei Aquilam, qua assidue noctu renascentia iocinora exeset. Hanc autem Aquilam nonnulli ex Typhone & Echidna natam: alij ex Terra & Tartaro: complures Vulcani factam manibus demonstrant, animamque ei ab Ioue traditam dicunt. Sed de eius solutione hac memoria prodita est causa: Cum Iupiter Thetidi conubium pulchritudine corporis inductus peteret, neque a timida virgine impetraret, neque ea re minus efficere cogitaret, illo tempore Parca feruntur cecinisse fata, qua perfici natura voluit rerum: dixerunt enim, quicumque Thetidis fuisset maritus, eius filium patre fore laude clariorem: quod Prometheus non voluntate, sed necessitudine vigilans auditum Ioui nunciauit: qui veritus id quod ipse Saturno patri fecisset in simili causa, ne patris regno priuatus cogeretur, destitit Thetin velle ducere uxorem: & Prometheo pro beneficio meritam retulit gratiam, eumque vinculis liberauit: neque id quod fuerat iuratus, remisit vacuum omni alligationi futurum. Sed memoria causa ex utraque re, hoc est lapide & ferro, digigitum sibi vitari iussit: qua consuetudine homines vsi, quo satisfacere Prometheo viderentur, annulos lapide & ferro conclusos habere ceperunt. Nonnulli etiam coronam habuisse dixerunt, ut se victorē impune peccasse diceret. Itaque homines in maxima letitia victorūque coronas habere instituerunt: id in exercitationibus & conuiuijs perspicere licebit. Sed, opinor, ad initium causa & interitum Aquila reuertamur. Hercules missus ab Euristheo ad Hesperidum mala, nescius via deuenit ad Promethea, quem in Caucaaso monte vinctum fuisse supra diximus: a quo via demonstrata victoria, dum iter faceret, contendit ut & draconem, de quo ante diximus, interfectum diceret, & gratiam pro beneficio referret: nam confestim

honorem quem potuit, reddidit merenti. Qua dimissa homines instruerunt, ut hostijs immolari iocineris consumerent in deorum altaribus, ut exsaturare eos pro visceribus Promethei viderentur. Ut Eratoſthenes autem de Sagitta demonstrat. hac Apollo Cyclopes interfecit, qui fulmen Ioui fecerunt, quo Aesculapium interfectum complures dixerunt. Hanc autem sagittam in Hyperboreo monte Apollinem desodisse. Cum autem Iupiter ignouerit filio, ipsam sagittam vento ad Apollinem perlatam cum frugibus, qua eo tempore nascebantur. Hanc igitur ob causam inter sidera demonstrant.

AQVILA. Hac est qua dicitur Ganymedem rapuisse, & amanti Ioui tradidisse: hanc etiam Iupiter primus ex auium genere sibi delegisse existimatur: qua sola tradita est memoria, contra solis exorientis radios contendere volare: itaque super Aquarium volare videtur. Hunc enim complures Ganymedem esse sinxerunt. Nonnulli etiam dixerunt Meropem quendam fuisse, qui Coon insulam tenuerit regno, & a filia nomine Coon, & homines ipsos a se Meropas appellaret. Hunc autem habuisse vxorem quendam nomine Erhemeam, genere Nympharum procreatam: qua cum defecit colere Dianam, ab ea sagittis figi cepit, tandemq; a Proserpina viua ad inferos arrepta est. Meropē autē desiderio vxoris permotū, mortem sibi consciscere voluisse: Iunonem autem miserā eius, in Aquilā corpus eius conuertisse, & inter sidera constituisse: ne si hominū effigie eum collocaret, nihilominus memoriam tenens, coniugis desiderio moueretur. Aglaosthenes autem qui Naxica scripsit, ait Iouem Creta surreptum, Naxum delatū, & ibi esse nutritum: qui postquam peruenierit, ad virilem aetatem, & voluerit bello lacerare Titimas, sacrificanti ei Aquilam auspiciatam: quo auspicio vsus esse, & eam inter astra collocasse. Nonnulli etiam dixerunt Mercurium alij autem Anapladem pulchritudine Veneris inductum in amorem incidisse: & cum ei copia non fieret, animum, ut contumelia accepta defecisset: Iouem autē miserū eius, cum Venus in Acheloo flumine corpus ablueret, misisse aquilam, qui focum eius in Amythaoniam Aegyptiorum delatum Mercutio traderet: quem persequens Venus ad cupientem sui peruenit: qui copia facta, pro beneficio Aquilā in mundo collocauit.

DELPHINVS. Hic qua de causa sit inter astra collocatus, Eratoſthenes ita cum ceteris dicit: Neptunum quo tempore voluerit Amphitritem ducere vxorē, & illa cupiens conseruare virginitatem, fugeret ad Atlanta, complures eam questum dimisisse: in hū & Delphina quendam nomine, qui peruagatus insulas, aliquando ad virginem peruenit, eique persuasit ut nuberet Neptuno, & ipse nuptias corū administrauit: pro quo facto inter sidera Delphini effigiem collocauit. Et hoc amplius: qui Neptuno simulastra faciunt, Delphinum aut in manu, aut sub pede eius consistere videmus, quod Neptuno gratissimū esse arbitrantur. Aglaosthenes autem qui Naxica conscripsit, Tyrrhenos ait fuisse quosdam nauicularios qui puerum etiam Liberum patrem receptum, ut Naxum cum suis comitibus transuectū, redderent nutritibus nymphis: a quibus eum nutritum & nostri in progenie deorum esse, & complures Graeci dixerunt: Sed ut ad propositū reuertamur. Nauicularij spe prada inducti, nauē auertere voluerunt: quod Liber suspicatus, comites suos iubet symphoniam canere: quo sonitu inaudito Tyrrheni, cum vsque adeo delectarentur, ut etiam in saltationibus essent occupati, cupiditate saltandi se in mare proiecerunt inscī, & ibi delphini sunt facti: quorum cogitationem cum Liber memoria hominum tradere voluisset, vniū effigiem inter sidera collocauit. Alij autem dicunt, hunc esse Delphina, qui Ariona citihara dū ex Siculo mari Tanarum transuexit: qui cum ceteros artificio praeſtaret, & circum insulas questus causa vagaretur, seruuli eius arbitrati plus in perfidiosa libertate commodi, quā in placida seruitute esse, cogitare ceperunt, ut domino in pelagus proiecto, bona eius inter se partirentur: qui cum cogitationem eorum sensisset, petijt non ut dominus a seruis, & innocens ab improbijs, sed ut parens a filijs, ut se liceret ornare, qua saepe vicerat veste, quoniam nemo esset alius qui, ut ipse, suum questu prosequeretur euentum. Quod cum impetrasset, citihara sumpta, suam cepit deflere mortē: quo sonitu ducti delphines, ē toto mari pronatant ad Arionis cantum. Itaque deorum immortalū potestate inuocata, super eos se deiecit: quorū vnus Ariona exceptum pertulit ad Tanarum litus. Cuius memoria causa, qua ibi statua est Arionis, in ea delphini simulacrum affixum videtur pro qua re inter sidera ab antiquis astrologis est figuratum. Serui autem, qui se putabant seruitute elapsos, tempestate Tanarum perducti, a domino comprehensi, non mediocri supplicio sunt affecti.

EQVVS. Hunc Aratus & alij complures, Pegasum Neptuni & Medusa Gorgonis filium dixerunt: qui in Helicone Boeotia monte vngula feriens saxum, fontem aperuit, qui ex eius nomine Hippocrene est appellatus. Alij dicunt, quo tempore Bellerophon tes ad Prætorum Abantiū filium, Argiuorum regem deuenerit, Antiam regis vxorem hospitij amore inductam, petijſſe ab eo, uti sibi copiam faceret, promittens ei coniugij regnum. Qua cum impetrare non posset, verita ne se ad regem criminaretur, occupat: eum sibi vim asferre voluisse Prætor dicit. Qui quoddam dilexerat, noluit ipse supplicium sumere, sed quod equū esse sciebat, mittit eum ad Iobatem Antie patrem, quam alij Sthenobeam dixerunt: ut ille filia pudicitiam

giam defendens, Bellerophontem obijceret Chimera, qua eo tempore Lyciorum agros flamma vastabat. Unde victor profugiens, post fontis inuentionem cum ad cælum contenderet euolare, neque longe iam abesset, despiciens iam ad terram, timore permotus decidit, ibique perisse dicitur: equus autem subuolasse, & inter sidera ab Ioue constitutus existimatur. Alij non criminantur ab Antia, sed ne sapius audiret quod noller, aut precibus eius moueretur, profugisse Argi dixerunt. Euripides autem in Menalippa, Hippen Chironis centauri filiam Thean antea appellatam dicit: quacum aleretur in monte Pelio, & studium in venando maximum haberet, quodam tempore ab Aolo Helleni filio Iouis nepote persuasam, concepisse: cumque iam partus appropinquaret, profugisse in syluam, ne patri, cum virginem speraret, nepotem procreasse videretur. Itaque cum parens eam persequeretur, dicitur illa petisse à deorū potestate, ne pariens a parente conficeretur. Quae deorum voluntate postquam peperit, in equam conuersa, inter astra est constituta. Nonnulli eam verem dixerunt fuisse: sed quod deorum consilia hominibus sit enunciare solita, in equam esse conuersam. Callimachus autem ait, quod desierit venari & colere Dianam, in quam, supra speciem diximus, eam Dianam conuertisse. Hac dicitur etiam hac re non esse in conspectu Centauri, quem Chirona esse nonnulli dixerunt: & etiam dimidiam apparere, quod noluerit sciri, se foeminam esse.

DEL T O T O N. Hoc sidus velut litera est Graeca in triangulo posita, itaque appellatur: quod Mercurius supra caput Arietis statuisse existimatur ideo, ut obscuritas Arietis huius splendore, quo loco esset, significaretur: & Iouis nomine, Graece Διός, primam literam deformaret. Nonnulli Aegypti positionem: alij, quae Nilus terminaret Aethiopiam & Aegyptum dixerunt: alij Siciliam figuratam putauerunt: alij quod orbem terrarum superiores trisariam diuiserunt, tres angulos esse constitutos dixerunt.

A R I E S. Hic existimatur esse, qui Phrixum transtulisse & Hellen dictus est per Hellepontum: quem Hesiodus & Pherecydes ait habuisse auream pellē, de qua alibi plura dicemus. Sed Hellen decidisse in Hellepontum, & à Neptuno compressam, Paona procreasse complures, nonnulli Hedonum dixerunt. Praeterea Phrixum incolumem ad Aetam peruenisse, arietem Ioui immolasse, pellem in templo fixisse, & arietem ipsius effigiem ab Nube inter sidera constitutam, habere tempus anni quo frumentum feritur: ideo quod horum seuerit ante, quae maxime fuge fuit causa. Et Eratosthenes ait, arietem ipsum sibi pellem auream detraxisse, & Phrixo memoria causa dedisse, ipsum ad sidera peruenisse: quare, ut supra diximus, obscurius videatur. Hunc autem nonnulli dixerunt in oppido Orchomenio, quod est in Boeotia, natum. Alij in Salomon Thesalia finibus procreatum. Alij dicunt Crethea & Athamantem cum alijs pluribus Aëoli filios fuisse. Nonnulli etiam Athamanti filium Salmona esse, Aëoli nepotem dixerunt. Crethea autem habuisse Demodicen uxorem, quam alij Biadicen dixerunt. Hanc autem Phrixi Athamanti filij corpore inductam, in amorem incidisse, neque ab eo ut sibi copiam faceret, impetrare potuisset: itaque necessario coacta, criminari eum ad Crethea coepisse, quod diceret ab eo vim sibi penē illatam, & horum similia mulierum consuetudine dixisse. Quo facto Crethea ut uxoris amantem & regem decebat permotum, Athamanti ut de eo supplicium sumeret persuasisse. Nubem autem interuenisse, & ereptum Phrixum & Hellen eius sororem in Arietem imposuisse, & per Hellepontum quam longissime posset, profugere iussisse: Hellen decidisse, & ibi debitum natura reddidisse, & ex eius nomine Hellepontum appellatum. Phrixum Colchos peruenisse, & ut ante diximus, Arietis interfecti pellem in templo fixisse: ipsum autem à Mercurio ad Athamantem esse reductum: qui patri eius satisfecerit, eum innocentia confisum profugisse. Hermippus autem dicit, quo tempore Liber Africam oppugnaverit, deuenisse cum exercitu in eum locum, qui propter multitudine pulueris Hammodes est appellatus. Itaque cum in maximum periculum deuenisset, quod iter necessario faciendum esse videbat, accessit eo, ut aqua maxima penuria esset: quo facto exercitus ad defectionem maximam venire cogeatur. Qui quid agerent dum cogitant, Aries quidam fortuito ad milites eorum errans peruenit: quos cum vidisset, fuga praesidium sibi parauit. Milites autē qui eum fuerant conspicati, & si puluere & aestu pressi vix progrediebantur, tamen ut pradam ex flamma petentes, arietem sequi coeperunt usque ad eum locum, qui Iouis Hāmonis postea templo constituto, est appellatus. Quo cum peruenissent arietem quem consecuti fuerant, nusquam inuenire potuerunt: sed quod magis huius fuerat optandum, aquae magnā copiam in eo loco nacti sunt, corporibusque recuperatis Libero statim nuntiauerunt. Qui gaudens, ad eos fines exercitum deduxit, & Iouis Hāmonis templum cum arietinis cornibus simulacro facto constituit. Arietē inter sidera figurauit, ita, ut cum Sol in eius foret signo omnia nascentia recrearentur, quae verū tempore consunt: hac re maxime, quod illius fuga Liberi recreauit, exercitū. Praeterea XII. signorum principē voluit esse: quod illius optimus exercitus fuerit ductor. Sed de Hāmonis simulacro, Leon qui res Aegyptias conscripsit, ait: Cum Liber Aegyptū & reliquos fines regno teneret, & omnia primus hominibus ostēdisse diceretur, Hāmonē quendam ex Africa venisse, & pecoris multi-

ritudinem ad Liberū adduxisse, quo facilius & eius gratia vteretur, & aliquid primū inuenisse dicuntur. Itaque pro beneficio ei Liber existimatur agrum dedisse qui est contra Thebas Aegyptias: & qui simul lacta faciunt Hāmonū, capite cornuto institunt, vt homines memoria teneant, cum primū pecus ostendisse. Qui autē Libero factū voluerunt assignare, quod non petierit ab Hammone, sed vtrō ad eū sit adductus, Liberi cornuta simulacra fecerunt, & Arietem memoria causa inter sidera fixum dixerunt.

TAVRVS. Hic dicitur inter astra esse constituturus, quod Europam incolumem transiexeris Cretā, vt Euripides dicit. Nonnulli aiunt, cum in bouem sit conuersa, vt Iupiter ei satisfacere videretur, inter sidera constituisse: quod eius prior pars appareat vt tauri, sed reliquum corpus obscurius videatur. Spētat autem ad exortum solem, cuius ori effigiem qua continent stella, Hyades appellantur. Hae autem Pherecydes Atheniensis Liberi nutrices esse demonstrat, numero septem, quas etiam antea Nymphas Dodonidas appellatas. Harum nomina sunt haec, Ambrosia, Eudora, Phefyle, Coronis, Polyxo, Phoe, Thyene. Haeduntur à Lycurgo fugatae, & prater Ambrosiam omnes ad Tethyn profugisse, vt ait Aesclepiades. Sed vt Pherecydes dicit, ad Thebas Liberum perlatum Iunoni tradiderunt. Quam ob causam ab Ioue gratia ei est relata, quod inter sidera sunt constituta. Pleiades autem appellatae sunt, vt ait Menaeas, quod ex Atlante & Pleione Oceani filia sint quindicim filia procreata, quarum quinque Hyades appellantur demonstrat, quod earum Hyas fuerit frater, à sororibus plurimum dilectus, qui cum penans à leone esset interfectus, quinque de quibus supra diximus lamentationibus assiduus permotus dicuntur interisse, quare eas, quod plurimum de eius morte laborarent, Hyadas appellantur. Reliquas autem decem sorores deliberaſse de sororum morte, & earum septē sibi mortem consiſſe, quare, quod plures idē fecerunt, Pleiadas dictas. Alexander autē Hyadas ait dictas, quod Hyantis & Boetia sunt filiae, Pleiadas autem quod ex Pleione Oceani filia, & Atlante sunt natae. Haec numero septem dicuntur: sed nemo amplius quā sex videre potest. Cuius causa proditur haec, quod de septem, sex cum immortalibus concubuerunt, tres cum Ioue, dua cum Neptuno, vna cum Marte, reliqua autem Sisyphi fuisse vxor demonstratur. Quarum ex Electra & Ioue, Dardanum: ex Maia, Mercurium: ex Taygete, Lacedaemona procreatum: ex Alcinoe autem & Neptuno, Hyrea: ex Celeno Lycum & Nyctea natum. Martem autem ex Sterope Oenomaum procreasse, quam alij Oenomaū dixerunt vxorem: Meropem autem Sisypho nuptam Glaucum genuisse: quem complures Bellerophontis patrem esse dixerunt. Quare propter reliquas sorores eius inter sidera constitutam: sed quod homini nupserit, stellam eius obscuratam. Alij dicunt Electram non apparere, ideo quod Pleiades existimentur choream ducere stellis. Sed postquam Troia sit capta, & progenies eius qua à Dardano fuerit, sit euerſa, dolore permotam, ab his seremoniſſe, & in circulo qui Arcticus dicitur constituisse: & quidam longo tempore lamentantem capillo sparſo videri, itaque è facto Cometem esse appellatam. Sed has Pleiadas antiqui astrologi seorsum à Tauro deformatauerunt, vt antē diximus, Pleione & Atlanti filias: qua cum per Boetiam cum puellis iter faceret, Oriona concitatum voluisse ei vim afferre, illam fugere coepisse: Oriona autem secutum esse annis septem, neque eam inuenire potuisse. Iouem autem puellarum miserrum, inter astra constituisse: & postea à nonnullis astrologis caudam Tauri appellatas. Itaque adhuc Orion fugientes eas ad occasum sequi videtur. Eas stellae Vergilius nostri appellauerunt, quod post ver exoriuntur: & haec quidem ampliorem ceteris habent honorem: quod in earum signo exoriente Sole, astra significatur: occidente autem, hiems ostenditur, quod alijs non est traditum signū.

GEMINI. Hos complures astrologi Castorem & Pollucem esse dixerunt: quos demonstrans omnium fratrum inter se amantissimos fuisse: quod neque de principatu contenderunt, neque vllam rem sine communi consilio gesserunt. Pro quibus officijs eorum Iupiter inter notissima sidera eos constituisse existimatur. Neptunum autem pari consilio muneraſſe: nam equos his quibus vruntur, donauit: & dedit potestatem naufragijs saluti esse. Alij dixerunt Herculem esse & Apollinem. Nonnulli etiam Triptoleum, quem supra diximus, & Iasiona à Cerere dilectos, & ad sidera perlatos. Sed quidē Castore & Polluce dicunt, hoc amplius addunt, vt Castor in oppido Ariadnis sit occisus, quo tempore Lacedaemonij cum Atheniensibus bellum gesserunt. Alij autem cum oppugnarent Spartam Lynceus & Idas, ibi periſſe dixerunt. Pollucem ait Homerus conceſſiſſe fratri dimidiam vitam: itaque alternis diebus eorum quēque lucere.

CANCER. Hic dicitur Iunonis beneficio inter astra collocatus: quod cum Hercules contra Hydrā Lernaam constitisset, ex palude pedē eius mordicus arripuiſſet: qua de re Hercule permotum, cum interſeciſſe: Iunonem autem inter sidera constituisse, vt eſſet cum duodecim signis, qua maxime solis cursu continentur. In eius deformationis parte sunt quidā qui Asini appellantur, à Libero in testa Cancris duabus stellis figurari. Liber enim à Iunone furore obiecto, dicitur mente captus fugiſſe per Thesprotiam, cogitās ad Iouis Dodonai templum peruenire, vnde peteret responsum, quo facilius ad priſtinū statum mentis perueniret,

gouret, sed cum venisset ad quandam paludem magnam quam transire non posset, de quibusdam duobus asellis obujs factis dicitur vnum deprehendisse eorum, & ita esse transuolatus, ut omnino aquam non retigerit. Itaque cum venisset ad templum Iouis Dodonæi, statim dicitur furore liberatus, & asellum gratiam resulisse, & inter astra eos collocasse. Nonnulli etiam dixerunt a Ioue illi quo fuerat vectus, vocem humanam dedisse. Itaque postea cum cum Priapo de Natura contendisset, & victum ab eo interfecit. Pro quo Liberum eius miserum in sideribus annuerauit. Et ut sciretur id pro deo, non pro homine timido (quia Iunonem fugerit) fecisse, supra Cancrum constituit, qui dea beneficio fuerat affixus astris. Dicitur etiam alia historia de Asello, ut ait Eratosthenes. Quo tempore Iupiter bello gigantibus indicto, ad eos oppugnandos omnes deos conuocauit, venisse Liberum patrem, Vulcanum, Satyros, Silenos Asellum vel eos, qui cum non longè ab hostibus abessent, dicuntur Aselli perterriti, & ita pro se quisque magnum clamorem & inaudum gigantibus fecisse, ut omnes hostes eorum clamore in fugam se coniecerint, & ita sine superari. Huius similis est historia de buccina Tritonis. Nam is quoque fertur, cum concham inuentam excanasset secum ad gigantes tulisse, & ibi sonitum quandam inaudum per concham misisse. Hostes autem veritos de qua esset immanis fera ab aduersarijs adducta, cuius esset ille mugitus, fugam se mandasse, & ita victos in hostium potestatem peruenisse.

L E O. Hic dicitur à Ioue constitutus, quod omnium ferarum princeps esse existimatur. Nonnulli etiam hoc amplius dicunt, quod Hercules prima fuerit hac certatio, & quod eum inermis interfecerit. De hoc & Pisander & complures alij scripserunt: cuius supra simulacrum proximum est virgini. Sunt alia VII. Stella ad caudam Leonis in triangulo collocata, quas crines Berenices esse Conon Samius mathematicus & Callimachus dicit: cum Ptolemæus Berenicem Ptolemæi & Aristonis filiam sororem suam duxisset uxorem, & paucis post diebus Asiam oppugnatam profectus esset, venisse Berenicem, si victor Ptolemæus redisset, se de consuram crinem: quo voto damnatum crinem in Veneris Arfinoes Zephyritidis posuisse templo: oblique postero die non comparuisse: quod factum cum rex agere ferret, Conon mathematicus (ut antè diximus) cupiens mire gratiam regis, dixit crinem inter sidera videri collocatum: & quasdam vacuas à figura septem stellas ostendit quas esse fingeret. Crinem hanc Berenicem nonnulli cum Callimacho dixerant equos alere, & ad Olympia mittere consuetam fuisse: Alij dicunt hoc amplius, Ptolemæum Berenices patrem multitudine hostium perterritum fuga salutem petisse: filiam autem sæpe consuetam, insilisse in equum, & reliquam exercitus copiam constituisse, & complures hostium interfecisse, reliquos in fugam coniecisse: pro quo etiam Callimachus eam magnanimam dixit. Eratosthenes autem dicit & virginibus Lesbys dotem quam cuique; relictam à parente nemo solueret, iussisse reddi: & inter eas constituisse petitionem.

V I R G O. Hinc Hesiodus Ioui & Themidi filiam dicit: Aratus autem Astræ & Auroræ filiam existimari, quod eodem tempore fuerit cum aurea secula hominum, & eorum principem fuisse demonstrat: quæ propter diligentiam & aequitatem, Iustitiam appellatam: neque illo tempore ab hominibus exteras nationes bello lacestias esse, neque nauigio quemquam usum esse, sed agris colendum vitam agere consueuisse. Sed post eorum obitum qui sint nati, eos minus officiosos, magis auaros cepisse fieri: quare minus Iustitiam inter homines fuisse conuersatam. Denique eam peruenisse usque eo, dum diceretur. Heu heu genus hominum natum. Itaque iam non potuisse pati amplius, & ad sidera euolasce. Sed hanc alij Fortunam, alij Cererem dixerunt: & hoc magis non conuenit inter eos, quod caput eius nimium obscurum videretur. Nonnulli etiam Eriogonem Icarij filiam dixerunt, de qua supra diximus. Alij autem Apollinis filiam ex Chrysothemina natam, & infantem Parthenon nomine appellationem: eamque quod parua interierit, ab Apolline inter sidera collocatam.

SCORPIVS. Hic propter magnitudinem membrorum in duo signa diuiditur, quorum vnus effigiem nostri Libram dixerunt. Sed omnino totum signum hac de causa statutum existimatur: quod Orion cum venaretur, & in eo exercitissimum se esse consideret, dixisse etiam Diana & Latona, se omnia quæ ex terra exoriantur, interficere valere. Quare terram permotam, Scorpionem misisse, qui eum interficere demonstratur. Iouem autem vtriusque animum admiratum, Scorpionem inter astra collocasse, ut species eius hominibus documento esset, ne qui eorum de aliqua re sibi consideret. Dianam autem propter studium Orionis petisse à Ioue, ut idem illi beneficium daret petenti, quod Terra ultro tribuisset. Itaque eum constitutum, ut cum Scorpius oriatur, Orion occidat.

SAGITTARIVS. Hunc complures Centaurum esse dixerunt. Alij autem hac de causa negauerunt, quod nemo Centaurus sagittis sit usus. Hic autem queritur, cur equinis cruribus sit deformatus, & caudam habeat ut Satyri. Dicunt enim nonnulli hunc esse Crocum nomine, Euphemes Musarum nutricum filium, ut ait Sositheus tragediarum scriptor: eum domicilium in monte Helicone habuisse, & cum Musis solitum delectari, nonnunquam etiam studio venationis exerceri. Itaque pro merita diligentia magnam laudem assecutum: nam & celerrimum in siluis, & acutissimum in musis factum esse. Pro quo studio illius pe-

risse Musas ab Ioue, vt in aliquo aſtrophum numero deformaretur. Itaque Iouem feciſſe, vt cum omnia illius artificia vno corpore vellet ſignificare, crura eius equina feciſſe, quod equo multum ſit vſus. Et ſagittas pro ingenio adiunxiſſe, vt ex his & acumen & celeritas eſſe videretur. Caudam ſatyrice in corpore fixiſſe: quod non minus hoc Muſa, quam Liber Satyrus ſit delectatus. Ante huius pedes ſtella ſunt pauca in rotundo deformata, quas coronam eius vt ludenti abiecitam, nonnulli dixerunt.

CAPRICORNVS. Huius effigies ſimilis eſt Aegipani: quem Iupiter, quod cum eo erat nutritus, in fideribus eſſe voluit, vt Capram nutriticem de qua ante diximus. Hic etiam dicitur, cum Iupiter Titanes oppugnaret, primus obieciſſe hoſtibus timorē qui *πρωτος* appellatur, vt ait Eratoſthenes: hac etiam de cauſa eius inferiorem partem piſcis eſſe formationem, quod nutriticibus, id eſt maritimis conchyliis, hoſtes ſit iaculatus pro lapidum iactatione. Aegyptij autem ſacerdotes & nonnulli poëte dicunt, cum complures dii in Aegyptum conueſſent, repente conueſſe eodem Typhona accerrimum giganta, & maximē deorum inimicum: quo timore permoſos in alias figuras ſe conuertitſe: Mercurium factum eſſe Ibm, Apollinem autem qua Threicia auis vocatur. Dianam merulam ſimulatam. Quibus de cauſis Aegyptios ea genera violari non ſinere demonſtrant: quod deorum imagines dicantur. Eodem tempore Pana dicunt in flumen ſe deieciſſe, & poſteriorē partem corporis, effigiem piſcis, alteram autem hirciſeciſſe, & ita a Typhone profugiſſe, cuius cogitatum Iouem admiratum, effigiem eius inter ſidera fixiſſe.

AQVARIVS. Hunc complures Ganymedem eſſe dixerunt: quem Iupiter propter pulchritudinem corporis ereptum parentibus, deorum miniſtrum feciſſe exiſtimatur. Itaque oſtenditur vt aquam aliquā infundens. Hegeſianax autem Deucaliona dicit eſſe: quod eo regnante, tanta vis aqua ſe de caelo profuderit, vt catochyſmus factus eſſe diceretur. Eubulus autem Cecropem demonſtrat eſſe, antiquitatem generis commemorans, & oſtendens antequam vinum traditum ſit hominibus, aqua in ſacrificijs deorum vſus eſſe, & ante Cecropem regnaſſe, quam vinum ſit inuentum.

PISCES, Diogenes Erythracus ait, quodam tempore Venerem cum Cupidine filio in Syriam ad flumen Euphratem veniſſe, & eodem loco repente Typhona giganta, de quo ſupra diximus apparuiſſe. Venerem autem cum filio in flumen ſe proieciſſe, & ibi figuram piſcium forma mutari: quo facto, periculo eſſe liberatos. Itaque poſtea Syros qui his locis ſunt proximi, deſtititſe piſces eſſe: quod vereantur eos capere: ne ſimili cauſa aut deorum praſidia impugnare videantur, aut eos ipſos captare. Eratoſthenes autē ex eo piſce natos homines dicit, de quo poſt dicemus.

CETVS. De hoc dicitur quod à Neptuno ſit miſus, vt Andromedam interficeret, de qua ante diximus, ſed à Perſeo ſit interfectus, propter immanitatem corporis, & per illius virtutem inter ſidera collocatus.

ERIDANVS. Hunc alij Nilum, complures etiam Oceanum eſſe dixerunt. Qui autem Nilum volunt vocari, propter magnitudinem eius & vtilitatem, aquiſſimū, eſſe demonſtrant: praeterea quod infra eum quaedam ſtella ſit, clarius ceteris lucens, nomine Canopus appellata. Canopus autē in ſiſula flumine abluſus Nilo.

LEPVS. Hic dicitur Orionis Canem fugere venantiū. Nam cum, vt oportebat, eum venatorem ſuſcepiſſent, voluerunt etiam hoc ſignificare aliqua de cauſa: itaque leporem ad pedes eius fugientem ſinxerunt: quem nonnulli à Mercurio conſtitutum dixerunt, eiſque datum eſſe praeter cetera genera quadrupedum, vt alios pareret, alios haberet in ventre. Qui autem ab hac cauſa diſſentiunt, negant oportere tam nobilem & tam magnum venatorem, de quo & ante in Scorpionis ſigno diximus, oportere ſingi leporem venari: Callimachum quoque accuſari, quod cum Diana ſcriberet laudes, eam leporum ſanguine gaudere, & eos venari dixiſſet. Itaque Oriona cum Tauro decertantem fecerunt. Leporis autem hanc hſtoriam memoria prodiderunt, apud antiquos in ſiſula Lero nullum leporem fuiſſe, ſed ex eorum ciuitate adoleſcentium quendam ſtudio generis inductum, ab exteris ſinibus leporem ſeminā pragnantem attuliſſe, & ad eius partum diligentiffime miniſtraſſe. Itaque cum peperiſſet, compluribus eius ciuitatis ſtadium incidiſſe, & partim precio, partim beneficio mercatos, omnes lepores alere cepiſſe. Itaque non longo intervallo tantam multitudinem leporum procreatam, vt tota ſiſula ab his occupata diceretur: quibus cum ab hominibus nihil daretur, in ſemina eorum impetu facto omnia comederunt. Quo facto incolae calamitate affecti, cum fame forent oppreſſi, cōmuni conſilio totius ciuitatis vix denique eos ex ſiſula abegiſſe dicuntur. Itaque poſtea leporis figurā in aſtris conſtituiſſe, vt homines meminiſſent, nil eſſe tam exoptandum in vita, quin ex eo plus doloris quam lætitiæ capere poſterius cogerentur.

ORION. Hunc Heſiodus Neptuni filium dicit, ex Euryale Minois filia natum. Conceſſum autem ei vt ſupra fluctus curreret, vt in terra: quemadmodū Iphiclo datum dicitur, vt ſupra aſſas curreret, nec eas infringeret. Ariſtomachus autem dicit quendam Erythreā fuiſſe Thebū, Pindarus autē in ſiſula Chio. Hunc autem cum Iouem & Mercuriū hoſpitiorecepiſſet, petiſſe ab his vt ſibi aliquid liberorū naſceretur.

Itaque

Itaque quo facilius petitus impetraret, bouem immolasse, & his pro epulis apposuisse: quod cum fecisset, poposcisse Iovem & Mercurium, quod corium de boue fuisset detractum, & quod fecerant vrina in corium infudisse, & id sub terra poni iussisse: ex quo postea natum puerum, quem Erythreus è factò Vriona nomine appellaret: sed vetustate & consuetudine factum est, ut Orion vocaretur. Hic dicitur Thebù Cbium venisse, & OEnopionis filiam Meropem per vinum cupiditate incensus compressisse: pro quo facto ab OEnopione excacatus, & de insula eiectus. Existimatur autem Lemnum ad Vulcnium peruenisse, & ab eo quendam ducem Cedalionem nomine accepisse: quem collo ferens ad Solem venisse, & ab eo sanatus, ut se vlcisceretur, Cbium reuertisse, OEnopionem autem à ciuibz sub terra custoditum esse. Quem postquam se inuenire posse desperaret Orion, in insulam Cretam peruenisse, & ibi venari cœpisse cum Diana, & ei polliceri quæ supra diximus, & ita ad sidera peruenisse. Nonnulli autem aiunt, Oriona cum OEnopione prope nimia coniunctum amicitia vixisse: & quod ei voluerit suum studium in venando probare, Diana quoque pollicitum quæ supra diximus, & ita interfectum. Alij dicunt cum Callimacho, cum Diana vim voluerit asserre, ab ea sagittis esse confixum, & ad sidera propter venandi consimile studium deformatum. Ister autem dicit Oriona à Diana esse dilectum, & penè factum ut ei nupsisse existimaretur. Quod cum Apollo egre ferret, & sæpè eam obiurgans nihil egisset, natans Orionis longe caput solum videri conspicat, contendit cum Diana, eam non posse sagittam mittere ad id quod nigrum in mari videretur. Quæ cum se vellet in eo studio maxime artificem dici, sagitta missa caput Orionis traiecit. Itaque eum cum fluctus interfectum ad litus eiecisset, & se eum Diana percussisse plurimum doleat, multis eum obitum prosecuta lacrimis, inter sidera statuisse existimatur. Sed quæ post mortem eius Diana fecerit, in eius historijs dicemus.

CANIS. Hic dicitur ab Ioue custos Europe appositus esse, & ad Minoa peruenisse, quem Procris Cephalis vxor laborantem dicitur sanasse, & pro eo beneficio Canem munere accepisse, quod illa studiosa fuerit venationis: & quod Canis fuerat datum, ne vlla fera praterire eum posset. Post eius obitum Canis ad Cephalum peruenit, quod Procris eius fuerat vxor: quem ille secum ducens Thebas peruenit, ubi erat vulpes cui datum dicebatur, ut omnes Canes effagere posset. Itaque cum in vnũ peruenissent, Iupiter nescius quid faceret, ut Ister ait, utrosque in lapides conuerit. Nonnulli hunc Canem Orionis esse dixerunt, & quod studiosus fuerit venandi cum eo Canem quoque inter astra collocatum. Alij autem Icarij Canem esse dixerunt, de quo antè diximus: quæ multa proposita suos habent auctores. Sed Canis habet in lingua stellam vnã, quæ ipsa Canis appellatur: in capite autem alteram, quam Isis suo nomine statuisse existimatur, & Sirion appellasse, propter flammam candorem: quod eiusmodi sit, ut prater ceteras lucere videatur. Itaque quo magis eam cognoscerent, Sirion appellasse.

PROCTON. Hic ante maiorem Canem exoriri videtur, sed à nonnullis Orionis esse existimatur: hac etiam de causa Procyon est appellatus, sed ijdem omnibus historijs, quibus superior Canis annumeratur.

ARGO. Hanc nonnulli propter celeritatem Grace dixerunt Argo appellatam: alij, quod Argus eius fuerit inuentor. Hanc autem primam in mari fuisse complures dixerunt: & hæc maxime stellis esse figuratam. Hanc nauim factam Pindarus ait in Magnesia oppido, cui Demetrias est nomen. Callimachus autem in ijdem finibus ad Apollinis Actij templum, quod Argonauta proficiscentes statuisse existimantur in eo loco qui Pagasæ vocatur, ideo quod nauis Argo ibi primum compacta dicitur, quod est Grace Παγασαί. Homerus hunc eundem locum in Thesalia finibus esse demonstrat. Aeschylus autem, ut nonnulli aiunt, à Minerva quandam materiam loquentem eodem esse coniunctam. Sed huius non tota effigies inter astra videtur: diuisa enim est à puppi vsque ad malum: significans, ne homines fractis nauibus pertimescerent.

CENTAVRVS. Hic dicitur nomine Chiron, Saturni & Philyra filius esse: qui non modo ceteros Centauros, sed homines quoque iustitia superasse, Aesculapium & Achillem nutrisse existimatur: pietate igitur & diligentia effecit, ut inter astra numeraretur. Apud hunc Hercules cum diuerteretur, & simul cum Chirone sedens sagittas consideraret, fertur vna earum decidisse supra pedem Chironis, & ita eum interfecisse. Alij autem dicunt Centaurum miratum, quod tam breuibz sagittis tam magna corpora Centaurorum interfecerit, ipsum contendere arcum conatum: itaque ex eius manu sagittam prolapsam, in pedem eius incidisse: pro qua re Iupiter eius misertus, inter sidera eum constituit cum hostia quã supra aram tenens immolare videtur. Hunc alij Pholon esse Centaurũ dixerunt, eum qui auruspicio prater ceteros plurimum valuisse: itaque ad aram cum hostia venire Iouis voluntate figuratum.

ARRA. In hac primum dij existimantur sacra & coniurationem fecisse, cum Titanas oppugnare conarentur: eam autem Cyclops fecisse. Ab ea consuetudine homines dicuntur instituisse sibi, ut cum aliquã rem efficere cogitarent, prius sacrificarent, quàm agere incœpissent.

HYDRA, in qua Coruus insidere, & Crater positus existimatur, de qua hanc habemus memoria præ-

ditam causam: Coruus Apollini tutela usus, eo sacrificante missus ad fontem aquam puram petiit, vidit arbores complures ficorum immaturas: eas expectans dum maturefcerent, in arbore quadam earum consedit. Itaque post aliquot dies coctus fici, & a Coruo compluribus earum comestis, expectans Apollo Coruum, vidit eum cum Cratere pleno volare festinantem. Pro quo admissio eius dicitur, quod diu moratus sit Apollinem, qui coactus mora Corui, alia aqua est usus, hac ignominia eum affecisse, ut quandiu fici coquerentur, Coruus bibere non posset, ideo quod guttur habeat pertusum illis diebus. Itaque cum veller significare firum Corni, inter sidera constituit Cratera, & supposuit Hydram qua Coruum sitientem moraretur. videtur enim rostro caudam eius extremam verberare, ut tanquam finas se ad Crateram transire. Ister autem & complures dixerunt, Coronida Phlegya filiam fuisse: hanc autem ex Apolline Aesculapium procreasse: sed postea Ischyn Elari filium cum ea concubuisse. Quod cum videret Coruus, Apollini nunciasse: qui cum fuerit antea candidus, pro incommodo nuncio eum nigrum fecisse, & Ischyn sagittis confixisse. De Cratera autem hanc historiam Philarchus scribit: In Chersoneso qua confinis est Troia, ubi Proteus fidei sepulchrum statutum complures dixerunt, urbs Phlagusa nomine dicitur, in qua Demipbon quidam cum regnaret, incidit eorum finibus repentina vastitas & civium internecio miranda: quare Demipbona per motum ferunt misisse ad Apollinis oraculum, quaerens remedium vastitatis. Responso autem dato, ut quotannis una de nobilium genere virgo deus Penatibus eorum immolaretur: Demipbon omnium filias prater suas sorte ductas interficiebat, usque dum cuidam civium loco nobilissimo eorum nato perdidit inceptum Demipboni: qui negare cepit de sua filia se passurum fortiri, nisi eodem regis filia essent coniuncta. Quo facto rex per mortu, illius filiam sine sorte ductam interfecit: quod Matusius nomine virginis pater instanti tempore simulavit se patria causa non egre ferre factum: potuisset enim postea sorte ducta nihilominus interire: quod paulatim dies regi in oblivionem perduxit. Itaque cum se propere amicissimum regi virginis pater ostendisset, solenne sacrificium se habere dixit, eumque & filias eius ad id consociendum invitavit: qui nihil aliter futurum suspicatus, filias ante misit, ut ipse occupatus in re civili postea veniret. Quod cum exoptanti Matusio accidisset, filias eius interfecit, & sanguinem earum cum vino in cratere mixtum advenienti regi pro potione dari iussit. Qui cum filias desideraret, & quid his factum esset rescisset, Matusium cum cratere in mare proijci iussit: quo facto mare quod ille est proiectum, memoria causa Matusium mare vocatum est: portus autem adhuc Crater appellatur: quem antiqui astrologi stellis deformaverunt, ut homines meminissent, Maleficcium neminem temere lucrari posse: neque oblivionem inimicitiarum fieri solere. Nonnulli cum Erato bene dicunt, eum Cratera esse quo Icarus sit usus, cum hominibus ostenderet vinum. Alij autem dolium esse, quo Mars ab Esbo & Ephe alte sit coniunctus.

PISCIS qui Notius appellatur. Hic videtur ore aquam excipere a signo Aquarii: qui laborantem quondam Isin servasse existimatur: pro quo beneficio simulacrum Piscis, & eius filiorum, de quibus ante diximus, inter astra constituit. Itaque Syri complures pisces non esitant, & eorum simulacra inaurata pro diis Penatibus colant. De hoc & Hegeſias scribit.

RELIOVVM est nobis de quinque stellis, quas complures ut erraticas, ita *πλανήτας* Graeci dixerunt. Quarum una est Iouis nomine Phaëton quem Heraclides Ponticus ait, quo tempore Prometheus homines finxerit, hunc pulchritudine corporis reliquis praestantem fecisse, eumque suppressere cogitare, atque ut certum redderet Cupidinem, Ioni nunciasse. Quo facto missum Mercurium ad Phaëtona, persuasisse ut ad Iovem veniret, & immortalis fieret: itaque cum inter astra collocatum.

SECVNDA stella dicitur Solis, quam alij Saturni dixerunt. Hanc Eratoſthenes a Solis filio Phaëthonta appellatam dicit: de quo complures scripserunt, ut patri inscienter curru vectus, incenderet terras: quo facto ab Iove fulmine percussus, in Eridanum deiectus est, & a Sole inter sidera perlatum.

TERTIA est stella Martis, quam alij Herculis dixerunt, Veneris sequens stellam, hac (ut Eratoſthenes ait) de causa: Quod Vulcanus cum uxorem Venerem duxisset, & propter eius observantiam Marti copia non fieret, ut nihil aliud asequi videretur, nisi sua stella Veneris sidus persequi a Venere impetravit. Itaque cum vehementer eum amor incenderet, rem significans, e facto stellam Piroënta appellavit.

QUARTA stella est Veneris, Lucifer nomine: quam nonnulli Iunonis esse dixerunt. Hunc eundem Hesperum appellari multis traditum est historiis. Hic autem omnium siderum maximus esse videtur. Nonnulli autem hunc Aurora & Cephalis filium esse dixerunt, pulchritudine multis praestantem: ex qua re etiam cum Venere dicitur certasse, ut etiam Eratoſthenes dicit, eum hac de causa Veneris appellari: ex oriente sole, & occidente videri: quare, ut ante diximus, iure hunc & Luciferum, & Hesperum nominatum.

QVINTA stella est Mercurij nomine Stilbon: sed hac est brevis & clara: hac autem Mercurio data existimatur, quod primus menses instituerit, & perviderit siderum cursus. Euhemerus autem primus ait Venerem astra constituisse, & Mercurio demonstrasse.

PRAETEREA ostenditur circulus quidam in sideribus, candido colore, quem *Lactem* esse nonnulli dixerunt. Erat osthenes enim dicit Mercurio infanti insciam puero *Iunonem* dedisse lac: sed postquam rescribit *Maia* filium esse, rescisse eum à se, & ita lactis profusi splendorem inter sidera apparere. Alij dixerunt dormienti *Iunoni* *Herculem* suppositum, & experrectam, id quod supra diximus, fecisse. Alij autem *Herculem* propter nimiam audiatem, lactis multitudinem appetisse, neque in ore continere potuisse: quod ex ore eia profusum, circulum signasse. Alij dicunt quo tempore *Ops Saturno* lapidem pro partu attulit, iussisse ei lac praeberet: quia cum pressisset mammam, profuso lacte circulum deformatum, quem supra demonstravimus. Nos autem omnium corporum deformationem dicere instituemus.

IGITUR incipiemus à polo *Boreo* protinus dicere, quo utraque *Arcti* nixe vehuntur, *Arctico* circula clausa, & ita collocata, ut alterius unaqueque earum resupinata caput alterius regere videatur, ita tamen, ut caput eius quae superior fuerit, ad caudam inferioris contendat. Harum maior in extremo circulo pedes habet fixos. Praeterea habet in capite stellas VII. omnes obscuras, in utrisque auribus binas, in humero claram unam, in pede novissimo duas, in summo interscapilio unam, in crure de posterioribus primo, unam: in pede priori duas, in cauda ipsa tres. Ita totius sideris stella sunt omnino XXI.

Minor autem habet in stationis unoquoque loco stellas singulas clare lucentes, & supra caudam tres: omnino septem: sed in prioribus cauda stellae una est infima quae *Polus* appellatur, ut *Eratosthenes* dicit, per quem locum ipse mundus existimatur versari. Reliquae autem duae *Χορὸν* & *αὶ* dicuntur, quod circum polum versantur.

DRACO inter duas *Arctos* collocatus, videtur corporis sinu facto *Arctici* minorem ita concludere, ut pene pedes eius tangere videatur: cauda autem flexa, caput maius attingere: & suo capite tanquam reducto, circulum *Arcticum* tangens, corpus ut in sphaeram complicari: & si quis diligentius attenderit, videre poterit caput *Draconis* ad maiorem *Vrsae* regionem cauda collocatum. Hic habet in utroque tempore stellas singulas, in oculis singulas, in mento unam, & toto corpore reliquo passim dispositas decem: ita ut omnino stellarum sit XV.

ARCTOPHYLAX. Huius manum sinistram circulus *Arcticus* includit ita, ut neque occidere neque exoriri videatur: ipse autem positus ab *Arctico* circulo ad *Aestivum* definitur, inclinatus in longitudinem, dextro pede *Aestivo* circulo nixus. Huius humeros & pedes à reliquo corpore dividit circulus, qui per utrosque polos transiens, tangit *Arietem* & *Chelas*. Hic quidem cum *Tauris*, & *Geminis*, & *Cancro*, & *Leone* occidit: ideo serò occidere dicitur, quod magis erectus à pedibus peruenit ad terram: at exoriri citius quam *Chela* videtur. Habet autem in manu sinistra stellas quatuor, quae nunquam occidere dicuntur: in capite stellam unam: in utroque humero singulas, in utraque mamma singulas, sed clariorem dextram, & sub ea alteram obscuram, & in cubito dextro claram unam: in zona unam clarius ceteris lucentem: hac stella *Arcturus* appellatur in utriusque pedibus singulas, quae omnino sunt XIII.

CORONAM humero sinistro propè contingere *Arctophylax* videtur: quae autem *Engonasin* dextri pedis calce coniungit, hac *Cancro* & *Leone* exoriente occidere, cum *Scorpione* exoriri perspicitur. Habet autem novem stellas in rotundo dispositas: sed ex his tres clarius ceteris lucentes.

ENGONASIN. Hic positus inter duos circulos, *Arcticum* & *Aestivum*, utrisque pedibus & dextro genu, quem ante diximus, *Arcticum* circulum finit, ita tamen, ut dextro pede prioribus digitis circulum terminet, sinistro autem toto caput *Draconis* opprimere conetur. Humeri autem velut sustinens circulum *Aestivum*, & manu dextra proiecit tangens: laevam autem è regione ad sinistram genu porrigens, aequali intervallo circuli *Aestivi* & genu sinistri. Hic occidens capite prius quam reliquo corpore devenit ad terram: qui cum totus occidit, ut pendere pedibus ex *Arctico* circulo videatur: exoriri ante pedibus quam reliquis membris. Habet autem in capite stellam unam, in sinistro brachio unam, in utroque humero singulas clare lucentes: in manu sinistra unam, in dextro cubito alteram: in utroque latere singulas sed clariorem in sinistro: in dextro femore duas, in genu unam, in poplite unam, in crure duas, in pede unam quae dicitur clara, in sinistra manu quatuor, quas pellem *Leonis* esse nonnulli dixerunt.

LYRA. Hac posita est contra regionem eius loci, qui est inter genu & manum sinistram eius qui *Engonasin* vocatur, cuius ipsa testudo spectat ad *Arcticum* circulum, summum autem cacumen ad polum. Notum contendere videtur. Hac *Lyra* Virgine exoriente occidere cum *Sagittario* exoriri perspicitur. Habet autem in ipsis testudinis lateribus singulas stellas: in summis cacuminibus eorum, quae in testudine ut brachia sunt collecta, singulas: in medijs isdem, quae humeros *Eratosthenes* fingit, singulas in scapulis ipsius testudinis, unam, in ima *Lyra*, quae ut basis totius videtur, unam.

OLOR. Huius una alia est ad circumductionem huius circuli qui *Arcticus* vocatur, contingens extremum pedem sinistram eius qui *Engonasin* vocatur: sinistram autem alam habet paululum extra circulum

ÆSTIUM, penè coniungens pedibus Pegasi. Æstius autem circulus rostrum eius à reliquo corpore diuidit. Cauda iungitur extrema cum capite Cephei. Hic cum Virgine & Chelis occidens, prius capite quàm reliquis membris deuenit ad terram: exoritur autem cum Capricorno. Hic habet in capite stellam clare lucentem vnam: in collo alteram pari fulgore, in vtrisque pennis quinas, supra caudam, vnam. Omnino habet stellas XIII.

CEPHEVS à tergo minoris Arcti constitutus, includitur Arctico circulo à pedibus ad pectus, vnde præter humeros & caput eius nihil occidere videatur: neque longe abest à flexu Draconis, què capite primum efficere videtur. Cepheus autem manibus vtrisque proiectis figuratus, tanto distat intervallo à pedibus Arcti minoris, quantum spatium inter pedes Cephei videtur. Huius caput Scorpione exorto occidere, cum Sagittario exoriri perspicitur. Hic autem habet in capite stellas duas, in manu dextra vnam: item in cubito obscuram vnam, in sinistra manu & humero singulas, in dextro humero vnam: in zona qua medium eius diuidit corpus, tres stellas clare videntur, in latere dextro obscura vna: in sinistro genua dua, in vtrisque pedibus singula: supra pedes, stella quatuor. Hic totus omnino est stellarum XVIII.

CASSIPEIA sedens in siliquaastro, collocata est, cuius sedili & ipsum Cassiopeia pedes positi in ipsa circumductione circuli qui Arcticus vocatur: effigies autem corporis ad Æstium circulum peruenit, quam capite & dextera manu tangit. Hanc propè mediam diuidit circulus is qui Lactem appellatur: proxime Cephei signum collocatum. Hac occidens Scorpione exoriente, capite cum sedili resupina ferri perspicitur exoriri autem cum Sagittario. Huius in capite stella ostenditur vna in vtroque humero vna, in papilla dextra, clare vna: in lumbis magna vna, in sinistro femore dua: in genu vna, in pede dextro vna, in quadrato quæ sella deformatur in angulum vtrisque singula clarius ceteris lucentes. Hac igitur est omnino stellarum XIII.

ANDROMEDA proxime Cassiopeiam, supra caput Persei breui intervallo distidente collocata perspicitur, manibus diuersis vincita, vt antiquis historijs est traditum. Cuius caput equi Pegasi ventri coniungitur: eadem enim stella & vmbilicus Pegasi & Andromeda caput appellatur. Huius medium pectus & manum sinistram circulus Æstius diuidit. Occidit autem cum Pisce de duobus secundo, quem Andromeda subiectum brachio supra diximus, exoriente Libra & Scorpione, capite prius quàm reliquo corpore perueniens ad terram. Exoritur autem cum Piscibus & Ariete. Hac, vt supra diximus, habet in capite stellam clare lucentem vnam: in vtroque humero vnam: in cubito dextro vnam, in ipsa manu vnam: in sinistro cubito vnam, in brachio vnam, in manu alteram: in zona tres, supra zonam quatuor: in vtroque genu vnam, in pedibus autem binas. Ita omnino est stellarum XX.

PERSEVS. Huius sinistram cruris & humerum leuam circulus Æstius à reliquo corpore diuidit. Ipse manu dextra Arcticum circulum tangit dextro pede, caput Aurigæ premere velut currens videtur. Idem occidens Sagittario & Capricorno exorto, inclinatus caput versus, cū Ariete & Tauro rectus exoritur. Habet aut in vtroque humero stellam vnam: in manu dextra clare lucentem vnam, qua falcem tenere dicitur, quo telo Gorgonem interfecit: in sinistra alteram, qua caput Gorgonis tenere existimatur. Habet præterea in ventre stellam vnam, in lumbis alteram, in dextro femore vnam, in genu vnam, in tibia vnam, in pede vnam obscuram, in sinistro femore vnam, & in genu alteram: in tibia duas, in sinistra manu quod Gorgonis caput vocatur, stellas quatuor. Omnino est stellarum XVIII. Caput eius & falx sine sideribus apparèt. Hinc Aratus cum diceret inter sidera $\kappa\epsilon\chi\omicron\nu\iota\sigma\mu\epsilon\nu\omicron\nu$ figuratum, acceperunt complures, eum puluerulentum dicere: quod minime conuenit, posse inter sidera etiam puluerulentum apparere: quod si esset, dignior erat Orion, cui idem ascriberetur. Primum, quod assidue est venatus, & semper in terra fuit: denique quod adhuc inter sidera venari videtur. Perseus autem qui assidue volaret, non potest puluerem habere. Quid igitur? Cum vellet Aratus eum currentem obscure significare, vsus Aetolorum consuetudine, eum $\kappa\epsilon\chi\omicron\nu\iota\sigma\mu\epsilon\nu\omicron\nu$ dixit: Aetoli enim cum volunt aliquem decurrere significare, $\alpha\pi\omicron\kappa\omicron\nu\iota\sigma\mu\epsilon\nu\omicron\nu$ dicunt, id quod Aratus voluit demonstrare, non vt illam volentem assidue, puluerulentum dicat, quod à multis perperam est intellectum.

HENIOCHVS autem circulo Æstio genuum sine, præterea ab humero sinistro vsque ad zonam diuiditur ab eo quem supra Lactem orbem diximus. Huius dexter pes Tauri sinistro cornu stella coniungitur vna, manibus vt lora tenens figuratur. Cuius in humero sinistro Capra, in manu autem duo Hædi duabus stellis formati dicuntur. Totus autem pedibus Persei subiectus, caput habens contra Vrsæ maioris aspectum. Hic occidere Sagittarij & Capricorni exortu videtur: exoriri autem Ophiuchi & Engonasin occidentibus. Habet præterea in capite stellam vnam: in vtroque humero vnam, sed in sinistro clariorem, qua Capra vocatur, in vtroque cubito vnam, in manu duas, qua Hædi appellantur, stellis propè occidentibus facti.

OPHIOCHVS inclinatus à capite, vt qui resupinari videtur, manibus anguem tenere figuratus. Huius autem humeri Æstio circulo diuiduntur à reliquo corpore. Ipse genuum sine ab æquinoctiali circulo ter-

In terminatur, pede sinistro premens oculos, dextro autem testudini Scorpionis innixus. Anguis autē qui ab eo tenetur, prope extremo ore Coronam contingit, medium ut præcingens Ophiuchum, à cauda brevior quàm superiori corpore, qua manus sinistra ipsius signi figuratur: ita tamen, ut extrema cauda circum Aequinoctialem cum Aquila cauda iungat. Occidens exortu Gemorum, Cancrī & Leonis, peruenit ad terram: exoriens autem cum Scorpione & Sagittario, apparet. Hic habet in capite stellam vnam, in utroque humero singulas, in sinistra manu tres, in dextera quatuor, in lumbis duas, in utroque genu singulas, in dextro crure vnam, in utroque pede singulas, sed clariorem in dextro. Itaque est omnino stellarum XVII. Anguis autem habet in summo capite duas, sub capite quatuor vno loco omnes. Ad manū ipsius Ophiuchi sinistram, duas, sed quæ maxime ad corpus eius accedit, clariorem: & in dorso Anguis ad ipsam corporis coniunctionē quinque. Et in prima curvatura cauda quatuor; in secunda, caput versus, stellas sex. Ita est omnino, trium & viginti stellarum.

SAGITTA inter duos circulos, Aestiuum & Aequinoctialem, super Aquila signum posita, diuiditur ab eo circulo qui utriusque polo subiectus ad Cancrum & Capricornū peruenit. Huius acumen ad Equi pedum regionem spectat, altera pars ad humeros Ophiuchi tendit. Hac occidit Virginis ortu: oritur autem cum Scorpione. Habet omnino stellas quatuor, quarum vna in principio materia, altera in medio, due reliquæ in eo loco quo ferrum solet affigi, diuersa videntur.

AQVILA ala dextera non multum extra circulum Aequinoctialem prodire, sinistra autem non longe à capite Ophiuchi figurata videtur. Præterea rostrum eius à reliquo corpore diuidit circulus quem supra diximus à Cancro ad Capricornum peruenire: media autem finitur ab eo quem supra Lacteam orbem demonstrauimus esse. Hac occidit exortu Leone. Exoritur autem cum Capricorno, habens in capite stellam vnam, in utraque penna vnam, in cauda vnam.

DELPHIN non longe ab Aquila signo figuratus, in curuatione cauda nouissima tangit Aequinoctiali circuli circunductionem, capite prope contingens equi Pegasi rostrum. Hic exoritur cum Sagittarii posteriore parte. Occidit autem cum Virgo exorta est ad capitis finem. Habet autem in capite stellas duas supra caput ad ceruicem versus duas: ad ea quæ in ventre velut penna videntur, habet stellas tres: in scapulis autem, vnam: in cauda, duas. Omnino est stellarum nouem.

EQVVS Arcticum circulum spectans, pedibus Aestiuo orbe nisi, extremo ore caput Delphini tangere videtur, Aquarii manum dextram ceruice sua coniungens, & utrisque Piscibus clausus, quos in duodecim signis postea demonstrabimus. Huius in stella corpus apparet vsque ad umbilicum deformatum: qui occidit cum Pisce de duobus primo, qui supra tergum eius est fixus. Exoritur cum Aquario toto, & cum Pisce, cum quo & occidit manus Aquarii dextera. Hic habet in rostro stellas duas obscuras, in capite vnam, in maxilla vnam, in utrisque auribus singulas, in ceruicibus quatuor obscuras, sed maxime luces quæ capiti proxima apparet, in humero claram vnam, in pectore vnam, in interscapilio vnam, in umbilico nouissimam vnam, qua Andromeda caput vocatur, in genibus utrisque singulas, in utrisque poplitibus singulas. Ita est omnino stellarum XVII.

DELTON autem in triangulum deformatur, equi lateribus duobus, vno brevior, sed prope quali reliquis, inter Aestiuum & Aequinoctialem circulum supra caput Arietis non longe ab Andromeda dextro crure, & Persei manu sinistra collocatur: cum Ariete toto occidens, exoriens autem cum eiusdem dimidia priore parte. Habet stellam in vnoquoque angulo vnam.

Nunc protinus XII. signorum figuratorem dicemus, quorum est princeps Aries.

ARIES in Aequinoctiali circulo consistens, caput ad exortum habens conuersum, occidens à primis pedibus, & exoriens caput infra Triangulum, quod & supra diximus, tenens collocatū, pedibus prope caput contingens Piscicium. Habet autem in capite stellam vnam, in cornibus tres, in ceruice tres, in pede priore de primis vnam, in interscapilio quatuor, in cauda vnam, sub ventre tres, in lumbis vnam, in pede posteriore vnam. Omnino est stellarum XVIII.

TAVRVS ad ortum signorum dimidia parte collocatus, ut incipere genu ac desigere ad terram videtur, caput eodem habens asserentem. Genua eius à reliquo corpore diuidit circulus Aequinoctialis. Cornu sinistro, ut supra diximus, coniungitur cum sinistro pede eius qui Auriga appellatur. Inter huius finitionem corporis & Arietis caudam stella sunt septem, quas Vergilias nostri, Græci autem $\pi\lambda\alpha\delta\delta\alpha\varsigma$ appellauerunt. Hic aduersus oritur & occidit. Habet autem in cornibus singulas stellas, sed in sinistro clariorem: utrisque oculis singulas, in fronte media vnam, ex quibus locis cornua nascuntur singulas, quæ septem stella Hyades appellantur: et si nonnulli quas duas diximus nouissimæ, stellas negauerunt esse, ut omnino Hyades essent quinque. Præterea in sinistro genu priore habet stellam vnam, & supra ungulam, vnam: in dextro genu vnam, & in interscapilio tres, nouissimam earum ceteris clariorem: in pectore vnam. Quæ sunt omnino præter Vergilias, XVIII.

GEMINI ab auriga dextra parte supra Oriona collocati videntur, ita tamen, ut Orion inter Taurum & Geminos sit constitutus. Capita eorum diuiduntur à reliquo corpore, circulo eo qui astatem definire supra est dictus, ut complexa corpora inter se tenentes. Occidunt directi à pedibus: exoriantur autem inclinati ut iacentes. Sed de his qui Cancro est proximus, habet in capite stellam vnam claram, in vtrisque humeris singulas claras, in dextro cubito vnam, in genibus vtrisque singulas, in pedibus vtrisque singulas: alter autem in capite vnam, in vtrisque mammis singulas, in sinistro humero vnam, in pedibus vtrisque singulas & infra sinistram pedem vnam, quæ $\pi\epsilon\omicron\pi\omicron\varsigma$ appellatur.

CANCER. Hunc medium diuidit circulus Aëstiuus ad Leonem, & ad exortus spectantem, paululum supra caput Hydra collocatum, Occidentem & Orientem posteriori corporis parte. Hic autem habet in ipsa testa stellas duas, quæ Asini vocantur, de quibus ante diximus: in dextris pedibus singulas obscuras, in sinistro primo pede duas, & in secundo duas obscuras, in tertio vnam, in quarto primo vnam obscuram, in ore vnam, in ea quæ Chela dexterior dicitur, tres similes, non grandes, in sinistra similes duas, Omnino est stellarum XVII.

LEO Spectant ad occasum supra corpus Hydra, à capite quæ Cancro instat, vsque ad mediam partem eius constitutus, medius aëstiuo circulo diuiditur, ut sub ipso orbe priores pedes habeat collocatas: occidens à capite & exorians, Hic habet in capite stellas tres, in cervicibus duas, in pectore vnam, in interscapilio tres, in media cauda vnam, in extrema alteram, sub pectore duas, in pede priore vnam claram, in ventre claram vnam, & infra alteram magnam: in lumbis vnam, in posteriori genu vnam, in pede posteriori vnam claram. Ita omnino est stellarum XVIII.

VIRGO infra pedes Bootis collocata, capite posteriorem partem Leonis, dextra manu circuli Aëquinoctialem tangit: ac inferiorem partem corporis supra Coruum & Hydra caudam habere perspicitur, occidens capite prius quam ceteris membris. Huius in capite est stella vna obscura, in vtrisque humeris singula, in vtrisque pennis bina, quarum vna stella quæ est in dextra penna ad humerum defixa, $\pi\epsilon\omicron\pi\omicron\varsigma$ vocatur. Præterea habet in vtrisque manibus singulas stellas, quarum vna quæ est in dextra manu, maior & clarior ea cum spicis esse dicitur. In veste autem habet passim dispositas stellas septem, & in vtrisque pedibus singulas. Ita est omnino stellarum XVIII.

SCORPIVS. Huius prior pars quæ Chela dicuntur, ita premuntur ab Aëquinoctiali circulo, ut eū sustinere videantur. Ipse autem pedibus Ophiuchi, de quo supra diximus, subditus, extrema cauda circum Hiemalem contingere videtur: neque longè est ab eo signo, quod pro hostia Centaurus ferre perspicitur. Occidit autem inclinato corpore, exoritur autem erectus à Chelis. Hic habet stellas in his quæ Chela dicuntur, in vnaquaque earū binas, ex quibus prima sunt clariores. Præterea habet in fronte stellas tres, quarum media est clarissima, in interscapilio tres, in ventre duas, in cauda quinque, in acumine ipso quo percutere existimatur, duas. Ita est omnino stellarum XVIII.

SAGITTARIVS autem spectans ad occasum Centauri corpore figuratur, velut mittere incipiens sagittas, à pedibus vsque ad humeros in Hiemali circulo collocatus, ita ut caput solum eius extra eum circum quem supra diximus, apparere videatur: cuius arcus Lacteo circulo medius diuiditur. Ante pedes huius est quadam corona stellis effecta, de qua prius diximus. Hic princeps occidit, exoritur directus. Habet autem in capite stellas duas, in arcu duas, in sagitta vnam, in dextro cubito vnam, in manu priori vnam, in ventre vnam, in interscapilio duas, in cauda vnam, in priori genu vnam, in pede vnam, in inferiori genu vnam, in poplite vnam. Omnino est stellarum XV. Corona autem Centauri est stellarum VII.

CAPRICORNVS ad occasum spectans, & totus in Zodiaco circulo deformatus, cauda & toto corpore medius diuiditur ab Hiemali circulo, suppositus Aquarii manui sinistra: occidit princeps, exoritur autem directus. Sed habet in naso stellam vnam, infra ceruices vnam, in pectore duas, in priore pede vnam, in priore eodem alteram, in interscapilio septem, in ventre quinque, in cauda duas. Omnino est stellarum viginti.

AQVARIVS pedes habet in Hiemali circulo defixos, manum autem sinistram vsque ad Capricorni porrigens tergum, dextra iuba Pegasi propè contingens, spectat ad exortus. Qui cum ita sit figuratus, necesse est corpore eum propè resupinato videri. Effusio aque, peruenit ad eum Piscem qui solitarius figuratur, de quo posterius dicemus. Sed Aquarius & occidit & exoritur capite prius quam reliqui membris. Hic habet in capite stellas duas obscuras, in vtrisque humeris singulas magnas, in sinistro cubito vnam grandem, in manu priori vnam, in vtrisque mammis singulas obscuras, in lumbo interiori vnam, in vtrisque genibus singulas, in dextro crure vnam, in vtrisque pedibus singulas. Omnino est stellarum quatuordecim. Effusio aquæ cum aquali ipso, est stellarum triginta. Sed in his omnibus prima & nouissima clara.

PISCES. Horū, alter Notius, alter Boreus appellatur: ideo quod vnus eorū qui Boreus dicitur, inter Aëqui-

AEquinoctialem & Aëstiuum circulum sub Andromoda brachio collocatus, & Arcticum polum spectans constituitur: alter autem est in Zodiaco circulo extremo sub scapulis Equi, non longè ab Aequinoctiali, circulo collocatus, spectans ad occasum. Hi Pisces quibusdam stellis ut lineola ab Arietis pede primo coniunguntur, quorum inferior ante occidere & exoriri videtur. Habet autem stellas XVII. Et Boreus omnino XII. Coniunctio eorum habet ad Aquilonem spectans stellas tres, ad alteram partem tres, ad exortum tres, in commissa tres, omnino duodecim. Horum coniunctionem, quæ à pede Arietis primo notatur, Aræus Grace *αὐτὸς τοῦ ὠροῦρα*, Cicero Nodum caelestem dicit: qui utrique volunt significare, eum nodum non solum piscium, sed etiam totius sphaera esse: quo enim loco circulus ab Arietis pede *αὐτοῦ τοῦ ὠροῦρα* dicitur, qui meridiem significet: & quo loco in circulus Mesembrinos coniungitur, & transit Aequinoctialem circulum, in ipsa coniunctione circulorum nodus Piscium significatur: quare eum non modo Piscium, sed etiam caelestem nodum appellauerunt.

PISTRIX à media cauda dividitur ab Hiemale circulo; spectans ad exortum, rostro prope posteriorem Arietis pedem iungens. huius priorem partem corporis quæ spectat ad exortum, prope alluere flumen Eridanus videtur. Hæc occidit exorto Cancro & Leone: exoritur autem cum Tauro & Geminis. Sed habet in extrema cauda stellas duas obscuras, ab eo loco usque ad reliqui corporis curuaturam, quinque, sub ventre sex omnino sunt tredecim.

ERIDANVS è sinistro pede profectus Orionis, & perueniens usque ad Pistricem, rursum diffunditur ad Leporis pedes, & protinus ad Arcticum circulum redit. Huius figurationem Hiemalis circulus diuidit ab eo loco quo prope coniungitur Ceto. Hic Scorpione & Sagittario exorto occidere: exoriri autem cum Geminis & Cancro videtur. Habet stellas in prima curuatura tres, in secunda tres, item in tertia usque ad nouissimam, septem, omnino stellarum est tredecim.

LEPVS autem infra sinistram pedem Orionis per Hiemalem circulum fugiens, & ab eo inferiori parte corporis diuisus, occidit Sagittario exorto oritur cum Leone. Habet autem stellas in utrisque auribus singulas, in corpore passim dispositas duas: in pedibus prioribus singulas. ita sunt omnino sex.

ORION. Hunc à zona & reliquo corpore Aequinoctialis circulus diuidit, cum Tauro decertantem collocatum, dextra manu clauam tenentem, & incinctum ense spectantem ad occasum, & occidentem exortu. Scorpionis posteriori parte, & Sagittario exoriente: cum Cancro autem toto corpore pariter exurgentem. Hic habet in capite stellas tres claras, in utrisque humeris singulas, in dextro cubito obscuram unam, in manu similem unam, in zona tres, in eo quo gladius eius deformatur, tres obscuras, in utrisque genibus singulas claras, in pedibus singulas. Omnino XVII.

CANIS Leporem fugientem persequens, posterioribus pedibus diuiditur ab Hiemale circulo. pedem dextrum Orionis penè suo capite contingens, capite ad occasum spectans, sed caput ad Aequinoctialem circulum tendit: Occidens Oriente Sagittario, exoriente autem cum Cancro. Hic Canis habet in lingua stellam unam, quæ Canis appellatur: in capite autem alteram, quam nonnulli Sirion appellant, de quo prius diximus, præterea habet in utrisque auribus singulas stellas obscuras, in pectore duas, in pede prioris tres, in interscapilio tres, in sinistro lumbis unam, in pede posteriori unam, in pede dextro unam, in cauda quatuor. Omnino, viginti.

ΠΡΟΚΥΩΝ. Hic in Lacteo circulo defixus, pedibus Aequinoctialem circulum tangit. Spectat ad occasum, ut inter Geminos & Cancrum constitutus. qui quod ante maiorem Canem exoritur *προκύων* est appellatus. Hic autem occidit exorto Capricorno, exoritur cum Leone. Sed omnino est stellarum trium.

ARGO. Huius puppi Hiemalem circulum & maioris Canis caudam contingens inferiore parte, nonissime nauis inclinata, Antarcticum circulum tangit. Occidens Sagittario & Capricorno exorto ut in mari collocata, exoriente autem cum Virgine & Chelis. Hæc habet in puppi ad singula gubernacula, ad primum stellas quinque, ad alterum quatuor, circum catinam quinque, & sub reiectu quinque, ad malum III. Ita tota est stellarum viginti trium. Quæ quare non sit tota in mundo collocata, prius diximus.

CENTAVRVS. Hic ita figuratur, ut in Antartico circulo niti pedibus, humeris Hiemalem sustinere videatur: capite prope caudam Hydra contingens, hostiam dextra manu tenens supinam, quæ pedibus & extremo ore circulum Hiemalem tangit, inter eum & Antarcticum orbem collocata. Centauri autem crura à reliquo corpore diuidit circulus qui Lacteus vocatur. Hic spectans ad ortus signorum, totus occidit Aquario & Piscibus exortu: oritur autem cum Scorpione & Sagittario. Habet autem stellas supra caput tres obscuras, in utrisque humeris singulas claras, in cubito sinistro unam, in manu unam, in medio pectore equino unam, in prioribus poplitibus utrisque singulas, in

inter scapilio quatuor, in ventre duas claras, in cauda tres, in lumbis equino vna, in genibus posterioribus singulas, in poplitibus singulas. Omnino sunt XXIII. Hostia autem habet in cauda stellas duas, in pede da posterioribus primo vnam, & inter utrosque pedes vnam, in inter scapilio vnam claram & in priore parte pedum vnam, infra alteram: in capite tres dispositas, omnino sunt numero decem.

A R A propter Antarticum circulum tangens, inter Hostia caput & Scorpionis caudam extremam collocatur. Occidens Arietis exortu, exoritur cum Capricorno. Hac habet in summo cacumine circuli ubi formatur, stellas duas, & in imo altaris duas. Et ita est omnino stellarum quatuor.

HTDRA trium signorum longitudinem occupans, Cancris, Leonis & Virginis, inter Aequinoctialem & Hiemalem circulum collocatur, ita tamen, ut caput eius contendens ad signum id quod π ponitur vocatur, & totius Hydrae prope quarta pars inter Aestiuum & Aequinoctialem circulum videatur. Cauda autem extrema penes Centauri Caput tegens, sustinet in dorso Coruum, rostro corporis eius tendentem, & toto corpore ad Cratera tendentem: qui satis longo disidente intervallo, prope inter Leonem & Virginem constitutus videtur, inclinatus ad caput Hydrae, quae occidit Aquario & Piscibus ortu: oritur autem cum his signis de quibus supra diximus. Habet autem in capite stellas tres, in prima a capite curuatur, sex, sed earum nouissimam claram: in secunda curuatur tres, in tertia quatuor, in quarta duas, in quinta vnae, quae ad caudam nouem, omnes obscuras, ita sunt numero viginti septem. Coruus autem habet in gutture stellam vnam, in pennis duas, infra pennam caudam versus duas, in utrisque pedibus singulas: omnino septem. Supra primam a capite curuaturam Crater positus, habet in labris stellas duas, infra autem ansas duas obscuras, in medio Cratere duas, ad fundum duas. Omnino sunt octo.

PISCIS autem qui Notius dicitur, inter Hiemalem & Antarticum circulum media regione collocatus, spectare ad exortum videtur, inter Aquarium & Capricornum, ore excipiens aquam qua funditur Aquario. Hic occidit oriente Cancro, exoritur autem cum Piscibus. Sed est stellarum omnino duodecim.

Quae adfigurationem siderum pertinent, ad hunc finem nobis erunt dicta, reliqua protinus dicemus.

6 QVONIAM in initio sphaerae circuli quinque quomodo efficerentur ostendimus, neque eos corpore siderum notauimus: & si duo nouissimi nihil ad Solis cursum pertinent, hoc est Arcticos & Antarticos, de medijs tribus dicemus. Sed quoniam Aratus quatuor circuli sphaeram plurimum valere dicit, neque eorum aperte quonquam demonstrat, voluntatem nostram apertius ostendemus. Et quemadmodum in initio fecimus, a Boreo polo dicemus.

IGITUR Aestiuum circulum vnum de quatuor esse dicemus, qui $\Delta\epsilon\iota\upsilon\omicron\varsigma$ $\tau\epsilon\omicron\pi\iota\kappa\omicron\varsigma$ vocatur, quo circulo astatem confici demonstrauimus: & si non nemo dubitat, quare non utrique circuli, hoc est Aestiuus & Hiemalis vno nomine appellentur: ideo quod quem nos Aestiuum diximus, nonnulli Hiemalis fiat: & quo circulo hiemem effici diximus, eo circulo alij aestas sit. Qui si voluerint intelligere, id ad nostram collocationem mundi esse demonstratum, qui inter Aestiuum circulum & Arcticum sumus constituti, non ad illorum sphaeram, qui ab Hiemali circulo Antarticum habitantes, nobis Antipodes dicuntur, facilius ad nostram acceperint voluntatem. Si quis enim voluerit eorum quos Antipodas diximus, quod inferiore a nobis circulo constituti videntur, sphaeram facere, non immerito nostrum Hiemalem sibi Aestiuum circulum finxerit: aut si quis scriptor eorum mentionem faciens, obscure voluerit Antipodas demonstrare, & dixerit quibus in Capricorno aestas summa, aut in Cancro hiems maxima fiat, non imperis a ratione acutissime dixisse videbitur, quodcunque enim nostris circulis contrarium dixeris, id illis erit rectum sed ne longiore sermone praeter consuetudinem utamur, ad inceptum reuertamur.

IN AESTIVO circulo, de quo primum dicere instituiamus, hac signa sine partes eorum perspicuntur: Capita Geminorum, Aurigae genu utrunque, Persei crux & humerus sinister. Andromeda autem a pectore, sed manu sinistra, diuiditur. Atque ita euenit, ut caput eius cum toto pectore & manu dextra, videatur esse inter Aestiuum & Aequinoctialem circulum: reliquum autem corpus inter Aestiuum & Arcticum finem. Praeterea in eodem Aestiuo circulo pedes equi Pegasi positi videntur, & caput a reliquo corpore diuiditur Oloris, & ala sinisterioris ut volantis, par, non magna. Ophiuchus humerus, ut circulum sustinere videtur. Virgo prope contingens a capite inter hunc & Aequinoctialem circulum collocata est, ut fulgens ad Austrum. Leo a pectore ad lumbos diuiditur, ut caput eius & corporis superior a cruribus pars inter hunc & Arcticum circulum videatur: inferior autem pars, inter Aestiuum & Aequinoctialem circulum. Cancer autem sic diuiditur medius, ut inter duos oculos eius circulus traiectus existimeretur. In his signis, & hoc, ut ante diximus, circulo cum rebitur. Sol, euenit ut nobis qui hac inclinatione mundi utimur, sint diei de partibus octo partes quinque, noctis autem tres. Neque ita tamen ut ex horologijs, sed ex sphaera ratione. Cum enim sphaera ita constitueretur, ut circulus eius qui Arcticus vocatur, semper appareat, nunquam

namquam autem Antarticum exoritur, atque ita sphaera est constituta: si voles Aestiuum circulum diuidere in partes octo, ex his inuenies partes quinque in sphaera apparere, tres autem infra tanquam sub terra esse.

8 AT ALIQUIS dixerit, cur sphaera circulos diuidamus in partes octo, potius quam duodecim, aut quod libuerit alias partes? Hic non sphaeram, sed se fallere hac ratione inuenietur ferè. Si enim ita fecerit ex aestiuo circulo partes duodecim, ex his partes septem, & dimidium partiu apparere: quatuor autem & dimidium sub terra inueniet esse. Itaque euenit, ut cum ad septem partes addita dimidia sit, simili ratione ad partes quatuor accedat pars dimidia, & fiant supra terram partes septem, & dimidium partiu: reliquum autem sub terra quod est partes quatuor & dimidium. Igitur oportet intelligere, ut non in minutis partibus & dimidijs fiat, sed certis numeris consiciatur, ut euenit in partibus octo. Praeterea quoniam sphaera diuisa in partes triginta, euenit, ut ab aestiuo circulo ad Hiemalem sint partes octo: nimirum certè eos circulos diuidemus in partes octo. Praeterea quoniam ab aestiuo circulo ad Aequinoctialem sunt partes quatuor de XXX: & rursus ab Aequinoctiali circulo ad Hiemalem de partibus triginta partes quatuor, & ita nihilominus Aequinoctialis ipse per se circulus medius diuiditur, ut dimidia pars eius sit sub terra, de partibus octo partes quatuor, & totidem supra, & tota ratio ad octauam partem perueniat: non dubium est, quin rectè diuidatur in partes octo. Praeterea cum Sol per hos circulos currens iter annum conficere videatur, & ab omnium signorum octaua parte, ut posterius dicemus, incipiat exoriri, ut ad aliud signum transcat, neque vlla alia parte signi utatur, rectè ipsi quinque circuli diuiduntur in partes octo. Praeterea cum septem sidera ad eundem statum reuertantur, ut quibusdam placuit, ut cuiusmodi dies hodiernus fuerit in Soli aut Luna tempestate, eiusdem modi octauo anno sit futurus, verè sphaera quoque diuidetur in partes octo. Praeterea cum videamus octauo quoque die eiusdem sideris horam primam, aut quamlibet denique esse, ut cuius hodie fuerit hora prima, eiusdem octauam quoque futuram: verissimum est ipsam quoque sphaeram mundi, unde hora sumuntur, diuidi in partes octo. Sed ne reliqua praetermittamus in hoc occupati, ad propositum reuertamur.

9 SECVNDVS ab Aestiuo Aequinoctiali est circulus, in quo hac signa & partes eorum perspicere possunt: Aries totum omnibus pedibus innixus videtur.

10 Hunc autem Aratus omnium siderum celerrimum esse demonstrat, etiam minori Arcto, quae breui spacia vertitur, praestare id quod velit esse sic poterimus vel facillime intelligere. Cum sit enim maximus circulus Aequinoctialis in sphaera, in eoque Aries ut affixus videatur, quomodocumque fuerint figura corporum collocata, ut ad eundem locum perueniant, necesse est semel verti sphaeram. Quod cum fiat, & Aries in maximo circulo, & eodem tempore ad locum quo reliqua sidera perueniant, necesse est eum celerrimum dici. Sed nos ad circuli effectiorem veniemus, & reliqua dicemus. In eodem Tauri genua ut fixa perspiciuntur, et si nonnulli ita finxerit, ut vno genu, hoc est dextro nixus, sinistro propè contingere videatur: de hoc in medio relinquemus. Sed in eodem circulo zona Orionis, ut ipso circulo praeinctus estimetur. Hydra flexu à capite primo ac ceruicibus erectis Cancrum contingere videatur: & ex inferiore corpore Hydra Crater cum Cornu velut fixus esse circulo conspiciatur. Item pauca stella Chelarum, eodem adiunguntur Ophiuchi genua eodem circulo à reliquo corpore diuiduntur. Aquila sinistiore penna pene contingens figurata est. Eodemque circulo caput Pegasi cum ceruicibus nititur. His corporibus signorum Aequinoctialis circulus finitur. Quod Sol cum peruenit, his vno anno conficit aequinoctium, hoc est in Ariete & Chelii: in hac enim parte sphaera & ver & autumnus confici existimatur: ita ut ver sit in Ariete, autumnus in prior parte Scorpionis, quod signum nonnulli Libram dixerunt. Per hunc circulum transiens Sol ab Ariete ad Chelas, efficit sex mensium diem his locis qui intra Arcticum videntur orbem: noctem autem his qui Antartico circulo sunt clausi: quare magis his locis nemo potest durare. Et rursus ab Autumno usque ad ver, hoc est à Cheli usque ad Arietem perueniens, efficit his locis sex mensibus perpetui diem, in quibus ante noctem demonstrauimus: e contrario autem noctem his qui Boreo polo sunt proximi: sed de hoc ante diximus: neque enim mirum est hac collatione sphaerae id euenire. Erecto enim Boreo polo, neque vnquam occidente euenit, ut corpora quoque quae ei proxima sunt circulo, sero occidere videantur. Id ex hoc intelligere licebit: Cum in his partibus sphaera habitet, quae pars est ab Aestiuo circulo, ad orbem qui Arcticos vocatur, & de Arctico circulo, hoc est de duabus Vrsis & Dracone, caput Draconis maxime niti ipso circulo videatur, ita ut qui Engonasin vocatur, inter Aestiuum & Arcticum locatus, caput Draconis premere intelligatur: quicunque, ut ante diximus, ad ipsum caput Draconis habitant, ita longo die vtuntur, ut ne tertia quidem hora pars in vnaquaque nocte his obtingat. Itaque Aratus ait.

Κόιν πρὸς ἡμᾶς τὴν ῥήγιν ἔχει πρὸς ἀρκτὶ
Μιγαστὸν ἀντίστοιχόν τῃ ἀνταρκτικῇ ἀμύνουσι

Item Cicero dicit:

Quod caput hic paulum sese subitque recondit,

Ortus ubi atque obitus, parte admiscetur in vna.

De hoc Homerus quoque in Odysea ita breuem noctem esse dicit, ut pastores cum alij exigant, alij redcant pecus, possit alius alium audire, cum vnus propter noctem pecus reducat, alter propter lucem exigat: sed nos ad propositum reuertamur.

11 TERTIVS ab Aestiuo circulo Hiemalis vocatur, huius corporibus & eorum partibus finitur: nam medium Capricornum diuidens & pedes Aquarii, per caudam Piscicis ut tractus videretur. Diuidit etiam Leporem fugientem à cruribus, & quadam parte corporis, & Canis sequentis pedes, & Nauis ipsius puppim, Centaurique cernices à reliquo corpore diuidit. Scorpionis extrema cauda, quod acumen vocatur, eodem circulo coniungitur. Sagittarii arcus eodem orbe deformatur. Huius orbis infra terram sunt de partibus octo partes quinque, supra terram autem tres. Itaque fit breuior dies nocte, ut ante demonstrauimus.

12 QVARTVM circulum Zodiacum esse Aratus demonstrat, de quo ante diximus, & posterius dicemus. Sed Aratus, non ut reliqui astrologi, ab Ariete duodecim signa demonstrant, hoc est vere incipiente sed à Cancro, hoc est ipsa astate. Nos autem (quoniam ab Ariete incipimus) ita protinus dicemus. In hoc enim circulo sic duodecim signa figurantur: Aries, Taurus, Gemini: in his tribus signis ver demonstratur, & equinoctium vernum. Cancer, Leo, Virgo: in his signis maxime aestas conficitur: sed sol incipit à Virgine iam transire ad equinoctium autumnale. Chela, Scorpium, Sagittarius: in his tribus signis autumnus efficitur & equinoctium autumnale. Capricornus, Aquarius, Pisces: in his tribus signis sol hiemem conficere demonstratur. Et si nulla sunt signa XII, sed XI, ideo quod Scorpium magnitudine sui corporis duorum locum occupat signorum, è quibus prior pars Chela, reliqua autem Scorpium vocatur. Priores enim astronomici, cum omnes res ad duodecim partes reuocarent, ut menses, & horas, & latitudinem signorum: itaque & signa, per quae res omnes significantur, duodecim voluerunt esse.

SED quoniam septem circulis in prooemio propositum, de quatuor circulis mentionem fecimus, ne septem ex ordine demonstratis, aliquid à nobis obscurius dictum videatur, de septem superant tres, Arcticus, Antarcticus, & ille qui Lacteus vocatur. Itaque de his dicere incipimus. Arcticon igitur orbem sustinet caput Draconis cum reliqua corporis parte. Cepheus autem pectore suo circulum iungit eodem orbe nituntur & pedes maioris Virga, praeterea sedile Cassiopeiae cum pedibus eius nititur ipsi circulo sinistro pede genique dextro: & pedis prioribus digitum eius qui Engonasin vocatur: & manus sinistra Bootis exteriori parte circuli peruenit coniuncta. Ad Antarcticum autem circulum peruenit extrema nauis Argo, pedesque Centauri posteriores adiunguntur: priores autem prope contingere, & Ara videtur prope affixa, Eridanique fluminis extrema significatio.

RELIQVVM est nobis definire quem supra Lacteam orbem demonstrauimus. Ipse enim diuidit Oloris extremam sinistram pennam, quae extra Aestiuum peruenit finem. Praeterea transit manum dextram Persae, & ab humero sinistro Aurigae perueniens sub manum eius dextram, & Geminorum genua, & pedes eius signi quod $\pi\phi\omega\upsilon\upsilon$ vocatur. Hic diuidens Aequinoctialem & Aestiuum circulum, tangit extremum finem mali qui in Argo naue defixus videtur: deinde rursus reuertens, genua Centauri diuidit à reliquo corpore, & extremam caudam terminat Scorpionis, & arcum medium Sagittarii, & Aquila dimidiam partem, per eius transiens pennas.

13 QVONIAM de huiusce rebus exposuimus ordine, mundi rationem & quemadmodum moueatur, protinus dicemus: & in duodecim signorum exortu ea quae deinde corpora consequantur, & quae perueniant ad occasum. Conuenit nobis mundum ab exortu ad occasum verti, ideo quod videmus stellas exorientes ad occidentem conuerti. Sic enim primum poterimus scire, qui sint exortus, & qui occasus. Si enim nostrum aliquis affiterit contra exorientem, necesse est Arctos nobis à sinistris partibus esse. Cum id ita fiat, illud quoque necesse est, ut omnia à dextris partibus exorta, in sinistram occidere, videantur, de quo & ante diximus. Igitur cum videamus stellas exoriri & occidere, necesse est mundum quoque cum stellis verti. Sed nonnulli aiunt nihilominus id euenire posse, ut si stante mundo, stella exoriantur & occidant, quod fieri non potest. Si enim stella vaga feruntur, neque mundus ipse vertitur, non possunt corpora stellis figurata incolumia & certa permanere. Illud enim videmus, in toto mundo stellas erraticas esse quinque, neque horum cursum quemquam posse definire: Aratum ipsum negare, se difficiles eorum cursum interpretari posse. Quo modo igitur cum quinque stellas nemo possit obseruare, tot milia quisquam possit peruidere, nisi qui permittat, hic cursum stellarum posse esse, & nihilominus figuras corporum permanere: quod si non est, tota sphaera ad irritum reuocabitur. Quicumque enim sphaeram feceris, non poteris efficere, ut sphaera stante nihilominus stella versentur. Illud etiam videmus in extrema cauda Draconis, stellam esse quae in se vertatur, & in eodem loco constet. Quod si omnes stella vagae feruntur, hanc

hanc quoque loco moueri necesse est, quod non euenit. Igitur necesse est mundum quoque, non stellas verti.

Quoniam ostendimus mundum cum stellis potius quam stellas per se verti, nunc reliqua dicemus. Cum enim traditum sit nobis, prius noctem quam diem fieri, noctem dicemus vmbra terra esse, eamque obflare lumini soli. Et si nonnulli dixerunt in soli cursu euenire, vt cum perueneret ad eum locū, vbi occidere dicatur, ibi montium magnitudine à nobis lumen auerti solū, & ita noctem videri: quod si ita sit, nimirum eclipsin soli verius quam noctem dixerimus. Sed aliter esse ex ipsa sphaera intelligere licebit. Horiz. on enim diuidens ea qua videntur, & qua non apparent, ita definit sphaeram, vt semper sex signa de duodecim in hemisphaerio videantur supra terram, sex autem signa sint infra sub terra. Igitur cum in vna eorum Sol nixus ferri videatur, ab eo circulo qui Horiz. on vocatur, exoritur, itaq; incipit lucere, cumque nihilominus ipse mundus vertatur cum reliquis signis. Sed quo facilius intelligatur, ponamus solem esse in Ariete, à quo duodecim signa instituiumus numerare. Igitur cum sol sit in Ariete exoriente, dies est: qui cum vertente se mundo peruenerit ad eum circulum qui Mesembrinus vocatur, efficit diei partem dimidiam. Sed sic etiam facilius intelligitur, & rursus ab eodē Ariete incipiemus. Cum Aries est exortus, praeter eum haec signa sunt in superiore hemisphaerio: Pisces, Aquarius, Capricornus, Sagittarius, Scorpio. Horum cum tria signa occiderint, hoc est, Scorpium, Sagittarium, Capricornum, exorta sunt tria signa qua Arietem sequuntur, hoc est, Taurus, Gemini, Cancer. Tum fieri dimidium diem necesse est, & Arietem peruenerit ad eum quem Mesembrinum esse circulum supra diximus. Cum autem cum reliquis signis ipse Aries occidit, & exortus est Leo, Virgo: tum Chela exoriuntur, & in superiore hemisphaerio videntur. Quae cum occiderint, rursus aries exortus efficit lucem. Sed ne in dubium veniat, cum Ariete occidente dixerimus Chelas exoriri, quid de reliquis signis sine sphaera possit intelligi, sic inuenietur. In quocumque signo Sol fuerit exoriente, quodcumque ab eo signo septimo loco fuerit, id noctu primum exorietur, & ita conficiet cursum: mundus enim ipse semel in die ac nocte verti videtur. Itaque euenit, vt ipsa signa duodecim semel in die ac nocte videri possint. Sed ne Solis cursus, de quibus postea sumus dicturi, potius quam quod ante cepimus enumeremus, ad inceptum reuertemur. Diximus enim principium mundi esse noctem, deinde diem. Inter noctem & diem, praeter vmbra terra nihil interesse arbitramur. Sed quoniam signorum supra & corporum exortus instituiumus, ad hoc perueniemus.

14.15. I G I T V R vertente se mundo per vtrosq; Polos & per Axem, quem supra Dimensionem sphaera diximus esse, & ita sphaera collocata, vt vnus Polus semper sit supra terram, alter nunquam exoritur, necesse est Arctos quoque & reliqua corpora qua sunt in Arctico circulo, nunquam occidere, reliqua autem omnia exoriri & occidere, quod inferiora sunt ab eo circulo quem nunquam occidere diximus. Id enim posse fieri hac edocet causa. Videmus caput extremum Draconis, quod maxime Arcticon extra circulum prominet, quodam tempore ita occidere existimatur, vt exortus cum occasu permisceatur, vt & ante diximus. Si autem pars aliqua occidere de summo circulo videtur, necesse est omnia qua sunt inferiora, exoriri & occidere. Igitur conuenit nobis sidera vertente mundo occidere & exoriri. Praeterea hac inclinatione caeli, cum vnus circulus ita sit erectus vt nunquam occidat, alter ita sit terra subiectus, vt nunquam exoritur, quicunque circuli fuerint in sphaera, hoc est, ab Equinoctiali ad polum qui Boreus appellatur, nullus erit eorum qui non maiorem partem circunductionis habeat supra terram: qui autem ab Aquinoctiali fuerint circulo ad eum polum qui Notius appellatur, omnis inferiorem partem maiorem habebunt quam superiorem: & quanto magis ad Polum Notium acceperint, hoc maiorem partem sub terra habere perspicientur: & quanto magis ad Boreum finem venerint, hoc maiorem partem circuli supra terram tenere videbuntur: quo enim erectior ipse Polus fuerit, hoc magis & circuli eius erectiores videbuntur. Quod cum ita sit, si duo sidera simul fuerint orta, vnum ab Arctico, alterum ab Antartico circulo, serius occidet id sidus quod ab Arctico circulo fuerit exortum: ideo quod maiorem habet circunductionem sphaera, quam quod à Notio polo est ortum. Si autem simul occiderint, serius exorietur id signum, quod ab Antartico fuerit exortum, ideo quod tota illa collocatio mundi maiorem partem habeat sub terra, quam illa pars quae in Boreo polo est finita. Et non modo signa qua sunt ad Arcticum finem collocata, praestantibus corporibus, aut serius occidunt & ante exoriuntur, quam ea qua Notio polo depinximus: sed ipsa quoque corpora inter se discentiunt: vt si quod inferius sit signum, & id cum superiore exoritur, tamen serius occidat. Econtrario itaque si qua sunt signa ab Aequinoctiali circulo ad Notium polum figurata, horum si qua signa pariter exorta fuerint, citius occident quam ea qua proxime Polum accedunt. Euenit etiam, vt non modo qua simul sint exorta sidera, ex his serius occidant, qua proxime Arcticum circulum sunt collocata, sed etiam si qua eorum ante exorta fuerint, qua sunt ad Notium polum finita, tamen ante occidant quam ea corpora, qua in Boreo polo figurata esse supra demonstrauimus, ideo quod maiore circunductione sphaera vtuntur ea corpora, qua ab Aequinoctiali circu-

lo ad Arcticum finem sunt constituta. Igitur ostendimus, qua inclinatione mundi sphaera sit constituta. Nunc ad duodecim signa reuertemur, & quorum exortu qua de reliquis corporibus occidunt aut oriuntur, commemorabimus, & initium ab Ariete faciemus.

16 **ARIE** ETIS exortu, sinistra pars Andromeda prouenire, Ara autem occidere videtur. Cum eodem sidere exoritur & Persei caput usque ad umbilicum, ut dubium fere videatur, zona eius utrum usque extremo Ariete, an Tauro primum exoriente prodeat ad lucem.

Tauro autem exorto qua prius dubia fuerunt, omnia sunt certa. Nam & Ara omnino occidit, & Perseus totus est ortus, & Auriga caput cum reliquo corpore duntaxat ad sinistram pedem videtur, & Pistrix à cauda exoriente perspicitur. Hoc signo primum occidere Bootes videtur: etsi cum quatuor signis occidit, neque tamen totus ad terram potest peruenire: nam manus eius sinistra circulo Arctico conclusa, neque oritur neque occidit.

Geminis exorientibus, tota iam Pistrix & fluminis Eridani prior pars apparet, & Orion exoriri videtur: occidit autem Ophiuchus à pedibus genuum sine.

Cancer exoriente obscurat dimidiam partem Coronae, Pistricisque caudam & Notium piscem, & caput cum reliquo corpore ad umbilicum eius qui Engonasin vocatur. Ophiuchus à genibus ad humeros, & Anguem totum praeter caput & cervicem, quae ex Aestivo circulo tendit ad Coronam. Bootem prope totum terra tenet tectum. Exoritur autem & Orionis corpus ad zonam, & Eridanus totus apparet.

Exortu Leonis reliqua pars occidit Corona, cum capite & cervicibus Anguis & Ophiuchus. Engonasin autem qui vocatur, eius praeter sinistram genu & pedem nihil apparet, & Bootes totus obscuratur. ex oritur autem caput Hydra cum Lepore toto, & Procyon cum pedibus prioribus Canis, & Aquila tota.

Virgo autem exoriente: non pauca sidera obscurat: nam statim Lyra occidit cum Sagitta & Delphino, & Oloris capite corpus ad caudam prope occidit, & Fluminis prior pars, & Equi caput cum cervicibus: exoritur autem Hydra sine Crateris, & Canis totus, & navis Argo sine totius veli.

Chelis exorientibus videtur, & Bootes exoriente totus, & tota navis apparet. Argo Hydraeque, praeter cacumen extremum cauda, quod est sub terra. Exoritur etiam genu & sura eius dextra qui Engonasin vocatur. Hunc eadem nocte occidere & exoriri licet videre: reliquum autem corpus, cum Scorpionis & Sagittarii prouenit parte. Praeterea cum Chelis exoritur cauda Centauri, occidit reliquum Pegasi corpus: & Oloris extrema cauda, & Andromeda caput cum umbilico Pegasi: & Pistrix reliquo corpore ad cervicem, ut caput eius solum videatur: & caput Cephei pendens ad Pistricis occasum, cum manibus & humeris peruenit ad terram.

Scorpione exoriente duas partes Fluminis occidunt, & reliquum corpus Andromeda cum capite Cephei. Occidit etiam Cepheus capite ad humeros, quae pars est extra Arcticum circulum constituta. obscuratur etiam Cassiopeia resupina occidens: exoritur autem Corona, quae ante Centauri pedes iacere existimatur: & Hydra reliquum quod caudam esse supra diximus. Prouenit etiam & corpus Centauri, quod equina figura videtur, & ipsius hominis caput, & hostia quam tenere eum supra diximus: denique ad id corpus quae sine pedes eius sunt priores: Ophiuchi autem duntaxat caput exoritur, & ipsius Anguis caput quod est contra Cancrum.

Sagittarium exorientem Ophiuchus totus exoriente insequitur, & Anguis qui ab eo tenetur, caput eius qui Engonasin vocatur, & sinistra manus eiusdem: deinde Lyra tota cum Cephei capite & humeris exit ad lucem. Occidit autem Canis maior, cum Orione toto, & Lepore, & Auriga superiore parte corporis: praeterea caput & pedes eius: occidit etiam totus Persens praeter crus & pedem dextrum, Argo autem puppim solam relinquens, peruenit ad terram.

Capricornus exoriente, haec sidera ad terram premere videtur, reliquam figuram navis, & signum quod Procyon vocatur. Eodem tempore & reliquum corpus occidit Persei. Exoritur autem Olor cum Aquila, & Sagitta, & Ara, quam proximam esse Notio polo diximus.

Aquarius exoriente ad dimidiam partem corporis Equi pedes secum terra ducit, & caput cum cervice Pegasi. At contra Centaurus à cauda ad humeros virili corporis occidit cum Hydra capite & cervicibus.

Piscibus exorientibus occidit reliquum Hydra corpus & ipse Centaurus: exoritur autem Piscis qui Notius vocatur, & Andromeda dextra pars corporis.

17 **SIC** IGITUR exorientibus duodecim signis, reliqua corpora occidere & exoriri videntur. Sed, ut ante diximus, nunc protinus de Solis cursu dicemus. Nece est enim Solem, aut ipsum per se moueri, aut cum mundo verti vno loco manentem. Quod si maneret, necesse erat eodem loco occidere & exoriri, à quo pridie fuerat exortus: quemadmodum signa eodem loco semper oriuntur & occidunt. Praeterea, si ita esset, necesse erat dies & noctes omnes aequales esse, ut quam longus hodiernus dies fuerit, tam longus semper

per sit futurus: item nox simili ratione semper aequalis permaneat. Quod quoniam non est, illud quoque necesse est, cum videamus esse dies inaequales, & Solem alio loco hodie occasurum, & alio heri occidisse. Si igitur alijs locis oritur & occidit, necesse est eum moueri, non stare. Solem autem contra mundi motum currere, sic possumus intelligere: euenit enim, ut duabus ex causis sidera non possumus videre. Quatum una est, cum abierint infra terram, nostrum quoque effugere conspectum, ita ut inferiori hemisphaerio ostenditur. Altera autem est ratio, quod propter fulgorem Solis, & vim maximam luminis, sidera obscurantur: siue quod stellis obstitit, ne candor earum ad nostros perueniat aspectus: siue sui magnitudine luminis officit oculis nostris, ne praeter eius ignem aliam superiorem rem perspiciamus, quod magis verisimile videtur. Neque enim Solis ignem eiusmodi videmus, cuiusmodi reliquos ignes intelligimus: sed ita lumen auerit nostrum, ut ipse quoque nobis non igneus, sed albus videatur esse. Praeterea in vnaquaque nocte vndecim signa necesse est apparere, ideo quod vno signo Sol ipse nixus, iter conficere videtur, cuius figuram corporis ipse suo lumine obscurat, cum eo enim signo & occidere & exoriri videtur. Nonnulli diuunt nos duodecim signa duntaxat hac ratione perspicere posse, si in eius signi prima nouissimaque parte consistat. Habet enim duodecim signa partes eiusdem modi, ut vnumquodque eorum in longitudine habeat partes triginta, in latitudine autem partes duodecim. Itaque euenit, ut in longitudine signorum annus sit, in latitudine autem singuli dies sint. In prima parte signi nihilominus nos reliquum corpus eius signi videre posse nonnulli dicunt. Simili ratione, & si fuerit in extrema parte signi, quod fieri non potest. Nam cum Sol sit in qualibet parte signi, & exoritur, ita magnum videtur habere fulgorem: ut omnia sidera obscurer. Illud tamen potest euenire, ut cum Sol sit in prima parte signi & occidat, reliquum corpus eius signi appareat. Sed cerpius & verius est, vndecim signa quam duodecim apparere posse. Praeterea quaeritur, quare Sol contra mundi inclinationem currens, videatur cum ipsa sua sphaera occidere & verti. Nam si Sol contra siderum occasum curreret, de Ariete ad Pisces, non ad Taurum transiret. Exoriri etenim Pisces prius quam Aries, & occidere perspiciuntur: & ita mundus verti videtur, ut prius Pisces quam Aries occidant. Itaque diebus triginta Sol in Ariete currens, & eius corpus obscurans, sic duntaxat apparet Sol, ut ex eo loco quo Aries ante exoriri videatur: & post dies triginta, Sol videatur ab eodem loco surgere, ex quo loco Taurus ante exoriri videbatur. Igitur apparet solem ab Ariete ad Taurum transire. Quod si ita est, necesse est eum contra mundi inclinationem currere. Quare autem euenit, ut ante diximus, quod videtur cum mundo Sol verti: eius similis hac est causa: Ut si quis in nauicula rostro sedens, inquirat ad puppim transire, & nihilominus ipsa nauis iter suum conficiat: ille quidem videbitur contra nauicula cursum ire, sed tamen eodem perueniet quo nauis. Hoc autem sic etiam facilius intelligetur, si nauis diuisa in partes trecentas sexaginta, quemadmodum Sol diebus trecentis sexaginta simul mundum transigit. Eodem modo, ut ante diximus, si nauis sit diuisa, & in vna parte de trecentis sexaginta constituas quilibet eorum: nauis autem habet vnus diei cursum ille quidem contra nauim ire, sed cum ea ad locum definitum peruenire intelligetur. Non enim extra nauim est, quia rostro ad puppim transis, sed ipsa nauis continetur: item Sol cum per ipsum mundum iter conficiat, & eo contineatur, videtur contra mundum ire, sed cum eo peruenit ad occasum. Cum enim mundus trecentis & sexages se conuerterit, tunc Sol iter annuum conficit.

18 QVONIAM de sole quae visa sunt nobis vtilissima esse, literis mandauimus, nunc de Luna dicimus. Et si alta conari perscribere, velut natura voluminis ad hoc loci deuenimus, ne nonnulli incaute huius rationem relinquentes, aut propter magnum laborem defecisse, aut inscientia superati non valuisse persequi videamur. Nos autem non illorum existimationis timenda causa persequi consuetudinis nostra rationem demonstrasse instituiamus, sed quod alterius quari volumen hoc perlecto nolimus: nec tandem rem cogitatam scripto aliorum ad desiderium adducere. Praeterea cum reliqua omnia diligentissime persecuti fuerimus, alienum videtur esse, nos non eandem persequi causam. Quare, sicut ante diximus, ad inceptum reuertemur, & necessario totidem verbis de Luna ac Sole dicemus, ita, Lunam per alios exortus & occasus necesse est moueri, non stare: idque facilius, quam de Sole licet intelligere: neque enim tam magnus ardor eius est, ut officiat oculis nostris, neque ut Sol dies triginta vno quoque signo vehitur, ut difficile sit intellectu, quanta particula luminis aut ipsius signi superesse videatur, cum ad aliud transierit signum. Luna enim cum duodecim signa diebus triginta percurrat, licet intelligere, duobus diebus & sex horis Lunam in alio signo esse: hanc autem, cum a Sole lumen accipiat, & ita nobis lucere videatur non est verisimile de tam multo causis, potius eam constare quam moueri. Si enim suo lumine vteretur, illud quoque sequebatur, eam semper aequalem esse oportere, nec die tricesimo tam exilem aut omnino nullam videri, cum totum transierit cursum, sola autem ad aliud transire signum intelligatur: Praeterea si suo lumine vteretur, huius nunquam eclipsin fieri oportebat. Sed ne dubium fiat, quare solis eclipsis fieri possit, qui verisq; lumen dare supra sit dictus: Luna autem non facile fiat, cum alieno lumine vtiatur: eius

hac verissima, ut arbitramur, est causa. Luna enim cum ex toto mundo & omnibus stellis maxime terram proxima videatur, & ad acies nostras perveniat: & quodam tempore torrens perveniat ad eundem locum signi, quo Sol vehitur, obscurare lumen eius a nostro conspectu videtur. Hoc autem maxime evenit die novissimo, cum Luna transferit in duodecim signa, & cum Sol ad aliud signum transire videatur, & proxima fiet illi. Quod evenire sic etiam potest intelligi: Ut si quis alicui manum planam ad oculos admoverit, quanto magis sic fecerit, hoc minus ille videre poterit: & quanto longius ab eo discesserit, hoc magis illi omnia poterunt apparere: simili ratione, cum Luna ad Solis locum pervenit, tunc proxima eius videtur esse, & radios eius obturare, ut lumen ejicere non possit. Cum autem Luna ab eo loco discesserit, tunc Sol lumen ejicit, & ita ad nostra adjicit corpora.

Luna autem eclipsis sic evenit: Cum prope una dimensione sit Luna, cum abierit Sol sub terram duntaxat hoc modo, ut per mediam terram, si quid directum traiceret, contingere possit Solem sub terram, Lunam autem supra terram, Quod cum ita evenit, necesse est Solis radios propter magnitudinem terra a se esse dimissos, ut Lumen eius quo Luna lucet non possit ad eam pervenire: & ita existimatur fieri eclipsis Luna. Quia si suo lumine uteretur, licebat ne apparere quidem nunquam Solem, ideo quod Luna nihilominus luceret, Sic nanque accipis lumen, ut luceat cum Sol venerit per terras, sed non ut aliquem locum conclusorem totiusque spacium impleat lumine. Si quis nostrum steterit in eo loco quo Sol maxime lucet, reliquis partibus lumen a Sole accipiens praebebit: id in Luna fieri invenitur, eam Solis lumine accepto, lucere reuibratione. Nonnulli existimant, cum dicitur Sol in Ariete aut in quolibet signo esse eum supra ipsas stellas Arietis iter facere. Qui autem hac ratione utuntur, longe a vera ratione errant, Nam neque Sol, neque Luna proximè sidera apparent, Hac etiam de causa nonnulli septem stellas erraticas finxerunt, adiungentes eodem Solem & Lunam, quod cum quinque stellis serpuntur: Luna enim proximè terra est, itaque triginta diebus totum mundum existimatur transire. Id hac evenit ratione: si circulos quos intra Zodiaci ambitum fecerit, eosque hoc intervallo finxerit, ut terra sit in medio, & unam a terra ad Lunam mensuram fecerit, quam Graeci τόvoy appellaverunt. Hunc autem, quia certum spacium non potuerunt dicere, tonon dixerunt. Igitur abest Luna a terra, tono vno. Hac igitur re, quod brevissimo circulo deuehitur, diebus triginta ad primum pervenit circulum. Ab hoc circulo abest circulus semitonio: quo Mercurij sidus vehitur. Itaque diebus triginta ad alterum signum transiens tardius, ab hoc circulo abest tono dimidio: quo loco iter suum Veneris dirigit astrum, tardius quam Mercurij stella conficiens cursum, transit enim ad aliud signum diebus triginta. Supra huius stellam Solis est cursus, qui abest ab Hespero, quae est Veneris stella, medietate toni. Ita cum inferioribus pariter per totum annum duodecim signa percurrit, tricesimo die ad aliud transiens signum. Supra solem igitur & eius circulum, Martis est stella, quae abest a Sole, tono dimidio. Itaque dicitur diebus sexaginta ad aliud signum transire. Supra hunc orbem Iovis est stella, quae abest a Marti, hemitonio. Itaque vno anno ad alterum transit signum. Novissima stella Saturni, quae maximo vehitur circulo hac autem tono distat a Ioue. Itaque annis triginta duodecim percurrit signa. Ab ipsorum tamen siderum corporibus Saturnus abest tono vno & dimidio. Hac igitur ratione potes scire, neque Solem neque Lunam contingere stellas, & nihilominus per Zodiacum circulum verti. Hinc etiam possumus intelligere, Lunam minorem esse Sole: Omnia enim quae proxima sunt nobis, maiora necesse est esse, quam quae longo disidente intervallo videmus. Igitur Lunam videmus proximè nos esse, neque eam maiorē nostro aspectui esse quam Solem. Illud quoque necesse est, cum Sol longe absit a Luna, & a nobis maior videtur, si prope accesserit, multo maiorē futurum. Præterea necesse est ut ante diximus, aut nullam stellam erraticam esse, aut Solem pariter cum Luna ut reliquas stellas errare. Si enim quisquam mihi potest demonstrare quinque stellarum cursum, & dicere, quod hodie coram earum quaeque ad aliud transeat signum, quemadmodum de Sole & Luna fieri videmus, & nihilominus suum efficit cursum, non est erratica. Si autem dubium est, quod hodie transeat, & ad aliud signum compari ratione cum Luna feratur, & suum circulum dirigat, quemadmodum stella quae sunt dubia, necesse est has quoque errare: sed non evenit ut errant, praesertim cum suo tempore ad cursum reuertantur. Igitur ne stella quidem, cum certo tempore ad suum signum reuertantur, possunt errare, nisi forte volumus accipere excusationem, quod duo corpora magna facilius possint observari quam singulae stellae, quae non certos cursus conficientes videntur apparere.

16 STELLAS quinque nonnulli has aiunt esse: Veneris, Mercurij, Iovis, Saturni, & Martis. E quibus esse maximam colore candido, nomine Hesperum, & eam appellari Venerem. Hac stella non abest a Sole longius duobus signis infra eius circulum collocata, sicut ante diximus: apparens maxime noctu, sed toto mense non plus indeficiens potest videri, sed totus Hesperus incertos efficit cursus, non eodem tempore ad praeteritum transiens signum.

SECUNDA stella est Mercurij nomine Σίλαων, totus acuto lumine, sed in aspectu non magnus.

Hic

à Sole non longius abest signo vno. Qui semper eosdem cursus efficiens, modo nocte prima, modo autem ad Solis exortu incipit apparere, nonnunquam etiam perpetuo signis IIII. est cum Sole: rediens autem cum Sole, non amplius est quam tertiam partem signi.

IOVIS autem stella, nomine $\Phi\alpha\iota\delta\omega\nu$ corpore magnus est, figura autem similis Lyra. Hic autem duodecim signa annis totidem transire existimatur, & vno quoque anno nusquam apparere dicitur, non minus dies triginta, non plus quadraginta, sed maxime obscuratur, cum occidit cum sole. Exoriens autem apparet antequam Sol.

SOLIS stella, nomine $\Phi\alpha\lambda\chi\omega\nu$ corpore est magno, colore autem igneo: similis eius stella, qua est in humero Orionis dextro. Hic per duodecim signa assidue ferri videtur: nonnunquam etiam cum solū ipsius sideribus apparet, modo alijs partibus adiectū circuli. Hanc stellam nonnulli Saturni esse dixerunt. Redire autem ad signum annis triginta, & quot annis non apparere, non minus dies triginta, nec amplius quadraginta.

RELIQVVM est nobis de Martis stella dicere, qua nomine $\pi\rho\upsilon\phi\acute{o}\varsigma$ appellatur. Hic autem non magno est corpore, sed figura similis est flamma. Nonnunquam autem cum ipsius solū sideribus concurrans, omnia peruat signa, sedens ad primum signum non longius biennio.

QVOD ad quinque stellas attinet, hucusque satis arbitratur dictum: nunc autem demonstrabimus, quibus de causis mense intercalentur: quoniam tempus omne metimur die & nocte, mense & anno. De quibus diem nobis diffinierunt, quandiu sol ab exortu ad occasum perveniat: noctū autem spacium constituerunt esse, quandiu sol ab occasu rursus: ad exortum reuertatur: mensem autem, quamdiu Luna Zodiacum circum perducatur: annum voluerunt esse cum sol ab

Aestivo circulo redit, & Zodiacum ad id signum unde incipiebat, permetitur.

CAETERA DESIDERANTVR.

COLONIAE AGRIPPINAE,
APVD THEODORVM
GRAMINAEVM.

ANNO SALVTIS
M. D. LXX.

